

Begroting 2023

Inhoudopgave

Algemeen bestuurlijk perspectief	5
Beleidsbegroting - Programma's	11
Programma Samen Leven	14
Deelprogramma Gezondheid	15
Deelprogramma Saamhorigheid	17
Deelprogramma Leren en Werken	18
Deelprogramma Thuis	20
Programma Duurzame leefomgeving	24
Deelprogramma Wonen	26
Deelprogramma Commerciële voorzieningen	27
Deelprogramma Leefomgeving	28
Deelprogramma Gebiedsontwikkeling	31
Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie	34
Deelprogramma Landschap en recreatie	37
Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie	39
Programma Goede bereikbaarheid	44
Deelprogramma Verkeersbeleid	47
Deelprogramma Autoverkeer	47
Deelprogramma Fietsverkeer	49
Deelprogramma Openbaar vervoer	51
Programma Veilige leefomgeving	54
Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde	56
Deelprogramma Fysieke veiligheid	59
Programma Betrokken bij de samenleving	66
Deelprogramma Politiek en bestuur	66
Deelprogramma Dienstverlening	69
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	72
Paragrafen	75
Paragraaf Lokale heffingen	77
Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing	81
Paragraaf Grondbeleid	99
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	101
Paragraaf Financiering	107
Paragraaf Bedrijfsvoering	110
Paragraaf Global Goals	114
Paragraaf Verbonden partijen en U10	118
Financiële begroting	135
Financieel perspectief	136
Verschillenanalyses	144
Overzicht van baten en lasten	149
BIJLAGEN	153

Algemeen bestuurlijk perspectief

Algemeen bestuurlijk perspectief

Inleiding

Algemeen

Voor u ligt de begroting voor 2023. In vervolg op het financieel kader is de begroting voor volgend jaar beleidsarm. In de begroting zijn alleen autonome ontwikkelingen opgenomen. Alle ambities uit het coalitieakkoord “Samen bouwen aan toekomstbestendig Houten” van Inwonerspartij Toekomst Houten, NatúúrlijkHouten, VVD en SGP zijn verwerkt in het collegeprogramma, dat apart wordt gepresenteerd inhoudelijk én financieel.

De programma's kennen geen bestuurlijke inleiding of duiding, maar zijn een beleidsarme weergave van de stand van de programma's.

Deze begroting komt tot stand in tijden van zorgelijke en belangrijke landelijke en geopolitieke ontwikkelingen. Bijvoorbeeld de stijgende inflatie (energieprijzen) en afnemende koopkracht van inwoners, de uitdagingen rondom asielopvang en de oorlog in Oekraïne. Als overheid, inwoners en organisaties willen we hierin samen op trekken. Een groot deel van de financiële oplossingen voor deze problemen verwachten we van het kabinet. Daar waar wij als gemeentebestuur onze inwoners en organisaties kunnen ondersteunen doen we dat. Bijvoorbeeld de vluchtelingenopvang voor Oekraïners, de gesprekken met het COA over de Essenkade 2 en de uitkering van een energietoeslag voor inwoners met een laag inkomen.

Relatie tussen de begroting 2023 en het collegeprogramma

Het collegeprogramma wordt feitelijk de 1e begrotingswijziging op de begroting 2023 in de begrotingsraad van november a.s. Vanwege de omvang en complexiteit van het collegeprogramma heeft de productie daarvan afzonderlijk en gelijktijdig met de productie van de begroting plaatsgevonden. Naar aanleiding van het vaststellen van de begrotingsrichtlijnen en het financieel kader in de raad van 5 juli jl. zijn we gestart met het opstellen van de begroting 2023. Het was tijd technisch niet mogelijk om het concept collegeprogramma op het einde van dit productieproces nog in de begroting te verwerken.

De basis voor besluitvorming over het collegeprogramma is het financieel meerjarenperspectief dat pas bij de begroting definitief door de raad wordt vastgesteld. De verwachting is dat bij de vaststelling van de begroting door de raad het meerjarenperspectief niet meer wijzigt. Deze verwachting is gebaseerd op het feit dat de begroting zelf, zoals eerder aangegeven, beleidsarm is opgesteld. Er zijn alleen autonome ontwikkelingen opgenomen. Alle nieuwe beleidsmatige ontwikkelingen zijn verwerkt in het collegeprogramma.

Prognose begroting 2023 en meerjarenbegroting

De meerjarenbegroting heeft een structureel sluitend saldo voor de jaren 2023-2025 en voldoet hiermee aan de norm voor repressief toezicht van de provincie Utrecht. Eén van de voorwaarden voor repressief toezicht is namelijk dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is: de structurele baten dekken ieder jaar de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch. Van de meerjarenraming moet minimaal óf het eerste jaar (2023) óf het laatste jaar (2026) structureel in evenwicht zijn. Het jaar 2026 is op dit moment niet sluitend. De oorzaak van de niet-sluitende begroting in het jaar 2026 ligt met name bij de algemene uitkering. Diverse grote posten (herindeling, toename accres, opschalingskorting) pakken tegelijkertijd zeer ongunstig uit, waardoor via de meicirculaire 2022 de bijdrage uit het gemeentefonds van 2025 op 2026 met maar liefst € 6,5 mln afneemt. Dit geldt niet alleen voor Houten maar is een landelijk probleem.

De inschatting is dat dit beeld niet zo zal blijven. Er moet nog aanvullend onderzoek, overleg tussen VNG en het Rijk en besluitvorming door het Rijk hierover plaatsvinden. Een redelijke aanname op dit moment is dat de gekorte bedragen voor een belangrijk deel zullen worden opgelost. Onduidelijk en onzeker is wat dan wel het beeld zal worden. Die duidelijkheid krijgen we naar verwachting in het komende voorjaar in de meicirculaire 2023.

De prognose van de begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2026 wordt in dit hoofdstuk onder [Toelichting begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2026](#) toegelicht.

Toelichting begroting 2023 en meerjarenbegroting 2024-2026

Raadsvoorstel Financieel kader 2023-2026 en meicirculaire 2022

De door de raad vastgestelde kaders en uitgangspunten zijn de basis voor de opstelling van de begroting. Deze kaders zijn opgenomen in het raadsvoorstel Financieel kader 2023-2026 en meicirculaire 2022 waarover de raad op 5 juli 2022 het volgende heeft besloten:

- Het financiële effect van de meicirculaire over de jaren 2023-2026 (2023: + € 4.628.000, 2024: + € 4.523.000, 2025: + € 5.648.000 en 2026: -/- € 851.000 te betrekken bij het opstellen van de begroting 2023.
- Kennis te nemen van het Financieel kader 2023-2026
- In te stemmen met de voorgestelde begrotingsrichtlijnen 2023 (bijlage 1 van het Financieel kader 2023-2026).

Op basis van dit besluit hebben wij de begroting 2023 opgesteld. In 3.2 worden de financiële verschillen tussen het financieel meerjarenperspectief voor uitwerking begrotingsrichtlijnen 2023 en de begroting 2023 op hoofdlijnen toegelicht.

Financiële ontwikkelingen na vaststelling van het financieel kader 2023-2026 en na uitwerking begrotingsrichtlijnen

Na vaststelling van het raadsvoorstel Financieel kader 2023-2026 en meicirculaire 2022 door de raad hebben deze financiële ontwikkelingen een positief effect op de prognose van het saldo van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024-2025. Uitzondering hierop is het jaar 2026. Hierop heeft dit een negatief effect.

Tabel: prognose begroting 2023 en meerjarenraming 2024-2026

bedragen x € 1.000

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Prognose financieel meerjarenperspectief voor uitwerking begrotingsrichtlijnen 2023	56	-83	-155	-1.022
Algemene uitkering	4.628	4.523	5.648	-851
Financieel kader 2023-2026: hogere energiekosten	-750	-750	-750	-750
Diversen (o.a. actualisatie kapitaallasten, stelposten, financieringsresultaat, uitwerking begrotingsrichtlijnen)	-6	-184	-188	-32
Prognose begroting 2022 en meerjarenraming 2023-2025	3.928	3.506	4.555	-2.655

Hieronder worden de bovenstaande posten nader toegelicht.

Algemene uitkering

Dit betreft de verwerking van de uitkomsten van de meicirculaire 2022 Gemeentefonds.

Nr	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
1	Ontwikkeling accres (incl. uitname volkshuisvestingsfonds en woningbouwimpuls)	4.876	6.176	7.566	2.325
2	Opschalingskorting, schrappen oploop	847	1.135	1.423	0
3	Middelen jeugd (herverdeeffect)	-416	-837	-757	-463
4	Ruimte onder plafond BTW compensatiefonds	-68	-67	-67	-67
5	Herverdeeffect (2023: -7,50 / 2024: -22,50 / 2025: -37,50 / 2026: -542,50 per inwoner)	-380	-1.145	-1.916	-2.696
6	Overige ontwikkelingen	-231	-739	-601	50
Totaal effect meicirculaire 2022 op begrotingssaldo		4.628	4.523	5.648	-851

Positief financieel effect(in 2026 negatief) binnen een bandbreedte van -€ 851.000 tot € 5.648.000.

- *Financieel kader 2023-2026: hogere energiekosten*

In verband met een nieuwe aanbesteding voor energie is door het gemeentelijke collectieve inkoopbureau een indicatie gegeven van de toename van de energiekosten vanaf 2023. Vanwege de grote impact op het saldo is deze ontwikkeling in deze begroting opgenomen.

Negatief financieel effect op de energiekosten 2023-2026 € 750.000 per jaar.

- *Diverse mutaties*

De overige mutaties betreffen in 2022 het actualiseren van de kapitaallasten (€ 251.000), neutraal maken heffingen (-/- € 74.000) en aanpassing budget Wet Kinderopvang meer gebruik en ontwikkelingen CAO Werk en Inkomen Lekstroom -/- (€ 120.000). Daarnaast is hierin de uitwerking van de begrotingsrichtlijnen en een aantal kleine aanpassingen opgenomen -/-(€ 63.000).

Financieel effect van -/- € 6.000 in 2023, -/- 184.000 in 2024, -/-€ 188.000 in 2025 en -/-€ 32.000 in 2026.

Afspraken aanvullende middelen Jeugd

Het Rijk en VNG werken op dit moment aan de Hervormingagenda jeugdzorg. Deze zal naar verwachting dit najaar worden afgerond. Vooruitlopend hierop zijn voor de jaren 2022 en 2023 reeds aanvullende, incidentele middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, in lijn met de financiële reeks van de uitspraak van de Commissie van Wijzen (CvW). Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de CvW heeft het kabinet besloten tot het realiseren van de aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

Partijen erkennen de noodzaak om op deze ontwikkelingen te anticiperen en aanvullende afspraken te maken ten aanzien van de te verwachten ruimte in de gemeentelijke begroting aanvullend op de meicirculaire:

- Gemeenten mogen in de jaarschijven 2024 t/m 2026 de middelen die op de aanvullende post zijn gereserveerd meenemen in hun meerjarenraming (landelijke bedragen: respectievelijk €1.265 miljoen, €758 miljoen en €367 miljoen). Conform de richtlijn van vorig jaar mocht in de begroting 2022 hiervan omgerekend naar aandeel voor Houten 75% geraamd worden; in de meest recente richtlijn mag voor de jaren 2024-2026 100% geraamd worden. Voor Houten is dit positieve effect van € 465.000 in 2024 aflopend naar € 248.000 in 2026 aan de budgetten van jeugdzorg toegevoegd.
- Daarnaast mogen gemeenten in hun begroting rekening houden met een besparing van €100 miljoen in 2024, €500 miljoen in 2025, € 500 miljoen in 2026 en vanaf 2027 € 511 miljoen structureel als gevolg van maatregelen die het Rijk zal uitwerken. Voor Houten is als gevolg hiervan een post 'nog te realiseren ombuigingen' onder het budget van jeugdzorg opgenomen van respectievelijk € 175.000 in 2024 en € 873.000 voor de jaren 2025 en 2026; het budget voor jeugdzorg is met deze bedragen verlaagd.

Tot Slot

Evenals voorgaande jaren is de begroting 2023 ook online beschikbaar op <https://houten.begroting-2023.nl>.

Tot slot zien wij uit naar een vruchtbare en constructieve behandeling van de begroting 2023 op 8 en 10 november 2022.

Burgemeester en wethouders van Houten,

de secretaris,

de burgemeester,

A.J. Barink

G.P. Isabella

Beleidsbegroting - Programma's

Programma Samen Leven

Programma Samen Leven

Omschrijving programma

Iedereen telt mee!

In 2020 stelde uw raad de Sociale Koers 2020- 2023 vast.

De kern van de Sociale Koers is een inclusieve samenleving

We vinden het belangrijk dat iedereen de kans krijgt om mee te doen in de maatschappij en erbij te horen. Er is voor iedereen aandacht, ongeacht hun levensovertuiging, godsdienst, politieke gezindheid, afkomst, geslacht of seksuele geaardheid.

Onze stip op de horizon is daarom: *iedereen telt mee!* Iedere inwoner hoort erbij, voelt zich thuis in Houten en kan op zijn/ haar manier deelnemen aan maatschappelijke en sociale activiteiten; zo vormen we met elkaar *een inclusieve samenleving*.

De sociale koers bestaat uit vier deelprogramma's:

- Gezondheid;
- Saamhorigheid
- Leren en Werken
- Thuis

In deze begroting geven wij per deelprogramma aan wat we in 2023 willen bereiken, wat we daarvoor gaan doen en wat het gaat kosten.

Onderstaand eerst een samenvatting van de vier deelprogramma's en daarna de uitwerking per deelprogramma.

Gezondheid

Van voor de geboorte tot einde leven zetten we in op een gezonde leefstijl. Dit doen we o.a. vanuit het project Healthy Houten, Sport- en beweegakkoord en Kansrijke Start. Door het sluiten van akkoorden met partners op het gebied van preventie, kansrijke start, sport en bewegen is een gezonde leefstijl voor onze inwoners bereikbaar.

Voor inwoners die meer ondersteuning nodig hebben, zorgen we vanuit de Wmo en Jeugdwet voor passende, integrale en duurzaam betaalbare ondersteuning. We bevorderen hiervoor de verbinding tussen het voorliggend veld, sociaal team en zorgaanbieders. De regionale inkoopstrategie op Jeugd en Wmo is hierbij ons leidraad.

Saamhorigheid

Dankzij de vele vrijwilligers en mantelzorgers is de sociale samenhang in de gemeente Houten sterk. Inwoners zijn betrokken bij hun omgeving en kijken naar elkaar om.

Samen zorgen we voor de saamhorigheid/nabuurchap in Houten. Om dit te continueren en te versterken zetten wij in op ondersteuning van vrijwilligerswerk, mantelzorgers, inwonersinitiatieven, elkaar ontmoeten in de buurt, informele zorg, inclusiviteit en het bevorderen van actieve cultuurbeoefening.

Leren en Werken

Op het gebied van jeugd zijn verschillende maatschappelijke organisaties actief. In de afgelopen jaren zetten wij in op verbetering van de samenwerking tussen deze partijen. In 2023 zetten wij deze lijn door zodat we de jeugd met problemen, en dan vooral zij die met multi problematiek kampt, snel en adequaat kunnen helpen. Daarbij denken wij bijvoorbeeld aan het zo vroeg mogelijk breed zicht krijgen op de problematiek, zodat we de inwoner kunnen ondersteunen.

Om inwoners met een minimaal inkomen goed te ondersteunen, maken wij de verschillende miniregelingen gebruiksvriendelijker, waarbij wij tegenstrijdigheden en/of hiaten in de verschillende regelingen oplossen op basis van het onderzoek dat in 2022 is gestart: herijking minima-regelingen.

Thuis

Voor al onze inwoners is het belangrijk om je thuis te kunnen voelen in je huis en in je wijk en zoveel mogelijk zelfstandig te zijn. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving bereiken we dit.

De komende periode staat een betere verbinding tussen wonen en zorg centraal. Voor de groeiende groep ouderen die langer zelfstandig willen en moeten wonen, kwetsbare inwoners, dak- en thuislozen en andere zorgdoelgroepen zijn toegankelijke woningen, woonvormen en voorzieningen nodig. Dit is een grote opgave waar we met de woonvisie 2021-2030 en de op te stellen omgevingsvisie uitvoering aan geven. In regionaal verband werken we in U16 verband en met de Lekstroomregio aan de decentralisatie van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen die vanaf 2024 geleidelijk gerealiseerd wordt.

Voor onze kinderen is voor het veilig op kunnen groeien een stabiel opvoedklimaat nodig. We willen dat minder kinderen/jongeren in een instelling moeten verblijven en geven de Jeugdzorgaanbieders de opdracht om uithuisplaatsingen te voorkomen en alternatieven te ontwikkelen. Daarnaast anticiperen we op de landelijke beweging naar een nieuw toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

Overzicht relevante beleidskaders

[Programma Sociale Koers 2020-2023](#)

[Lekstroom Werkt 2020](#)

[Visie op sport en bewegen in Houten in 2025](#)

[Regiovisie Jeugd](#)

[Regiovisie Wmo](#)

[Woonvisie 2021-2030](#)

Overzicht verbonden partijen

- Gemeentelijke gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)
- Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)
- U10

Deelprogramma's

- Gezondheid
- Saamhorigheid
- Leren en werken
- Thuis

Deelprogramma Gezondheid

Wat willen we bereiken?

We zetten in op preventie; informatie, advies en ondersteuning bieden voordat er zorgen of problemen zijn. Dit begint al voor, tijdens en na de zwangerschap zodat kinderen in Houten een kansrijke start krijgen. Vanuit het oogpunt “voorkomen is beter dan genezen” investeren we in een gezonde leefstijl. Met het project Healthy Houten zetten we in op het leuker en makkelijker maken van gezonde keuzes, meer bewegen, niet roken, geen drugs of lachgas gebruiken, een gezonde relatie met alcohol en gamen, en verminderen van eenzaamheid. Hiervoor sloten we met partners een Preventieakkoord en een Sport- en beweegakkoord.

Voor alle inwoners is in Houten deelname aan sport en bewegen mogelijk, in een grote variëteit aan vormen en niveaus.

Gezond zijn en blijven is belangrijk. We vinden in Houten dat onze inwoners daar zelf verantwoordelijk voor zijn. Maar we willen onze inwoners wel ondersteunen door het maken van gezonde keuzes makkelijker en aantrekkelijker te maken. O.a. met de uitvoeringsplannen van Kansrijke Start, het Sport en beweegakkoord en het Preventieakkoord Healthy Houten geven we hier invulling aan.

Vanuit Wmo en de Jeugdwet bevorderen we de verbinding tussen partners en we zien het aanbod als een keten van voorliggend veld, sociaal team en zorgaanbieder. Hierbij kijken we samen met de ketenpartners naar wat nodig is om het voorveld te versterken zodat we kunnen afschalen. We zetten in op hulp sneller, passender en integraler aan te bieden aan onze inwoners die het nodig hebben. We werken aan het versterken van het gewone leven (het z.g. normaliseren) en het Sociaal Team biedt eigen begeleiding om inwoners te ondersteunen bij het vergroten van hun zelfredzaamheid.

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het deelprogramma de volgende doelstellingen opgenomen:

1. Inwoners hebben een positieve gezondheid.
2. Inwoners hebben een gezonde leefstijl.
3. Inwoners, en met name jongeren, kunnen omgaan met maatschappelijke druk.
4. Gezinnen met jeugd-GGZ problematiek worden snel geholpen.
5. Ouderen ervaren regie over hun eigen leven.
6. Inwoners zijn weinig eenzaam.

Betrokkenheid verbonden partijen
GGDrU

Wat gaan we daarvoor doen?

Inwoners hebben een gezonde leefstijl

- Om een gezonde leefstijl van onze inwoners te stimuleren en te behouden zetten we in op preventieve programma's als Sport- en beweegakkoord, Preventieakkoord (Healthy Houten) en Kansrijke Start (o.a Ouders voor Elkaar). Het Rijk ondersteunt deze programma's (financieel en inhoudelijk) en doet nu een verkenning op een betere bundeling/afstemming van deze programma's. De resultaten hiervan gaan wij verwerken in onze uitvoeringsplannen voor 2023.
- Healthy Houten is een community die het maken van gezonde keuzes leuker en makkelijker wil maken in Houten. De Healthy Houten community (50 partners) willen we laten groeien door meer partners te betrekken, goede voorbeelden en verhalen onder de aandacht te brengen en een symposium te organiseren.
- In 2023 zetten we de sportpedagoog structureel in en ook breiden we het project Breed Motorische Ontwikkeling uit naar nieuwe verenigingen. Hiermee zorgen we dat onze inwoners sport kunnen beoefenen en een gezonde leefstijl ontwikkelen. Beide zijn onderdeel van het Sport- en beweegakkoord

Inwoners, en met name jongeren, kunnen omgaan met maatschappelijke druk

We gaan verder met het uitvoeren van het actieplan 'stress en prestatiedruk jongeren'. In overeenstemming met onderwijs, POH-GGZ Jeugd, jongerenwerk, jeugdartsen en orthopedagogen organiseren we workshops, onderwijsprogramma's en ontspannende activiteiten rondom opvoeden, 'maatschappelijke druk' en 'mentale gezondheid' voor zowel professionals, ouders als jongeren.

Gezinnen met jeugd-GGZ problematiek krijgen snel hulp

- We continueren de inzet van de POH-GGZ jeugd in de eerstelijns medisch centra, waardoor we jeugdigen tot 18 jaar met (lichte) GGZ-hulpvragen laagdrempelig en in de vertrouwde omgeving van de huisartsenpraktijk kunnen helpen. Daarnaast is binnen het Sociaal Team een Specialistisch Ondersteuner Jeugd GGZ (SOJ GGZ) aanwezig voor snel advies en consultatie rondom casussen jeugd- GGZ.
- We implementeren de nieuwe inkoopstrategie jeugdhulp om zo de transformatieopgave te realiseren (beschikbaar houden van passende hulp voor inwoners, binnen de beschikbare budgetten). Sociale teams en zorgaanbieders krijgen een duidelijke opdracht om integraler te werken en af te schalen richting het voorveld. We werken aan een eenduidige opdracht vanuit de regio Lekstroom ten aanzien van indiceren en regievoeren. Gezamenlijk werken we aan beter passende zorg, versterken van de basis, kortere doorlooptijden en het verminderen van wachtlijsten. Indien GGZ-hulp nodig is willen we dit sneller, passender en integraler kunnen aanbieden aan jeugd in Houten.

Ouderen ervaren regie over hun eigen leven

- Mobiliteit is een voorwaarde om mee te kunnen blijven doen in de samenleving. Inwoners met een beperking, kunnen gebruik maken van Wmo-vervoer zodat zij ook zoveel mogelijk mobiel kunnen blijven. In regionaal verband werken we samen aan een nieuwe inkoop voor Wmo vervoer, de opdracht hiervoor zetten we in 2023 uit.

- Naast het Wmo-vervoer zijn er ook lokale vervoersinitiatieven die hun rol pakken in het vervoerssysteem zoals Automaatje . We ondersteunen deze. In 2023 beslissen we aan de hand van een evaluatie over het voortzetten van Automaatje.
- We implementeren de nieuwe inkoopstrategie Wmo waarin we aansluiten bij de transformatieopgaven dat we hulp- en ondersteuning meer lokaal organiseren en dat inwoners en professionals meer en beter gebruik maken van voorliggende voorzieningen. Hierdoor zorgen we dat hulp- en ondersteuning beschikbaar blijft voor inwoners die het nodig hebben. We willen dat professionals bij de inzet van hulp en ondersteuning integraal kijken naar wat nodig is en meer aandacht is voor effectiviteit en opbrengst van de ondersteuning.

Inwoners zijn weinig eenzaam

Vanuit Healthy Houten werken we aan met het verbeteren van welbevinden en doorbreken van eenzaamheid. De projecten MOTTO (Mooie Ontmoetingen Thuisbezoek Ouderen), en Houten Ontmoet 80+ borgen we in de reguliere opdracht aan van Houten &co. Hetzelfde geldt voor JoinUs voor jongeren. Met filmpjes en verhalen werken we aan kennis over en bewustwording van het investeren in een sociaal netwerk.

Deelprogramma Saamhorigheid

Wat willen we bereiken?

Dankzij de vele vrijwilligers en mantelzorgers is de sociale samenhang/nabuurschap in de gemeente Houten sterk. Iets waar wij trots op mogen zijn.

Om dit te continueren en te versterken zetten wij in op ondersteuning van vrijwilligerswerk, mantelzorgers, inwonersinitiatieven, elkaar ontmoeten in de buurt en informele zorg. Onder de titel “right to challenge” nodigen wij inwoners en vrijwilligers uit om op het gebied van sociaal domein met nieuwe ideeën te komen en/of taken van ons over te nemen, waarbij wij de initiatiefnemers uiteraard zullen ondersteunen.

Cultuur brengt mensen samen en draagt bij aan de betrokkenheid van inwoners bij hun leefomgeving en elkaar. Culturele activiteiten bieden een plek voor het ontmoeten en opbouwen van een netwerk. Een stevig sociaal netwerk geeft vertrouwen, maakt dat mensen veerkrachtiger zijn bij tegenslag en voorkomt dat problemen groter worden. Het vergroten van cultuurparticipatie is een belangrijk speerpunt van de uitvoeringsagenda 2022-2023. Hierbij is specifiek aandacht voor ouderen en inclusiviteit. Het actief beoefenen van cultuur zorgt voor de ontwikkeling sociale en cognitieve vaardigheden, geeft een ingang tot gezond en actief blijven, ontmoeting en zingeving.

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het deelprogramma de volgende doelstellingen opgenomen:

1. Er is een sterk informeel netwerk binnen Houten.
2. In Houten is er sociale steun en cohesie.
3. In Houten zijn er sterke vrijwilligersorganisaties.
4. Er zijn veel inwonersinitiatieven.
5. Er is een grote en sterke groep mantelzorgers.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij dit deelprogramma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Er is een sterk informeel netwerk binnen Houten.

Om de inwoners nog beter van dienst te zijn bij de zorgvraag, zetten we stappen met Van Houten&co, Stichting Sociaal Team Houten en de Houtense Werktafel om zorg integraal af te stemmen. Tegelijkertijd werken we aan het verbeteren van de digitale toegang tot het ondersteuningsaanbod zodat zowel inwoners en professionals weten wat er allemaal – formeel en informeel – lokaal beschikbaar is.

In Houten is er sociale steun en cohesie.

- We ondersteunen het regionale meldpunt van discriminatie van Art.1 Midden-Nederland en houden de rapportages scherp in de gaten. De laatste acties uit de Inclusie Agenda 2021-2022 en het gemeentelijke Actieplan LHBTI+ 2021-2022 pakken we op en maken hiervoor gebruik van het extra geld die we van het Rijk kregen voor het tegengaan van discriminatie.
- Openbare en multifunctionele ontmoetingsplaatsen zijn belangrijk voor de sociale steun en cohesie. We onderzoeken, samen met de beheerders en gebruikers van de dorpshuizen en wijkaccommodaties, hoe we het aanbod en vraag aan ruimte beter op elkaar af kunnen stellen om te zorgen voor duurzame en vitale ontmoetingsplekken voor de toekomst. Voorbeelden zijn Jongerencentrum Enter en gebouw De Heuvel.

Vergroten actieve cultuurparticipatie

We geven uitvoering aan de uitvoeringsagenda cultuur 2023, met als speerpunt het vergroten van de actieve cultuurparticipatie. Actieve cultuurparticipatie speelt een rol in de ontwikkeling van sociale en cognitieve vaardigheden van onze inwoners ongeacht de leeftijd. Het zorgt daarnaast voor een ingang tot gezond en actief blijven, ontmoeting en zingeving voor onze inwoners. Het wegnemen van financiële en psychologische drempels is hiervoor belangrijk. Via het cultuurfonds financieren we projecten op het gebied van actieve cultuurparticipatie.

In Houten zijn er sterke vrijwilligersorganisaties.

In 2022 spraken we met vrijwilligersorganisaties over de binding met en ondersteuning van vrijwilligers. We gaan aan de slag met de aanbevelingen die we hebben gekregen.

Er zijn veel inwonersinitiatieven.

- We faciliteren maatschappelijke initiatieven voor inwoners en vrijwilligers die initiatieven willen ontplooiën in het sociale domein, of een taak over willen nemen van de gemeente (the right to challenge).
- We rollen de gestarte kerngroep voor inwonersinitiatieven verder uit. Vanuit deze kerngroep kijken we naar wat er nodig is om de inwonersinitiatieven te ondersteunen zodat zij (nieuwe) ambities kunnen realiseren.

Er is een grote en sterke groep mantelzorgers.

We evalueren het in 2022 opgezette mantelzorgcafé plus. Het mantelzorgcafé plus is een ontmoetings- en informatiemoment voor mantelzorgers die zorgen voor iemand met ggz problematiek. Bij een positieve evaluatie zorgen we voor borging in het reguliere aanbod voor mantelzorgers.

Deelprogramma Leren en Werken

Wat willen we bereiken?

In de Sociale koers 2020 -2023 gaven wij ten aanzien van het thema leren en werken het volgende aan: "We vinden het belangrijk dat iedereen (waar mogelijk) kan werken en de kans krijgt om mee te doen aan maatschappelijke en sociale activiteiten en het beste uit zichzelf kan halen. Daarvoor is het nodig dat er mogelijkheden zijn om te leren, jezelf te ontwikkelen en je talenten te ontdekken en in te zetten, van jong tot oud. Om aan ontwikkeling toe te komen, moet er wel een aantal zaken in de basis goed op orde zijn. Vaak zijn beperkte financiën een reden om thuis te blijven zitten en niet deel te nemen aan de samenleving. Heb je veel zorgen over je financiën, dan wil je dat eerst oplossen." De afgelopen jaren is steeds meer duidelijk geworden dat er behoefte is aan meer integrale samenwerking tussen partijen rondom inwoners met multiproblematiek. Zeker voor jongeren speelt deze behoefte. De situatie rondom corona heeft deze behoefte nog eens extra benadrukt. Daarom zal de komende tijd extra aandacht zijn voor integrale samenwerking (zowel in de toegang als daarna) en de doelgroep jongeren.

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het deelprogramma de volgende doelstellingen opgenomen:

1. Inwoners kunnen zich financieel redden.
2. Er zitten zo min mogelijk kinderen thuis zonder onderwijs.

4. Inwoners van Houten hebben een zinvolle daginvulling.

Betrokkenheid verbonden partijen

WIL

GGDrU

Wat gaan we daarvoor doen?

Inwoners kunnen zich financieel redden

- Om inwoners met een minimuminkomen zo goed als mogelijk te ondersteunen voeren wij een onderzoek uit naar het minimabeleid.
Uit het herijkingsonderzoek moet duidelijk worden welk bereik we momenteel realiseren dankzij de bestaande inkomensregelingen, of en hoe dit bereik vergroot kan worden, waar de overlap zit tussen verschillende regelingen en of het daarbij wenselijk is om inkomens- en vermogensgrenzen op een gelijke wijze toe te passen.
De uitkomsten van het herijkingsonderzoek worden eind 2022 opgeleverd. Op basis van de aanbevelingen uit het onderzoek hervormen we in 2023 het minimabeleid. In 2024 zijn de adviezen uit het onderzoek in het lokaal inkomensbeleid geïntegreerd.
- We blijven de samenwerking met de maatschappelijke ketenpartners verder versterken en de uitvoering efficiënter maken. Dit doen we in 2023 door het voeren van gesprekken met mensen uit de doelgroep en front-office professionals over waar zij tegen aan lopen en wat beter kan.
- We houden de situatie met betrekking tot de hoge inflatie nauwlettend in de gaten. Zullen eventueel nieuwe Rijksregelingen snel en adequaat uitvoeren. En met maatschappelijke partners voortdurend zoeken naar manieren om de groep die dit het zwaarste treft te ondersteunen

Er zitten zo min mogelijk kinderen thuis zonder onderwijs

- Als gevolg van de corona kampen leerlingen met achterstanden op cognitief, executief, sociaal en emotioneel vlak. Met behulp van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) willen wij in nauwe samenwerking met de scholen de achterstanden wegwerken. Voor de kosten hiervan ontvangen we een vergoeding van het rijk. De beschikbare middelen zijn in te zetten tot de zomer van 2025.
- Vanuit het Thuiszitterspact blijven we inzetten op een betere samenwerking tussen GGDrU, het Sociaal Team en de samenwerkingsverbanden. We voorkomen en brengen hiermee het aantal thuiszitters terug.

Voorschoolse educatie (VE)

- We voeren de wettelijke verplichting uit voor uitbreiding van ureninzet van de pedagogisch beleidsmedewerker om de kwaliteit van de voorschoolse educatie te vergroten. Door de onzekerheid over aantal kinderen met een VE-indicatie en het afnemen van de Onderwijs Achterstands Beleid middelen ligt hier mogelijk een financieel risico.
- Via de nieuw te ontwikkelen resultaatafspraken Voor- en voerschoolse educatie gaan we de kinderen met een dergelijke indicatie beter monitoren.
- In 2023 maken de GGDrU en de VVE-groepen nieuwe afspraken over de ouderbetrokkenheid, wat van belang is om het taalniveau van de kinderen te verbeteren.

Onderwijs

- In september 2022 startten we een Taalatelier om kinderen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen extra te ondersteunen.
- Samen met het onderwijsveld stellen we een nieuw integraal huisvestingsplan onderwijs op.

Samenwerking tussen jeugdhulp en onderwijs verbeteren.

- In 2023 stellen we een regionaal procesregisseur aan, die het proces begeleidt bij ingewikkelde casuïstiek rondom passende zorg en onderwijs. Dit leidt tot sneller inzicht in verantwoordelijkheden van betrokken partners op zowel inhoud als financiën, waardoor kinderen de best passende zorg en onderwijs krijgen die ze nodig hebben.

- In het REA (Regionaal Educatieve Agenda) stelden we in 2022 het document 'Op weg naar meer inclusief onderwijs' op. In 2023 zetten we dit om naar een strategische agenda. Hierin staan de doelen waaraan we de komende 4 jaar gaan werken om tot meer inclusief onderwijs te komen
- Met schoolbesturen en hun samenwerkingsverbanden maken we regionaal afspraken om jeugdhulp en passend onderwijs beter op elkaar af te stemmen. We werken aan de verbinding onderwijs en jeugdhulp en maken afspraken met zorgaanbieders hierover binnen de nieuwe inkoopstrategie jeugd. Deze inkoop gaat in 2023 van start. De ontwikkeling naar meer inclusief onderwijs vergt een zorgvuldig proces van meerdere jaren en hangt samen met ontwikkelingen op onderwijshuisvesting.

Alle werkzoekenden helpen we aan betaald of onbetaald werk

- We continueren de werkwijze van de Houtense werktafel, waarbij zowel aandacht is voor begeleiding naar werk als voor participatie. En waarbij door de inzet van specifieke projecten meer mensen zich kunnen ontwikkelen. De raad informeren we met kwartaalrapportages over de projecten en resultaten.

Inwoners van Houten hebben een zinvolle daginvulling

- Met de Op Koers-aanpak richten we ons, in samenwerking met betrokken organisaties, op inwoners met meervoudige problemen. We helpen minstens 20 inwoners met deze integrale aanpak.
- We kijken in 2023 nog een keer naar de onderkant van het bijstandsbestand; kunnen we met een meer wijkgerichte en integrale aanpak nog meer mensen kunnen activeren. De resultaten hiervan maken we beter inzichtelijk in onze kwartaalrapportages.

Deelprogramma Thuis

Wat willen we bereiken?

Wonen in een fijne omgeving die prettig en veilig voelt, is een belangrijke voorwaarde voor het dagelijks welzijn. Met de juiste woningen, beschikbare voorzieningen, een goede bereikbaarheid, een gevoel van veiligheid en gezondheid en een aangename sociale omgeving proberen we het dagelijks welzijn op een zo hoog mogelijk peil te brengen en te houden. Voor al onze inwoners is het belangrijk om je thuis te kunnen voelen in je huis en in je wijk en zoveel mogelijk zelfstandig te zijn.

De komende periode staat een betere verbinding tussen wonen en zorg centraal. De toename van het aantal ouderen tezamen met het langer of eerder zelfstandig wonen van ouderen en andere zorgdoelgroepen zorgt dat we een grote opgave hebben om tijdig toegankelijke (Wmo proof) woningen, woonvormen en voorzieningen toe te voegen.

Ook kwetsbare inwoners willen we een prettige en veilige woonplek bieden. Een integrale aanpak en samenwerking tussen het sociaal en ruimtelijk domein en de omgevingsvisie is hierbij het uitgangspunt. We maken hiervoor gebruik van de nieuwe woonvisie 2021-2030. Dit geeft richting aan de veranderingen en urgenties in de woonvraag.

In regionaal verband werken wij met gemeenten en woningcorporaties samen om de ongeveer 200 dak- en thuisloze personen in de regio een eigen woning te bieden. In Houten realiseerden we samen met onze partners twee woonplekken. Daarmee hebben wij de doelstelling voor onze gemeente bereikt.

We werken in U16 verband en met de Lekstroomregio samen aan de decentralisatie van de maatschappelijke opvang en beschermd wonen die vanaf 2024 geleidelijk gerealiseerd wordt. Lokaal doen we dat aan de hand van het lokaal uitvoeringsplan 'Op weg naar een Beschermd Thuis in Houten'.

Voor kinderen en jeugdigen is een stabiel opvoedklimaat van belang om veilig op te kunnen groeien. We willen een daling bereiken van het aantal kinderen/jongeren dat in een instelling moet verblijven, hiervoor geven we Jeugdzorgaanbieders een gezamenlijke integrale opdracht om uithuisplaatsingen te voorkomen en alternatieven te ontwikkelen. Denk hierbij aan meer gezinsachtige settings en het versnellen van de uitstroom. Tenslotte anticiperen we op de landelijke beweging naar een nieuw toekomstscenario kind- en gezinsbescherming.

In de Sociale Koers zijn ten aanzien van het deelprogramma de volgende doelstellingen opgenomen:

1. Jongeren en ouderen hebben een passende woning.
2. De woonomgeving in Houten is fysiek (veilig) en sociaal passend.
3. Er zitten zo min mogelijk jongeren in jeugdhulp met verblijf.
4. Kwetsbare inwoners hebben een prettige en veilige plek in hun eigen woonomgeving en ontvangen hierbij passende hulp.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij dit deelprogramma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Jongeren en ouderen hebben een passende woning

- We realiseren meer woningaanbod voor kwetsbare doelgroepen: waaronder mensen met een zorgvraag en uitstroom uit Beschermd Wonen en jeugdzorg. dit doen wij in samenwerking met woningstichting Viveste, zorgaanbieders, inwoners en marktpartijen. Er liggen kansen bij de locaties genoemd in motie 120 Blijven bouwen, vertraging voorkomen.
- Met de resultaten uit de enquêtes in de wijken De Akkers en Gilden werken we met de pilot Comfortabel en veilig wonen verder aan voorlichting en bewustwording rondom passend wonen voor senioren (63+) in Houten. Naast het versturen van de enquêtes onder de doelgroep organiseren we een informatiemarkt voor senioren en wonen. Nieuwe senioren blijven we informeren over comfortabel wonen.
- We werken met diverse partners aan (prestatie) afspraken rondom meer en betaalbare woningen voor jongeren. We kijken naar uitbreiding van initiatieven als Kamers met Aandacht en naar sociale huur van kleinere woonruimtes.
- We beleggen de opdracht bij zorgaanbieders om verblijf van jeugdigen in instellingen te voorkomen en/of te verkorten en om innovatieve nieuwe vormen te ontwikkelen binnen de nieuwe inkoopstrategie jeugd segment gezinsvormen.

De woonomgeving in Houten is fysiek en sociaal passend

- Bij de ontwikkeling van woonbehoeften voor de verschillende (zorg)doelgroepen hebben we aandacht voor aanwezigheid van voorzieningen (zorg, winkels en openbaar vervoer) en woonzorgwoningen met 24-uurszorg of ambulante zorg in de buurt, bereikbaarheid/toegankelijkheid en inclusie.
- We houden blijvende aandacht voor het signaleren en voorkomen van Kindermishandeling, huiselijk geweld en ouderenmishandeling. We organiseren trainingen en netwerkbijeenkomsten voor professionals en zetten in op bewustwording bij inwoners.
- Samen met alle betrokken organisaties voerden we in 2022 een verkenning uit naar de woonservicegebieden. In het eerste kwartaal van 2023 is het beeld gereed en besluiten we met hen of we dergelijke gebieden verder willen ontwikkelen. Een woonservicegebied is ingericht, zodat mensen (meestal ouderen) zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen te midden van anderen, zodat een levensloopbestendige leefomgeving ontstaat. Het verkennen doen we met zorgorganisaties, van Houten&Co, Viveste, huisartsen, Adviesraad sociaal domein en inwoners.
- De Lekstroomgemeenten Houten, Nieuwegein en Vijfheerenlanden nemen deel aan het project Eerst een Thuis U16. Doel is om in de regio Utrecht 200 dak- en thuisloze personen een eigen woning te bieden met intensieve begeleiding. In totaal komen we in Lekstroom op ongeveer 30 woonplekken uit tot en met 2023. In Houten gaat het om twee woonplekken in samenwerking met Viveste en Lister. In de eerste helft van 2023 stellen we de bestuurlijke ambitie voor Eerst een Thuis bovenregionaal vast.

Er zitten zo min mogelijk jongeren in jeugdhulp met verblijf

- In 2023 sluiten we nieuwe contracten met zorgaanbieders met als belangrijke uitgangspunten: uithuisplaatsing voorkomen, uitstroom versnellen, ontwikkelen van meer gezinsachtige settings voor tijdelijke uithuisplaatsingen. We maken hierbij gebruik van (expertiseteam) YEPH (Youké, Pluryn, 's Heerenloo) en het Regionaal Omdenk- en Expertteam Lekstroom (ROEL).

- We geven uitvoering aan de Lekstroomvisie met betrekking tot eenduidige (afspraken over) toegang tot hulp (indiceren) en casusregie/ coördinatie van zorg. We sturen op het resultaat en het verbeteren van de effectiviteit van hulp en zetten in op tijdig afschalen.
- We versterken lokale voorzieningen die (tijdelijk) jeugdigen en gezinnen ontlasten en/of onderdak bieden aan jeugdigen. We werken hiertoe nauw samen met o.a. Buurtgezinnen en ondersteunen het netwerk van pleegouders zodat kennis en ervaring gedeeld kan worden.

Kwetsbare inwoners hebben een prettige en veilige plek in hun eigen woonomgeving en ontvangen hierbij passende hulp.

- We werken in 2023 toe naar een eerste evaluatie van het lokale uitvoeringsplan "Op weg naar een beschermd thuis". Dit plan heeft als doel om cliënten zoveel mogelijk zelfstandig kunnen wonen in Houten. Onderwerpen hierin zijn o.a. Enik en doorontwikkeling EropAfteam.
- Daarnaast voeren we het project Living Library uit in samenwerking met de bibliotheek, vanHouten&co en Lister. Hiermee proberen we stigmatisering tegen te gaan en inclusie te bevorderen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2023		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Samen Leven			
Gezondheid	13.070.781	1.992.036	-11.078.745
Saamhorigheid	13.887.949	964.042	-12.923.907
Leren en werken	30.956.475	9.323.475	-21.633.000
Programmabrede kosten	303.951		-303.951
Saldo van baten en lasten programma	58.219.156	12.279.553	-45.939.603
Mutaties reserves		29.375	29.375
Totaal resultaat programma	58.219.156	12.308.928	-45.910.228

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2021
- Begroting 2022 primitief.
- Begroting 2022 (na wijziging).
- Begroting 2023

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Duurzame leefomgeving

Programma Duurzame leefomgeving

Omschrijving programma

Houten is een fijne en duurzame gemeente om in te wonen, werken, leren en ontspannen. In de afgelopen decennia is Houten uitgegroeid tot een middelgrote stad van 50.000 inwoners. Een dorp met stedelijke kenmerken en bijbehorende voorzieningen, waarvan veel mensen met plezier gebruik maken.

De belangrijkste aandachtspunten zijn hieronder weergegeven en meer in detail zijn de onderwerpen per deelprogramma verder uitgewerkt.

Deelprogramma's Wonen en Gebiedsontwikkeling; 4.750 extra woningen

De regionale druk op de woningmarkt is hoog. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar vooral over 'passende' woningen. Er is een groot tekort aan woningen voor ouderen, starters en specifieke woningen voor bewoners met een zorgvraag.

De ambitie van de gemeente Houten voor het toevoegen van woningen is vastgelegd in de Woonvisie 2021-2030.

Naast meer diversiteit in het woningaanbod is het doel om meer sociale huurwoningen te bouwen. Intensieve samenwerking met Viveste is hierbij noodzakelijk om het percentage huurwoningen in Houten de komende jaren te laten stijgen.

De opgave als totaal die voor ons ligt tot 2040, is om 4.750 woningen toe te voegen. Dat is toename van circa 25% van de bestaande woningvoorraad.

Via het programma Bouwen voor Houten blijven we inzetten op het ingang zetten en bijdragen aan de verdere ontwikkeling van Houten. Houten doet dit samen met de eigenaren en de bewoners van Houten om te zorgen dat de Woningbouw aansluit bij de huidige identiteit van de gemeente Houten. Dit gaat allemaal samen met het toevoegen van diverse ondersteunende functies en voorzieningen (zorg, onderwijs, groen, openbaar vervoer en verbeterde infrastructuur). Op deze manier wil Houten borgen dat de woon- en verblijfskwaliteit van Houten verder verbeterd.

Naast de genoemde opgaven is er ook oog voor de vitaliteit van de dorpen. Passend bij de vraag wordt er gekeken of er woningen kunnen worden toegevoegd om de leefbaarheid van de dorpen in stand te houden

Deelprogramma Commerciële voorzieningen; aantrekkelijk Winkelcentrum

Houten heeft belang bij een vitaal centraal winkelcentrum. Een plek waar het aantrekkelijk is om naar toe te gaan. Dat betekent dat er gezocht wordt naar een gezonde mix van winkels, horeca en andere (dienstverlenende) bedrijvigheid in het centrum. Met het oog op de toekomst verkennen we kansen om Het Rond tot een compact, vitaal en toekomstbestendig centrum te ontwikkelen.

Op basis van een plan van aanpak 'versterking vitaliteit centrum' gaat de gemeente samen met de eigenaren aan de slag om de leegstand tegen te gaan. Hierbij wordt ook gekeken naar het aantrekkelijker maken van de buitenruimte in het centrum.

Deelprogramma Leefomgeving; biodiversiteit en ledverlichting

Bij het beheren en onderhouden van water en groenvoorzieningen hanteren wij biodiversiteit als belangrijke uitgangspunt.

In juli 2022 is een nieuw vervangings- en onderhoudscontract voor de openbare verlichting ingegaan. In een periode van drie jaar moet alle openbare verlichting voldoen aan het kenmerk energiezuinige led-verlichting

Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie

De stijgende energieprijzen maken de energietransitie nog urgenter. In samenspraak met maatschappelijke partners heeft de gemeente een aanpak tegen energiearmoede ontwikkeld, betaald vanuit de ontvangen rijksmiddelen. Dit is aanvullend op de al lopende activiteiten van bijvoorbeeld de energiecoöperaties en EnergieRijk Houten voor alle Houtenaren. Die activiteiten gaan ook in 2023 door met financiële en organisatorische ondersteuning van de gemeente. Een deel ervan zal voortaan in het nieuwe Energiehuis plaatsvinden.

Vanaf 2023 krijgen gemeenten structureel financiële ondersteuning van de Rijksoverheid voor de uitvoering van het nationale Klimaatakkoord. Deze middelen willen we met name inzetten voor collectieve aanpakken voor aardgasvrije wijk, zoals vastgelegd in de Transitievisie Warmte. Belangrijke besluiten die de gemeente het komende jaar in dat kader moet nemen, zijn de aanpak naar aardgasvrij in Houten-Zuid en vergunningverlening voor de verduurzaming van de warmtekrachtcentrale Vijfwal. Ook een update van de Regionale Energie Strategie is in 2023 aan de orde.

In ons streven om een circulaire stad te worden blijft de inzet gericht om afval zo goed mogelijk (aan de bron) te scheiden en vervolgens te benutten.

De warme, droge zomer van 2022 heeft de noodzaak van klimaatadaptie eens te meer duidelijk gemaakt. Ontstenen en vergroenen van de buitenruimte staan daarin centraal. We willen het aantal koelteplekken in Houten uitbreiden en verbeteren, zodat er tijdens tropische dagen meer plekken zijn waar je verkoeling kunt zoeken. Voor de zomer van 2023 maken we een lokaal hitteplan, zodat iedereen weet wat te doen tijdens een hittegolf.

Deelprogramma Landschap en recreatie; verbeteren landschap en Nieuwe Hollandse Waterlinie

Om de cultuurhistorische waarde van het landschap te behouden en te verstreken investeren wij in aanleg en herstel van landschapselementen. Voor wat betreft recreatie steken wij in op het beleefbaar en bereikbaar maken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie, waarbij we opmerken dat de Nieuwe Hollandse Waterlinie opgenomen is als Werelderfgoed bij UNESCO

Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie; erfgoedgebouwen en bevorderen archeologische kennis

Wij stimuleren het onderhoud aan erfgoedgebouwen door het proactief benaderen, adviseren en begeleiden van monument-eigenaren. Daarbij wijzen op subsidieregelingen en belastingvriendelijke mogelijkheden en assisteren bij vergunningstrajecten. Met archeologische tentoonstellingen en het geven van voorlichting op scholen willen wij de kennis van en de waardering voor de archeologie bevorderen.

Overzicht relevante beleidskaders

[Retailvisie Houten 2015-2025](#)

[Woonvisie 2021-2030](#)

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Beeldkwaliteitskader openbare ruimte](#)

[Water- en rioleringsplan \(WRP\)](#)

[Energieplan](#)

[Transitievisie Warmte](#)

[Regionale Energiestrategie](#)

[Beleidsplan openbare laadinfrastructuur](#)

[Visie Groen en Biodiversiteit](#)

Overzicht verbonden partijen

- Afvalverwijdering Utrecht (AVU)
- Recreatieschap De Stichtse Groenlanden
- U10
- Vitens

Deelprogramma's

- Wonen
- Commerciële voorzieningen
- Leefomgeving
- Gebiedsontwikkeling
- Duurzaamheid en energietransitie
- Landschap en recreatie
- Cultuurhistorie en archeologie

Deelprogramma Wonen

Wat willen we bereiken?

Woningen met voor elk wat wils, passend bij de woningbehoefte en de demografische ontwikkeling van huidige en toekomstige Houtenaren.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Voldoen aan de woningbouwopgave behoefte volgens Woonvisie 2021-2030 van 4.750 extra woningen tot 2040.
2. Toewerken naar een hoger aandeel sociale huurwoningen volgens de Woonvisie 2021-2030 in de richting van 30% van het aantal woningen.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoen aan de woningbouwopgave behoefte volgens Woonvisie 2021-2030 van 4.750 extra woningen tot 2040.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vanuit de woonvisie is de programmatische opgave om vanaf het jaar 2023 twee- tot driehonderd extra woningen per jaar te realiseren. In het deelprogramma Gebiedsontwikkeling geven wij aan op welke wijze wij actief sturen op deze opgave en wat daarvoor nodig is.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Toewerken naar een hoger aandeel sociale huurwoningen volgens de Woonvisie 2021-2030 in de richting van 30% van het aantal woningen.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitgaande van een woningvoorraad op 31-12-2022 van 21.159 en een sociale huurvoorraad van 5.115 (beide getallen zijn voorlopige getallen) is het percentage sociale huur 24,2% op 31-12-2022.

Bij een woningproductie in 2023 van 200 woningen en de oplevering van 31 sociale huurwoningen daalt het percentage sociale huur naar 24,1% (woningvoorraad 21.359; sociale huur 5.146).

Een verhoging van het percentage sociale huur zal gerealiseerd moeten worden in de nieuwbouw van de Motie 120-locaties, in Centrum, Molenzoom en Koppeling en tenslotte in Houten-Oost door in aansluiting op de woonvisie substantiële aantallen sociale huur te bouwen.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Commerciële voorzieningen

Wat willen we bereiken?

Aantrekkelijke commerciële voorzieningen (zoals winkels, dienstverlening, culturele voorzieningen en horeca), die voorzien in de behoefte van de eigen inwoners en daarnaast ook bezoekers van buiten aantrekken.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Vitale, toekomstbestendige (winkel)centra met minder leegstand.
2. Meer horeca aantrekken waarbij een aantrekkelijk en divers horeca-aanbod ontstaat.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Vitale, toekomstbestendige (winkel)centra met minder leegstand.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	Leegstandspercentage Centrum (Het Rond)	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	9,4%	20%	13%	18%	10%
1.2	Leegstandspercentage Castellum	Koopstromenonderzoek Randstad (KSO)*	X	4%	2%	1%	2%

* Koopstromenonderzoek vindt 2 jaarlijks plaats. In het tussenliggende jaar worden de gegevens opgevraagd bij de eigenaren van het winkelvastgoed. Het betreft het percentage leegstand in m2.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Primair is voor het terugdringen van leegstand een rol weggelegd voor de eigenaar/verhuurder van het (winkel)vastgoed in de (winkel)centra. Wij ondersteunen en faciliteren hierin. Specifiek voor Het Rond is er vanuit een duidelijk gezamenlijk belang enkele jaren geleden een centrumoverleg in het leven geroepen waarin de vastgoedeigenaar van het winkelcentrum, de winkeliersvereniging en de gemeente samen werken aan een vitaal en toekomstbestendig (winkel)centrum. Dit continueren we in 2023. Daarbij gaan we na hoe we tot een gezonde mix van winkels, horeca en andere (dienstverlenende) bedrijvigheid in het centrum kunnen komen. Daarnaast verkennen we kansen om leegstaand winkelvastgoed een herbestemming te geven zoals bijvoorbeeld woningen.

Andere speerpunten voor 2023 zijn:

- Op basis van het plan van aanpak 'versterking vitaliteit centrum' dat we samen met andere stakeholders in het centrum in 2022 opstellen, gaan we aan de slag met de leegstand. Onderdeel van dit plan van aanpak is een eerste verkenning naar de (al dan niet tijdelijke) invulling van leegstaande panden met andere functies dan Retail, zoals bijvoorbeeld wonen of andere maatschappelijke dan wel commerciële functies. In 2023 kunnen we aan de slag en gaan we na op welke plekken in het centrum we de verkende kansen als eerste kunnen benutten.
- Met bewoners, ondernemers en vastgoedeigenaren in onze centrumgebieden verkennen we de mogelijkheden om de buitenruimte aantrekkelijker, leefbaarder en veiliger te maken. Indien zich kansen voordoen in een van de winkelcentra willen we daar op in kunnen spelen. Dit geldt niet alleen voor Het Rond maar ook voor de andere (winkel)centra. Zo gaan we in 2023 concreet aan de slag met herinrichting (met o.a. betere fietsparkeervoorzieningen) en vergroening van het plein Piazza in Castellum.

- Ook in 2023 stimuleren we met het Evenementenfonds Houten passende evenementen in de centrumgebieden. Dit met als doel om de vitaliteit en levendigheid in winkelcentra te versterken.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Meer horeca aantrekken waarbij een aantrekkelijk en divers horeca-aanbod ontstaat.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In onze centrumgebieden levert de horeca een belangrijke bijdrage aan de vitaliteit en toekomstbestendigheid. In Houten hebben we relatief weinig horecavestigingen (in verhouding tot het aantal inwoners). In de afgelopen jaren is er meer horeca bijgekomen en is deze verhouding verbeterd. Voor 2023 verwachten wij dat het aantal horeca vestigingen licht zal toenemen. Als gevolg van de coronacrisis zal wellicht een (beperkt) aantal horecaondernemers stoppen, maar we verwachten dat er ook weer nieuwe zullen starten. Horeca is en blijft – ook voor eigenaren van winkelvastgoed – interessant voor de aantrekkelijkheid van winkelgebieden in Houten.

We denken positief mee met (aanstaande) horecaondernemers over de mogelijkheden betreft horecavestigingen en terrassen en faciliteren hen zo goed mogelijk.

De coronacrisis heeft ook in Houten een zware wissel getrokken op de horecasector. Met de horeca is er overleg waarbij we hen tijdens en na de coronacrisis waar mogelijk lokaal perspectief bieden. Voorbeelden zijn kwijtschelding van terrashuur en verruiming van de terrassen. Wij hebben gemerkt dat de verruiming van de terrassen positief hebben gewerkt. Door de verruiming werd de aanblik gezelliger en uitnodigend voor de bezoeker. Daarom is het streven om de terrassen vanaf 2023 permanent te verruimen om horeca ondernemers structureel meer ruimte te bieden om te ondernemen. Daarnaast willen we verwarmde terrassen toestaan mits deze met duurzame energie worden verwarmd. Zo bieden we de horeca ondernemers ook in 2023 een extra steun in de rug.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Een openbare ruimte die schoon, heel, veilig en aantrekkelijk is en uitnodigt tot ontmoeting en beweging. Voor het beheer van de openbare ruimte zijn de volgende kaders van belang:

- [Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte](#) dat vanaf 2013 van kracht is;
- Visie Groen en Biodiversiteit zoals dat in 2020 door de raad is vastgesteld.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.
2. Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit en de visie Biodiversiteit.
3. Goede openbare verlichting.
4. Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.
5. Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Voldoende mogelijkheden voor sport, spel en bewegen voor alle leeftijden in de openbare ruimte.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	% Inwoners dat tevreden is over het aanbod aan speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar in de nabije omgeving	Monitor Sociale Kracht	75%	73%	77%	75%	75%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Inspecties (3x per jaar) en onderhoud en vervanging van speeltoestellen en sport- en spellocaties in de openbare ruimte.
- Bij vervanging van speeltoestellen bepalen we in overleg met de buurt hoe de locatie het best kan worden ingericht.
- We stimuleren en ondersteunen initiatieven uit de samenleving om bijzondere (sportieve) sport- en spelvoorzieningen te realiseren.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Groen en water onderhouden conform de afgesproken beeldkwaliteit en de visie Biodiversiteit.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
2.1	% Groen en water dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm	Extern adviesbureau	99%	99%	97%	95%	95%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het beheren en onderhouden van water en groenvoorzieningen conform het Beleidskader beeldkwaliteit, de visie Biodiversiteit, Het Water en Rioleringsplan 2020-2023, het Bomenbeleidsplan en de Keur (bepalingen) van het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden (HDSR).
- De uitvoering van maatregelen naar aanleiding van de in 2020 vastgestelde nota Groen en Biodiversiteit. We proberen o.a. het beschikbare budget voor groenbeheer zo efficiënt mogelijk in te zetten. Bijvoorbeeld door het omvormen van gazons naar bloemrijk grasland.
- Het vergroten van boomspiegels, met het oog op de gewenste vergroening. 🌳 (zie ook Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie, doelstelling 3).

- We bestrijden in nauwe samenwerking met het Waterschap explosief woekerende exotische (water)planten zoals vederkruid. In bermen bestrijden we de Japanse duizendknoop en Reuzenberenklauw.
- Bij de bestrijding van ziekten en plagen (zoals eikenprocessierupsen, spinselmot en luizen) gebruiken we uitsluitend biologische methoden. 🐞 Rupsen worden bijvoorbeeld weggezogen.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Goede openbare verlichting.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Met ingang van 1 juli 2022 is een nieuw vervangings- en onderhoudscontract voor de openbare verlichting ingegaan. In een periode van drie jaar moet alle openbare verlichting voldoen aan het kenmerk energiezuinige led-verlichting. Waar mogelijk wordt er 's avonds en 's nachts gedimd. Het nieuwe beheercontract vormt geen belemmering voor mogelijke toekomstige 5G en smart-city oplossingen. 🌟

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Goed gereinigde openbare ruimte, waaronder beperkte overlast van zwerfvuil, graffiti, onkruid en hondenpoep. Goed onderhoud en beheer van riolering, straatmeubilair en begraafplaatsen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
4.1	% Wegverharding dat voldoet aan de beeldkwaliteitsnorm (B) voor onkruid in verharding	Extern adviesbureau	42%	42%	77%	80%	80%
4.2 🐜	Aantal gevallen van wateroverlast in de openbare ruimte, met schade voor mens of milieu	Team VOB	0	0	0	2	2
4.3	% Inwoners dat vindt dat de eigen buurt schoon is	Monitor Sociale Kracht	78%	79%	77%	78%	78%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Onderhoud plegen conform het door de raad vastgestelde beeldkwaliteitskader.
- Organiseren/faciliteren/ondersteunen van opschoonacties met bewoners zoals maandelijkse zwerfvuilopruiacties door groepen buurtgenoten en landelijke opschoondagen alsmede het geven van gastlessen op scholen en aan statushouders over (zwerf)afval.

- Samen met de partners van het netwerk Water en Klimaat werken aan een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen, met aandacht voor de waterkwaliteit. 🌈
- Aanpak risicolocaties wateroverlast.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 5

Meer zelfredzaamheid en zelf-organiserend vermogen van de samenleving.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
5.1	% Inwoners dat zich inspant voor de eigen buurt	Monitor Sociale Kracht	60%	70%	63%	65%	65%
5.2	Aantal nieuwe adoptielocaties	Team VOB	43	48	90	50	50
5.3	Aantal door wijkcoördinatie gefaciliteerde bewonersinitiatieven in de openbare ruimte	Team VOB	43	59	67	70	90

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Het stimuleren en ondersteunen van bewonersinitiatieven over de inrichting en het beheer van de openbare ruimte. Zoals de hiervoor genoemde schoonmaakacties waarvan het aantal de laatste jaren sterk is toegenomen.
- Bewoners/bedrijven inspireren tot nieuwe initiatieven door communicatie over bestaande voorbeelden.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Gebiedsontwikkeling

Wat willen we bereiken?

Houten is een stad om trots op te zijn: ontspannen wonen met groenzones, een fietspadenstelsel, de centrumgebieden in een prachtig open landschap met de kleine kernen en in nabijheid van de grote stad met bijbehorende culturele en stedelijke voorzieningen. Door haar ligging en goede bereikbaarheid is Houten een sterk merk in de regio en een populaire plek om te wonen.

De populariteit van Houten als woongemeente heeft een keerzijde, er is namelijk een tekort aan verschillende woningtypen in uiteenlopende sectoren.

De behoefte aan woningen is programmatisch nader uitgewerkt in de nieuwe Woonvisie die in 2021 is vastgesteld.

Het doel is om in de periode tot 2040 4.750 woningen toe te voegen om de natuurlijk groei van het inwoneraantal van Houten op te vangen. Een toename van 25% t.o.v. de bestaande woningvoorraad.

De huidige woningbouwproductie vanuit Houten Vinex zit in de afrondende fase (tot 2026).

Wat voor ons ligt zijn de herstructurerings- en transformatieopgaven in Centrum, Molenzoom en Koppeling en de verkenning om te bouwen in Oost (tot 2040). Een belangrijke start is gemaakt met de voorbereiding van vijf tot zeshonderd woningen op basis van het raadsvoorstel 'Blijven Bouwen'.

Welke doelen heeft de gemeente Houten verder voor ogen?

1. Het blijvend faciliteren van (particuliere) initiatieven van diverse aard en omvang; Projectinitiatieven op het terrein van wonen, werken en detailhandel (circa 70 lopende initiatieven; 01-01-2021).
2. Afbouwen Houten-Vinex.
3. Sturing geven aan de nieuwe woningbouwopgave zoals vastgelegd in de woonvisie: het toevoegen van 4750 woningen tot 2040 (ruim 260 woningen per jaar = 1 woning per werkdag).
 - Waaronder een versnellingsopgave in het kader van de motie 'Bouwen aan Houten'.
 - Met hoge omgevingskwaliteit: integrale afweging van woningbouw op de thema's mobiliteit, duurzaamheid, leefbaarheid, inpasbaarheid, groen, betaalbaarheid, etc.
 - Binnen een grote variatie aan ontwikkelgebieden: uitleg, transformatie en vitalisering met veel stakeholders.
4. Gebiedsvisies opstellen voor het CMK (Centrum, Molenzoom en Koppeling) en voorbereidingen treffen voor woningbouw in Oost.
5. Verder (mee)werken aan een overall gebiedsvisie voor Houten in het kader van de omgevingswet.
6. We leveren een bijdrage aan de ontwikkeling van de regio Utrecht en zoeken actief verbinding met de buurgemeenten. Samenwerking met de regio, provincie en Rijk zijn essentieel voor het realiseren van onze ruimtelijke opgaven en noodzakelijk subsidies voor de woningbouwopgave.
7. Behoud en ontwikkeling van Houten als economisch aantrekkelijke vestigingsplaats.
8. Behoud en ontwikkeling van een vitaal platteland met leefbare kernen.
9. Behoud en ontwikkeling van het groene, open karakter van het Eiland van Schalkwijk met ruimte voor landbouw, natuur, recreatie, water en cultuurhistorie.
10. Behoud en ontwikkeling van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Hieronder wordt het deelprogramma uitgewerkt, hierbij wordt aangegeven in welk gebied een actie, ontwikkeling of project plaatsvindt en aan welke doelstelling deze bijdraagt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen

Ondersteuning woningbouwproductie: Blijven bouwen vertraging voorkomen

Om de (tijdelijk) afnemende woningbouwproductie te ondersteunen heeft de raad ingestemd met het raadsvoorstel "blijven bouwen, vertraging voorkomen".

Er zijn zeven locaties binnen de Rondweg aangewezen, waar 500 tot 600 woningen kunnen worden toegevoegd in de komende 5 jaar. In nauwe samenwerking met de eigenaren en omwonenden wordt de ontwikkeling van 7 locaties opgepakt. De voorbereidingen zijn hiervoor in gang gezet en in het najaar 2022 wordt, in samenwerking met een stedenbouwkundig (motie 185), begonnen aan de ruimtelijke uitwerking van de plannen in de vorm van kavelpaspoorten.

In het kavelpaspoort komen alle kaders te staan waaraan de haalbare ontwikkeling moet voldoen. Te denken valt aan programma, ruimtelijke kwaliteit en verder aandacht voor het groen de kwaliteit van de stedelijke omgeving, aandacht voor participatie, duurzaamheid, gezondheid, zorg en veiligheid.

De stand van zaken is als volgt:

- Er is een plan van aanpak opgesteld
- Er zijn nieuwe nota's in voorbereiding om uitvoering te geven aan de bouwopgave (oa. een nota kostenverhaal, een nota grondbeleid, een communicatieplan, ontwikkelregels, concretiseren van de gedeelde kernwaarden die het Houtens DNA typeren en het opstellen van een kavelpaspoort voor de 6 locaties .

Start opstellen gebiedsvisies voor Molenzoom, Centrum, Koppeling en Oost

Parallel met de voorbereiding van 'Blijven bouwen', wordt gestart met de visievorming voor de Molenzoom, het Centrum en de Koppeling en verkenningen voor woningbouw in Oost.

Aandacht zal hierbij zijn voor de samenhang tussen het opstellen van nieuwe ruimtelijke gebiedsvisies samen met het opstellen van integrale Omgevingsvisie in het kader van de omgevingswet en het lopende proces van de ontwikkelingen in het kader van 'blijven bouwen'.

Programma Ruimte wordt Programma Bouwen voor Houten

Om sturing te geven aan de woningbouwopgave is het noodzakelijk om de komende gebiedsontwikkelingen op een meer proactieve manier aan te sturen door de gemeentelijke organisatie. Dit vraagt een aanpassing van de organisatie. Het gaat dan vooral om investeringen in de capaciteit en expertise. Inhoudelijk moet gedacht worden aan capaciteit en ondersteuning bij participatie en communicatie, visieontwikkeling en supervisie op ruimtelijke kwaliteit, financiën en subsidies en regionale samenwerking. Dit betreft een opbouw in de opgave tussen 2022 en 2026 en gaat om langdurige (structurele) inzet.

Houten Noord

- Wegwijzer Den Oord: bouw en oplevering 45 woningen in 2023
- Beverakker: voorbereiding planvorming 32-40 woningen in 2022. Realisatie vanaf 2024 (na sloop huidige schoollocatie).
- Start planvorming voor herontwikkeling tot woningbouw.
- Gebiedsvisie opstellen voor het gebied tussen Houten, Bunnik en Wijk bij Duurstede ten behoeve van de planvorming voor woningbouw in Oost.

Houten Zuid

- Hofstad III : Oplevering van deze woningen 2024.
- Hofstad IVb: start woningbouw in 2024

Werk -en Voorzieningengebieden

- Bedrijventerrein de Meerpaal en het werklandschap Meerpaal: uitgifte van de laatste 2 kavels
- Voorzieningengebieden Kruisboog en Weteringhoek: uitgifte van de laatste 2 kavels
- Start onderzoek naar intensivering ruimtegebruik van de bestaande bedrijventerreinen, te beginnen op de Doornkade.

Eiland van Schalkwijk

- Versterking Lekdijk, verhogen wegcapaciteit en zorgen voor veiligheid vooral voor langzaam verkeer. Op basis van het in gang gezette onderzoek vindt in 2022 besluitvorming plaats over de (financiële) haalbaarheid van dit project
- Agrarische structuurversterking. In 2023 wordt het bestemmingsplan ASV I aan de raad voorgelegd voor vaststelling.
- Doorontwikkeling van Recreatief knooppunt 't Waal. Project wordt pas opgepakt op het moment dat duidelijk is of project Sterke Lekdijk rond komt. Daarna moet het project opgepakt worden door Recreatieschap Midden Nederland, die mede in verband met een reorganisatie heeft aangegeven dat dit project niet de hoogste prioriteit heeft.
- Herontwikkeling Fort Honswijk. De doorontwikkeling is afhankelijk van de doorgang van de verhoogde wegcapaciteit van de Lekdijk.
- Naar aanleiding van de woningbehoefte onderzoek kleine kernen, zal in 2023 besluitvorming plaatsvinden over de nieuwe woningbouwlocatie(s) in de Grote Driehoek op het Eiland van Schalkwijk buiten de rode contour.
- Bouw Wickengaard: Het betreffende bestemmingsplan is onherroepelijk. Najaar 2022 start het bouwrijpmaken van het terrein: De start van de bouw van de 33 woningen is gepland medio 2023.
- Voorde locatie Pothuizerweg nummer 4, (voormalig terrein For Farmers) Start in 2023 de sloop van de voormalige veevoederfabriek.
- In 2023 zullen voor kleine woningbouwontwikkelingen op Eiland van Schalkwijk planologische procedures opgestart worden binnen de Omgevingswet.

Buitengebied Kromme Rijn

- Oplevering restaurant en werkschuur in bos Nieuw Wulven
- Start planvorming woningbouwlocatie 't Goy, in nauwe samenwerking met inwoners en stichting Mooi 't Goy.
- Verkenning mogelijkheden herstructurering voormalige kippenhouderij Groenedijkje.

Deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie

Wat willen we bereiken?

Een duurzaam Houten in 2040: klimaat- en energieneutraal, stil, schoon, klimaatproof, met volop groen en water, gesloten kringlopen en natuurlijk materiaalgebruik.

Duurzaamheid is een integraal thema. Ook andere activiteiten binnen de gemeente - met een ander primair doel - leveren een bijdrage aan een duurzamer Houten. Het icoontje van Duurzaam Houten zult u dan ook bij andere (deel)programma's in de begroting tegenkomen. Op deze wijze wordt duidelijk gemaakt hoe ook andere beleidsvelden bijdragen aan duurzaamheid en energietransitie.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. **ENERGIE:** Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt (100% lokale duurzame energie).
2. **KRINGLOPEN:** Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn. Dat betekent dat we meer afvalstromen hergebruiken. Hoe beter we ons afval scheiden, hoe beter dat lukt. Uiteindelijk is er dan geen restafval meer (0 kg).
3. **GROEN & KLIMAATADAPTATIE:** Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel om jaarlijks 10.000 m² bestaande openbare verharding klimaatadaptiever te maken. Dat doen we door het om te zetten naar groen, te voorzien van waterpasserende verharding of af te koppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

ENERGIE: Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt (100% lokale duurzame energie).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1 	Hernieuwbare elektriciteit (is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa) als percentage van totaal elektriciteitsverbruik (BBV)	Klimaatmonitor*	18,2%	22,6%	nbn	23%	30%
1.2 	Lokale duurzame energie als percentage van het totaal energieverbruik (inclusief verkeer)**	Klimaatmonitor*	nbn	nbn	nbn	11%	12%
1.3	Gasverbruik gebouwde omgeving (miljoen m ³ per jaar)	Klimaatmonitor*	26	25	nbn	23	

* Energiecijfers in de Klimaatmonitor komen circa 2 jaar na afronding van een kalenderjaar beschikbaar. De cijfers worden ook continu geactualiseerd naar de best beschikbare informatie. Daardoor kan ook een eerder gerapporteerd percentage in de loop der tijd wijzigen

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken. Wel werken we samen in de U16 aan de Regionale Energie Strategie. Daarnaast ook regionale samenwerking binnen U-Thuis.

Wat gaan we daarvoor doen?

Algemeen.

Houten wordt energie- en klimaatneutraal in 2040. Alle energie die inwoners, bedrijven en instellingen samen verbruiken, wordt lokaal duurzaam opgewekt. We gebruiken dan ook geen aardgas meer (indicator 1.3 is dan 0). Een en ander betekent dat indicator 1.2 in bovenstaande tabel in 2040 op 100% moet uitkomen. De doelstelling is vastgelegd in het "Energieplan Gemeente Houten Samen op weg naar energie neutraal in 2040". In dit plan, dat in 2020 door de raad is vastgesteld, staat aangegeven hoe wij in stappen van 5 jaar uiteindelijk in 2040 willen uitkomen op 100% energieneutraal. Voor 2025 is de doelstelling om uit te komen op 20%. In 2030 moet het percentage uitkomen op 40%, in 2035 op 80% en in 2040 op 100%. Daarnaast is in maart 2021 door de raad de Transitievisie Warmte vastgesteld. In dit plan wordt aangegeven welke stappen er gezet moeten worden om Houten in 2040 aardgas vrij te maken

In 2023 nemen we vanuit bovenstaande beleidsplannen actie op de volgende onderdelen:

- De samenwerking aan de Energietafel¹ helpt Houtense inwoners en bedrijven om zelf met de energietransitie aan de slag te gaan. De gemeente ondersteunt deze samenwerking en de activiteiten die zij ontplooiën met subsidie en het energieteam. De deelnemende organisaties aan de Energietafel ontwikkelen momenteel een gezamenlijke toekomstvisie. Op basis van de uitkomsten van dat traject bekijken wij in 2023 of de opgezette ondersteuning nog past bij de behoefte van de partijen aan de Energietafel. Indien nodig, passen we de subsidieregels en de vormgeving van het energieteam aan.
- Via jouwhuisslimmer.nl en deelname aan het regionale programma U-Thuis bieden we inwoners online hulp en informatie over het verduurzamen van de eigen woning. Offline kunnen inwoners terecht bij één van de lokale energie initiatieven. Vanaf het najaar 2022 start een fysiek Energiecentrum, waar inwoners terecht kunnen voor ondersteuning bij energiebesparing en -opwek. De gemeente ondersteunt deze pilot van een jaar vanuit de Subsidieregeling Energietransitie. In 2023 evalueren we de pilot en wordt besloten over het vervolg.
- In 2023 geeft de gemeente samen met maatschappelijke partners uitvoering aan een aanpak tegen energiearmoede (zie ook het programma Samenleven). Dit wordt gefinancierd uit door het Rijk beschikbaar gestelde middelen. Eventuele nieuwe gelden voor dit doel zullen op dezelfde participatieve wijze aangepakt worden.
- Vanaf 2023 krijgen gemeenten structureel financiële ondersteuning van de Rijksoverheid voor de uitvoering van het nationale Klimaatakkoord. Deze middelen willen we met name inzetten voor collectieve aanpakken voor aardgasvrije wijken, zoals vastgelegd in de Transitievisie Warmte. In 2023 ontvangt de gemeenteraad een voorstel voor de besteding van deze uitvoeringsgelden.
- De uitvoering van de Transitievisie Warmte gaat volop door. En met de hiervoor genoemde rijksmiddelen kan daar mogelijk zelfs een schepje bovenop gedaan worden. Via de wijkaanpak in Oude Dorp/Oorden worden woningen geïsoleerd. En de verkenning naar de beste kansen om aardgasvrij te worden in Houten-Zuid (buiten de Vijfwal) wordt eind 2022, begin 2023 afgerond.
- In 2023 zal de raad een voorstel voorgelegd krijgen voor de verdere aanpak om Houten-Zuid aardgasvrij te maken. Na dat besluit kan gestart worden met het maken van het eerste Wijkuitvoeringsplan in Houten. Dat maakt de gemeente niet op eigen houtje, maar juist in dialoog met de inwoners die het betreft. De aanpak zal onderdeel uitmaken van het voorstel aan de raad.
- We verwachten eind 2022 een vergunningaanvraag voor het zonneveld Oosterlaak en voor de verduurzaming van de warmtekrachtcentrale (WKC) Vijfwal. Vergunningverlening vindt plaats in 2023. Beide projecten leveren een substantiële bijdrage aan de verduurzaming van onze energievoorziening.
- In 2023 is het alweer tijd voor de eerste actualisatie van de Regionale Energie Strategie (RES) 1.0. Daarvoor blijven we in U16-verband intensief in gesprek met collega-overheden, Stedin en stakeholders. De gemeenteraad neemt uiteindelijk een besluit over deze RES 2.0.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

¹ Aan de Energietafel Houten werken lokale inwonersinitiatieven op het gebied van energie en de gemeente samen aan het realiseren van het Energieplan Houten.

Doelstelling 2

KRINGLOPEN: Houten wil een circulaire stad worden, waarin materiaalkringlopen gesloten zijn. Dat betekent dat we meer afvalstromen hergebruiken. Hoe beter we ons afval scheiden, hoe beter dat lukt. Uiteindelijk is er dan geen restafval meer (0 kg).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
2.1	De hoeveelheid restafval per bewoner per jaar (kg) (BBV)	CBS	128	137	135	142*	132**
2.2	% Gescheiden huishoudelijk afval	Team UB	74,6%	74,8%	72,4%	75%	73%

* De grote toename van de hoeveelheid huishoudelijk restafval in 2020 kan verklaard worden door het feit dat inwoners door Corona veel meer thuis waren.

** In 2021 zien we een kleine daling in het restafval per inwoner. Waarschijnlijk omdat inwoners weer minder thuis hoefden te werken. Wij verwachten dat die daling doorzet in 2022, ook omdat wij in het najaar van 2022 starten met nascheiden van verpakkingen (PMD) uit het afval van de ondergrondse restafval containers. Die daling zal zich doorzetten in 2023, het eerste volledige jaar dat we bij ondergrondse containers gaan nascheiden. Het nascheiden van verpakkingen zorgt ervoor dat het scheidingspercentage weer stijgt

Betrokkenheid verbonden partijen

Afval Verwijdering Utrecht (AVU)

Wat gaan we daarvoor doen?

- We gaan van start met het nascheiden van afval bij appartementen. PMD-afval wordt via machinale nascheiding uit het restafval van ondergrondse verzamelcontainers gehaald worden. De verwachting is dat daardoor op jaarbasis de hoeveelheid restafval per inwoner met 3 kg afneemt. Dit wordt voor het eerst zichtbaar in de cijfers over 2023. Omdat PMD veel volume heeft, maar weinig weegt, heeft dit slechts een kleine, positieve invloed op het afvalscheidingspercentage. Dat percentage is namelijk een gewichtspercentage. GFT en papier kunnen niet via nascheiding gerecycled worden. Daarom blijft afvalscheiding bij de bron de inzet, ook bij appartementen. Daarbij is maatwerk nodig, omdat er grote verschillen zijn tussen de bewoners(groepen) van en de ruimte voor voorzieningen rond de verschillende appartementencomplexen.
- De inzet om circulair in te kopen blijft onverminderd, ook in 2023.
- Samen met IMPACT Houten voeren we het actieplan Circulaire Economie uit. Dit heeft al geleid tot benutting van bedrijfsafvalstromen zoals koffiedik en pallets. Daar gaan we in 2023 mee door. Bovendien blijven we samen met de andere ambassadeurs zoeken naar andere mogelijkheden om kringlopen meer te sluiten.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

GROEN & KLIMAATADAPTATIE: Houten blijft groen en wordt klimaatproof met als tussendoel om jaarlijks 10.000 m2 bestaande openbare verharding klimaatadaptiever te maken. Dat doen we door het om te zetten naar groen, te voorzien van waterpasserende verharding of af te koppelen van de riolering (dat wil zeggen dat het regenwater niet meer via de riolering wegloopt).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
3.1	Oppervlakte bestaande openbare verharding dat in het desbetreffende jaar is afgekoppeld van de riolering, omgezet naar groen of voorzien van waterpasserende verharding	Afdeling VOB	5.613m ²	11.906m ²	12.600m ²	10.000m ²	10.000 m ²

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken

Wat gaan we daarvoor doen?

- We geven uitvoering aan het Klimaatadaptatieplan Houten 2022-2027. Belangrijke maatregelen in 2023 zijn:
 - Aanpak risicolocaties. Om in 2040 beschermd te zijn tegen een bui "Herwijnen" moeten er op 345 locaties (met in totaal 1.283 panden) aanpassingen plaatsvinden in de openbare ruimte. In 2020-2025 is aanpak van 81 locaties voorzien. Dat betekent dat we elk jaar circa 15 locaties aanpassen.
 - Koelteplekken uitbreiden en verbeteren waar dit eenvoudig kan. Koelteplekken zijn aangename plekken om te vertoeven tijdens tropische dagen. Bijvoorbeeld plekken met veel schaduw en/of water. Voor de zomer 2023 maken we een lokaal hitteplan zodat iedereen weet wat te doen bij een hittegolf
 - Communicatie over de gevolgen van klimaatverandering en concrete campagnes met maatregelen, die particulieren kunnen treffen. Bijvoorbeeld het NK Tegelwippen.
 - Subsidies verstrekken vanuit de stimuleringsregelingen voor afkoppelen en aanleg groene daken.
 - Ophalen van overtollige tuinverharding.
- Via deelname aan het samenwerkingsverband Netwerk Water & Klimaat delen we kennis over en ervaringen met klimaatadaptatie met andere overheden en benutten deze in Houten.
- In projecten als wegreconstructies, verbeteringen en herontwikkeling worden meekoppelkansen voor klimaatadaptatie zoveel mogelijk benut. Bij deze maatregelen hebben we ook oog voor de versterking van de biodiversiteit. Zo wordt binnen de bestaande financiële ruimte zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde gerealiseerd.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Landschap en recreatie

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.
2. Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden en versterken van een aantrekkelijk buitengebied door in te zetten op landschap en natuurwaarden.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken

Wat gaan we daarvoor doen?

- Particulieren en agrariërs adviseren over de cultuurhistorische waarde van het landschap en de mogelijkheden voor aanleg en herstel van landschapselementen. Voor 2023 gaan we uit van ongeveer 10 nieuwe locaties waarbij aanplant van landschapselementen plaats vindt
- Hierbij samenwerken in het Provinciale Platform Kleine landschapselementen.
- Advisering) over inpassing van flora- en faunawaarden bij ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Hiermee wordt voor een belangrijk deel invulling gegeven aan de gemeentelijke taken m.b.t. de Wet Natuurbescherming.
- We maken ons hard voor versterking van de weidevogelpopulatie op het Eiland van Schalkwijk en andere kansrijke locaties binnen de gemeente. Hiervoor gaan wij actief in overleg met grondeigenaren en gebruikers om de oppervlakte weidevogelgebied te vergroten en daarbij de kwaliteit daarvan te verbeteren..
- Binnen de regionale samenwerkingsverbanden Groen en Landschap U16 en Groen Groeit Mee bijdragen aan realisatie van een gezamenlijk ontwikkelbeeld voor de regio met bijpassende realisatiestrategie door participatie in Groen Groeit Mee.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Ontwikkeling, beheer en promotie van toeristische-recreatieve voorzieningen in de gemeente (zoals terreinen, routes en initiatieven) in Houten en in de regio.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Het recreatieschap Stichtse Groenlanden

Wat gaan we daarvoor doen?

Bij deze doelstelling is sprake van een actieve inzet op een veelheid van terreinen:

- In algemene zin bijdragen aan het versterken van promotie van recreatie en toerisme binnen de gemeente en de regio, zoals het bijdragen aan een doorlopende verbetering van de informatievoorziening door de VVV Kromme Rijnsteek. Hiervoor worden de volgende activiteiten georganiseerd:
 - openstelling VVV winkel in Houten
 - vertegenwoordiging van Houten in Visit Utrecht Region
 - voeren van campagne via social media om toeristen te trekken naar Kromme Rijnstreek
 - ontwikkelen en verspreiden folders en brochures met wandel- en fietsroutes
 - contacten met de pers over bovenstaande
 - samenwerken met Stichting ter promotie van Eiland van Schalkwijk
- In samenwerking met 15 regiogemeenten en de marketingorganisaties van de gemeenten, bijdragen aan de regiostrategie (inter)nationaal toerisme en uitvoering geven aan het marketingplan (dat onder meer inzet op online vindbaarheid en campagnes voor specifieke doelgroepen)
- Deelname aan het Recreatieschap Stichtse Groenlanden waarbij vanaf 2023 een nieuwe start wordt gemaakt waarbij samen gaat worden gewerkt met Staatsbosbeheer als uitvoeringsorganisatie.
- In samenwerking met gebiedspartners verbeteren van de stad-land verbindingen en het recreatieve netwerk voor wandelen en fietsen, bijvoorbeeld in verband met Utrecht Buiten en pijler

Groen en Landschap van het Regionaal Economisch Programma (REP) en het Omgevingsprogramma Recreatie en Toerisme 2022 - 2026.

- Faciliteren van ondernemersinitiatieven die bijdragen aan de recreatieve aantrekkelijkheid van de gemeente en het buitengebied in het bijzonder.
- Naar aanleiding van de bijschrijving van de Nieuwe Hollandse Waterlinie als Werelderfgoed bij UNESCO het beleefbaar en bereikbaar maken van de Nieuwe Hollandse Waterlinie in samenwerking met de provincie Utrecht en andere partners, met diverse projecten, routes en arrangementen (hier ligt ook een link met archeologie en cultuurhistorie en het project Sterke Veilige Lekdijk).

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Cultuurhistorie en archeologie

Wat willen we bereiken?

Het behoud van cultuurhistorische waarden voor toekomstige generaties

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).
2. Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Behouden, beschermen en onderzoeken van cultuurhistorische waarden (monumenten, archeologie en landschap).

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	Provinciale beoordeling van de uitvoering van wettelijke taken ten aanzien van cultuurhistorie en archeologie in het kader van Interbestuurlijk toezicht (IBT)	Provincie Utrecht	adequaats	adequaats	adequaats	adequaats	adequaats

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Een goede inbedding en bescherming van cultuurhistorie en archeologie in ruimtelijke planningsprocessen. Dat is gebaseerd op wet- en regelgeving waaronder de Omgevingswet en wordt actief gecommuniceerd binnen de gemeente. De Erfgoedcommissie speelt hier een belangrijke rol in.
- Stimuleren van onderhoud aan erfgoedgebouwen door het proactief benaderen, adviseren en begeleiden van monument-eigenaren. Daarbij wijzen op subsidieregelingen en belastingvriendelijke mogelijkheden en assisteren bij vergunningstrajecten.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Het draagvlak voor cultuurhistorie vergroten door cultuurhistorie zichtbaar en beleefbaar te maken.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Ondersteuning van de Open Monumentendag.
- Het koesteren en benutten van onze cultuurhistorische en archeologische waarden om daarmee bezoekers te informeren over hun geschiedenis. Daarnaast kan cultureel erfgoed een aanleiding zijn voor recreatie om daarmee ook toeristen te spreiden over een groter gebied waardoor ongewenste drukte wordt beperkt.
- Inzetten van de archeologische werkgroep bij ruimtelijke ontwikkelingen waarbij hun rol meer educatief en publieksgericht wordt.
- Het bevorderen van kennis over en waardering voor archeologie bij de inwoners van Houten onder meer door het organiseren van archeologische tentoonstellingen en door het geven van voorlichting op scholen. De archeologische werkgroep beschikt over leskisten die hiervoor kunnen worden ingezet.
- Onderzoek naar de mogelijkheden om de inundatiesluis bij fort Honswijk weer zichtbaar en beleefbaar te maken en dat onderdeel te laten worden van het project Versterking Lekdijk. Hierover wordt in oktober 2022 een besluit genomen. Dan zal naar verwachting duidelijk zijn welke exploitant het fort gaat exploiteren en zullen de plannen daarvoor duidelijk zijn
- Afronden verduurzaming en renovatie Fort Honswijk (naar verwachting eind 2022). Daarmee zijn een groot deel van de gebouwen voorzien van een duurzame verwarmingssysteem en zijn isolerende maatregelen getroffen.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2023		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Duurzame leefomgeving			
Woningen	308.618	13.625	-294.993
Commerciële voorzieningen en horeca	768.814	133.005	-635.809
Leefomgeving	9.566.812	4.825.895	-4.740.917
Gebiedsinrichting	22.161.026	20.417.930	-1.743.096
Duurzaamheid & energietransitie	8.565.996	6.837.837	-1.728.159
Landschap en recreatie	520.914	18.383	-502.531
Cultuurhistorie en archeologie	1.209.316	643.246	-566.070
Programmabrede kosten	37.028		-37.028
Saldo van baten en lasten programma	43.138.524	32.889.921	-10.248.603
Mutaties reserves	132.886	617.808	484.922
Totaal resultaat programma	43.271.410	33.507.729	-9.763.681

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2021
- Begroting 2022 primitief.
- Begroting 2022 (na wijziging).
- Begroting 2023

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Goede bereikbaarheid

Programma Goede bereikbaarheid

Omschrijving programma

Houten staat bekend om zijn bijzonder ruimtelijke structuur, waarin de nadruk ligt op woon- en leefkwaliteit met veel ruimte voor fietsers en voetgangers. De bereikbaarheid van Houten is goed: een sterke fietsstructuur, twee treinstations, een rondweg om de kern Houten en aansluitingen op de snelwegen in de buurt. Kenmerkend voor 't Goy, Schalkwijk, Tull en 't Waal is dat de hoeveelheid verkeer beperkt is, maar dat de gebruikers van de wegen heel divers zijn, van landbouwverkeer tot vrachtverkeer, lokaal verkeer en bezoekers van buiten de kernen.

Het lokale openbaar busvervoer vervult een beperkte rol, mede doordat de wegenstructuur binnen de Rondweg niet geschikt is voor grote bussen en de kleine kernen een relatief laag potentieel aan reizigers hebben. In het programma goede bereikbaarheid wordt benoemd wat de Houtense ambities zijn om de goede bereikbaarheid van de gemeente Houten per auto, fiets en openbaar vervoer te behouden. Bij goede bereikbaarheid hoort een (weg)infrastructuur met bijbehorende voorzieningen, die qua functionaliteit en kwaliteit voorziet in de behoefte van de gebruikers, met oog voor de verkeersveiligheid, geluidskwaliteit en luchtkwaliteit.

Regionale ontwikkelingen

Mobiliteit stopt niet bij de gemeentegrens, maar is een regionale aangelegenheid. Voor het invullen van onze bereikbaarheidsambities is regionale samenwerking van groot belang. In regionaal verband besteden we in de overleggen met Rijkswaterstaat, de provincie, U10, ProRail, U-OV en de regiogemeenten continu aandacht aan de belangen van de regio en van onze eigen gemeente. Vanuit mobiliteit leveren we input aan diverse regionale projecten (zoals het programma U Ned, de regionale mobiliteitsstrategie, knooppunten ontwikkeling en regionale parkeerstrategie) en lokale ruimtelijke plannen. In regionaal verband zal in 2023 het zwaartepunt liggen op de relatie tussen woningbouwontwikkeling en regionale bereikbaarheid. In het BO MIRT (periodiek overleg van de regio met het rijk) van het najaar 2022 moet duidelijk worden welke investeringen in het mobiliteitssysteem (OV, fiets, auto, parkeren) noodzakelijk zijn om te invulling te kunnen geven aan de regionale woningbouwopgave en de regio tegelijkertijd leefbaar en bereikbaar te houden.

Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid

De circa 50 projecten met betrekking tot mobiliteit en bereikbaarheid zijn opgenomen in het Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid. In dit meerjarenplan wordt mede in verband met het beperkte budget aan eigen middelen een prioritering aangegeven. Bij nieuwe ontwikkelingen of inzichten kan hierdoor opnieuw worden afgewogen of de huidige prioritering nog steeds de juiste is. Meer zicht op invulling van de woningbouwambities van Houten is een voorbeeld van een nieuw inzicht waardoor de prioritering kan wijzigen.

Fietsen

Als Fietsstad 2018 van Nederland geven wij prioriteit aan de fiets, vooral omdat dit een duurzaam en gezond vervoermiddel is. We willen dat het gebruik van de fiets de komende jaren toeneemt, vooral op de ritten korter dan 15 km, zodat Houten ook voor fietsgebruik bovengemiddeld scoort. Houten heeft ook de ambitie regionale fietsverbindingen te verbeteren. Naast de fiets behoort ook het openbaar vervoer tot de eerste lijn waar we langs werken. We willen de sterke positie van het openbaar vervoer behouden en intensiveren. Dit levert een bijdrage aan de algemene bereikbaarheid van Houten en aan een duurzame mobiliteit. 🌈 We hebben daarbij ook aandacht voor de wensen van ouderen en mindervaliden.

Verbreiding van de A27/A12 Ring Utrecht.

Verder zijn wij betrokken bij de voorbereidingen die Rijkswaterstaat Midden-Nederland treft voor de verbreiding van de A27/A12 Ring Utrecht. Na de vernietiging van het Tracébesluit door de Raad van State in juli 2019, in verband met het Programma Aanpak Stikstof (PAS), heeft RWS een nieuw Tracébesluit 2020 opgesteld, wat ter inzage heeft gelegen. E.e.a. heeft consequenties voor de aanpak en de planning van de Ring Utrecht.

Verbreiding van de A27 tussen Houten en Hooipolder

Een ander Rijksproject waarbij Houten betrokken is, is de verbreiding van de A27 tussen Houten en Hooipolder. In totaal is het te verbreden traject ca. 47 km lang. Richting Utrecht krijgt het traject drie

rijstroken. Op 16 december 2020 deed de Raad van State een uitspraak over het laatste beroep op het Tracébesluit voor de verbreding van de A27 Houten - Hooipolder. Dit betekent dat het Tracébesluit onherroepelijk is. De werkzaamheden aan de verbreding van de A27 tussen Houten en knooppunt Hooipolder starten naar verwachting in 2023. Na afronding van deze werkzaamheden wordt een nieuwe fietsbrug over de Lek aangelegd. Deze is belangrijk voor de toekomstige snelfietsroute Vianen-Houten-USP.

Buitengebied tussen Bunnik en Houten

Voor het buitengebied tussen Bunnik en Houten zijn meerdere maatregelen vastgelegd in de bestuursovereenkomst integraal maatregelpakket Bunnik-Houten. Deze maatregelen zullen in 2023 verder uitgewerkt worden. Voor Houten geldt dat verder wordt gewerkt aan de voorbereidingen voor aanpassingen aan het kruispunt Kruisweg-Binnenweg-Rondweg. Bunnik zal de spitsknip op de Achterdijk verder voorbereiden in 2022 en de provincie zal doorgaan met de voorbereidingen voor het vrijliggend fietspad langs de N410. De provincie heeft in het voorjaar van 2021 helaas besloten vooralsnog niet verder te gaan met de voorbereidingen van de aansluiting op de A12, onder andere vanwege de hoge kosten en de vraag of de huidige invulling voldoende toekomstvast is, gezien alle ruimtelijke ontwikkelingen in de regio. De aansluiting A12 wordt onderzocht als onderdeel van de mobiliteitsstrategie van U Ned, we blijven ons hier, samen met Bunnik, ook in 2023 hard voor maken.

Eiland van Schalkwijk

Voor het Eiland van Schalkwijk zijn projecten benoemd in de Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. De hoogst geprioriteerde projecten zijn opgenomen in het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid. Deze projecten zorgen voor een goede bereikbaarheid, een betere verkeersveiligheid van het Eiland als de woningbouw en recreatieve ontwikkelingen, zoals de ontwikkeling van Fort Honswijk, toenemen.

Beheer en onderhoud

Als uitgangspunt voor het beheer en onderhoud van de bovengrondse infrastructuur zoals wegen, (maar ook voor bijvoorbeeld openbare verlichting, civieltechnische kunstwerken, verkeerslichten en straatmeubilair) is vanaf 2013 het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte van kracht, gebaseerd op het door de raad vastgestelde sobere "Nieuw Houtens Niveau".

Wegen dienen te voldoen aan de kwaliteitsnorm B ("functioneel"). In de centrumgebieden geldt voor wegen de kwaliteitsnorm A ("Mooi en comfortabel").

We kunnen het weg-areaal nog op de gewenste beeldkwaliteit houden. Dit geldt de laatste twee jaar helaas niet voor onkruid op verharding buiten de centrumgebieden. Hiervoor wordt een aanpak ontwikkeld voor het komende jaar.

De weginspectie 2022 vormt de basis voor het jaarplan voor 2023 met het uit te voeren groot- en klein onderhoud en de vereiste vervangingen. Naar verwachting zullen we net als in voorgaande jaren op ongeveer 150 locaties (totaal ca 6000 m2) onderhoud plegen aan elementenverharding.

Overzicht relevante beleidskaders

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Bereikbaarheidsvisie 2011](#)

[Parkeervisie Houten 2021](#)

[Nota Parkeernormen Houten 2021](#)

[Beeldkwaliteitskader \(2012\)](#)

[Startnotitie Groot Onderhoud en vervanging BOR 2014-2054](#)

[Kaders vervolgtraject programma BOR](#)

[Mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk \(2017\)](#)

[Bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid \(2019\)](#)

Provinciaal beleid:

[Mobiliteitsprogramma provincie](#)

[Mobiliteitsvisie](#)

[Uitvoeringsprogramma Fiets](#)

[Realisatieplan Fiets](#)

[Uitgangspunten nieuwe OV concessie](#)

[Uitvoeringsprogramma knooppunten](#)

U10 beleid:

[Regionale fietsvisie 2.0](#)
[Knooppunten onderzoek](#)
[Toekomstbeeld OV](#)
[\(Concept\) IRP](#)

Overzicht verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Deelprogramma's

- Verkeersbeleid
- Autoverkeer
- Fietsverkeer
- Openbaar vervoer

Deelprogramma Verkeersbeleid

Wat willen we bereiken?

Het deelprogramma Verkeersbeleid heeft tot doel om bij te dragen aan een vitale, duurzame en leefbare samenleving. Een vitale duurzame en leefbare samenleving wordt gecreëerd door een samenhangend systeem van mobiliteitsnetwerken. Hieronder vallen infrastructuur en diensten zoals de busverbindingen en aanbod van deelauto's. Deze samenhangende mobiliteitsnetwerken dragen bij aan de volgende vier ambities:

- Goede bereikbaarheid
- Stimuleren duurzame vormen van vervoer
- Beperken van overlast door verkeer
- Verschillende vormen van vervoer voor iedereen toegankelijk.

De doelstellingen bij de deelprogramma's autoverkeer, fiets en ov-doelstellingen zijn gebaseerd op deze vier ambities. Verkeersveiligheid is een randvoorwaarde en beschreven bij programma veiligheid.

Veel van deze ambities zijn afhankelijk van de ontwikkelingen in de regio. De meeste verplaatsingen van en naar Houten vinden plaats in de regio.

Deelprogramma Autoverkeer

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Goed functionerende rondweg.
2. Goed functionerende aansluitingen op het landelijke hoofdwegenet.
3. Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.
4. Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.
5. Door het faciliteren en stimuleren van elektrisch rijden en het gebruik van deelauto's verduurzamen we de automobiliteit.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goed functionerende rondweg.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We bereiden de vervanging van 16 verkeersregelautomaten voor, vrijwel alle automaten zijn aan het einde van de technische levensduur. Het streven is alle automaten eind 2025 vervangen te hebben, door moderne automaten.
- We doen onderzoek naar de impact van woningbouw op de doorstroming van de rondweg. Benodigde aanpassingen worden in beeld gebracht.
- We zorgen dat alle mobiliteitsthema's, waaronder de doorstroming van autoverkeer goed worden meegenomen in de omgevingsvisie.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Goed functionerende aansluitingen op het landelijke hoofdwegennet.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven in gesprek met de provincie en de regio over een volledige aansluiting op de A12 (Houten-Oost), zoals in 2018 bestuurlijk afgesproken in de bestuursovereenkomst integraal maatregelpakket buitengebied Bunnik-Houten.

Het ontwerp voor het kruispunt N410-Binnenweg-rondweg wordt definitief vastgesteld. En de subsidie voor de aanpassingen voor dit kruispunt wordt georganiseerd. (Ook dit kruispunt maakt deel uit van de genoemde bestuursovereenkomst, budget vanuit Houten is gereserveerd in het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid).

Wij blijven participeren in de overleggen met Rijkswaterstaat over de A12/A27 ring Utrecht en A27 Houten-Hooipolder.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Een weginfrastructuur met bijhorende voorzieningen die voorziet in de behoefte van gebruikers.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Uitvoeren van onderhoud van verkeersregelinstallaties. De samenwerking in het beheer van de installaties met wegbeheerders uit de regio loopt af per 1-4-2023. Houten heeft samen met andere beheerders besloten deze samenwerking te beëindigen en zelf beheer, onderhoud en vervanging van de installaties aan te besteden.
- De ontwikkeling van Smart Mobility leidt tot een toenemende vraag naar extra functionaliteit ('intelligentie') van de verkeersregelautomaten (VRA's). Een groot deel van de (VRA's) wordt daarom vanaf 2023 t/m 2025 vervangen door "intelligente" iVRA's.
- Uitvoeren van klein en groot onderhoud en reconstructies aan de wegverhardingen en civieltechnische kunstwerken.
- Wij gebruiken bestratingsmaterialen die voor minimaal 15% gerecycled zijn. Bij asfaltwegen bestaat minimaal 60% van de onderlaag en 30% van de tussenlaag uit gerecycled materiaal. 🌱
- Het gebruik van elektrische auto's stimuleren door voldoende openbare laadpalen in de openbare ruimte te plaatsen. Bestaande locaties blijven monitoren en indien nodig uit breiden.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Voldoende parkeergelegenheid voor de inwoners in hun buurt én in de centrumgebieden.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We werken aan een community aanpak, dit betreft een aanpak hoe om te gaan met klachten over parkeren in de wijk.
- Verder blijven we pro-actief laadpalen plaatsen, zoals benoemd in het eind 2021 vastgestelde parkeerbeleid.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 5

Door het faciliteren en stimuleren van elektrisch rijden en het gebruik van deelauto's verduurzamen we de automobilititeit.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We stimuleren het gebruik van deelauto's. Conform het nieuwe parkeerbeleid kan bij een woningbouwontwikkeling de parkeernorm met 5% omlaag als de ontwikkelaar aantoonbaar inzet op het stimuleren van duurzame mobiliteit, waaronder deelautogebruik.
- We blijven laadpalen plaatsen, we zullen hierin meer pro-actief acteren (conform parkeerbeleid 2021), als uit monitoringsgegevens blijkt dat de behoefte aan laadpalen in een bepaald gebied toeneemt.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Fietsverkeer

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.
2. Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.
3. Tevredenheid inwoners over fietsparkeren transferia.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Toename van het fietsgebruik in de gemeente Houten en regionaal.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven met de provincie in overleg over verbeteren van het regionale fietsnetwerk en de lokale fietsroutes.
- We benutten de regelingen om subsidie aan te vragen optimaal.
- We maken afspraken met de provincie over de aanpassingen op het kruispunt Binnenweg-N410-rondweg en gaan het ontwerp voor dit punt definitief maken, in samenspraak met onder andere omwonenden en fietsersbond. Ook over de andere fietsprojecten uit de bestuursovereenkomst integraal maatregelenpakket Bunnik-Houten, zoals de fietsbrug over de A12, een spitsknip op de Achterdijk in Bunnik en een vrijliggend fietspad naar Odijk, blijven we in overleg met de provincie en Bunnik.
- We maken afspraken met de provincie over de doorfietsroute USP-Bunnik-Houten en Houten-Nieuwegein- Lage Weide.
- We werken aan de fietsverbeteringen uit de mobiliteitsvisie Eiland van Schalkwijk. We starten met de uitvoering van de verbetering de fietsoversteek op de Provinciale weg en de Waalseweg. We doen onderzoek naar de fietsverbinding Culemborg-Houten.
- We werken samen met de fietsersbond en ondernemend Houten verder aan het stimuleren van fietsen naar bedrijven terreinen.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Tevredenheid inwoners over fietsnetwerk in Houten handhaven op het bestaande, hoge niveau.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
2.1	% Inwoners dat tevreden is over de fietsroutes in Houten	Monitor Sociale Kracht	97%	98%	97%	98%	98%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We blijven deelnemen aan de landelijke F10 overleggen, waar we netwerken en gezamenlijk fietsen stimuleren en zorgen dat het belang van fietsen op de agenda van het Rijk blijft staan. We ronden het fietsbelevingsonderzoek (locaties Onderdoor en Molenzoom) af.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Tevredenheid inwoners over fietsparkeren transferia.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Eind 2021 is het nieuwe parkeerbeleid vastgesteld. Daar zijn naast normen ook kwalitatieve eisen geformuleerd waar fietsvoorzieningen aan moeten voldoen. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zal worden getoetst op deze nieuwe eisen.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Openbaar vervoer

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
2. Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.
3. Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de electrokar.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Grotere tevredenheid van inwoners over het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Sinds Covid-19 staan de reizigersaantallen in het OV in Houten onder druk. Dit kan gevolgen hebben voor het serviceniveau in de nieuwe concessie Regio Utrecht die 2025 ingaat. Desondanks zet de gemeente in op het behoud van verbindingen met de plaatsen rondom de gemeente Houten. Hierin werken we samen met de provincie en buurgemeenten.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Meer gebruik van het openbaar vervoer in de gemeente Houten en naar omliggende plaatsen buiten de gemeente Houten.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We blijven in 2023 in overleg met de provincie over de jaarlijkse vervoerplannen en blijven vasthouden aan onze wens om de dienstregeling niet verder te versoberen, maar minimaal terug te brengen naar het niveau van voor de corona beperkingen.

- We willen onderzoeken, in overleg met de provincie, wat de mogelijkheden zijn om het busgebruik in Houten op een hoger niveau te krijgen.
- We zullen bij eventueel onderzoek naar woningbouw in Houten ook ambities ten aanzien van openbaar vervoer meenemen.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Mobiliteit van kwetsbare inwoners ondersteunen. Voor inwoners met een Wmo vervoersindicatie – die niet (of niet in alle gevallen) met het OV kunnen reizen – houdt de gemeente met de regio een voorziening in stand (regiotaxi). Binnen de Rondweg kunnen deze inwoners gebruik maken van de electrokar.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We ondersteunen kleinschalig aanvullend vervoer voor kwetsbare inwoners en faciliteren de stichting Vervoer Houten hiervoor.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2023		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Goede bereikbaarheid			
Verkeersbeleid	93.186	2.032	-91.154
Autoverkeer	3.386.382	50.170	-3.336.212
Fietsverkeer	1.016.151	397.752	-618.399
Openbaar vervoer	11.989		-11.989
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	4.507.708	449.954	-4.057.754
Mutaties reserves	2.220.575	1.846.019	-374.556
Totaal resultaat programma	6.728.283	2.295.973	-4.432.310

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2021
- Begroting 2022 primitief.
- Begroting 2022 (na wijziging).
- Begroting 2023

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Veilige leefomgeving

Programma Veilige leefomgeving

Omschrijving programma

Inleiding

Het motto van het programma luidt: *'Een veilige stad, een gezamenlijke zorg'*. Mensen wonen en werken in een omgeving die veilig is en waarin mensen zich ook veilig voelen.

Houten is een veilige gemeente om in te wonen. Het gevoel van veiligheid in Houten wordt gewaardeerd met het rapportcijfer 7,9 (Rapportage Burgerpanel oktober 2021).

In mei 2019 heeft de gemeenteraad het Integraal Veiligheidsplan (IVP) 2020-2023 vastgesteld. In dit plan zijn de kaders neergelegd voor het lokale veiligheidsbeleid in de komende jaren. Het Integraal Veiligheidsplan kent 3 prioriteiten:

1. De Veilige wijk
2. Aanpak georganiseerde ondermijnende criminaliteit
3. Zorg en veiligheid.

Voor het jaar 2022 en 2023 is een nieuw uitvoeringsplan (UVP) opgesteld. Cybercrime is in het UVP als nieuwe prioriteit benoemd, aangezien het aantal registraties cybercriminaliteit (ook landelijk) fors toeneemt. Voor dit thema loopt in Houten een (afstudeer)onderzoek en we zetten in op activiteiten om inwoners weerbaar te maken tegen cybercriminaliteit.

Sociale veiligheid

Autokraken en woninginbraak

Gezien de hoge impact die deze vorm van criminaliteit heeft op onze inwoners en bezoekers zet de gemeente samen met de politie in op een stevige aanpak waarbij het bieden van informatie (preventieve maatregelen) en het stimuleren van de eigen rol van onze inwoners bij het voorkomen van criminaliteit voorop staat. Er is variatie in de middelen die hiervoor worden ingezet. Zo gaat de gemeente met de campagnefiets de wijk in (focus op hotspots) om inwoners informatie te geven waarmee ze zich beter kunnen wapenen tegen diverse vormen van criminaliteit en zijn er verschillende campagnes in samenwerking met politie, Boa's, Stichting Veilig Houten en het jongerenwerk.

Jeugdoverlast

Van jongeren ervaren inwoners iets meer overlast. Uit de monitor sociale kracht 2021 blijkt 7% van de inwoners in Houten veel overlast van jeugd te ervaren. 78% ervaart weinig tot nauwelijks overlast. Uit het aantal meldingen jeugdoverlast bij de politie blijkt dat de overlast in 2020 en 2021 relatief hoog was. Door de coronacrisis werken meer mensen thuis, zijn jongeren vaker op straat en lijkt de verdraagzaamheid af te nemen. In 2022 daalt het aantal meldingen weer flink. De jeugd op straat verwijzen we zoveel mogelijk naar hun (nieuwe) chill-locaties, waar nodig delen we bekeuringen uit en de extra boa-capaciteit wordt ook in de avonden ingezet, wat bijdraagt aan de aanpak van jongerenoverlast. De integrale aanpak van overlastgevend jeugd(groepen) wordt in 2023 verder geoptimaliseerd met het zogenaamde 7-stappenmodel.

Boa-capaciteit

De Buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's) van de gemeente Houten zijn een onmisbare partner als het gaat om het handhaven van veiligheid. Zo mag een buitengewoon opsporingsambtenaar (boa) onderzoeken of er bepaalde strafbare feiten zijn gepleegd, mogen ze verdachten aanhouden, iemands identiteit controleren, processen-verbaal opmaken en boetes uitschrijven. Ze hebben een breed scala aan preventieve en repressieve taken die (het gevoel van) veiligheid van onze inwoners verhogen. Ze werken hierbij nauw samen met partners als de politie, jongerenwerk bij aan de aanpak van overlast en criminaliteit. De huidige ontwikkelingen in Houten – zoals veel jeugd op straat, ondersteuning in de aanpak ondermijnende criminaliteit, acties uit ons Integraal Veiligheidsplan (IVP), signalering van radicalisering en polarisatie en de capaciteitsproblemen van de politie – vraagt om meer inzet van de Boa's tijdens en buiten kantooruren. In 2020 en 2021 is de boa-capaciteit met twee formatieplaatsen tijdelijk uitgebreid. Dit is gefinancierd met de van het Rijk ontvangen coronacompensatie. In 2022 komen wij met een voorstel tot een structurele uitbreiding van de Boa's met 2 FTE (coalitieakkoord 2022-2026). Deze boa's worden dan in 2023 ingezet en daarbij wordt geïnvesteerd (profiel en opleiding) op preventie (ogen en oren-functie) en omgaan met jeugd op straat.

Burgerparticipatie

- Stichting Veilig Houten Buurtpreventie is voortgekomen uit een burgerinitiatief en levert al jaren een waardevolle bijdrage aan de veiligheid in Houten. Naast buurtpreventie verzorgt Veilig Houten reanimatie- en AED cursussen. Ook plaatst de stichting 24/7 bereikbare AED's en heeft de gemeente hierdoor een overall dekking in de gemeente. In 2023 zullen we de samenwerking met deze Stichting verder verstevigen.
- Vanaf 2021 is de gemeente Houten aangesloten bij Meld Misdaad Anoniem waarmee burgers anoniem melding kunnen maken van (vermoedens van) criminaliteit.

Ondermijnende criminaliteit

Niet alle vormen van criminaliteit zijn zichtbaar. Er zijn vormen van georganiseerde, ondermijnende criminaliteit waar slechts mondjesmaat zicht op bestaat of over wordt gesproken, zoals drugsproductie en -handel en fraude. Inwoners/bedrijven van Houten dragen hier (soms onbewust) aan bij door bijvoorbeeld een pand te verhuren aan een malafide huurder. Onder regie van de gemeente wordt de aanpak van ondermijning verstevigd langs de volgende aandachtspunten: alertheid, weerbaarheid, signalen, thematische en gebiedsgerichte projecten, integraal werken en communicatie. De aanpak van de Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit (GOC) vereist veel tijd, energie, inzet en geduld. Op basis van eerdere integrale controles blijkt dat er meer aan het licht komt dan in eerste instantie zichtbaar is aan de oppervlakte. Voor de komende jaren vraagt de GOC ook van onze gemeente meer inzet, ook in regionaal verband. In verband met de invoering van de Omgevingswet en de wens van het college om meer bedrijvigheid toe te staan in het buitengebied zal er extra capaciteit nodig zijn in het voorbereidend onderzoekswerk, de beleidsvorming en de concrete inzet van toezichthouders, adviseurs, controlemogelijkheden. Voor de aanpak van de GOC kijken we in eerste instantie of we dit kunnen realiseren door herprioritering van werkzaamheden binnen de bestaande formatie.

Fysieke veiligheid

De gemeente Houten kenmerkt zich ook op het gebied van fysieke veiligheid als veilig. Bedrijven met de hoogste veiligheidsrisico's zijn niet aanwezig. De risicokaart laat wel zien dat er externe veiligheidsrisico's zijn, zoals een overstroming en het vervoer van gevaarlijke stoffen over spoor en water. Daarnaast zijn er ontwikkelingen die invloed hebben op de fysieke veiligheid:

- Onder invloed van *klimaatverandering* worden weersomstandigheden extremer en minder voorspelbaar. Daardoor wordt een groter beroep gedaan op de flexibiliteit van de hulpverleningsorganisatie. De noodzaak tot beperking van de gevolgen zal kunnen doorwerken in ruimtelijke beslissingen;
- De *energietransitie* leidt tot de introductie van nieuwe energiebronnen en -dragers. Deze zullen nieuwe risico's veroorzaken. Hoe groot die risico's zijn is nog niet bekend en de risicobeheersing is op dit gebied nog sterk in ontwikkeling. Ook hier zullen ruimtelijke beslissingen relevant zijn voor de gevolgbepijking;
- Als gevolg van *extramuralisatie en vergrijzing* zullen steeds meer mensen – en niet alleen ouderen – aangewezen zijn op bijzondere voorzieningen of zorg in hun eigen woning. Het Bouwbesluit stelt aan woningen lagere eisen dan aan zorggebouwen. Tijdens een crisis zullen dus steeds vaker mensen verminderd zelfredzaam zijn als het gaat om zichzelf in veiligheid brengen.
- Tot slot zal de verdergaande *digitalisering* kunnen leiden tot meer digitale verstoringen, met maatschappelijke ontwrichting als mogelijk gevolg.

Veiligheid en de aantasting daarvan zijn dynamisch en grensoverschrijdend. Bij de zorg voor veiligheid blijven we inspelen op de actualiteit en intensief samenwerken in de regio met onze veiligheidspartners, zoals het waterschap en de veiligheidsregio. Risicocommunicatie is hierin een belangrijk speerpunt. De zorg voor veiligheid is ook een gezamenlijke verantwoordelijkheid van veel partijen. Het gaat daarbij niet alleen om de inzet van hulpdiensten, maar ook om bijdragen van bedrijven, instellingen, woningbouwcorporaties en inwoners.

De afgelopen jaren hebben ons getoond dat juist die gezamenlijke inzet en het oppakken van eigen verantwoordelijkheid veel hebben geholpen bij het realiseren van relatief goede veiligheidscijfers. Op die weg zullen we blijven doorgaan. Voor een veilige woon-, werk-, en leefomgeving in Houten.

Verkeer

Door de bijzondere infrastructuur kent Houten een relatief laag ongevalscijfer. Het aantal meldingen over hard rijden in de wijk is min of meer gelijk gebleven, maar dit blijft een belangrijk aandachtspunt

wegens het risico op ongelukken en de onveiligheidsgevoelens die dit veroorzaakt. Het aantal aanvragen om inzet van gedragsbeïnvloeding van verkeer door de gemeente is gelijk gebleven.

Met dit programma geven we concreet invulling aan het thema veiligheid en ziet de burger wat hij of zij van de gemeente en haar partners in veiligheid kan en mag verwachten. De missie van de gemeente Houten luidt dat we samen met partners en onze inwoners een integraal en op maat gesneden veiligheidsbeleid ontwikkelen én ten uitvoering brengen.

Overzicht relevante beleidskaders

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Regionale Veiligheidsstrategie 2019-2022](#)

[Algemene Plaatselijke Verordening](#)

[Integraal Veiligheidsplan 2020-2023](#)

[Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Utrecht](#)

[Regionaal Risicoprofiel](#)

[Regionaal Crisisplan VRU 2020-2023](#)

[Beleidsplan VRU 2020-2023](#)

[Nota Dierenwelzijn](#)

Overzicht verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Stichting Veilig Houten

Deelprogramma's

- Sociale Veiligheid en openbare orde
- Fysieke veiligheid en crisismanagement

Deelprogramma Sociale Veiligheid en Openbare Orde

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.
2. Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak en fietsdiefstal.
3. In 2023 is er meer zicht op ondermijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondermijningsbeeld 2017.
4. Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Handhaven van het huidige (hoge) veiligheidsgevoel onder inwoners van Houten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in eigen buurt	Monitor Sociale Kracht	5%	5%	5%	4%	4%
1.2	% Inwoners dat zich wel eens onveilig voelt op het Rond	Monitor Sociale Kracht	12%	13%	12%	9%	8%
1.3	Aantal vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	3,3	4,3	3,4	3,8	3,6%
1.4	Aantal geweldsmisdrijven per 1.000 inwoners (BBV)	CBS	2,8	2,7	2,3	2,6	2,5%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 richten we ons niet alleen op het actief en laagdrempelig informeren van onze inwoners als het gaat om het voorkomen van criminaliteit en het bevorderen van veiligheid. We stellen ook graag de norm dat overlast van drugsgebruik, criminaliteit niet acceptabel is. We gebruiken daarvoor verschillende communicatiekanalen, waaronder de inzet van de campagnefiets. Een campagnefiets past goed in het imago van Houten fietsstad, het is tevens een laagdrempelig en zeer flexibel instrument om dicht bij de inwoner te komen en deze van informatie te voorzien op het moment dat de informatiebehoefte het grootst is (bijv. net nadat er inbraken zijn gepleegd). Ook de activiteiten vanuit de Whatsapp-groepen kunnen snel schakelen waarmee in korte tijd veel bewoners kunnen worden bereikt.

Daarnaast zetten we in op het leren herkennen van het Sociaal Team Houten en de ketenpartners van signalen van huiselijk geweld en kindermishandeling. Voor de oudere jeugd hebben we 4 nieuwe chill locaties ingericht. Hierdoor hebben jongeren een eigen plek waar ze kunnen chillen en waar ze ook minder overlast veroorzaken. Samen met scholen, politie, leerplicht en zorgpartners zetten we in op het voorkomen van "jonge aanwas" in de (drugs)criminaliteit door nauwe samenwerking in het herkennen van signalen en een integrale (PGA) aanpak. Met de inzet van ons jeugdbeleid streven we ernaar om - in positieve zin van het woord - tot een preventieve aanpak te komen. Jong zijn in Houten is ook leuk en er zijn voldoende ontwikkelkansen voor jongeren.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Afname van vermogensdelicten diefstal uit woning, autokraak en fietsdiefstal.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
2.1	Aantal aangiften van (poging) woninginbraak	Politie	48	80	106	60	60
2.2	Aantal aangiften autokraak	Politie	210	185	171	160	140
2.3	Aantal aangiften fietsdiefstal	Politie	109	133	130	110	110

Betrokkenheid verbonden partijen

Stichting Veilig Houten

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 breiden we de voorlichtingscampagne tegen autokraken uit van hot spotlocaties op bedrijventerreinen naar de woonwijken. We maken hierbij mede gebruik van de campagnefiets als instrument om op locatie, laagdrempelig advies te geven op het moment dat inwoners daar het meest voor openstaan. Dat is over het algemeen op het moment dat ze net te maken hebben gehad met deze vorm van criminaliteit. De inzet van innovatieve middelen zoals de nano trackers, waarmee autobezitters hun voertuig zelf kunnen beveiligen zullen we ook onder de aandacht brengen. Indien er sprake is van bepaalde trends communiceren we hierover via de (Social) Media en via de Whatsapp groepen en onze eigen Facebookpagina Houten Veilig. Ook zullen we de campagnefiets inzetten voor voorlichting en preventietips op het gebied van voorkomen van fiets- en scooterdiefstal en woninginbraak. We nemen daarbij specifieke plekken in ogenschouw en sluiten de inzet van cameratoezicht hierbij niet uit.

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
2.1	Aantal deelnemers Burgernet*	Team Samenleving	5.715	5.525	5.800	6.000	6.100

* Inwoners kunnen lid worden van Burgernet via aanmelding op de website van burgernet of via het downloaden van een app. Over het aantal appgebruikers zijn geen cijfers beschikbaar. Het werkelijk aantal burgernetdeelnemers ligt daarom hoger dan het aantal dat hier wordt weergegeven.

Doelstelling 3

In 2023 is er meer zicht op ondermijning in het buitengebied en de bedrijventerreinen dan ten tijde van het ondermijningsbeeld 2017.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn verbonden partijen zijdelings betrokken. Als de VRU, RUD of Stichtse Groenlanden een bijdrage kunnen leveren aan zicht op een gebied of aan een project, dan maken we hierover afspraken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- We brengen informatie over locaties die (potentieel) interessant zijn voor criminele activiteiten bijeen en controleren de locaties. We zetten daarbij in het bijzonder in op het buitengebied en bedrijventerreinen. We gebruiken hierbij de kansenkaart voor criminelen waarmee we deze gebieden in kaart hebben gebracht.
- We continueren het signaaloverleg ondermijning en de integrale samenwerking met de partners binnen het Regionaal Informatie- en Expertisecentrum Midden-Nederland (RIEC), Lekpoort en het district.
- In alle gevallen waarbij een handelshoeveelheid drugs wordt aangetroffen in een pand wordt indien mogelijk overgegaan tot sluiting van het pand op grond van de Opiumwet, Gemeentewet of APV.
De burgemeester kan in het kader van het herstel van de openbare orde, veiligheid, gezondheid en zedelijkheid een pand voor een bepaalde duur sluiten.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 4

Inwoners die zorg nodig hebben en in de criminaliteit (dreigen te) belanden of overlast veroorzaken, glijden niet verder af.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
4.1	Meldingen jongerenoverlast	Politie en Meldpunt Jeugd en Veiligheid gemeente	275	700	563	350	300
4.2	Meldingen overlast personen met verward gedrag	Politie	114	nmb	198	150	200
4.4	Aantal PGA aanmeldingen	Team Samenleving	16	40	18	30	40
4.6	Aantal cases in het Top X overleg* van het Veiligheidshuis	Veiligheidshuis	5	nmb	5	4	4

* Het aantal personen dat voor de PGA wordt aangemeld zal door intensivering van de gemeentelijke regie op de aanpak dalen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- Binnen de persoonsgerichte aanpak (PGA) Zorg en Veiligheid en de Top X aanpak in het Veiligheidshuis wordt integraal samengewerkt om verder afglijden van inwoners te voorkomen. Er wordt per casus gekeken wat er nodig is.
- Eens per kwartaal hebben de portefeuillehouders zorg en veiligheid een gecombineerd beleidsoverleg. We verbinden daarmee ook op bestuurlijk niveau de beide domeinen.
- Om jongerenoverlast en het afglijden van jeugdgroepen naar problematisch gedrag te voorkomen en te verminderen, werken (diverse afdelingen van de) gemeente, jongerenwerk, scholen en politie intensief samen. We betrekken niet alleen melders actief bij de aanpak maar ook de jongeren én hun ouders. De nadruk ligt op preventie waar mogelijk en repressie waar nodig. Gewerkt wordt conform het 7-stappenmodel. De inzet is proportioneel en integraal. In het kader van de persoonsgerichte aanpak Zorg en Veiligheid worden indien nodig ook andere partijen actief betrokken zoals de school van de jongere.
- Het maandelijks afstemmingsoverleg Jeugd en Veiligheid werkt met een eigen specifieke methodiek. Deze methodiek richt zich niet alleen op groepen en overlast, maar ook op individuen. Vanuit het afstemmingsoverleg wordt waar nodig ook de verbinding tussen zorg en veiligheid gelegd.
- We intensiveren de afstemming en samenwerking met scholen.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Fysieke veiligheid

Wat willen we bereiken?

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Minder (kans op) fysieke calamiteiten - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.
2. De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk op basis van meer risicosturing verder verbeteren.
3. Het bevorderen van dierenwelzijn.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Minder (kans op) fysieke calamiteiten - minder (kans op) slachtoffers - minder (kans op) schade.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	Aantal prio 1 brandmeldingen in gebouwen versus het aantal woningbranden*	VRU rapportage	12/8	nmb	nmb	17/12	12/7
1.3	Geregistreerde rookmelderdichtheid in woningen gemeente Houten**	Website gemeente Houten	58%	58%	66%	100%	100%

* Prio 1: Geeft kwalificatie van de melding aan. Prio 1 staat voor Prioriteit 1. De hoogste kwalificatie.

** Vanaf 1 juli 2022 is het verplicht in Nederland om een rookmelder te hebben op elke woonverdieping in een huis en in besloten ruimtes waar een vluchtroute doorheen. Hiervoor wordt het Bouwbesluit aangepast en wordt het dus wettelijk verplicht om hieraan te voldoen. Ook als wordt gewoond in een huurhuis.

Betrokkenheid verbonden partijen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Programma Risicobeheersing (nader uitgewerkt in vastgestelde begroting 2023 VRU)

De VRU inventariseert risico's van branden, rampen en crises. Zij adviseert het bevoegd gezag gevraagd en ongevraagd over de risico's. Daarmee proberen ze risico's niet te laten ontstaan, dan wel zo klein mogelijk te maken. Verder richt de VRU zich op het voorkomen en beperken van (brand)gevaar en op voorkomen van ongevallen voor mens en dier door o.a. brand of gevaarlijke stoffen. Hierin betrekken zij actief burgers, bedrijven en instellingen om zo het veiligheidsbewustzijn en veilig handelen te stimuleren.

Wat gaan we daarvoor doen?

Conform de Wet veiligheidsregio's ligt de primaire verantwoordelijkheid voor brandveiligheid en brandweezorg bij het college. Veel wettelijke taken zijn gemandateerd aan de Veiligheidsregio Utrecht (VRU). De VRU heeft haar wettelijke taak beschreven in haar beleidsplan en de gemeente ziet toe op de uitvoering. Zowel strategisch, tactisch als operationeel vinden door het jaar heen gesprekken met de VRU plaats over de kwaliteit van de brandweezorg en de voortgang van de voorbereiding op calamiteiten. De burgemeester voert dit overleg in nauwe samenspraak met VRU.

Naast de wettelijke uitvoering van de VRU zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die op het gebied van fysieke veiligheid vragen om inzet van de gemeente. Dit is beschreven in het Integraal Veiligheidsplan (IVP). In 2022 geven we uitvoering aan de volgende thema's:

- **Brand- en vluchtveiligheid woningen**
Vanaf 1 juli 2022 is het verplicht in Nederland om een rookmelder te hebben op elke woonverdieping in een huis en in besloten ruimtes waar een vluchtroute doorheen loopt. De gemeente Houten heeft de afgelopen jaren diverse acties uitgevoerd om de rookmelderdichtheid in de gemeente te verhogen en blijft aandacht vragen voor het belang van werkende rookmelders in de woning.
- **Brandveiligheid in woonappartementencomplexen**
Inwoners blijven steeds langer zelfstandig thuiswonen ook als zij verminderd zelfredzaam zijn. Het wonen op de begane grond in een woning is een lager risico dan het wonen in een woonappartementencomplex met verdiepingen. Het veilig kunnen schuilen of vluchten is van levensbelang. Woonappartementencomplexen hebben daarom onze speciale aandacht. We willen inzetten op een veilige vluchtplan per woonappartementencomplex.
- **Brandveiligheid bij kleine ondernemers**
De ontwikkelde portal brandveilig ondernemen wordt onder de aandacht gebracht bij nieuw gevestigde ondernemers, die niet gebruiksmeldings- of gebruiksvergunningplichtig zijn en bij ondernemers die de portal (nog) niet hebben gebruikt. Brandveiligheid bij ondernemers blijft verder een belangrijk aandachtspunt binnen het overleg Keurmerk Veilig Ondernemen Het Rond

en Castellum. De portal wordt ook in samenwerking met de Veiligheidsregio Utrecht doorontwikkeld en breder in de regio ingezet.

- **Externe veiligheid**
Water en veiligheid: De ambitie is om de gevolgen van een eventuele overstroming te beperken. Denk aan de vermindering van schade, letsel, overlast en verbetering van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze ambitie komt voor uit het landelijke deltaprogramma klimaatadaptatie. Regionaal is hiervoor een programma opgesteld dat gecoördineerd wordt door de provincie. Diverse partijen werken hier aan mee, zoals Rijkswaterstaat, het waterschap, de Veiligheidsregio Utrecht en alle gemeenten uit de provincie Utrecht. Uitvoering wordt gegeven aan het Klimaatadaptatieplan Houten 2022-2027.
- **Crisisbeheersing en rampenbestrijding**
Opleiden, trainen en oefenen van de gemeentelijke crisisorganisatie aan de hand van de regionale planning Veiligheidsregio Utrecht. Ook kijken we naar een oefening om de digitale veiligheid binnen de gemeente te kunnen oefenen.
- **Risicocommunicatie**
Voortzetten van de risicocommunicatie met inwoners, bedrijven, organisaties en instellingen en hen stimuleren om te investeren in zelfredzaamheid bij calamiteiten. Dit doen we door het accent te leggen op digitale communicatie (via website en social media), door de communicatiemomenten te spreiden en deze te laten aansluiten op actuele gebeurtenissen. Uiteraard wordt rekening gehouden met de minder zelfredzame mensen. Het risicocommunicatiebeleid sluit daarmee aan bij de beleving, behoeften en verwachtingen van inwoners.

Naast communicatie aan inwoners richten we ons ook op de ondernemers. Het doel is om het veiligheidsbewustzijn van ondernemers te vergroten door ze te wijzen op de externe veiligheidsrisico's die effect kunnen hebben op de bedrijfsvoering en bedrijfscontinuïteit van bedrijven. We informeren ondernemers over verantwoordelijkheden en taken en wijzen ze op het belang van het treffen van maatregelen.

We sluiten de risicocommunicatie aan op landelijke en regionale thema's. We communiceren daarnaast over lokale urgente en actuele thema's.

Prestatie-indicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	Aantal wooncomplexen waar een informatiebijeenkomst brandveiligheid is georganiseerd.	Gemeente / Viveste	0	1	0	3	3
1.2	Percentage van het aantal niet gebruiksmeldings- of gebruiksvergunningplichtige ondernemers in bedrijfspanden dat een geautomatiseerd advies vanuit het portal brandveilig ondernemen kreeg.	Portal Brandveilig Ondernemen	32%	32%	32%	35%	35%

Vanwege de COVID-19 crisis is er geen aanpak op dit thema geweest in 2021.

Vanwege de aanpak COVID-19 crisis is er geen inzet geweest op dit thema in 2021, vandaar het niet verhoogde percentage.

Doelstelling 2

De verkeersveiligheid op een hoog niveau houden en waar mogelijk op basis van meer risicosturing verder verbeteren.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De gemeente voert per kwartaal, op eigen initiatief of in het kader van de aanpak 'Veilige Straat', metingen uit en raadpleegt de provinciale verkeersveiligheidsmeter op te anticiperen op snelheidsoverschrijdingen. Bij overschrijding wordt gezocht naar oplossingen, zoals een handhavingsactie in samenwerking met politie/bewoners/school e.d. of fysieke maatregelen.
- De provinciale verkeersveiligheidsmeter en de hieruit opgestelde risico-analyse is 1 van de basiselementen voor het verkeersbeleid in Houten.
- Onderzoek naar de veiligheid van een 3-tal kruispuntlocaties auto- en (brom-)fietsverkeer in verband met letselongevallen onder (brom-)fietsers.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Het bevorderen van dierenwelzijn.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

- De wettelijke taken van de gemeente voor de opvang van zwervdieren voeren de Dierenambulance en verschillende opvangcentra uit. Deze samenwerking ligt vast in overeenkomsten.
- We voeren de diverse onderdelen van de geactualiseerde Nota Dierenwelzijn uit met aandacht voor communicatie over de concrete resultaten.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2023		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Veilige leefomgeving			
Sociale veiligheid en Openbare orde	1.425.268	473.535	-951.733
Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.990.083	230	-2.989.853
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	4.415.351	473.765	-3.941.586
Mutaties reserves			
Totaal resultaat programma	4.415.351	473.765	-3.941.586

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2021
- Begroting 2022 primitief.
- Begroting 2022 (na wijziging).
- Begroting 2023

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Programma Betrokken bij de samenleving

Programma Betrokken bij de samenleving

Omschrijving programma

Als gemeente weten we graag wat er leeft in de samenleving. Inwoners staan centraal in ons handelen, hier draait het wat ons betreft om. Dit programma gaat over hoe we op een respectvolle en betrouwbare wijze omgaan met inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers. En hoe we vanuit deze omgangsvorm gezamenlijk tot mooie resultaten komen. Uitgangspunt van ons gemeentelijk beleid en de uitvoering is om inwoners in een zo vroeg mogelijk stadium daarbij te betrekken. De verwachting is dat met het betrekken van inwoners betere plannen ontstaan die op meer draagvlak kunnen rekenen. Zowel vanuit het college als vanuit de raad gaan we op een vernieuwende manier de verbinding aan. We experimenteren met nieuwe vormen van betrekken van inwoners.

De leidraad Omgevingsinitiatieven en Participatie is ons uitgangspunt. Daarnaast blijft 'We stellen de mens centraal' uit de Toekomstvisie Houten 2025 bestaan. Dat betekent ook dat vragen en initiatieven van de samenleving centraal staan. Daarin willen we op verschillende manieren faciliteren. We spannen ons als gemeente in om participatie zichtbaar, voelbaar en merkbaar te maken voor inwoners. Zodanig dat het uitstraalt in onze houding en gedrag.

We willen een benaderbare gemeente zijn, die snel problemen oplost. Open en toegankelijk voor iedereen. Daarom zorgen we dat we goed toegankelijk en bereikbaar zijn. We communiceren met eenvoudige formulieren, begrijpelijk taalgebruik en overzichtelijke regels. Diensten digitaliseren we waar dat kan en de loketten in het gemeentehuis zijn dagelijks open. We werken nauw samen met maatschappelijke organisaties binnen de gemeente. Telefonisch en persoonlijk contact blijft altijd mogelijk. We ondersteunen en handelen naar wat mensen nodig hebben; we zetten in op een inwonersgerichte overheid.

Overzicht relevante beleidskaders

[Toekomstvisie Houten 2025](#)

[Leidraad Omgevingsinitiatieven & Participatie](#)

Overzicht verbonden partijen

Bij dit programma zijn geen verbonden partijen betrokken.

Deelprogramma's

- Politiek en bestuur
- Dienstverlening

Deelprogramma Politiek en bestuur

Wat willen we bereiken?

Bij het vinden en uitvoeren van oplossingen van maatschappelijke vraagstukken is zowel de inzet van de gemeente als de inzet van inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers van groot belang. Daarom streven we voortdurend naar het juiste gesprek tussen al deze spelers en ook tussen ambtenaren, college en raad. Of het nu gaat om initiatieven vanuit de gemeente of vanuit de samenleving. Samen zetten we onze (denk)kracht in. Dat levert uiteindelijk meer op. We willen dat ook inwoners en partners in de Houtense samenleving dat zo ervaren.

 [GG10,GG11,GG16,GG17](#)

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.
2. Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Inwoners voelen zich bij plannen en activiteiten van de gemeente steeds goed en op tijd geïnformeerd, gehoord en betrokken.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	% Inwoners dat vindt dat de gemeente hen voldoende betreft bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen*	Monitor Sociale Kracht	50%	40%	39%	50%	52%
1.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de gemeentelijke communicatie en voorlichting**	Monitor Sociale Kracht	7,0	7,0	7,0	7,2	7,5
1.3	% Inwoners dat vindt dat medewerkers zich verantwoordelijk tonen om daadwerkelijk tot een oplossing te komen***	Monitor Sociale Kracht	81%	76%	77%	85%	85%

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 31%.

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,6

*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 69%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

De mooie scores van betrokkenheid, participatie en communicatie willen we uitbreiden. Daarmee scoren we hoger dan het landelijk gemiddelde hetgeen ook het geval is bij oplossingsgerichtheid. Door te gaan experimenteren met inwonersinitiatieven. En onze betrokken inwoners de aandacht te schenken die ze verdienen. Ze vroegtijdig betrekken bij onze plannen en deskundigheid van inwoners ook gebruiken en investeren in participatieadvies.

In 2023 willen we met nog betere scores komen voor communicatie, participatie en betrokkenheid bij de samenleving. Die inzet ziet er in 2023 als volgt uit.

- Door de Leidraad Omgevingsinitiatieven & participatie, waarin ook rekening wordt gehouden met de Omgevingswet, ontstaat een beter zicht op uitkomsten en kwaliteit van participatie bij (bouw)initiatieven. Aan initiatiefnemers, die vaak verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van het participatietraject, biedt de leidraad handvatten voor het voorbereiden en uitvoeren van de participatie. Op deze manier kunnen initiatiefnemers (waaronder de gemeente zelf) inwoners steeds zo vroeg mogelijk en op een juiste wijze bij de totstandkoming van nieuwe plannen betrekken.
- We hebben veel ervaring opgedaan met organiseren van digitale bijeenkomsten en vergaderingen. Voordeel daarvan is dat inwoners gewend zijn geraakt aan dat zij ook vanuit hun thuisomgeving informatie- en participatiebijeenkomsten kunnen bijwonen of bijvoorbeeld kunnen inspreken in RTG's. Dit werkt drempelverlagend en het maakt dat het ook voor inwoners die bijvoorbeeld slecht ter been zijn of thuis moeten blijven voor zorgtaken makkelijker wordt om te participeren.
Digitale bijeenkomsten zien we vooral als een welkome aanvulling op of in combinatie met fysieke vergaderingen en ontmoetingen, waar inwoners, bestuurders en ambtenaren elkaar tijdens gesprekken of discussies in de ogen kunnen kijken. De vernieuwing van de raadzaal draagt eraan bij dat op een plezierige manier fysiek, digitaal of hybride kan worden vergaderd. We zetten vol in op ontmoeten van mensen en verbindingen leggen. De raadzaal is toegankelijk en open gesteld

voor iedereen. Als beperkende maatregelen weer van kracht worden, schakelen we moeiteloos naar digitaal of hybride.

- We zetten het in 2021 geïntroduceerde online participatieplatform Houtenpraatmee.nl in om flinke stappen voorwaarts te maken op het gebied van participatie. Hierop kunnen inwoners in één oogopslag zien welke participatieprocessen er binnen de gemeente spelen, hoe die verlopen en wat de uitkomsten zijn. Het platform biedt daarnaast veel online participatiemogelijkheden (peilingen, enquêtes, mogelijkheden om ideeën op te halen, bijeenkomsten etc.). Dit draagt bij aan participatie van een groter en meer divers publiek.
- In de komende jaren werken we aan nieuwe vormen van participatie en communicatie. Uiteraard doen we dat in overleg met de samenleving. Mede vanwege de op handen zijnde Omgevingswet, is het daarbij belangrijk goed te kijken naar wanneer de gemeente welke positie inneemt en welke rol daarbij passend is: sturend, opdrachtgevend, regisserend of samenwerkend. Dit zal steeds ook afhankelijk zijn van de voorliggende maatschappelijke vraagstukken. Daarover en over hoe we in de diverse situaties participatie het beste (herkenbaar, betrouwbaar, consistent en voorspelbaar) kunnen vormgeven gaan we in 2023 graag met de raad en de inwoners in gesprek. Op basis van het nieuwe coalitieprogramma gaan we ook aan de slag met nieuwe vormen van democratie. Daarover meer in het parallel aan deze begroting te realiseren nieuwe collegeprogramma.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Een krachtige participatiesamenleving met gedeelde verantwoordelijkheid.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
2.1	% Inwoners dat vindt dat burgers en organisaties voldoende ruimte krijgen om ideeën en initiatieven te realiseren*	Monitor Sociale Kracht	52%	48%	46%	50%	50%
2.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de wijze waarop de gemeente hen en organisaties betreft en de samenwerking opzoekt**	Monitor Sociale Kracht	6,8	6,6	6,5	7,0	6,7
2.3	% Inwoners dat bereid is zich in te zetten voor leefbaarheid in de buurt***	Monitor Sociale Kracht	85%	88%	85%	89%	87%

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 33%

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,1

*** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 78%

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

We zijn er als gemeente voor onze inwoners. We zijn een benaderbaar bestuur, waarmee we samen met de inwoners Houten vormgeven. Door te experimenteren met nieuwe vormen van betrekken van inwoners. Dit is nodig om de dalende trend van doelstelling 2.1 te keren. Ondanks dat het percentage dat vindt dat er voldoende ruimte is om ideeën en initiatieven te realiseren nog steeds veel hoger dan het gemiddelde bij Nederlandse gemeenten (48% ten opzichte van 35% gemiddeld) willen we ons daarin verbeteren. Gelet op de over 2020 en 2021 behaalde resultaten hebben we voor deze

indicatoren de ambities voor 2022 en 2023 ingezet op stapsgewijs herstel. Vanzelfsprekend zoeken we weer de stijgende lijn, onder andere met het werken volgens de samenlevingsagenda en door inwonersinitiatieven te ondersteunen.

- De gemeente werkt op basis van gelijkwaardigheid samen met inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers en hebben alle betrokkenen hun eigen aandeel met bijbehorende verantwoordelijkheid.
Bij deze opgaven is het principe van het werken volgens de samenlevingsagenda waardevol gebleken. Die werkwijze zetten wij voort. Daarnaast gebruiken we de werkwijze van de samenlevingsagenda ook bij opgaven in het kader van de Sociale Koers. In de uitvoering van het Energieplan komen de samenlevingsagenda en inwonersinitiatieven samen.
- Inwonersinitiatieven zijn initiatieven van inwoners die vanuit intrinsieke motivatie en onbetaald het heft in eigen hand nemen om een maatschappelijk doel te bereiken. Daarbij nemen zij zelf ook de uitvoering ter hand. Inwonersinitiatieven zijn en blijven zeer waardevol. We houden contact met de bestaande circa initiatieven en blijven deze ondersteunen. Dat doen we bijvoorbeeld door het organiseren van bijeenkomsten, het beschikbaar stellen van ruimtes om bij elkaar te komen, het meedenken over en faciliteren van huisvesting, het beschikbaar stellen van deskundigheid en het geven van praktische tips. Daarnaast blijven we nieuwe initiatieven stimuleren.
Houten scoort beter dan gemiddeld als het gaat om de relatie tussen de gemeente en inwoners. Vergeleken met andere gemeenten betreft onze gemeente de inwoners meer bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen. De coronacrisis heeft wel effect gehad, de cijfers zijn sinds 2019 minder goed geworden. Vanzelfsprekend zetten we alles op alles om de stijgende lijn weer in te zetten.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Deelprogramma Dienstverlening

Wat willen we bereiken?

De gemeente Houten is een persoonlijke overheid die maatwerk levert. De menselijke maat staat centraal en goede dienstverlening is en blijft van de hele gemeentelijke organisatie. Onze houding en gedrag zijn gebaseerd op de volgende pijlers:

- wij geven de inwoners een welkom gevoel;
- we zijn toegankelijk;
- we communiceren en regelen zaken duidelijk, helder en simpel;
- we communiceren en regelen zaken transparant en betrouwbaar;
- we denken mee met de inwoners, maar stellen wel duidelijke grenzen.

Concreet willen we de volgende doelen bereiken:

1. Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.
2. Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.
3. Een persoonlijke overheid waarbij hostmanship/gastheerschap kernwaarden zijn.

Hieronder wordt het deelprogramma per doelstelling uitgewerkt.

Doelstelling 1

Goede kwaliteit van en toegankelijkheid tot gemeentelijke informatie, diensten en producten.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
1.1	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de algehele gemeentelijke dienstverlening*	Monitor Sociale Kracht	7,2	7,2	7,2	7,5	7,5
1.2	Rapportcijfer dat inwoners geven voor de digitale dienstverlening**	Monitor Sociale Kracht	7,4	7,3	7,3	7,5	7,5
1.3	Indicator excellente dienstverlening*******	Monitor Sociale Kracht	7,0	6,7	6,7	7,0	7,0

* Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,8

** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 7,0

*** Deze maat betreft een samengestelde variabele op basis van de score op zes stellingen. De score ligt tussen de 1 en de 10 waarbij een 10 staat voor uitmuntend hostmanship (excellente dienstverlening; dat wil zeggen medewerkers die professioneel en dienstbaar zijn, zich goed weten te verplaatsen in de klant en met hem/haar meedenken).

**** Gemiddelde bij Nederlandse gemeenten in 2021: 6,4

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

De ontwikkelingen op het gebied van Dienstverlening volgen elkaar in rap tempo op. In 2023 worden voor steeds meer producten een volledige digitale-dienstverlening aangeboden. Daarmee verbetert tevens de efficiency voor de interne automatische afhandeling. Corona en het (gedeeltelijk) thuiswerken, vragen om een hernieuwde bewustwording en flexibiliteit van onze medewerkers. In 2023 starten wij opnieuw een campagne om de interne bereikbaarheid nog verder te optimaliseren.

Het interne onderzoek naar onze dienstverlening heeft geleid tot een herijkte missie Dienstverlening, waarvan de pijlers hiervoor zijn weergegeven. Daarnaast heeft het waardevolle inzichten en aanknopingspunten opgeleverd voor verdere ontwikkeling van onze dienstverlening, waarbij de blik meer naar buiten gericht is en meer innovatie naar binnen gehaald kan worden. Zo 'is en blijft dienstverlening van ons allemaal'.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 2

Digitale dienstverlening zodat inwoners en ondernemers 24/7 zaken met ons kunnen doen.

Effectindicatoren

Doel	Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
			2019	2020	2021	2022	2023
2.1	Gebruik E-formulieren	Productenoverzicht digitalisering (e-formulieren)	12.731	12.451	12.484	13.000	13.000

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

In 2023 gaan we onze digitale dienstverlening nog verder uitbreiden en dus ook meer eFormulieren aanbieden. Gelet daarop verwachten we dat de realisatie over 2022 waarschijnlijk ook al hoger zal zijn dan wat er nu is geraamd. De verwachting is dat door de uitbreiding van onze digitale dienstverlening

deze prognose reëel is. eFormulieren zijn digitale formulieren die wij zelf beheren en aanbieden via de gemeentelijke website.

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Doelstelling 3

Een persoonlijke overheid waarbij hostmanship/gastheerschap kernwaarden zijn.

Effectindicatoren

Voor deze doelstelling is geen effectindicator opgenomen.

Betrokkenheid verbonden partijen

Bij deze doelstelling zijn geen verbonden partijen betrokken.

Wat gaan we daarvoor doen?

Prestatie-indicatoren

Voor deze doelstelling is geen prestatie-indicator opgenomen.

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2023		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Betrokken bij de samenleving			
Politiek en bestuur	3.031.431	1.593	-3.029.838
Dienstverlening	1.950.571	569.914	-1.380.657
Programmabrede kosten			
Saldo van baten en lasten programma	4.982.002	571.507	-4.410.495
Mutaties reserves			
Totaal resultaat programma	4.982.002	571.507	-4.410.495

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2021
- Begroting 2022 primitief.
- Begroting 2022 (na wijziging).
- Begroting 2023

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Dit is het 6de "programma" Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie omdat de BBV (besluit begroting en verantwoording)-voorschriften de gemeente verplicht om naast haar 5 facultatieve programma's ook dit programma in de begroting op te nemen.

Dit programma heeft een heel ander karakter dan de andere programma's en is daarom anders van opbouw.

Het programma algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie betreft de OZB en de uitkeringen uit het gemeentefonds. Deze middelen kennen geen vooraf bepaald bestedingsdoel en zijn daarmee vrij aanwendbaar. Daarnaast is in dit programma volgens de BBV notitie overhead de overhead apart begroot en dus niet meer verwerkt in de (deel)programma's. Ook het renteresultaat komt via dit programma naar voren en voldoet aan de criteria van de notitie rente.

De niet vrij aanwendbare heffingen, zoals het rioolrecht en afvalstoffenheffing, en de ontvangsten van specifieke uitkeringen zijn als baten opgenomen in de betreffende programma's.

Overhead

Hieronder volgt een overzicht van de overhead:

	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
Personeelskosten Directie	302.350	304.166	309.974	309.974	309.974	309.974
Personeelskosten Leidinggevend en primair proces	1.179.916	1.100.307	1.136.660	1.133.308	1.133.308	1.133.160
Personeelskosten Managementondersteuning primaire proces	372.240	393.071	298.447	296.865	296.866	296.784
Personeelskosten Financiën, toezicht en control	1.502.122	1.389.171	1.567.242	1.566.984	1.566.984	1.566.950
Personeelskosten P&O/ HRM	893.091	789.507	987.362	980.384	980.384	980.384
Personeelskosten Inkoopfunctie	248.854	210.955	342.927	342.927	342.927	342.927
Personeelskosten Communicatiefunctie	690.723	626.136	654.908	643.729	643.729	643.729
Personeelskosten Juridische zaken	218.084	195.803	206.434	201.468	201.468	201.468
Personeelskosten Bestuurszaken en bestuursondersteuning	750.914	673.890	718.897	701.600	701.600	701.600
Personeelskosten Informatievoorziening en automatisering	966.184	1.034.734	1.081.356	1.066.152	1.066.152	1.066.152
ICT	1.540.120	1.960.152	1.801.664	1.812.333	1.967.196	1.969.592
Personeelskosten Informatiebeheer(DIV)	231.187	225.557	230.503	229.391	229.391	229.391
Personeelskosten Facilitaire zaken en huisvesting	914.448	899.986	920.180	920.766	920.766	920.766
Huisvesting	878.899	847.265	873.441	930.371	925.396	926.799
Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	352.602	547.019	540.592	540.592	540.592	540.592
Concernbrede personeelskosten	703.935	867.158	885.481	885.481	885.481	885.481
Bedrijfsvoeringskosten diverse afdelingen	492.201	476.684	454.210	439.565	450.263	443.994
Totaal overhead	12.237.868	12.541.561	13.010.278	13.001.890	13.162.477	13.159.743

Deze overheadkosten bedragen 44,6 % (2022 43,8%) van de totale kosten van de organisatie (apparaatskosten). Deze kleine stijging 0,8% heeft te maken met het nogmaals kijken naar de criteria, welke door de BBV-regels bepaald zijn, waarbij bepaalde functies toch tot overhead gerekend moeten worden.

De overheadkosten zijn in de paragraaf lokale heffingen ook apart inzichtelijk bij de kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen (rioolrecht en afvalstoffenheffing).

Vennootschapsbelasting(Vpb)

Sinds 1 januari 2016 zijn gemeenten vennootschapsbelastingplichtig voor zover een onderneming wordt gedreven in fiscale zin. Veel gemeenten bieden reclame-exploitanten de mogelijkheid om reclame-uitingen aan te brengen op eigendommen van de gemeente. Commerciële partijen exploiteren de advertentieruimte, waarvoor gemeenten inkomsten ontvangen. Zo ook Houten. Hierbij wordt reclame-exploitanten een exclusief gebruiksrecht gegeven op eigendommen van de gemeente, zoals grond of lichtmasten. Hier kunnen dan reclameobjecten, zoals lichtbakken en abri's, worden

aangebracht. De Belastingdienst neemt het standpunt in dat dit een belaste activiteit is. Veel gemeenten nemen het standpunt in dat sprake is van normaal vermogensbeheer. Inmiddels zijn de aangiften 2016 tot en met 2021 door onze fiscalist ingediend, welke aansluit bij het standpunt van de belastingdienst. Dit resulteert in dat Houten over deze activiteit Vpb moet betalen.

Ook zijn er in 2019 afspraken gemaakt tussen de brancheorganisatie die zich bezig houdt met de inzameling van huishoudelijk afval (de NVRD) en de Belastingdienst. Over afvalstromen met een positieve waarde is met terugwerkende kracht vanaf 2016, aangifte gedaan van een "winst" ter grootte van 1% van de opbrengst. Ons samenwerkingsverband (AVU) doet de aangifte van de "winst" met betrekking tot de opbrengst van papier en glas (de twee grootste afvalstromen die een positieve waarde hebben). Houten doet aangifte over de resterende afvalstromen (oud ijzer en frituurvet),

Wat mag het kosten?

x € 1

Programma	Begroting 2023		
Deelprogramma	Lasten	Baten	Saldo
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie			
Lokale heffingen	658.127	14.368.403	13.710.276
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	742.766	74.010.758	73.267.992
Overhead	13.372.115	361.837	-13.010.278
Saldo financieringsfunctie	232.571	12.468	-220.103
Vennootschapsbelasting (VpB)	26.236		-26.236
Overige baten en lasten	2.587.387	1.199.520	-1.387.867
Onvoorzien	66.763		-66.763
Saldo van baten en lasten programma	17.685.965	89.952.986	72.267.021
Mutaties reserves		120.191	120.191
Totaal resultaat programma	21.614.879	90.073.177	68.458.298

In de financiële begroting is een overzicht opgenomen van lasten en baten per (deel)programma op basis van:

- Rekening 2021
- Begroting 2022 primitief.
- Begroting 2022 (na wijziging).
- Begroting 2023

De [Verschillenanalyse](#) bij het overzicht van *lasten en baten per (deel)programma*, licht de verschillen op programmaniveau toe tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 (primitief). De bijlage [Programma, deelprogramma en product](#) geeft aan welke producten onder de (deel)programma's vallen. De bijlage [Structuuroverzicht deelprogramma's en verantwoordelijk collegelid](#) toont welk collegelid verantwoordelijk is voor de verschillende deelprogramma's.

Paragrafen

Paragraaf Lokale heffingen

1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2023

Gemeentelijk beleid

Uitgangspunt voor de Onroerende-zaakbelasting (OZB) en de toeristenbelasting is een trendmatige aanpassing van de begrote opbrengst, dat wil zeggen een mutatie als gevolg van de algemene prijsontwikkeling conform de korte termijnraming van het CPB.

Voor 2023 leidt de trendmatige aanpassing van deze begrote opbrengsten tot een verhoging van 4,8%.

Voor de overige belastingen en heffingen geldt als uitgangspunt dat deze kostendekkend in de begroting worden verwerkt. Dit is conform de begrotingsrichtlijnen 2023 zoals die door de raad zijn vastgesteld.

Afvalstoffenheffing

De totaal begrote kosten (saldo van opbrengsten en uitgaven) van de afvalinzameling bedragen voor 2023 € 5,828 miljoen. Dit is een stijging van € 0,08 miljoen ten opzichte van 2022. Deze relatief kleine stijging (1,4%) ontstaat doordat hogere personeelskosten als gevolg van de afgesloten in 2021 afgesloten CAO gemeente 2021-2022 gecompenseerd worden door lagere kosten voor afvalverwerking. Dit laatste wordt veroorzaakt door veel lagere prijzen bij de aanbesteding van bepaalde afvalstromen in 2022 voornamelijk hout. Bij de berekening van het tarief 2023 neemt ook het aantal huishoudens toe met 155 eenheden.

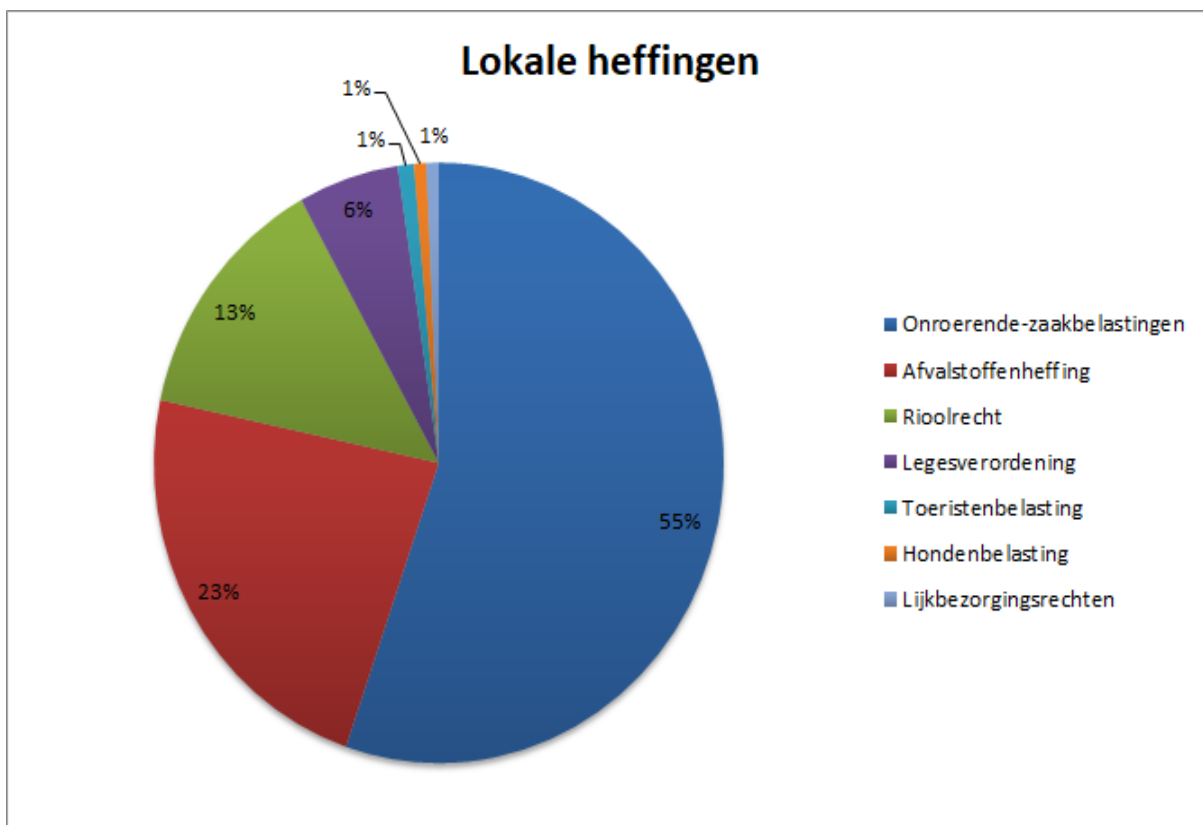
Op basis hiervan is het tarief voor meerpersoonshuishoudens van de afvalstoffenheffing voor 2023 op € 313,56 (2022: € 309,72) berekend. Dit is een stijging van 1,2% ten opzichte van 2022, terwijl volgens de begrotingsrichtlijnen 2023 nog een trendmatige aanpassing van +4,8% zou worden doorgevoerd.

2. Overzicht geraamde inkomsten per belastingsoort

Voor 2023 worden de volgende inkomsten verwacht. Ter vergelijking zijn cijfers uit voorgaande jaren opgenomen.

Omschrijving	Rekening 2021	Begroting 2022*	Begroting 2023	% van de totale opbrengst
01. Afvalstoffenheffing	5.715.430	5.748.362	5.828.231	23,1%
02. Hondenbelasting	176.005	168.978	177.089	0,7%
03. Leges algemeen	2.195.028	1.566.996	1.440.694	5,7%
04. Lijkbezorging	173.835	168.719	176.818	0,7%
05. Onroerend zaakbelasting	13.015.575	13.188.531	13.961.080	55,3%
06. Rioolheffing	3.128.797	3.278.166	3.437.717	13,6%
07. Toeristenbelasting	205.795	219.689	230.234	0,9%
Totale opbrengst	24.610.465	24.339.441	25.251.863	100,0%

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2022

3. Lokale lastendruk

In onderstaande tabel wordt de verwachte lokale lastendruk in Houten in 2023 weergegeven. Het uitgangspunt is een meerpersoonshuishouden. Voor de berekening van de onroerend-zaakbelasting is uitgegaan van een trendmatige aanpassing van het tarief.

Lokale lastendruk

bedragen x € 1

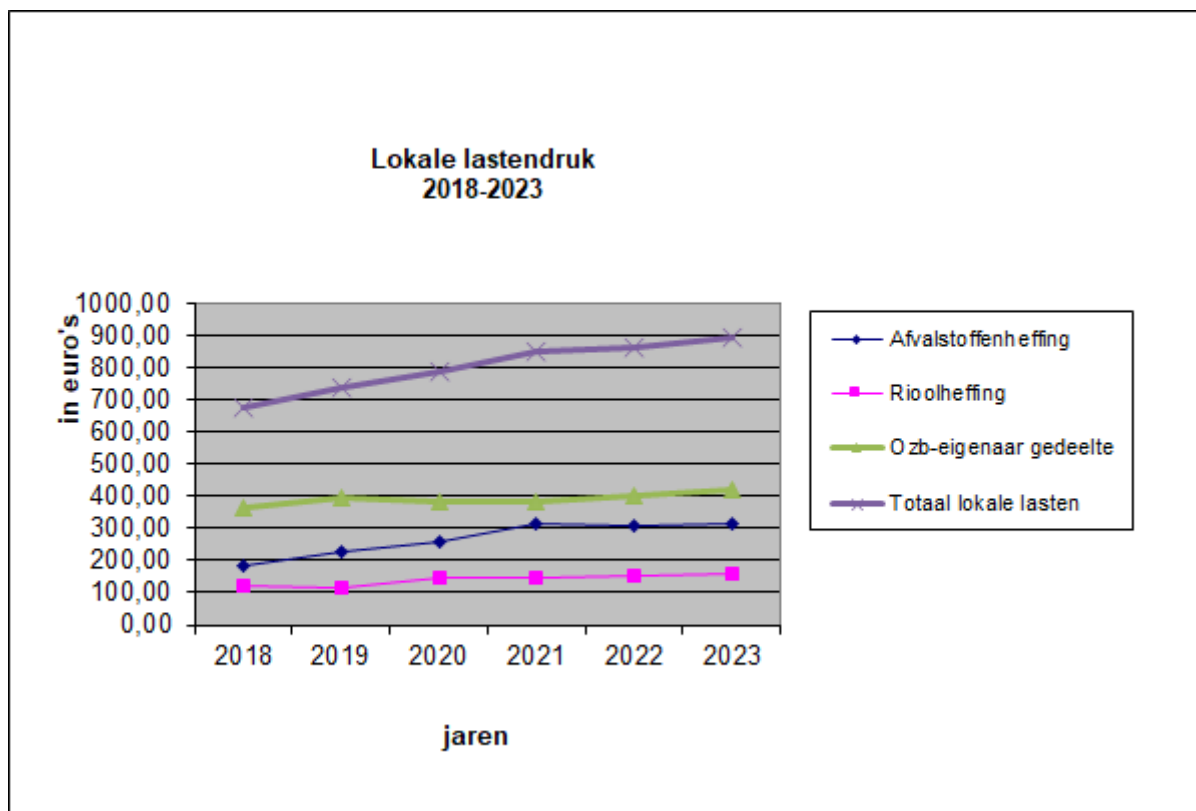
Omschrijving	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023
Afvalstoffenheffing	258	316	310	314
Rioolheffing	145	148	150	157
Totaal gebruiker	403	464	460	471
OZB-eigenaar gedeelte	389	384	402	421
Totaal eigenaar / gebruiker	792	848	862*	892

*wijkt vanaf 2022 af van de bedrag vermeld door Ceolo.

Berekeningsmethode Ceolo:

Huishoudens die ozb betalen hebben een koopwoning. Tot en met 2021 publiceerde het CBS alleen de gemiddelde woz-waarde voor zowel koop- als huurwoningen. De waarde van huurwoningen is over het algemeen lager dan die van koopwoningen. Als je uitgaat van de gemiddelde woz-waarde van koop- en huurwoningen samen dan ga je dus in de meeste gemeenten eigenlijk uit van een te lage waarde als je wilt laten zien wat een huishouden met een koopwoning gemiddeld betaalt. Deze manier zorgt voor een bedrag van € 912 bij het Ceolo. Hierboven blijft het overzicht in stand om historische vergelijking te blijven monitoren.

Om een beeld te geven van hoe de lokale lasten zich vanaf 2018 hebben ontwikkeld zijn hieronder de tarieven afvalstoffenheffing, rioolheffing en ozb/eigenaar grafisch weergegeven.

Bij de calculatie voor de woonlasten voor meerpersoonshuishouders (mphh) die COELO voor 2022 hanteert, staat de gemeente Houten op de 173^e plaats (€ 912). In 2021 was dit de 219^e plaats. Provinciaal staat Houten op de 7^e plaats (2021:9^e).

In onderstaande tabel zijn enkele vergelijkende cijfers uit de Atlas van de lokale lasten 2022 opgenomen.

Vergelijking woonlasten mphh

Omschrijving	Woonlasten hh Coelo	Procentuele vergelijking	Positie ranglijst
Landelijk goedkoopste gemeente (Rijssen/Holten)	667	73%	1
Gemeente Houten	912	100%	173
Landelijk duurste gemeente (Bloemendaal)	1.736	190%	349
Provinciaal goedkoopste gemeente (Veenendaal)	711	78%	1
Gemeente Houten	912	100%	7
Provinciaal duurste gemeente (Lopik)	1.190	130%	26

4. Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde relevante BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ontwikkeling en stedelijke vernieuwing (Vhrosv)' per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2019	2020	2021	2022	2023
Gemeentelijke woonlasten in euro eenpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	588	623	662	723	X*

Gemeentelijke woonlasten in euro meerpersoonshuishouden (BBV)	Coelo	730	789	853	912	X*
Gemiddelde WOZ-waarde per € 1.000 (BBV)	CBS	321	350	378	418	X*

* De gegevens 2023 kunnen nog niet bekend zijn. Worden bepaald door de bepaling tarieven 2023 en de bepaling WOZ-waarde basis voor de berekening van de OZB-tarieven 2023.

5. Kostenonderbouwing gemeentelijke heffingen

Voor de rioolheffing en de afvalheffing volgen hieronder de verplichte kostenonderbouwing:

Berekening van kostendeckendheid riolen	2023
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-2.544.716
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	0
Netto kosten taakveld	-2.544.716
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-394.852
BTW	-498.149
Totale kosten	-3.437.717
Opbrengst heffingen	3.437.717
Dekking	100%

Berekening van kostendeckendheid afval	2023
Kosten taakveld(en) incl. (omslag)rente	-5.449.790
Inkomsten taakveld(en), excl. Heffingen	945.809
Netto kosten taakveld	-4.503.981
Toe te rekenen kosten:	
Overhead incl. (omslag)rente	-534.304
BTW	-789.946
Totale kosten	-5.828.231
Opbrengst heffingen	5.828.231
Dekking	100%

6. Kwijtscheldingsbeleid

Bij kwijtschelding van belasting wordt de 100% norm van de relevante bijstandsnorm gehanteerd. Voor de overige regels wordt rijksbeleid gevolgd. Op grond van de belastingverordeningen kan alleen kwijtschelding worden verleend voor de afvalstoffenheffing, hondenbelasting (alleen de eerste hond), rioolheffing en in zeer uitzonderlijke gevallen de onroerende-zaakbelasting. Voor de overige belastingen en heffingen wordt geen kwijtschelding verleend. De beoordeling van de kwijtscheldingsverzoeken is met de uitplaatsing van Belastingen vanaf 2015 ondergebracht bij de BghU.

In onderstaande tabel zijn de totaalbedragen van de verleende en verwachte kwijtschelding opgenomen:

Heffingsjaar	Rekening 2020	Rekening 2021	Begroting 2022*	Begroting 2023
Kwijtgescholden bedrag	217.757	249.854	223.942	224.807

* Stand na 1e Bestuursrapportage 2022

Paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing

1. Inleiding

Voor het bereiken van onze doelstellingen en het bewaken van de financiële positie van de gemeente Houten is inzicht gewenst in potentiële financiële risico's en de mogelijkheden om deze tegenvallers op te vangen (de weerstandscapaciteit). In deze paragraaf werken we de risico's en de weerstandscapaciteit uit. De verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's wordt het weerstandsvermogen genoemd en geeft een beeld van de robuustheid van onze financiële situatie. Een toereikend weerstandsvermogen voorkomt dat iedere financiële tegenvaller ons direct tot bezuinigingen dwingt of ten koste gaat van bestaande taken. Incidenteel kunnen deze financiële tegenvallers worden gedekt uit het weerstandsvermogen. Indien er sprake is van structurele financiële tegenvallers zijn hier uiteraard op langere termijn maatregelen voor nodig om de begroting structureel en reëel in evenwicht te laten zijn. De ratio voor het weerstandsvermogen in de begroting 2023 is 6,0. Deze is hoger dan vorig jaar. De ratio voor het weerstandsvermogen was toen 5,4. De weerstandscapaciteit is licht gestegen als gevolg van een hogere vrije algemene reserve en onbenutte belastingcapaciteit. De hoge ratio weerstandsvermogen is van belang gezien het aantal niet-kwantitatieve risico's. Deze risico's kunnen zich uiteindelijk in meer of minder mate gaan vertalen in concrete risico's. De hoge ratio is dan een buffer om deze risico's incidenteel af te dekken. Naast een robuust weerstandsvermogen is een adequaat risicomanagement gewenst. Dit betekent een proactieve houding in het signaleren, herkennen en beheersen van risico's. Concreet vullen we dit in met een periodieke screening op mogelijke risico's, te nemen beheersmaatregelen en het gesprek met elkaar hierover.

Deze paragraaf begint met een weergave van de weerstandscapaciteit. Vervolgens komt het risicoprofiel, uitgesplitst in risico's aan bod. Vanuit de weerstandscapaciteit en risico's wordt een conclusie getrokken over het weerstandsvermogen. Deze paragraaf sluit af met een aantal financiële kengetallen en balansprognose van 2022 t/m 2026.

2. Weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit bestaat uit het geheel van middelen en mogelijkheden om niet begrote, onverwachte kosten te dekken. Deze bestaan uit het vrije deel van de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de stelpost onvoorzien. De werkelijke omvang eind 2021, de prognose begin 2022 (uit de programmabegroting 2022) en de actuele prognose begin 2023 wordt in de volgende tabel weergegeven.

bedragen x € 1.000			
Weerstandscapaciteit	31-12-2021 werkelijk	1-1-2022 Prognose	1-1-2023 prognose
Vrij deel algemene reserve	3.372	3.372	6.176
- provinciale minimumnorm		2.529	2.532
- boven de provinciale minimumnorm		844	3.644
Onbenutte belastingcapaciteit		3.380	3.630
Stelpost onvoorzien		63	67
Totaal	3.372	6.816	9.873

Het vrij besteedbare deel van de algemene reserve bedraagt naar verwachting op 1 januari 2023 € 6,176 miljoen. Aan dit vrije deel van de algemene reserve stelt de provincie (als toezichthouder) als omvang een minimumnorm van € 50 per inwoner. Met een verwacht inwonersaantal begin 2023 van 50.647 inwoners moet het vrij besteedbaar deel een minimumomvang hebben van € 2,532 mln. De omvang van € 6,176 miljoen ligt € 3,644 miljoen boven de minimumnorm, dus dit voldoet ruim aan deze minimumnorm.

De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de verwachte taxatiewaarde van het totale areaal woningen te vermenigvuldigen met het verschil tussen het gemiddeld OZB-tarief woningen en niet-woningen in Houten en het landelijk normtarief OZB voor beroep op artikel 12 van de Financiële verhoudingswet. Het normtarief is door het Rijk in de meicirculaire 2022 bepaald op 0,1729% (2021: 0,1800%). Dit tarief is 0,0423% hoger dan ons gemiddeld tarief. Met een geraamde belastingopbrengst woningen van € 8,6 miljoen komt onze onbenutte belastingcapaciteit voor 2023 uit

op € 3,630 miljoen. De stijging ten opzichte van de prognose 2022 van een jaar eerder is voornamelijk veroorzaakt door een waardestijging van woningen.

De omvang van de stelpost onvoorzien is gebaseerd € 1,25 per inwoner en een omvang van € 67.000.

3. Risicoprofiel

Overige (niet) kwantitatieve risico's

Zoals gebruikelijk maken we bij het risicoprofiel onderscheid in niet-quantitatieve risico's (onzekerheden) en kwantitatieve risico's. De niet-quantitatieve risico's zijn ontwikkelingen waarvan de waarschijnlijkheid en de (financiële) impact van de ontwikkeling (nog) niet kan worden ingeschat maar op termijn wel tot een risico (positief of negatief) kunnen leiden. De kwantitatieve risico's zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade wel kan worden gekwantificeerd. Deze kwantitatieve risico's zijn relevant bij het bepalen van de omvang van het weerstandsvermogen.

De onzekerheden zijn in 5 categorieën onderverdeeld:

1. Financieel-economisch
2. Organisatie
3. Juridisch
4. Imago
5. Verbonden Partijen

Achter elk risico is aangegeven of het gaat om een nieuw, gewijzigd of ongewijzigd risico ten opzichte van de risicoparagraaf van de jaarrekening 2021 (laatste integrale berichtgeving over risico's).

1. Financieel-economisch

Vertraging projecten door PFAS-houdende grond (chemisch vervuilde grond)/Gewijzigd

PFAS is slecht voor mens en natuur. Met landelijke regelgeving probeert de overheid het risico van PFAS in grond te verminderen. PFAS houdende grond kan niet overal worden toegepast.

Directe gevolgen kunnen zijn dat projectontwikkelaars, aannemers, saneerders en baggeraars hun grond/bagger niet (direct) kwijt kunnen omdat PFAS-houdende grond niet overal toegepast kan en mag worden en het daarom lastiger is grond terug te zetten in de markt. Er zijn inmiddels concentraties vastgesteld om te toetsen of grond wel of niet toegepast mag worden. Daarmee is de problematiek niet volledig opgelost, maar is er wel weer veel mogelijk. Vooral bij het verwerken van baggerspecie spelen er op dit moment nog problemen. De aanwezigheid van PFAS in grond kan eventueel nog steeds leiden tot vertragingen of extra (plan)kosten.

Houten heeft sinds januari 2020 een eigen beleid voor PFAS in de bodem vastgesteld (binnen de wettelijke beleidsruimte). Een deel van het grondverzet heeft hier sinds de vaststelling van dit betreffende beleid profijt van (vooral grondverzet binnen de gemeente).

Vertraging projecten als gevolg van stikstofdossier (Gewijzigd)

Te veel stikstofneerslag is slecht voor de natuur. Daarom neemt de overheid maatregelen om de stikstofuitstoot te verminderen en de natuur te verbeteren.

De stikstofproblematiek wordt vanuit de landelijke overheid opgepakt. De problematiek is veelomvattend, complex en raakt veel sectoren. Doordat enerzijds het beleid nog verder uitgewerkt moet worden en anderzijds er veel discussie is over de toegepaste rekenmethodes ten aanzien van de verschillende projecten, lopen de projecten vertragingen op.

Het kabinet wil in samenwerking met provincies en sectoren een groot pakket aan maatregelen nemen om de hoeveelheid stikstof terug te dringen. Dit met het doel om de natuur te beschermen, het verlies aan biodiversiteit herstellen en perspectief bieden aan de agrarische sector. Daarnaast wil kabinet de doelen in de wet stikstofreductie en natuurverbetering versnellen van 2035 naar 2030.

Uitvoering bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid (Gewijzigd)

Het bestedingsplan mobiliteit en bereikbaarheid bevat circa 50 projecten op gebied van infrastructuur voor auto, fiets en openbaar vervoer. Uit een globale raming blijkt dat de totale kosten ingeschat worden 22 miljoen euro. Vanuit de gemeente is er echter een budget beschikbaar van € 3,3 miljoen euro. Naast de eigen middelen is voor de haalbaarheid van een aantal projecten het van belang dat er extern geld komt in de vorm van provinciale en rijkssubsidies en/of bijdragen van derden.

Met het aanbrengen van prioritering worden keuzes gemaakt in de uitvoering, die tussentijds bijgesteld kunnen worden door inhoudelijke heroverwegingen, financiële mogelijkheden en beschikbare personele capaciteit.

Haalbaarheid project versterking Lekdijk in combinatie met andere projecten op Eiland van Schalkwijk (Gewijzigd)

In 2022/2023 moet duidelijk worden in welke mate het project Sterke Veilige Lekdijk (financieel) haalbaar is.

De kosten van het project moeten grotendeels gefinancierd worden met geld van derden, zoals subsidies. De realisatie van het project is ook van belang voor andere projecten en ontwikkelingen op het Eiland van Schalkwijk; deze projecten zijn afhankelijk van het doorgaan van het project Sterke Veilige Lekdijk. Bij het haalbaarheidsonderzoek komen onder meer de volgende aspecten aan bod: de Visie Mobiliteit en Recreatie voor het Eiland van Schalkwijk, actualisatie Mobiliteitsvisie, regionale afstemming, doorlooptijd participatietraject en subsidie procedures. Hoewel reeds stappen zijn gezet, is ten tijde van het opstellen van de begroting 2023 nog niet nog geen compleet beeld van de (financiële) haalbaarheid. Dit zal in de loop van 2023 duidelijk worden.

Klimaatdoelstellingen/ windparken (Gewijzigd)

De uitstoot van broeikasgassen heeft als ongewenst effect de opwarming van de aarde. Dit heeft negatieve gevolgen voor mens, dier en de natuur. Daarnaast raken zonder ingrijpen de huidige energiebronnen uitgeput.

Op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau wordt beleid ontwikkeld om deze neerwaartse spiraal om te buigen. Op gemeentelijk niveau hebben wij de ambitie een duurzaam Houten in 2040: klimaat- en energieneutraal, stil, schoon, klimaatproof, met volop groen en water, gesloten kringlopen en natuurlijk materiaalgebruik. De inwoners worden met behulp van voorlichting en subsidies gestimuleerd om vorm te geven aan duurzaamheid.

Bij de vorming van het nieuwe kabinet is in het coalitieakkoord ingegaan op Klimaat en Energie. In februari 2022 zijn de afspraken in het coalitieakkoord uitgewerkt in een beleidsprogramma. Daarbij is afgesproken dat er 35 miljard euro beschikbaar wordt gesteld voor een klimaat en transitiefonds voor de komende 10 jaar voor energie-infrastructuur, groene industriepolitiek, mobiliteit en gebouwde omgeving. Medeoverheden, waaronder gemeenten, krijgen via een specifieke uitkering middelen voor de uitvoering van het klimaatbeleid.

Voldoende financiële middelen en acceptatie/begrip vanuit de samenleving voor maatregelen bepalen het succes van de uitvoering. Goede participatie is daarin een belangrijk middel. Dit vraagt echter wel extra inzet en tijd.

De energietransitie vraagt van de hele maatschappij investeringen. Door het dalende consumentenvertrouwen en financiële onzekerheid bij huishoudens en bedrijven ten gevolge van eerst Covid-19 en vervolgens de hoge inflatie in 2022 is het zeer wel denkbaar dat investeringen in bijvoorbeeld het verduurzamen van de woning of het bedrijfspand worden uitgesteld. De realisatie van de doelen uit het Energieplan komen daarmee onder druk te staan. Tegelijkertijd kunnen de hoge energieprijzen juist een stimulans zijn voor investeringen in energiebesparing. De inzet van de rijksoverheid voor koopkracht en energiebesparing zullen erg bepalend zijn.

Ten aanzien van de ingediende bezwaren tegen de windparken is de situatie als volgt.

Door uitspraken van respectievelijk de rechtbank en de Raad van State hebben de Windparken Houten en Goyerbrug veel aandacht en inzet gevraagd in 2021 en 2022. Dit heeft geleid tot nieuwe besluiten over deze windparken in 2022. Beide dossiers zijn (juridisch) complex en maatschappelijk en politiek zeer gevoelig. In 2023 volgen waarschijnlijk juridische procedures bij de rechtbank (Windpark Houten) en/of Raad van State (Windpark Houten en Windpark Goyerbrug). Deze procedures vragen veel ambtelijke inzet en externe (juridische) expertise. Daarmee is het niet alleen een juridisch risico, maar ook op financieel-economisch gebied, organisatie en imago.

Spoortrillingen (Gewijzigd)

Inwoners van Houten ondervinden ernstige hinder van trillingen veroorzaakt door passerende (goederen) treinen. Deze situatie bestaat al vanaf 2009. In dat jaar werd de verdubbeling van het

spoor door Houten (traject Utrecht-Geldermalsen) voltooid. Deze bewoners hebben sinds de spoorverdubbeling last van slapeloze nachten en stress en zitten met een onverkoopbare woning. Op ambtelijk en bestuurlijk niveau hebben wij samen met alle betrokkenen partijen (vertegenwoordigers van het ministerie van IenW, ProRail en de bewoners) ons uiterste best gedaan om te komen tot een voor de bewoners en voor de gemeente aanvaardbare oplossing. De oplossing is er. Alle partijen zijn het erover eens dat de beste manier om de trillingen te beperken een betonnen plaat of bak onder het spoor is.

In 2021 is bij bewoners die daarvoor toestemming hebben gegeven, onderzocht of er aanpassingen in de woningen mogelijk waren. Geen van de onderzochte oplossingen bleken voor het ministerie van IenW effectief en doelmatig te zijn.

In december 2021 hebben er diverse hoorzittingen plaatsgevonden van bewoners die tegen het besluit van het ministerie om geen fysieke maatregelen te treffen, in beroep zijn gegaan. Deze uitkomst om geen maatregelen te treffen is voor ons, maar in de eerste plaats voor de betrokken bewoners, onaanvaardbaar. Het Ministerie van IenW heeft ProRail in 2022 opdracht gegeven om te onderzoeken of het voor de hinder van trillingen uitmaakt als de goederentreinen in de nacht over de 2 binnenste sporen i.p.v. de 2 buitenste sporen rijden. Movares heeft dit onderzoek uitgevoerd in de periode januari tot mei 2022. Bij enkele woningen aan de Prins Willem-Alexanderweg en Vlierweg is meet apparatuur geplaatst. ProRail bespreekt de uitkomsten eerst met Ministerie van IenW. De verwachting is dat er eind september 2022 een bestuurlijk overleg zal plaatsvinden om de uitkomsten te bespreken). Mocht ook deze oplossing geen effect hebben, dan zullen wij ook in 2023 het ministerie van IenW blijven aanspreken op haar eindverantwoordelijkheid om een effectieve en toekomst vaste oplossing voor deze bewoners te realiseren. Mocht het ministerie van IenW in 2023 toch overgaan tot het nemen van maatregelen, dan zal zij mogelijk ook een financiële bijdrage vragen van de gemeente Houten.

Woningbouwopgave 2021- 2030 (Gewijzigd)

Opgave woningbouw

In december 2021 heeft de gemeenteraad de woningbouwopgave vastgesteld in de woonvisie 2021-2030. Hierin staat beschreven dat 4.750 extra woningen moeten worden gerealiseerd in de periode 2021- 2040.

Deze opgave wordt voortvarend opgepakt doormiddel van het Programma Bouwen voor Houten in samenspraak met de bewoners en gebruiken de kernwaarde van Houten (Houtens DNA) als basis voor de toekomstige ontwikkelingen.

Op de hoofdlijn is het de ambitie om in de periode tussen 2022 en 2030, circa 2000 woningen te ontwikkelen en toe voegen door middel van transitie en transformatie in de gebieden van Molenzoom, Centrum en Koppeling.

Tevens worden voorbereidingen gedaan om Houten-oost tot ontwikkeling te brengen. Hier kunnen nog circa 2.750 woningen worden gerealiseerd in de periode tot 2040.

Vanuit de Vinex en andere ontwikkelingen is er een harde planvoorraad tot 2025 van circa 900 woningen.

De realisatie van de woningen in de periode 2021-2040, kan onder druk komen te staan doordat er onvoldoende locaties beschikbaar komen, bezwaren worden ingediend tegen planologische procedures en/of er onvoldoende budget en personele capaciteit beschikbaar is.

Financiën en risico's

We zoeken voor de financiering van de (woningbouw)plannen aansluiting bij het Rijk (MIRT) en provincie voor gelden voor de infrastructuur en woningbouw. Hiervoor zijn aanvragen in gang gezet. Randvoorwaarde en risico hierbij is dat er voldoende betaalbare woningen moeten worden gebouwd (50% betaalbaar) om aanspraak te kunnen maken op deze gelden.

Bijkomende randvoorwaarde is cofinanciering door de gemeente van een deel van de investering.

Tevens moet structureel ingezet worden op kostenverhaal van binnenplanse- en bovenwijksekosten op de ontwikkelaars. Dit is een wettelijke verplichting, maar ook een noodzaak om de begeleiding van de plannen en de financiering van ruimtelijke investeringen te kunnen borgen.

Vennootschapsbelastingplicht voor eigen ondernemingsactiviteiten (Ongewijzigd)

Per 1 januari 2016 is de vennootschapsbelastingplicht (Vpb-plicht) voor overheidsondernemingen in werking getreden. Aanvankelijk leek Houten niet Vpb-plichtig te zijn. In 2019 zijn er afspraken gemaakt

tussen de brancheorganisatie die zich bezig houdt met de inzameling van huishoudelijk afval (de NVRD) en de Belastingdienst. Over afvalstromen met een positieve waarde moet nu, met terugwerkende kracht vanaf 2016, aangifte worden gedaan van een "winst" ter grootte van 1% van de opbrengst. Andere bestaande activiteiten die momenteel niet als ondernemersactiviteit worden beschouwd, kunnen dat in de toekomst wel worden, waardoor met terugwerkende kracht (inclusief heffingsrente) vennootschapsbelasting moet worden betaald.

Herijking gemeentefonds/verdelingssystematiek (Gewijzigd)

Met ingang van 2023 is een nieuwe verdeelsystematiek voor het gemeentefonds van toepassing. In de meicirculaire 2022 gaat het Rijk uit van een ingroeipad voor 3 jaar. In het begrotingsjaar 2023 wordt het ingroeipad van de herverdeling beperkt tot € 7,50 per inwoner en voor de jaren 2024 en 2025 € 15 per inwoner.

Het totale herverdeeleffect komt daarmee op maximaal € 37,50 per inwoner (in Houten is sprake van een negatief effect).

Onzekerheden bestaan er nog omtrent de hoogte van de suppletie-uitkering die we ontvangen ter compensatie van het verschil tussen het werkelijke nadeel volgens BZK (€ 103 per inwoner) en het nadeel volgens het ingroeipad. En ook de evaluatie van deze nieuwe verdeling ("onderhoudsagenda") brengt onzekerheden met zich mee. Deze wordt uiterlijk 2025 afgerond. Aan de hand hiervan kan het verdeelstelsel nog wijzigen.

Ontwikkelingen worden gevolgd in de komende circularies.

"Duurzame ICT-dienstverlening Houten" (Gewijzigd)

Voor de zomer van 2021 is onderzoek gedaan naar de 'duurzame ICT-dienstverlening Houten'. Bij dit onderzoek is in beeld gebracht wat er nodig is om onze ICT-infrastructuur duurzaam toekomstig bestendig te organiseren. Het gaat dan over de organisatie, processen en beheer van de ICT-infrastructuur. De rapportage en aanbevelingen zijn in het najaar 2021 met de raad besproken. De aanbevelingen hebben betrekking op de organisatie, processen en het beheer van de ICT-infrastructuur, maar ook op het al dan niet in eigen beheer uitvoeren van de dienstverlening. Om een inschatting te maken wat hiervan de kosten zijn is een businesscase met kosten-baten analyse opgesteld. In het najaar 2021 is het college over de resultaten van het onderzoek en de voorgestelde gewenste / noodzakelijke veranderingen van de organisatie, processen en het beheer van de ICT-infrastructuur geïnformeerd. Dit hebben we in samenhang met de uitgewerkte businesscase gedaan zodat duidelijk is wat de incidentele en/of structurele financiële effecten zijn van de voorgestelde gewenste / noodzakelijke veranderingen.

Bij de tweede bestuursrapportage 2021 is de raad voorgesteld om bestemming van de bestemmingsreserve ICT-RUD te wijzigingen in "Zorgdragen voor een Duurzaam ICT-beheer". Hierdoor zijn er op de korte termijn middelen beschikbaar om, indien nodig, te kunnen handelen bij urgente knelpunten.

De uitkomsten van het 2^e rapport medio januari 2022 waarin de businesscases van 4 scenario's zijn uitgewerkt heeft ook een advies opgeleverd. De effecten van dit advies op lange termijn geven een stijging van de structurele kosten voor de ICT-dienstverlening weer. Het advies om de datacenter diensten uit te besteden vraagt zowel structureel als incidenteel een aanzienlijk bijdrage.

De aanbesteding van de ICT-diensten wordt in november/december 2022 afgerond, Pas dan weten we wat de werkelijk kosten zullen zijn voor de uitbesteding. Wanneer deze gegevens bekend zijn kan een beslistraject in werking worden gezet langs directie, college en raad. Verwacht dat pas in het tweede kwartaal gestart kan worden met de uitbesteding mits akkoord wordt gegeven.

Risico daarbij is dat de rechtmatigheid in 2023 in het geding komt voor de diensten die we nu al afnemen van onze externe partners.

Jeugdhulp (Gewijzigd)

Hoogte rijksvergoeding.

De jeugdhulp is een open einde regeling. De gemeente kan (en wil) geen cliënt weigeren indien het budget ontoereikend is. Indien er sprake is van structurele tekorten op het budget voor jeugdhulp dan gaat dit ten koste van de budgetten voor andere voorzieningen zoals het zwembad, de bibliotheek en sportvoorzieningen.

Op landelijk niveau werd duidelijk dat de rijksvergoeding die gemeenten ontvangen voor jeugdhulp onvoldoende is om de kosten te dekken. Ook bij de gemeente Houten is dit het geval.

In verband met de structurele tekorten spande de VNG een arbitragezaak aan tegen het rijk over onvoldoende compensatie vanuit het rijk voor de tekorten op jeugdhulp. De arbitragecommissie (Commissie van wijzen, CvW) gaf vervolgens aan dat in basis het rijk de gemeenten structureel een extra bedrag van 1,9 miljard euro beschikbaar moet stellen.

Als vervolg op de uitkomsten van de uitkomsten van de arbitrage zaak spraken het rijk en de VNG af om via de Hervormingsagenda jeugdzorg duidelijkheid te geven over structurele extra rijksvergoeding en mogelijkheden voor de gemeente om te besparen op de kosten van jeugdzorg. De verwachting is dat in het najaar 2022 deze duidelijkheid er komt. De uitkomsten hiervan vertalen wij vervolgens naar de begroting. Vooruitlopend op de uitkomsten van Hervormingsagenda stelde het rijk voor de jaren 2022 en 2023 incidenteel extra geld beschikbaar.

Naast de besparingsopgave die volgt uit de uitspraak van de CvW besloot het kabinet tot het realiseren van de aanvullende besparing van structureel € 511 miljoen, welke een Rijksverantwoordelijkheid is gemaakt. Concreet betekent dit dat het aan de Rijksoverheid is om de besparing in te vullen met (wettelijke) maatregelen. Het gaat daarbij om maatregelen waardoor gemeenten minder middelen nodig hebben of waarbij alternatieve inkomsten gegenereerd worden. Ook draagt het Rijk het budgettaire risico ingeval (een deel van) deze maatregelen geen of niet tijdig doorgang vinden.

Voor Houten is het belangrijk om duidelijkheid te krijgen over deze bezuinigingsmaatregelen. We voerden de afgelopen jaren al diverse maatregelen in om te bezuinigen, met positief effect. Denk hierbij aan de coördinatie van zorg, de inzet van een praktijkondersteuner huisartsen GGZ en de invoeren van een regionaal omdenk en expertise team. Het nogmaals doorvoeren van een bezuiniging met dergelijke maatregelen is niet haalbaar. Hierom is het belangrijk dat we goed aangesloten blijven bij de lobby en gesprekken met het rijk.

Stichting Sociaal Team Houten (Gewijzigd)

De meerjarenbegroting van de SSTH laat een oplopend tekort zien ten opzichte van de budgetten voor de SSTH in onze gemeentebegroting. We zijn in gesprek met de Stichting om te komen tot een structurele oplossing van deze ontwikkeling zodat de dienstverlening aan inwoners op peil blijft.

Risico op Wmo-opneinde-regelingen (in het bijzonder Woonvoorzieningen) (Gewijzigd)

Begrote budget voor uitgaven Wmo is ontoereikend.

Evenals bij de jeugdhulp het geval is, is ook bij de Wmo sprake van een opneinde-regeling. Indien een aanvrager voldoet aan de regels, dan kan hij/ zij aanspraak maken op de voorziening, ongeacht of er nog budget beschikbaar is ten opzichte van het begrote bedrag. Door de onzekerheid over de mate waarin doelgroepen aanspraak maken op de regeling of gemaakte afspraken, maakt de financiële impact van dergelijke regelingen ongewis en lastig te kwantificeren. Bij bijvoorbeeld woonvoorzieningen kan het gaan om een aanvraag van een paar duizend euro maar ook om een aanvraag van honderd duizend euro. Omdat de kosten op dit onderdeel moeilijk te voorspellen zijn, zijn de geraamde uitgaven bedragen in de meerjarenbegroting 2023 en verder gebaseerd op de uitgaven in voorgaande jaren waarbij een index is toegepast.

Risico op kostenontwikkeling Landelijk Transitiearrangement (LTA) (Gewijzigd)

Begrote budget voor uitgaven jeugdhulp is ontoereikend.

De jeugdwet is een opneinde regeling, waarbij de kosten ook nog eens sterk kunnen fluctueren. Indien voor een cliënt, in verband met een complexe problematiek, een intensieve behandeling nodig is, dan kunnen de kosten behoorlijk oplopen. Het is van te voren niet in te schatten hoeveel intensieve zorgtrajecten nodig zijn. Omdat de kosten voor jeugdzorg dus moeilijk te voorspellen zijn, zijn de geraamde uitgaven in de meerjarenbegroting 2023 en verder gebaseerd op de uitgaven in voorgaande jaren waarbij een index is toegepast.

Bestrijding eikenprocessierups (Ongewijzigd)

Ondanks dat de eikenprocessierups de afgelopen jaren effectief is bestreden neemt het aantal nesten en de verspreiding ervan steeds meer toe. De brandhaartjes die de rupsen loslaten veroorzaken jeuk, oog klachten en benauwdheid waardoor dit een volksgezondheidsprobleem is. Als boombeheerder kan je aansprakelijk gesteld worden als niet aan de wettelijke zorgplicht wordt voldaan.

Aanbestedingen (Gewijzigd)

Door de economische groei is de vraag naar producten en energie hoog. Het gevolg van deze marktwerking is dat de prijzen voor aan te besteden inkoop van goederen, energie/brandstof en diensten toenemen. Een prijsstijging van 20% voor brandstof in 2022 is reeds doorgevoerd. De energieprijzen kan ook door de onzekerheden in Oost Europa verder toenemen. Deze risico's zijn in alle lagen binnen de organisatie merkbaar en dus team overstijgend. Daarnaast kan de klimaatverandering een rol spelen omdat hierdoor het groeiseizoen langer wordt. Deze factoren kunnen van invloed zijn op toekomstige aanbestedingen. Zo zijn in 2021 het groen onderhoud, de exploitatie van de fietstransferia en de aanschaf van ondergrondse containers voor de afvalinzameling aanbesteed en afgerond. De kosten zijn hoger uitgevallen en aanvullende dekking is geregeld. In 2022 worden o.a. het schoffelbestek en het beheer en onderhoud openbare verlichting aanbesteed (tijdens deze rapportage zijn de eventuele financiële gevolgen nog niet bekend).

Opschalingskorting gemeentefonds (Gewijzigd)

De omvang van het gemeentefonds wordt beïnvloed door de zogenaamde opschalingskorting. Deze opschalingskorting is gebaseerd op een geplande grootschalige herindelingsoperatie. Dit moest leiden tot besparingen als gevolg van schaalvoordelen, vermindering van toezicht, vereenvoudiging van regelgeving en minder dubbeling van taken. De herindelingsoperatie is wegens onvoldoende draagvlak afgeblazen, maar het kabinet houdt nog wel vast aan de opschalingskorting. In de meicirculaire 2022 heeft het Rijk de oploop van de korting voor de jaren 2023 t/m 2025 geschrapt. In 2026 is weer de volledige korting van kracht (landelijk 975 miljoen).

Abonnementstarief huishoudelijke ondersteuning (Gewijzigd)

Abonnementstarief Wmo waaronder huishoudelijke hulp

Met ingang van 1 januari 2019 heeft de rijksoverheid de systematiek en de hoogte van de eigen bijdrage gewijzigd. Indien een client zelfstandig woont, dan betaalt de client, ongeacht het aantal Wmo voorzieningen en de kosten hiervan, een maximale eigen bijdrage van € 19,- per maand (prijspeil 2022). Indien er sprake is van begeleid wonen, dan gelden andere regels voor de eigen bijdrage. Onderzoek heeft aangetoond dat de financiële gevolgen voor de gemeente (€ 226 miljoen) aanzienlijk groter zijn dan de compensatie van het rijk (€ 145 miljoen).

Als reactie hierop werkt het rijk aan een aanpassing van de eigen bijdrage voor de huishoudelijke hulp in de Wmo. De komende periode wordt deze maatregel met cliënten, gemeenten en het Centraal Administratie Kantoor (CAK) uitgewerkt. De maatregel vraagt een wetswijziging en vergt een aanzienlijke implementatietijd waardoor de beoogde datum van inwerkingtreding op 1 januari 2025 is gesteld. De aanpassing moet vanaf 2025 een forse besparing opleveren. Zodra hier meer over bekend is zullen wij de financiële effecten vertalen naar de begroting.

Transitie Recreatieschap Midden-Nederland (Gewijzigd)

Recreatieschap Midden Nederland (RMN) verzorgt de feitelijke werkzaamheden voor recreatieschap Stichtse Groenlanden (SGL). RMN heeft echter aangegeven dat zij zichzelf eind 2022 (was eerst 2021) willen opheffen en dat een andere organisatie moet worden gezocht voor het verrichten van de werkzaamheden die zij verrichten. Met Staatsbosbeheer (SBB) is reeds een overeenkomst gesloten dat zij de werkzaamheden van RMN gaan overnemen. Hierbij zijn afspraken gemaakt over de kosten die SBB in rekening brengt en hoe wordt omgegaan met het personeel dat bij RMN werkt en (grotendeels) wordt overgenomen door SBB.

Komende 2 jaren zullen de kosten voor de deelnemers in de gemeenschappelijke regelen met SGL gelijk zijn. In die periode wil SBB inzicht krijgen in de benodigde werkzaamheden die nodig zijn voor het beheer en onderhoud en ook in de kosten voor groot onderhoud en vervanging. Dit moet eind 2024 in beeld zijn. Dan worden ook afspraken gemaakt over het onderhoudsniveau dat de deelnemers nastreven op basis waarvan dan ook de kosten bekend zijn.

Vervangingsinvesteringen sportvelden (Gewijzigd)

Een extern bureau heeft het vervangings investeringsplan (revitalisering en verharding) van de buitensportaccommodaties geactualiseerd. Onder andere is gekeken wanneer velden vervangen moeten worden tegen welke kosten. De actualisatie duidt erop dat sommige velden eerder moeten worden vervangen dan oorspronkelijk was ingeschat. Samen met hogere prijzen zou dit een nadelig financieel effect met zich meebrengen. De komende maanden beoordelen we de uitkomsten van het onderzoek net als mogelijke oplossingsrichtingen.

Omgevingswet (Gewijzigd)

In de omgevingswet worden 26 huidige wetten over onder meer milieu ruimtelijke ordening, natuur, water en bouwen samengevoegd. Naast samenvoegingen van wetten worden 60 Algemene Maatregelen van Bestuur teruggebracht naar vier en 75 ministeriële regelingen naar één Omgevingsregeling.

Met de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen. Zodat het straks bijvoorbeeld makkelijker is om bouwprojecten te starten. De inwerkingtreding wordt nu verwacht op 1 januari 2023. In april 2022 komt duidelijkheid over de exacte invoeringsdatum. Het uitstel heeft in belangrijke mate te maken met de invoering van het digitale stelsel omgevingswet (DSO), dat nog niet alle benodigde functionaliteit stabiel kan ondersteunen.

De invoering van de nieuwe omgevingswet vergt het nodige van onze organisatie. Van belang is dat het plan van aanpak om de omgevingswet te implementeren op schema loopt. Daarnaast moet er voldoende budget en personele capaciteit beschikbaar zijn. Het personeel moet worden bijgeschoold en de benodigde software moet operationeel kunnen draaien.

In financiële zin heeft de invoering van de omgevingswet zowel incidenteel als structurele gevolgen. In twee stappen heeft de raad voor de invoering van de omgevingswet een incidenteel budget beschikbaar gesteld van € 2,2 miljoen. In aanvulling daarop is de verwachting dat voor de periode 2023-2026 ongeveer € 2,5 miljoen benodigd zijn voor de voltooiing van de implementatie van de Omgevingswet en het opstellen van de Omgevingsvisie en Omgevingsplan. Met het slim inregelen van Omgevingsvisie en -plan kunnen de structurele financiële gevolgen van de Omgevingswet Mogelijk beperkt worden.

De effecten van de Omgevingswet en Wet kwaliteitsborging (Wkb) op onder andere op inkomsten uit bouwleges en personeel zijn nu lastig te kwantificeren omdat deze afhankelijk zijn van nog te maken beleidskeuzes. De uitkomsten van de gesprekken tussen de VNG en het Rijk over mogelijke financiële compensatie zijn bij het opstellen van deze begroting nog onbekend. Op zijn vroegst zijn deze financiële effecten te zien in 2023, maar waarschijnlijk nog later.

In de nieuwe raadsperiode worden de diverse beleidskeuzes (inclusief bijbehorende dekking) aan het college en raad voorgelegd, waarbij in beeld wordt gebracht in hoeverre de structurele financiële effecten van Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging beperkt kunnen worden door slim inregelen van omgevingsvisie en omgevingsplan, in rekening brengen van nieuwe vormen van vooroverleg of toetsing van initiatieven, inzet op het gebied van andere beleidsterreinen zoals duurzaamheid. Deze keuzes moeten nog verder worden uitgewerkt.

Opvang en integratie statushouders/ Wet inburgering (Gewijzigd)

Op 1 januari 2022 is de Wet inburgering in werking getreden. Van het rijk wordt een vergoeding ontvangen voor de invoerings- en uitvoeringskosten. In de komende jaren zal duidelijk worden in hoeverre de rijksvergoeding voldoende is om de kosten te dekken.

2. Organisatie

Krappe arbeidsmarkt (Gewijzigd)

De huidige arbeidsmarkt vertoont krapte, waardoor het steeds meer inspanning vraagt om de juiste mensen aan onze organisatie te binden en medewerkers ook te behouden. Het is daarom zaak om werk te maken van succesvol arbeidsmarktbeleid. Daar hoort onder andere ook de modernisering van de arbeidsmarktcommunicatie bij. Intensief gebruik van social media gericht op het vertellen van 'het verhaal van Houten', gebruik van beeldmateriaal, de ontwikkeling van een nieuwe website en het toepassen van nieuwe, effectievere selectievormen.

Door het uitbreken van de Coronapandemie zijn vanaf het voorjaar 2020 alle geplande activiteiten rond de vernieuwing van de arbeidsmarktcommunicatie stilgelegd. En ondertussen gaat alle aandacht uit naar het succesvol doorlopen van de vele werving- en selectieprocedures die sindsdien in aantal flink zijn toegenomen.

De voorgenomen vernieuwing wordt nu weer opgepakt. Het maakt dan onderdeel uit van onze doelstellingen om verdere vergrijzing tegen te gaan en een vitale en gezonde personeelssamenstelling. We blijven investeren in onboarding, zorgen daarbij voor een uitdagende, prettige werkomgeving en werkklimaat met voldoende ontwikkel- en doorgroeimogelijkheden en hebben oog voor een goede werk-privébalans.

Onderhoudsronde functiewaarderingssysteem HR21 (Ongewijzigd)

Jaarlijks vindt er een zogenaamde onderhoudsronde HR21 plaats. Hierbij wordt gekeken of er functies zijn die inhoudelijke dermate zijn veranderd dat de huidige HR21-indeling niet meer passend is. Ook kan er sprake zijn van nieuwe functies die moeten worden gewaardeerd. De uitkomst van deze onderhoudsronde kan structurele effecten hebben voor de meerjarenbegroting.

Vitaliteit (Gewijzigd)

Het komende decennium bereikt een substantieel deel van onze medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd. Eind 2030 gaat het om een aantal van 95 medewerkers. Dit is ongeveer een derde van het personeelsbestand.

Een vergrijzende organisatie, in combinatie met een stijging van de AOW-leeftijd, maakt het van groot belang om te investeren in de vitaliteit van de organisatie en duurzame inzetbaarheid van het personeel. Het zolang mogelijk behouden van de aanwezige kennis en ervaring en deze groep gezond aan het werk houden, moet gelijk oplopen met het effectief binden en inzetten van talentvolle jongere generaties. In een krapper wordende arbeidsmarkt is het belangrijk om een aantrekkelijk werkgever te blijven en jongere generaties loopbaanperspectieven te bieden binnen onze organisatie. We richten ons daarom de komende jaren op de vitaliteit van de medewerkers en daarmee de vitaliteit van de organisatie. Het gaat dan om de duurzame inzetbaarheid van de medewerker (fysiek en mentaal fit, werk-privébalans), het aantrekken van nieuwe, jongere generaties en het organiseren van een warme overdracht van kennis en ervaring naar die nieuwe medewerkers, vooruitlopend op pensionering. Het opnemen van een vitaliteitsbudget in de meerjarenbegroting helpt ons om hier structureel aandacht aan te schenken.

Wegvallen werkzaamheden met betrekking tot rijbewijzen (Gewijzigd)

De Rijksdienst voor het Wegverkeer is een pilot gestart met een dertigtal gemeenten waarin de inwoners van die gemeenten geen aanvragen verlengingen rijbewijzen meer bij de gemeente indienen, maar digitaal. De pasfoto wordt direct door de fotograaf digitaal ingezonden naar de RDW en de betaling gaat tevens digitaal. Daardoor bestaat onzekerheid of het verstrekken van rijbewijzen in de toekomst nog onderdeel blijft uitmaken van onze productenlijst. Als dit aan de orde komt, wordt het effect daarvan in beeld gebracht.

Sinds oktober 2021 neemt de gemeente Houten deel aan het project DAR (Digitaal Aanvragen Rijbewijs).

De mogelijkheid om digitaal een rijbewijs aan te vragen geldt op dit moment **alléén voor verlenging** van rijbewijzen.

Wetgeving voor digitaal aanvragen rijbewijs wordt aangepast (uiterlijk 10-10-2024 inwerkingtreding). Tot die tijd geldt de huidige experimenteerbepaling.

In de eerste maanden van 2022 is ten opzichte van de start met de pilot een stijgende lijn te zien. Het percentage aangevraagde rijbewijzen is gestegen tot rond de 40%.

DAR is een aanvulling op de dienstverlening van de gemeente.

Als dit percentage representatief is voor de pilotperiode is dit een inkomstenvermindering van ca. 50% op leges voor rijbewijzen. Voor een fysiek aangevraagd rijbewijs ontvangen we € 31.90 gemeentelijke leges. Voor een digitaal aangevraagd rijbewijs ontvangen we € 16.30.

De deelname aan de pilot wordt na afloop geëvalueerd. Bij inwerking treden van de wet moet de begroting hierop aangepast worden. Mogelijk zijn er dan ook meer of andere kosten mee gemoeid.

Organiseren Tweede Kamer verkiezingen (Nieuw)

Het politieke klimaat in Nederland is onrustig i.v.m. diverse crises. Het is niet geheel ondenkbaar dat er in 2023 Tweede Kamer verkiezingen georganiseerd moeten worden.

Adviesrapport duurzame ICT (Gewijzigd)

Het rapport geeft aan dat het volwassenheidsniveau van onze informatievoorziening zich bevindt op niveau 1 op een schaal van 5. Om een goede dienstverlening te kunnen bieden is een volwassenheidsniveau van minimaal 3 nodig en bij uitbesteding niveau 4. Om dit mogelijk te maken is een uitbreiding van de formatie onontkoombaar. Tevens zal bij uitbesteding of outsourcing van de datacenterdiensten een kanteling van de organisatie nodig zijn van uitvoeren naar regisseren. Ook is het gezien het belang van ICT in alle processen van de gemeente, zaak om de rol van CIO (Chief Information Officer) als onderdeel van de directie vorm te geven.

3. Juridisch

De invoering van WOO en DSO (Ongewijzigd)

In 2022 zullen de Wet Openbare Overheid en Digitaal Stelsel Omgevingswet ingevoerd worden. Beiden zullen leiden tot een aanzienlijke inspanning incidenteel en structureel om te kunnen voldoen aan deze invoeringen.

Bezwaar-en beroepsprocedures (Gewijzigd)

Ook als een primair besluit en de beslissing op bezwaar zorgvuldig zijn afgehandeld, hebben belanghebbenden een wettelijk recht om in bezwaar of beroep gaan. Risico betreft het opnieuw beoordelen en zo nodig een nieuw besluit nemen. Bij beroep kan de gemeente veroordeeld worden in de proces- en griffiekosten. Als het een politiek gevoelig dossier betreft kan er naast een financieel effect ook sprake zijn van imagoschade. Bij ingewikkelde juridische dossiers bestaat bovendien de kans dat niet binnen de wettelijke termijnen een beslissing (op bezwaar) kan worden genomen, hiertoe kunnen belanghebbenden een ingebrekestelling indienen en bestaat de kans op het verbeuren van een dwangsom.

4. Imago

Klachtprocedures (Ongewijzigd)

Onjuiste bejegening van inwoners kan tot een klacht leiden. Belangrijk is dat de klacht op een zorgvuldige wijze afgehandeld wordt. Zo niet, dan kan dit leiden tot imagoschade. Maar ook als de klacht gegrond verklaard wordt of als de klager het niet eens is met de afhandeling van de klacht.

Social media (Ongewijzigd)

Communicatie via social media wordt steeds belangrijker en inwoners vinden dat de gemeente hierop actief moet zijn. Vooral bij crisis en calamiteiten maar ook bij minder dringende maar voor inwoners wel belangrijke zaken. Als de gemeente onvoldoende aanwezig is en niet snel en adequaat reageert, loopt zij het risico op imagoschade.

Cybersecurity (Ongewijzigd)

Met de recente cybersecurity aanvallen bij Hof van Twente, Lochem en Maastricht en de log4j dreiging is het zaak om zwaar in te zetten op het beveiligen van de data, de systemen en de mogelijkheid van datalekken. Tevens zal aandacht besteed worden aan de awareness van de medewerkers. De bevindingen bij met name Hof van Twente hebben de noodzaak aangetoond voor het ontwikkelen van een business continuity plan in het geval van een cyberaanval. Tevens zullen steeds meer middelen en inspanningen van beheerders nodig zijn om de cyberaanvallen het hoofd te bieden.

5. Verbonden partijen

Een aantal gemeentelijke taken voert Houten niet meer zelf uit maar tezamen met andere gemeenten in een Gemeenschappelijke Regeling of andere samenwerkingsvorm. De risico's die hiermee te maken hebben, zijn voor iedere verbonden partij beschreven in de paragraaf 'Verbonden partijen'. Gemakshalve verwijzen we hiernaar. Ons beleid over de sturing op financiële risico's bij verbonden partijen is uitgewerkt in de nota Verbonden partijen.

Deelnemende gemeenten zijn gezamenlijk aansprakelijk voor ontstane tekorten in enig jaar en dragen gezamenlijk bij aan de aanwezige schulden bij faillissement of liquidatie. Daarnaast blijft de gemeente verplicht adequaat uitvoering te geven aan de wettelijke taken.

3b. Kwalitatieve risico's

De kwantitatieve risico's zijn relevant voor het bepalen van de ratio van het weerstandsvermogen. Zoals in de inleiding gezegd, dit zijn risico's waarvan de financiële gevolgschade kan worden gekwantificeerd.

De recentste weergave van deze risico's is geweest bij de jaarrekening 2021 (medio juni 2022). In de begroting 2023 zijn deze risico's geactualiseerd. Onderstaande tabel laat de huidige stand van zaken zien. Ieder risico wordt kort beschreven, met oorza(a)k(en) en gevolg en beheersmaatregelen die we kunnen inzetten om deze risico's zoveel mogelijk te beperken. De gemiddelde kansinschatting dat het risico zich voordoet vermenigvuldigd met de mogelijke financiële omvang geeft een waardering van de mogelijke gevolgschade van ieder risico aan.

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Cyberaanval. Hackers zijn continue op zoek naar manieren om ons ICT-netwerk binnen te dringen.	Ransomware aanvallen zijn financieel aantrekkelijk voor aanvallers.	Digitale gegevens zijn niet meer beschikbaar en worden pas vrijgegeven na het betalen van losgeld (ransom). Daarnaast kunnen deze gegevens in handen komen van onbevoegden. Bij een aanval moeten dure experts worden ingeschakeld.	1. Implementatie van de baseline informatiebeveiliging overheid (BIO). 2. Implementatie van SIEM (Security Information & Event Management) tot niveau "medium". Hierbij worden alle aspecten van de ICT-infrastructuur 24/7 gemonitord door een gespecialiseerde organisatie. 3. Strict patchbeleid, zodat veiligheidsupdates direct worden geïnstalleerd. 4. Tooling die kwetsbaarheden en malware in het netwerk detecteert. 5. Personeel bewust maken van de risico's van o.a. het klikken op verdachte mails en links. 6. Een goede backup procedure en een dubbele uitvoering van serverruimtes, zodat gegevens op meerdere plekken zijn opgeslagen. 7. Aanwezigheid van een crisis response team met duidelijke procedures. 8. Inloggen vanuit een onbeveiligde omgeving (v.b. vanuit huis) vereist tweefactor authenticatie. 9. Aangescherpt cloudbeleid incl. een checklist die moet worden ingevuld door leveranciers van cloudapplicaties. 10. D.m.v. gap-analyses wordt bepaald voor welke informatie-systemen extra beveiligingsmaatregelen benodigd zijn. 11. Segmentatie van het netwerk, zodat de gegevens van Houten, WIL en RUD volledig van elkaar zijn gescheiden. 12. Maken van een draaiboek hoe te handelen in het geval van een Cyberaanval en 1 maal per jaar een oefening doen.	ICT Informatiebeveiliging Privacy	Informatie / organisatorisch / financieel	41-60% *	≥ €1.000.000 < €2.500.000	€ 875.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Schimmelziekte 'essentaksterfte'. Deze agressieve ziekte tast de essen in Houten (4.000-5.000 bomen, vooral langs fietspaden) aan, waardoor zij afsterven.	De essentaksterfte verspreidt zich vanuit Duitsland	Aantasting van het straatbeeld	Bij vervangen van de essen die conform de VTA onveilig zijn het realiseren van een nieuw duurzame en kwalitatief hoogwaardige beplanting. Dan zal voor de toekomst bomen aangeplant zijn conform het nieuw bomenbeleid. Voor herplant van ca.250 bomen per jaar is ongeveer € 150.000 per jaar nodig. Hiervoor is dekking beschikbaar voor 2021, voor de aankomende jaren wordt aanvullende dekking gezocht. Aantal te herplanten bomen is afhankelijk van de weersomstandigheden en de snelheid waarmee ziekte de essenbomen aftakelt dit wordt gecontroleerd/beoordeeld middels de VTA controle en inventarisatie ETS	Openbare ruimte	Overig	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Toename hevige stormen. Er treedt steeds vaker stormschade op.	Het klimaat verandert en wordt extremer.	Er waaien bomen om, eventueel met vervolgschade aan omliggende objecten	Jaarlijks risicobomen inventariseren en verwijderen. Na een storm: schade herstellen, bomen herplanten conform de richtlijnen van het bomenbeleid.	Openbare ruimte	Financieel / economisch	61-80%	≥ €100.000 < €500.000	€ 210.000
Onevenredige stijging bijdragen gemeenschappelijke regelingen. Het risico dat deze bijdragen (minder) sterker stijgen dan de in de begrotingsrichtlijnen toegepaste indexering voor prijsontwikkeling.	De gemeenschappelijke regelingen hanteren in hun kadernota's hun eigen systematiek voor prijs- en loonontwikkeling.	Een financieel effect als gevolg van de beide toegepaste systematieken.	Bij de bespreking van de kadernota's in het algemeen bestuur is dit onderwerp van gesprek. Echter, op basis van art. 194 Gemeentewet is de gemeente verplicht om de bijdrage, op basis van de begroting van de gemeenschappelijke regeling, in haar eigen begroting te verwerken.	Regionale samenwerking	Financieel / economisch	61 - 80%	€ 0 - € 350.000	€ 122.500
Geen aflossing op verstrekte leningen / effectuering verleende garanties. Van verstrekte leningen of garanties bestaat het risico dat een organisatie niet aan haar aflossingsverplichting kan voldoen.	De gemeente verstrekt leningen en garanties aan diverse verenigingen, stichtingen of organisaties met een publiek belang (€ 3,2 miljoen).	Organisaties voldoen niet aan hun verplichtingen voldoen.	- Beleidsregels leningen en garanties - incidentele controle jaarverslagen van organisaties	Financieel	Financieel / economisch	0-20%	≥ €500.000 < €1 mln	€ 75.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Gelimiteerde achtervang bij het WSW voor verstrekte renteloze leningen aan woningbouwcorporaties. De zekerheidsstructuur in de volkshuisvesting is in 3 lagen verdeeld, primair het eigen vermogen van de rentederving (=omslagrente) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen van de woningcorporaties en secundair het vermogen van het WSW. De tertiaire zekerheid is de achtervangpositie van Rijk en gemeenten. Hierbij is 50% voor rekening van het Rijk, 25% voor de schadegemeente en 25% voor alle deelnemende gemeenten gezamenlijk. Het risico dat de gemeente Houten loopt betreft de rentederving (1,5%) op dit bedrag in verband met het verstrekken van renteloze leningen. Voor de gemeente Houten gaat het om een totaalbedrag van € 117 miljoen aan uitgezette leningen.	Door landelijke maatregelen bestaat de kans dat de financiële situatie van woningcorporaties verslechtert waardoor zij niet meer aan hun rente- en aflossingsverplichtingen kunnen voldoen.	De kans dat de gemeente een renteloze lening aan WSW moet verstrekken voor het uitgezette bedrag aan leningen aan woningbouwcorporaties. Dit kost de gemeente rente. Het risico is afhankelijk van de hoogte van de marktkrente.	Geen beheersmaatregelen	Stadsvernieuwing en woningbouw	Financieel / economisch	0-20%	≥ € 1 mln	€ 50.000
Datalek. Onbevoegden hebben toegang tot privacygevoelige gegevens.	1. Onvoldoende beveiliging van privacygevoelige gegevens 2. Medewerkers zijn zich onvoldoende bewust van de risico's van privacyschending.	Onbevoegden hebben toegang tot privacygevoelige gegevens. Het datalek moet worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. De Autoriteit Persoonsgegevens kan vervolgens een onderzoek instellen naar de oorzaak van het datalek.	1. D.m.v. gap-analyses en privacy impact assessments wordt bepaald voor welke informatiesystemen extra beveiligingsmaatregelen benodigd zijn. 2. Inloggen vanuit een onbeveiligde omgeving (v.b. vanuit huis) vereist tweefactor authenticatie. 3. Ingebruikname software voor veilig mailen met externe partijen. 4. Instructie / workshops / e-learning op het gebied van de AVG. 5. Bijwerken van het privacybeleid en implementatie van het beleid in de organisatie.	Privacy	Informatie / organisatorisch	20-40%	€ 200.000	€ 30.000
Schade op wegen van dijken. Bij wegen met een waterkerende functie ontstaat regelmatig schade aan de bermen en/of dijklichaam.	Deze schade heeft te maken met de hoeveelheid transportbewegingen en een slappe berm door onder andere de weersinvloeden. Diepe sporen langs de verharding maakt ook dat er randschade ontstaat doordat het aanvullen met menggranulaat niet is toegestaan en de financiële middelen ontoereikend zijn om de bermen op een andere manier te verharderen. De ervaring leert ons dat de aanwezige vegetatie de bodemsamenhang van een dijklichaam positief kan beïnvloeden.	Mogelijk moeten juridische procedures worden gestart.	Er zijn geen beheersmaatregelen mogelijk omdat het onbeïnvloedbaar is.	Wegenbeheer	Juridisch / aansprakelijk	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	€ 30.000

Risico + omschrijving	Oorzaak	Gevolg	Beheersmaatregelen	Gebied	Categorie	Kans	Omvang	Gevolgschade
Negatieve impact van de weersveranderingen op de beheersaspecten van wegen. Warme/droge zomers zorgen voor extra scheurvorming en/of spatten in het asfalt. In de meest extreme gevallen kan het zelfs leiden tot grondwaterdaling waarbij ongelijkmatige zetting op kan treden wat gevolgen heeft voor grote delen van de weg.	Klimaatverandering. Heeft niet alleen een impact op wegen. Flora en Fauna en huizen welke op staal gefundeerd zijn krijgen hier ook mee te maken.	Toename van de uitgaven op wegen. Pro actief werkzaamheden uitvoeren is met de huidige stand der techniek (nog) niet mogelijk.	Er zijn geen beheersmaatregelen mogelijk.	Wegbeheer	Financieel / economisch	0-20%	≥ €100.000 < €500.000	€ 30.000
Door klimaat verandering meer waterplanten	Klimaat verandering, langer groeizeizoen.	Klachten vissers en AUHV. Klachten van mensen ivm beeldkwaliteit, niet kunnen varen.	Locaties zoals Kooikersplan en Imkersplas, sloten op het Rond extra schonen. (2 rondes ipv 1)	Openbare ruimte	Financieel / economisch/ gezondheid	61-80%	< €30.000	€ 10.500

Totale omvang gekwantificeerde risico's (= benodigde weerstandscapaciteit):	€ 1.643.000
Totaal aantal risico's:	10

* Als er zich een cyberaanval voor doet is de kans tussen de 41-60% aanwezig dat er een gevolgschade plaats kan vinden.

Een dergelijke actualisatie van de risico's geeft een dynamisch risicobestand. Dit leidt tot onderstaande matrix voor de gekwantificeerde risico's.

		Risicomatrix:				
Financiële omvang	≥ € 1 mln	€ 125.000 Aantal: 1	€ 375.000	€ 625.000 Aantal 1	€ 875.000	€ 1.125.000
	≥ € 0,5 < € 1 mln	€ 75.000 Aantal: 1	€ 225.000	€ 375.000	€ 525.000	€ 675.000
	≥ € 0,1 < € 0,5 mln	€ 30.000 Aantal: 2	€ 90.000 Aantal: 1	€ 150.000	€ 210.000 Aantal: 3	€ 270.000
	≥ € 0,05 < € 0,1 mln	€ 7.500	€ 22.500	€ 37.500	€ 52.500	€ 67.500
	< € 0,05 mln	€ 2.500	€ 7.500	€ 12.500 Aantal: 2	€ 17.500 Aantal: 1	€ 22.500
		0 - 20 %	21 - 40 %	41 - 60 %	61 - 80 %	81 - 100 %
		Kans				

aantal gekwantificeerde risico's: 10

Toelichting bij de matrix:

Het risico wordt berekend door de gemiddelde kans dat het risico zich voordoet te vermenigvuldigen met het gemiddelde financiële effect van het risico. In de bovenstaande matrix wordt het aantal risico's weergegeven dat is gedefinieerd met dezelfde risico-score. De kleuren in de matrix zijn gerelateerd aan de risicoscore en geven de urgentie aan en de mate van bestuurlijke / politieke relevantie. De kleuren lopen op met de urgentie op:

- groen
- geel
- oranje
- rood.

4. Conclusie Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen beoordelen we aan de hand van de relatie tussen de beschikbare weerstandscapaciteit en de benodigde weerstandscapaciteit. Deze relatie wordt de ratio weerstandsvermogen genoemd.

De ratio gebaseerd op de actuele informatie bij deze begroting komt uit op:

$$\text{ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{kwantificering van de risico's 2023}} = \frac{€ 9.873.000}{€ 1.643.000} = 6,0$$

De omvang van de ratio is daarmee volgens de gestelde normen uit de nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen te kwalificeren als "*Uitstekend*".

In de door de raad in december 2014 vastgestelde nota Risicomanagement en Weerstandsvermogen Algemene Dienst is de ondergrens voor de ratio van het weerstandsvermogen vastgesteld op 1,0. Dat betekent dat de beschikbare weerstandscapaciteit precies voldoende is om de risico's financieel af te dekken. Er is geen norm voor de bovengrens voorgesteld. Het gevolg hiervan is dat bij een hoge ratio van het weerstandsvermogen (veroorzaakt door een laagrisicoprofiel) meer middelen beschikbaar blijven binnen de eigen vermogenspositie van de gemeente voor onvoorziene uitgaven.

5. Geprognosticeerde balansen 2022-2026 inclusief balans 2021 conform Jaarrekening 2021

bedragen x € 1.000

Activa	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	Passiva	31-12-2021	31-12-2022	31-12-2023	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026
Vaste activa							Vaste passiva						
Materiële vaste activa	113.713	109.024	115.725	120.962	123.521	115.325	Voorzieningen	11.904	12.246	12.606	11.425	10.856	10.075
Immateriële vaste activa	1.468	1.640	1.629	1.619	1.619	1.619	Eigen vermogen	48.913	45.164	49.333	51.718	56.381	53.954
Financiële vaste activa	2.728	2.492	2.2252	2.253	2.007	1.758	Vaste schulden rentetypische looptijd > 1 jaar	64.551	54.880	49.959	55.057	49.617	44.195
Totale vaste activa	117.927	113.156	119.608	124.588	126.898	118.531	Totale vaste passiva	125.368	120.258	104.434	115.601	109.123	103.605
Vlottende activa							Vlottende passiva						
Vorraden	15.437	6.876	382	19	19	19	Netto vlottende schulden rentetypische looptijd < 1 jaar	3.257	3.257	3.257	3.257	3.257	3.257
Vorderingen	7.562	7.562	7.562	7.562	7.562	7.562	Liquide middelen	6.257	6.001	6.349	4.666	8.322	8.585
Liquide middelen	0	0	0	0	0	0	Overlopende passiva	8.379	8.379	8.379	8.379	8.379	8.379
Overlopende activa	2.333	2.333	2.333	2.333	2.333	2.333							
Totale vlottende activa	25.334	16.771	10.277	9.914	9.914	9.914	Totale vlottende passiva	17.893	17.637	17.985	16.302	19.958	20.221
Balanstotaal activa	143.261	129.927	129.883	134.502	136.812	128.445	Balanstotaal passiva	143.261	129.927	129.853	134.502	136.812	128.445

6. Financiële kerngetallen

Kengetallen	Signaalwaarden kengetallen		
	Categorie A	Categorie B	Categorie C
Netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
Solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
Structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
Grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
Belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

Begroting 2022	Verloop van de kengetallen											
Kengetallen	Jaarverslag 2021		Raming 2022		Raming 2023		Raming 2024		Raming 2025		Raming 2026	
Netto schuldquote	57%		48%		42%		50%		50%		50%	
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	55%		46%		41%		48%		49%		49%	
Solvabiliteitsratio	35%		31%		38%		38%		41%		41%	
Structurele Exploitatieruimte	0,9%		0,9%		3,3%		3,1%		4,0%		-/-2,4%	
Grondexploitatie	12%		1%		0%		0%		0%		0%	
Belasting capaciteit	105%		95%		99%		nog niet bekend		nog niet bekend		nog niet bekend	

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de medeoverheid ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken.

Omdat bij leningen er onzekerheid kan bestaan of ze allemaal terug worden betaald wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal te berekenen, zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en ook wat dat betekent voor de schuldenlast.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de medeoverheid in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt verstaan het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal. Het eigen vermogen van een gemeente bestaat uit de reserves (zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves) en het resultaat uit het overzicht van baten en lasten.

Grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. Voor de berekening van dit kengetal worden de niet in exploitatie genomen gronden en de bouwgrond in exploitatie bij elkaar opgeteld en gedeeld door de totale baten uit de programmabegroting of jaarstukken en uitgedrukt in een percentage. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant moet ieder jaar beoordelen of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal is van belang om te kunnen beoordelen welke structurele ruimte een gemeente of provincie heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt thans het onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele lasten. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten en uitgedrukt in een percentage.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de provincie of gemeenten zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. De uitkomst van de berekening van dit kengetal is voor het jaarverslag hetzelfde als bij de begroting. Het kengetal hoeft dus voor het opnemen in het jaarverslag niet opnieuw te worden berekend. Het toch opnieuw opnemen houdt verband met het feit dat de kengetallen gezamenlijk en in samenhang bezien inzicht geven in de financiële positie van een provincie of gemeente.

Paragraaf Grondbeleid

1. Grondbeleid en ruimtelijke agenda

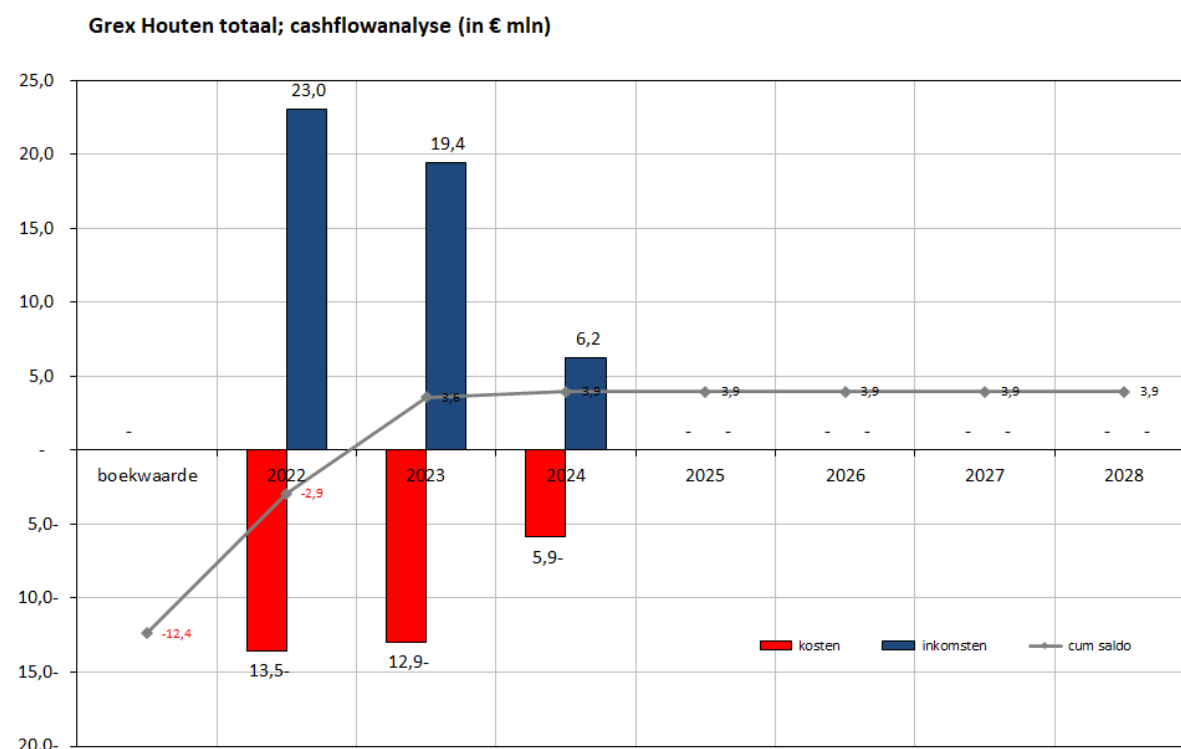
De regionale druk op de woningmarkt is hoog. Het gaat hierbij niet alleen om aantallen, maar vooral over 'passende' woningen. Er is een groot tekort aan woningen voor ouderen, starters en specifieke woningen voor bewoners met een zorgvraag. De opgave als totaal die voor ons ligt tot 2040, is om 4.750 woningen toe te voegen. Dat is toename van circa 25% van de bestaande woningvoorraad. De ambitie van de gemeente Houten voor het toevoegen van woningen is vastgelegd in de Woonvisie 2021-2030. Naast meer diversiteit in het woningaanbod is het doel om meer sociale huurwoningen te bouwen. Intensieve samenwerking met Viveste is hierbij noodzakelijk om het percentage huurwoningen in Houten de komende jaren te laten stijgen.

Stand van zaken

In de paragraaf hieronder wordt ingegaan op de stand van de totale grondexploitatie. Daarna wordt specifiek ingegaan op het risicoprofiel van de grondexploitatie en de beschikbare risicobuffer. Hierbij wordt uitgegaan van de stand van maart 2022. Als vergelijk zijn deze cijfers afgezet tegen de situatie van het jaar daarvoor (2021).

Grondexploitatie

De totale boekwaarde per maart 2022 is € - 12,4 miljoen. De totale investeringen inclusief kostenstijging en rente voor de resterende looptijd van de grondexploitatie bedragen € 32,3 miljoen. De totale opbrengsten die in de periode nog moeten worden gegenereerd bedragen € 48,7 miljoen. Op eindwaarde bedraagt het positieve resultaat (afgerond) € 4,0 miljoen. Dit saldo fluctueert op basis van de herziening van de grondexploitatie. In de tabel hieronder is het bovenstaande schematisch weergegeven.

2. Risicoprofiel en risicobuffer

Ontwikkeling risicoprofiel

Het totale risicoprofiel van € 2,2 miljoen is gedaald naar € 1,9 miljoen. Deze mutatie betreft voornamelijk afnemende risico's in relatie tot lagere kosten en verkoopopbrengsten en in de huidige woningmarkt en de voortgang van Vinex.

De mutatie in de risicobuffer van € 10,4 miljoen naar € 11,2 miljoen (zie ontwikkeling risicobuffer) leidt ertoe dat de ratio op basis van de H'IFLO stijgt van 1,7 naar 2,7 met de kwalificatie 'uitstekend'. De ratio op basis van de risico-inventarisatie stijgt van 4,8 naar 6,0 met de kwalificatie 'uitstekend'. Deze toename is in de jaarrekening 2021 toegelicht.

Opbouw risicobuffer

De beschikbare weerstandscapaciteit om de risico's in de grondexploitaties af te dekken (hierna: risicobuffer) bestaat uit de post weerstandsvermogen binnen de grondexploitatie, het volkshuisvestingsfonds, het concern weerstandsvermogen grondexploitatie en het saldo van de grondexploitatie.

Ontwikkeling risicobuffer

Het positieve saldo van € 0,8 miljoen (verplichte winstneming 2021 € 0,5 mln en stijging saldo grex na winstneming € 0,3 mln. per maart 2022) is aan de risicobuffer toegevoegd. De totale risicobuffer neemt toe met € 0,8 miljoen van € 10,4 miljoen naar € 11,2 miljoen.

In onderstaande tabellen wordt de stand weergegeven van de grondexploitatie, het risicoprofiel en de risicobuffer per maart 2022. Deze cijfers zijn afgezet tegen de situatie van 2021. De beschikbare weerstandscapaciteit grondexploitaties is groot genoeg om de risico's, op basis van de huidige inzichten, gedurende de looptijd van de grondexploitatie op te kunnen vangen.

Tabel 1: Risico's grondexploitatie

x € 1

Risico	Herziening GREX Maart 2021	Herziening GREX Juli 2021	Herziening GREX November 2021	Herziening GREX Maart 2022
2022	200.000	200.000	200.000	
2023	-2.360.000	-2.360.000	-2.360.000	-1.870.000
Totaal	-2.160.000	-2.160.000	-2.160.000	-1.870.000

Tabel 2: Risicobuffer grondexploitatie (dekking)

x € 1

Dekking	Herziening GREX Maart 2021	Herziening GREX Juli 2021	Herziening GREX Nov 2021	Herziening GREX Maart 2022
WSTV binnen GREX (onvoorzien)	650.000	650.000	650.000	650.000
VH-fonds (nog inzetbaar)	1.319.500	1.319.500	1.319.500	1.319.500
Concern Weerstandvermogen GREX	7.746.376	7.746.376	7.746.376	8.272.780
Saldo GREX na (tussentijdse) winstneming	684.054	684.054	684.054	962.112
Totaal	10.399.930	10.399.930	10.399.930	11.204.392

Tabel 3: Ratiotabel

	A. Saldo GREX	B. Risico inventari satie	C. Benodigde WSV op basis van HIFLO norm	D. Risicobuffer c/.q. beschikbare weerstands capaciteit	D:C Ratio WSV op basis van HIFLO	D:B Ratio WSV op basis van risico inventarisatie
Stavaza						
maart 2021	-3,8 mln	-2,6 mln	6,1 mln	10,4 mln	ruim voldoende 1,7	uitstekend 4,8
maart 2022	-4,0 mln	-1,9 mln	4,2 mln	11,2 mln	uitstekend 2,7	uitstekend 6,0

Conform de nota 'risicomanagement en weerstandsvermogen grondexploitaties' wordt gestreefd naar een ratio weerstandsvermogen grondexploitatie van 1,0. Met een bandbreedte tussen 0,8 en 1,2. Op basis van deze herziening is, op grond van de H'IFLO-norm, de ratio 2,0 - ruim voldoende en gerelateerd aan de risico-inventarisatie is de ratio 2,1 – uitstekend.

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

1. Belangrijkste ontwikkelingen in 2022

In de paragraaf Onderhoud Kapitaalgoederen in de begroting worden de beleidsuitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en de gemeentelijke gebouwen weergegeven. Het beleid hierover ligt vast in de beleidsplannen die voor de verschillende onderdelen zijn opgesteld. De beleidsplannen bevatten de kaders voor het kwaliteitsniveau van deze onderdelen. Hieronder wordt per onderdeel weergegeven welke opmerkelijke en relevante zaken zich in het afgelopen jaar hebben afgespeeld.

	Onderdeel openbare ruimte	Beleids- en beheerplan	Vast-gesteld	Plan actualisering	Dekking vanuit programma en/of voorziening	
1	Bovengrondse Infrastructuur: weginrichting, overige bovengrondse infrastructuur, groen & water	Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte Startnotitie groot onderhoud en vervanging 2014-2054 Kaders vervolgtraject programma-BOR Beleidsnota bomen 2017-2020 Klimaatadaptatieplan Houten 2022-2027	Jan-2013 Dec-2014 Jun-2015 Sept-2017 Dec-2021	2023 2024 2026 (in nota kapitaal goeder en) 2027	Bereikbaar, bestemmingsreserve BOR	Openbare Ruimte
2	Ondergrondse infrastructuur (inclusief riolering)	Water- en rioleringsplan 2020-2023 (+Klimaatadaptatieplan Houten 2022-2027)	Dec-2019 Dec-2021	2023 2027	Duurzaam, bestemmingsreserve BOR, bestemmingsreserve Riolering	
3	Kunstobjecten	Notitie beleid, beheer en onderhoud kunstwerken in de openbare ruimte 2020-2025 Beleidsregels kunst in de openbare ruimte Meerjarenonderhoudsplan	Sep-2020 Sept 2020 Najaar 2022	2025 2025	Samenleving, bestemmingsreserve Kunstobjecten	
4	Onderwijsaccommodaties	Het Strategisch Huisvestingsplan Onderwijs Houten 2016-2020. Meerjaren Onderhoudsplan (MOP)	Apr-2016 Apr-2016	2021 2021	Samenleving, Voorziening huisvesting onderwijs	Gemeentelijke gebouwen
5	Gemeentelijk Vastgoed	Meerjarenonderhouds-plannen en vervangings-investeringen gemeentelijke accommodaties	Dec-2020	2025	Alle programma's en bijbehorende onderhoudsvoorzieningen	

Duurzaamheidskader

Via haar kapitaalgoederen kan de gemeente invulling geven aan de eigen voorbeeldfunctie op duurzaamheid. Binnen het Programma Duurzaam Houten wordt hierop specifiek ingezet met de Verduurzaming van het gemeentelijk Vastgoed en de Impuls Circulair Inkopen (zie deelprogramma Duurzaamheid & energietransitie). Zo worden veelal natuurlijke momenten benut voor verduurzaming 🌱

2. Openbare Ruimte

Onderdeel 1: Bovengrondse Infrastructuur (wegen, wegmeubilair, civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen en groenvoorzieningen (incl. boombeheer)

Bestaande kader

Beeldkwaliteitskader

Vanaf 2013 is het Beeldkwaliteitskader Openbare Ruimte van kracht, gebaseerd op het door de raad vastgestelde sobere "Nieuw Houtens Niveau".

Samengevat worden de volgende typen areaal, locaties en bijbehorende kwaliteitsnormen gehanteerd:

	Centrum	Wonen	Bedrijven	Buitengebied	Groenzones
Percentage areaal dat moet voldoen aan niveau →	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%	≥ 80%
1. Groen	A/B	C	C	C	C
2. Verharding hoofdroutes asfalt	A	B	B	B	B
3. Verharding overige wegen	A	B	B	B	B
4. Meubilair	B	C	C	C	C
5. Bebording/bewegwijzering	B	C	C	C	C
6. Openbare verlichting/VRI's	B	B	B	B	B
7. Speeltoestellen	A	B	B	B	B
8. Civieltechnische kunstwerken	B	B	B	B	B
9. Reiniging	B	B*	B*	B	B*

A	Mooi en comfortabel
B	Functioneel
C	Onrustig beeld, discomfort of enige vorm van hinder; alleen mogelijk als voldaan wordt aan wettelijke eisen, veiligheid en functionaliteit
D	Kapitaalvernietiging, uitlokking van vernieling, functieverlies, mogelijke juridische aansprakelijkstelling of sociale onveiligheid

* In 2021 voor onkruid op verharding verlaagd van B naar C.

Meerjarenopgave

In 2015 zijn de Kaders vervolgetraject programma-BOR voor groot onderhoud en vervanging door de raad vastgesteld. Hierin staan de meerjarenopgaven voor het planmatig beheer van de openbare ruimte. Om die opgaven te realiseren is een aantal financiële maatregelen genomen om de Bestemmingsreserve BOR (t.b.v. groot onderhoud en vervanging (GO+V) op niveau te houden en om eventueel investeringen in innovaties binnen het BOR programma mogelijk te maken. Ook is een 5-tal bedrijfswaarden vastgesteld (kosten/baten, beeldkwaliteit, duurzaamheid, kwaliteit leefomgeving, en draagvlak) die leidend zijn in het maken van keuzes in (vernieuwd) beheer. 🌈
In 2021 is het modelmatige onderzoek wat ten grondslag lag aan de meerjarenopgave geactualiseerd. De actualisatie laat zien dat er slechts een gering verschil is tussen de in 2015 geraamde kosten voor GO+V en de nieuwe raming. Voor de periode 2020-2028 gaat het om 5% hogere kosten.

Stand van zaken en planning

Opstellen meerjarenonderhoudsplan (MJOP)

Het hiervoor genoemde modelmatige onderzoek geeft niet aan wanneer exact groot onderhoud of vervanging nodig is van een bepaalde weg, brug, verkeersregelinstantie, boom, speeltoestel, berm e.d. Hiervoor wordt een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) openbare ruimte opgesteld, gebaseerd op concrete en recente inspectiegegevens. Een MJOP bevat een planning voor GO+V op objectniveau voor de komende 5 jaar (met jaarplannen). Dit plan wordt naar verwachting eind 2022 aan de raad ter besluitvorming voorgelegd.

Wanneer het MJOP klaar is wordt op basis van het gedetailleerde beeld van de jaarlijkse kosten opnieuw bepaald of er maatregelen nodig zijn om kosten en dekking op de korte en middellange termijn in evenwicht te houden gelet op de gewenste kwaliteit.

Civieltechnische kunstwerken

De afgelopen 10 jaar is met groot onderhoud en vervanging de kwaliteit van de houten en betonnen bruggen sterk verbeterd. Bij een klein deel van de houten bruggen moet dit de komende jaren nog gebeuren. In 2023 vindt aan 3 bruggen groot onderhoud plaats en 1 brug (tussen de Campen en de Slagen) wordt geheel vervangen.

Jaarlijks wordt 1/3 deel van de civieltechnische kunstwerken gereinigd. Dit komt enerzijds de beeldkwaliteit ten goede, anderzijds is het belangrijk om kleine gebreken zichtbaar te maken en houtrot te voorkomen.

Elk voorjaar worden alle bruggen, tunnels en steigers geïnspecteerd door de eigen dienst. Elke 5 a 6 jaar doet een extern technisch bureau dit. Daar waar nodig wordt direct ingegrepen en overige reparaties worden hetzelfde jaar nog uitgevoerd. Bij civieltechnische kunstwerken is het van groot

belang om de kwaliteit jaarlijks door middel van inspecties te monitoren en de technische staat op orde te houden.

Verhardingen

De verharding (waarvan ruim 1 miljoen m² asfaltverharding) is nog op de gewenste beeldkwaliteit te houden waarbij minstens 80% van het areaal (van 2,9 miljoen m²) een A- of B-kwaliteit heeft. Naar verwachting wordt er in 2023 op circa 6.000 m² onderhoud gepleegd aan elementenverharding (met name in Houten-Noord). Op klein onderhoud aan elementenverharding worden er ca 1.000 koppeluren stratenmakers ingezet.

Wat betreft asfaltverharding worden in 2023 in ieder geval De Staart en de Kanaaldijk Oost opgepakt. Evenals in de voorgaande paar jaar is een belangrijk project het herstellen van (het rode asfalt van) fietspaden.

In totaal wordt er voor € 1.849.000 besteed aan groot onderhoud en vervanging en voor € 624.000 aan regulier onderhoud t.b.v. de asfalt- en elementenverharding in de gemeente.

Verlichting en verkeersregelinstallaties

Op dit moment is er een beperkte maar aanvaardbare achterstand in het onderhoud van de openbare verlichting. Per 1-7-2022 is er een contract voor het onderhoud en vervanging afgesloten met een voor Houten nieuw bedrijf. De insteek van het nieuwe contract is ook dat er naast het wegwerken van de onderhoudsachterstand binnen 3 jaar overal energiezuinige ledverlichting is. 🌈

Gelet op de leeftijd van de Verkeersregelautomaten (VRA's) is volledige vervanging in de komende twee jaar gewenst. De ontwikkeling van Smart Mobility leidt tot een toenemende vraag naar extra functionaliteit ('intelligentie') van de verkeersregelautomaten (VRA's). Een deel van de VRA's wordt daarom in 2023 vervangen door "intelligente" iVRA's.

Groen

Het beheer van grasvelden, vaste planten, bomen en bosplantsoenen bestaat voornamelijk uit regulier onderhoud (in 2023 is hiermee € 1.467.000 gemoeid). Er is wel GO+V nodig aan bomen en een groot aantal beplantingsvakken met bosplantsoen (voor in totaal aan € 491.000). Dit laatste vooral in Houten Noord, waar de beplanting al gauw 30 jaar oud is. In de jongere wijken van Houten is het een toenemend knelpunt. Veel soorten cultuurbeplanting zijn in 30 jaar uitgegroeid en echt op. Daarnaast zijn diverse vakken overgenomen door een dominante soort. Hierdoor is een monotone situatie ontstaan met weinig biodiversiteit en een geringe beeldkwaliteit. Jaarlijks wordt rekening gehouden met ongeveer 10 vakken die omgevormd moeten worden. In totaal gaat het daarbij om 4.300 m² per jaar.

De Beleidsnota Bomen 2017-2020 is leidend voor de beheerstrategie van het bomenbestand. Het hoofddoel is het huidige groene karakter te waarborgen en daar waar mogelijk te versterken. Zoals ook in de afgelopen jaren is gebeurd, zullen de essenlanen met een toekomstverwachting van minder dan 5 jaar vervangen worden om een grote kaalslag in de toekomst te voorkomen. Dit betreft thans circa 250 bomen per jaar.

Onderdeel 2: Ondergrondse infrastructuur (riolen, gemalen, drainage en randvoorzieningen + oppervlaktewater- en waterbodembeheer)

Kader

De Wet Milieubeheer schrijft voor dat de gemeente over een actueel bestuurlijk vastgesteld Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) beschikt. Houten heeft een breed Water en Rioleringsplan (WRP) waarin is weergegeven hoe de gemeente haar stedelijke watertaken uitvoert. De stedelijke watertaken omvatten het grond-, oppervlakte-, hemel- en afvalwaterbeheer. Voor het bekostigen van de stedelijke watertaken heeft de gemeente rioolrecht.

Op grond van de regels van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) zijn er voor de financiële afwikkeling naast een Voorziening Egalisatie tarieven rioolheffing nog twee andere voorzieningen en één reserve nodig.

- a. Voor de risicoafdekking in het stedelijke (afval)waterbeheer is de Spaarvoorziening voor vervanging en risicoafdekking riolering met een omvang van € 1.250.000 ingesteld. Dit is ongeveer 0,7% van de totale waarde van het rioleringsstelsel.
- b. Voor waterbodembeheer is de Spaarvoorziening waterbodembeheer (conform BBV art. 44 1d) ingesteld waarin gespaard wordt voor de kosten van baggerwerkzaamheden die planmatig om de circa 12 jaar plaatsvinden. De jaarlijkse storting in deze voorziening is vanaf 2020 € 196.000.

- c. Efficiency- en aanbestedingsvoordelen worden afgewikkeld in de Bestemmingsreserve efficiency resultaten en aanbestedingsvoordelen. De raad beslist over de inzet van de middelen in deze reserve.

De periodieke herziening van het WRP is het moment waarop de raad beslist wat de werkelijke en benodigde stand van de reserves en voorzieningen moet zijn. De raad bepaalt dan ook de hoogte van de rioolheffing voor de nieuwe periode.

Stand van zaken en planning

Het rioleringsstelsel verkeert in een goede staat. Naast het reguliere beheer van het rioleringsstelsel vergt in 2022 vooral het voorkomen van waterschade en overlast door extreme buien en het baggeren van watergangen de nodige aandacht.

De belangrijke projecten in 2023 zijn:

- Vervanging van enkele grote gemalen.
- Aanpakken risicolocaties voor wateroverlast in overleg met bewoners en bedrijven (in het kader van de klimaatadaptatie).
- Uitvoering van gemeentelijke projecten om te ontstenen/vergroenen en af te koppelen.
- Stimuleren van het ontstenen en vergroenen van tuinen, het afkoppelen van verharding en de aanleg van groene daken.
- Baggeren van watergangen.
- Samen met de partners van het Netwerk Water en Klimaat werken aan klimaatadaptatie en een doelmatig en duurzaam beheer in de afvalwaterketen.

Ontwikkelingen

De komende jaren zal er op basis van een eigen lokaal Klimaatadaptatieplan een toenemende aandacht zijn voor klimaatadaptatie, wat naast het werkterrein waterbeheer ook invloed heeft op andere terreinen zoals nieuwbouw- en reconstructieprojecten.

Onderdeel 3: Kunstobjecten in het openbare gebied

Elk jaar in september vindt een schouw plaats van de ruim 50 kunstobjecten voor het bepalen van het benodigde klein onderhoud (één of tweejarig) en groot onderhoud. In 2022 is een classificatie-onderzoek uitgevoerd om duidelijkheid te krijgen over de invulling en omvang van de kerncollectie van de gemeente en de staat van onderhoud. Op basis van dit onderzoek is de lijst met kunstobjecten geüpdatet en tevens het meerjarenonderhoudsplan geactualiseerd. Eind 2022 wordt een plan opgesteld om- eventueel gefaseerd- vanaf 2023 planmatig groot onderhoud en vervanging uit te voeren m.b.t. zwaar beschadigde of gestolen kunstwerken.

3. Gemeentelijke gebouwen

Onderdeel 4: Onderwijshuisvesting

Belangrijke ontwikkelingen

Het streven is vanaf 2023 een nieuw Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP) in werking te laten treden. Behandeling vindt plaats in november 2022. Het huisvestingsplan geeft inzicht in de visie, het beleid en de knelpunten en oplossingsrichtingen voor de onderwijshuisvestingsproblematiek in het primair, speciaal en voortgezet onderwijs. Zowel het onderwijs als de gemeente zien zich geconfronteerd met op enig moment afnemende leerlingaantallen, verouderde gebouwen alsmede verandering in wetgeving. Aspecten als duurzaamheid, multifunctionaliteit, toegankelijkheid en bereikbaarheid en inclusief onderwijs spelen een belangrijke rol.

Met het oog op de wettelijk vastgelegde gemeentelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en de noodzaak van een lange termijnvisie zorgt het huisvestingsplan voor:

- een duidelijke visie en een beleidsmatig kader voor huisvesting van onderwijsvoorzieningen in de gemeente Houten;
- zicht op de beschikbare voorzieningen en de omvang van de noodzakelijke huisvestingsvoorzieningen voor onderwijs vanaf 2023.

Het huisvestingsplan besteedt aandacht aan:

- de huidige en toekomstige positie van de onderwijsinstellingen (zowel kwalitatief als kwantitatief).
- de knelpunten op korte, middellange en lange termijn.

- de uitgangspunten voor het huisvestings- en accommodatiebeleid.
- een toekomstscenario op basis van inventarisatie, knelpuntenanalyse en beleidsvoorkeuren.
- een toetsingskader voor de beoordeling van investeringsaanvragen voor onderwijs.
- financiële meerjaren-ontwikkeling van de huisvesting.

In het IHP is tevens aandacht voor de meerjarenonderhoudsplanung van de gemeentelijke onderwijsgebouwen van MFA Limes en de locaties van de schoolwoningen Merantihout en Plantagepolder.

Stand van zaken

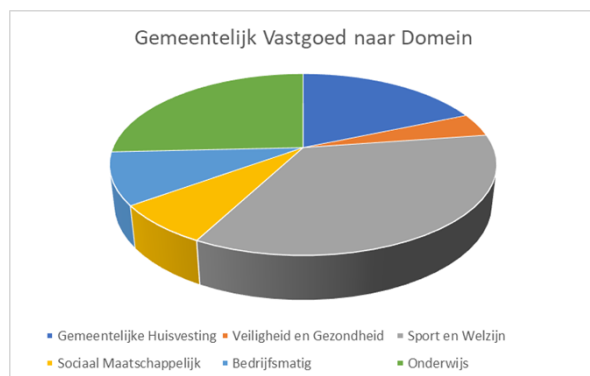
Het IHP treedt vanaf 2023 in werking.

Planning

Vaststelling november 2022

Onderdeel 5: Gemeentelijk vastgoed

In 2015 is tot en met 2025 door de raad het meerjarenonderhoudsprogramma (MJOP) voor alle gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Daarin is vastgelegd dat de gebouwen op onderhoudsconditieniveau 3 worden gehouden. Met de beschikbare financiële middelen kunnen alle gemeentelijke gebouwen op het afgesproken conditieniveau 3 worden gehouden, dit geldt ook voor de jaren hierna. Om dit te bereiken wordt elk jaar het onderhoudsprogramma geactualiseerd en aangepast om deze doelstelling vast te houden. Conditieniveau 3 staat voor schoon, heel en veilig. Dit niveau wordt gehandhaafd zolang er huurders en/of gebruikers in de gebouwen aanwezig zijn. Gemeentelijk vastgoed kent vele verschillende verschijningsvormen, van brandweerpompen tot volkstuincomplexen en van kerktorens tot bibliotheek. Het gehele areaal bestaat in 2023 in totaal uit een kleine 100 objecten en/of verhuurbare eenheden. Gemeente Houten gaat haar objecten vanaf 2023 onderverdelen in zes domeincategorieën verdeeld naar de aard van het gebruik, zodat in 2023 e.v. nog beter op kwaliteit en sociaal-maatschappelijk rendement gestuurd kan worden. Voor elke gebouwcategorie, met uitzondering van het primair onderwijs, blijft conditieniveau 3 conform NEN2767 uitgangspunt.

Gemeentelijk vastgoed onderverdeeld naar categorie

Vastgoed domeinen	Aantal	%
Gemeentelijke Huisvesting	18	19%
Veiligheid en Gezondheid	4	4%
Sport en Welzijn	34	35%
Sociaal Maatschappelijk	7	7%
Bedrijfsmatig	9	9%
Onderwijs	25	26%
		100%
Totaal	97	

Voor het primair onderwijs verzorgt gemeentelijk vastgoed het klein dagelijks onderhoud zoals is vastgelegd in de wet op het primair onderwijs. De financiële effecten om de overige gebouwen op het gewenste kwaliteitsniveau te behouden zijn in de meerjarenbegroting 2023 opgenomen. In deze begroting staan, behalve het reguliere technisch beheer en onderhoud, ook eenvoudig te realiseren (ver)duurzaamheidsingrepen opgenomen, zoals in gemeentelijke sportaccommodaties en gymzalen. Er is in 2020 in kaart gebracht waar het waterverbruik van douchevoorzieningen -zonder aan comfort in te leveren- verlaagd kan worden met behulp elektronische regelingen en waterbesparende douchekoppen. Daar waar mogelijk worden ook lichtschakelaars vervangen voor bewegingssensoren en wordt tl-verlichting omgebouwd en vervangen voor led-verlichting. Voor de vervanging van (gasgestookte) klimaatinstallaties in 2023 wordt uitgegaan van natuurlijke vervangingsmomenten, ofwel einde technische levensduur. Op het moment van vervangen wordt ook gekeken naar de restant levensverwachting van het gebouw. Vervolgens wordt er ook gekeken of aanvullende bouwkundige aanpassingen nodig zijn om het gebouw klimaat- en/of energie neutraal te maken. De bekostiging is onderdeel van het meerjarenonderhoudsprogramma. Op gebouwen, waarvan de gemeente eigenaar is en waarvan bekend is dat de levensverwachting langer is dan 10 jaar, worden -ook in 2023- zoveel mogelijk zonnepanelen geplaatst. Deze aantallen zijn echter afhankelijk van wat de hoofdconstructie

kan dragen. Dit is van belang om gelijke tred te houden met het gemeentelijke duurzaamheidsprogramma, het programma Duurzaamheid & Energietransitie. 🌱

Belangrijke ontwikkelingen

Ook in 2023 zullen naast het groot en klein onderhoud de gemeentelijke gebouwen verder worden verduurzaamd. 🌱 Verder zal gemeentelijk vastgoed door het categoriseren van het areaal in 2023/2024 nog beter in staat zijn om de financieel/sociaal-maatschappelijke prestaties van het vastgoed in kaart te brengen. Daarnaast is VID betrokken bij het (tijdelijk) huisvesten van vluchtelingen uit Oekraïne.

Stand van zaken

De gemeentelijke gebouwen verkeren in de afgesproken conditiescore 3, aan deze lijn wordt vastgehouden tot ook na 2023. Gezien de actuele prijsstijgingen ligt hier een grote uitdaging om aan deze kwaliteitseis te blijven voldoen.

Planning

Het meerjarenonderhoudsprogramma gemeentelijke gebouwen wordt 4e kwartaal 2022 opnieuw geactualiseerd voor de periode 2023-2025.

De mate van onderhoud bepaalt de kwaliteit en de levensduur van de kapitaalgoederen. Onderscheid wordt gemaakt tussen aan de ene kant de reguliere beheer-/exploitatiekosten en aan de andere kant de kosten van groot onderhoud en vervanging.

Hieronder volgt een tabel met de omvang van het onderhoud kapitaalgoederen, onderverdeeld in regulier en groot onderhoud (incl. vervanging).

x € 1.000

Regulier en groot onderhoud Toelichting: kapitaalgoederen		Begroting 2023			
		Onderhoud	Groot onderhoud (incl. vervanging)	Totaal	O : GO
Bovengrondse infrastructuur	wegen, fietspaden, wegmeubilair, verkeersregelininstallaties, civieltechnische kunstwerken, speeltoestellen en groenvoorzieningen (incl. boombeheer)	3.122	2.340	5.462	57 : 43
Ondergronds	riolen, gemalen, drainage en randvoorzieningen + oppervlaktewater -en waterbodembeheer	1.067	127	1.193	89 : 11
Kunstobjecten	beeldende kunst	19	0	19	100 : 0
Onderwijshuisvesting	onderwijsaccommodaties	31	123	153	20 : 80
Gemeentelijk vastgoed	sociaal/cultureel, sport, monumenten	322	691	1.013	32: 68
Overig	bedrijfsvoering	115	0	115	100 : 0
		4.675	3.280	7.955	59 : 41

Paragraaf Financiering

1. Inleiding

De Wet financiering decentrale overheden (Wet fido) geeft een kader voor het (financierings-) risicomanagement. Het betreft het raamwerk voor het financieringsbeleid. Dit is verder uitgewerkt in de gemeentelijke Regeling treasury. Deze regeling geeft een uiteenzetting van de kaders, waarbinnen het treasurybeleid van de gemeente Houten wordt vormgegeven en de bevoegdheden en verantwoordelijkheden van de treasuryfunctie worden beschreven.

Daarnaast zijn er beleidsregels met betrekking tot het verstrekken van geldleningen en garanties. Deze beleidsregels bieden toetsingskaders c.q. spelregels voor het beoordelen van lening- en garantieaanvragen.

2. Ontwikkelingen

De door BNG gehanteerde basisrente wordt voor Houten al jaren gebaseerd op Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken). Europese regelgeving vereist van basisrentes dat ze robuust en betrouwbaar zijn. Nieuwe regels bepalen dat basisrentes meer op basis van transacties moeten worden berekend en minder op basis van inschattingen van banken om de objectiviteit te vergroten. ECB (Europese centrale bank) heeft als alternatief voor Euribor de basisrente €STR (Ester) geïntroduceerd die aan deze regelgeving voldoet. Doordat de nieuwe basisrente €STR op een andere wijze wordt berekend, zal deze naar verwachting niet helemaal gelijk zijn aan de bestaande basisrente. In de markt worden momenteel methoden en standaarden ontwikkeld om de nieuwe basisrente zo veel als mogelijk gelijk te stellen aan de bestaande basisrente om schommelingen te beperken.

3. Rentevisie

Voor de financieringsbehoefte (korte en lange termijn) is een visie op de rente-ontwikkeling onontbeerlijk. Daarom wordt gebruik gemaakt van diverse renteverwachtingen van kredietwaardige instellingen. Op basis daarvan wordt de gemeentelijke rentevisie geformuleerd.

De FED (de centrale bank van de Verenigde Staten van Amerika) heeft de beleidsrente medio 2022 bepaald tussen de 1,5% tot 1,75% (medio 2021 0,25%). Doel hiervan is o.a. om de hoge inflatie te beteugelen. De rente van de ECB (Europese centrale bank) is medio 2022 0,5%.

De 10-jaars swaprente, de maatstaf voor de kapitaalmarktrente steeg van -0,04% medio 2021 naar 1,68% medio 2022. De 3-maands Euribor (Euro Interbank Offered Rate; het rentetarief voor leningen tussen de Europese banken) steeg van -0,54% medio 2021 naar -0,18% medio 2022. Voor medio 2022 is de verwachting, dat de 10-jaars swaprente in de eurozone zich rond de 1,83% zal bewegen. De korte termijnrente zal gemiddeld uitkomen op 1,26%.

4. Renterisico

Voor het renterisico gelden er twee normen namelijk de renterisiconorm en de kasgeldlimiet. Er dient binnen deze normen geopereerd te worden.

Renterisiconorm (lang)

Het doel van de renterisiconorm is het beperken van de gevolgen van een stijgende kapitaalmarktrente op de rentelasten in geval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. Dit wordt bereikt door een limiet te stellen aan dat deel van de vaste schuld waarover het rentepercentage in een bepaald jaar moet worden aangepast aan de op dat moment geldende markttarieven. Deze norm is op 20% van de lastenkant van de begroting gesteld en wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen.

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	2023	2024	2025	2026
Stand van het begrotingstotaal	135.302	122.423	116.158	115.516
Renterisiconorm 20% van de begroting	27.060	24.485	23.232	23.103
Renterisico op de vaste schuld	4.671	4.671	4.671	4.671
Ruimte onder risiconorm	22.389	19.814	18.560	18.432

Uit bovenstaande tabel blijkt dat wij meerjarig onder de norm uitkomen.

Kasgeldlimiet (kort)

Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage (8,5%) berekend over de lastenkant van de begroting. Zodra de kortlopende financiering (kasgeldleningen) drie kwartalen boven dit bedrag uitkomt, is de gemeente verplicht over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld moet dan omgezet worden in een langlopende geldlening. Voor 2023 zit ons kasgeldlimiet op bijna € 11,5 miljoen. Het verwachte financieringstekort bedraagt begin 2023 € 23,3 miljoen en loopt op gedurende het jaar. Dit tekort wordt veroorzaakt door aflossingen op leningen en openstaande kredieten.

Gezien de overschrijding op de kasgeldlimiet, wordt eind 2022 een plan gemaakt om gedeeltelijk te consolideren. De huidige markt voor het kasgeld is dusdanig dat het lonend is de kasgeldpositie niet overhaast te consolideren op de kapitaalmarkt. Door dagelijks de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren kan, in geval van een stijgende rente, snel gehandeld worden.

5. Liquiditeitsplanning en financiëringsbehoefte

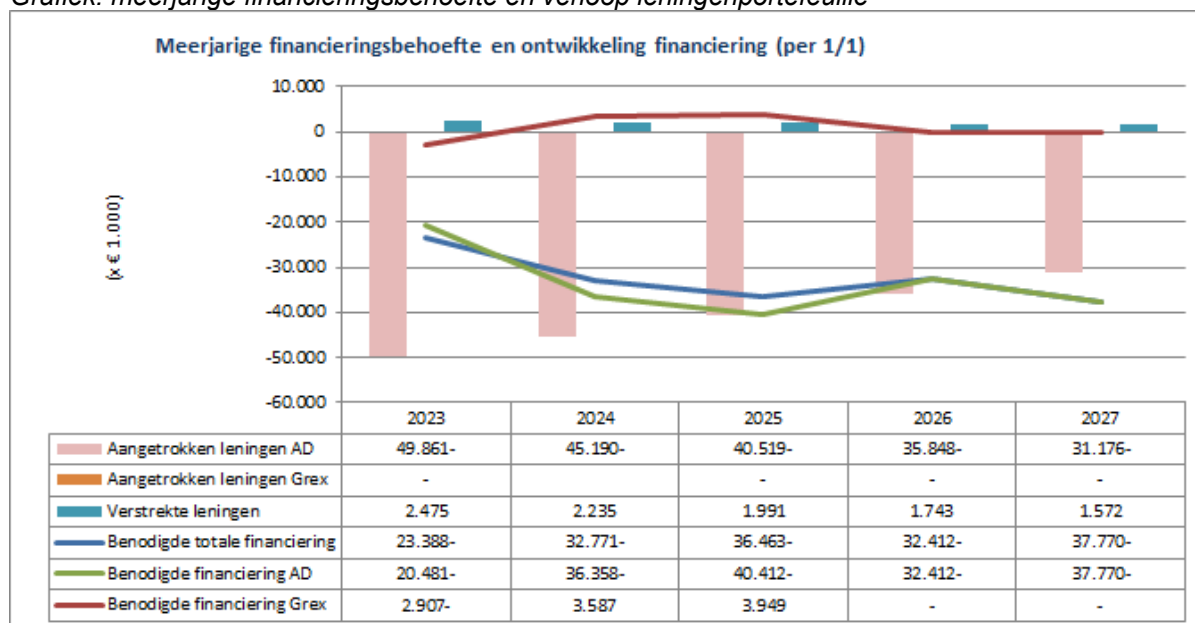
De liquiditeitsplanning voor 2023 is als volgt:

bedragen x € 1.000	
Liquiditeitsplanning	2023
Stand liquiditeiten 1/1	-23.388
Saldo exploitatie	10.918
Saldo investeringen	-17.244
Saldo grondexploitatie	2.749
Saldo financiële activiteiten	-5.825
Stand liquiditeiten 31/12	-32.771

In 2023 stijgt de financieringsbehoefte van € 23,3 miljoen begin 2023 tot naar verwachting € 32,8 miljoen eind 2023. De belangrijkste reden hiervoor zijn afnemende opbrengsten grondexploitaties en kredieten voor renovatie van scholen.

Bij de meerjarige financieringsbehoefte is rekening gehouden met de in de begroting opgenomen investerings- en bestedingsplannen, alsmede met de geraamde inzet van voorzieningen. Daarnaast is vanwege het ontbreken van een meerjareninvesteringsprogramma, vanaf 2023 een aanname hieromtrent gedaan. Hieruit volgt het volgende beeld voor de meerjarige financieringsbehoefte.

Grafiek: meerjarige financieringsbehoefte en verloop leningenportefeuille

In bovenstaande grafiek stijgt de financieringsbehoefte vanuit de Algemene Dienst meerjarig naar ruim € 38 miljoen, terwijl de financieringsbehoefte vanuit de grondexploitaties op termijn verdwijnt. De stijgende financieringsbehoefte wordt verklaard door aflossingen op bestaande leningen, kredieten voor renovatie van scholen en stijgende kosten op sociaal domein.

6. Rentetoerekening

Vanaf 2017 moet de 'reële' (omslag)rente in de begroting worden verwerkt. Middels onderstaand renteschema wordt inzicht gegeven in de rentelasten, het renteresultaat en de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend.

Bedragen x € 1.000

Renteschema		2023	
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		1.431.756
b.	De externe rentebaten		-32.982
	Totaal door te rekenen externe rente		1.398.774
c.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	0	
	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moeten worden toegerekend		
	De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	32.982	
			32.982
d1.	Rente over eigen vermogen		0
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		0
	De aan de taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.431.756
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)		1.201.653
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		-230.103

Op basis van bovenstaand overzicht, is de voorcalculatorische omslagrente in de begroting 2023 berekend op 1,0%. Dit percentage is ongewijzigd ten opzichte van de omslagrente in 2022. Deze rente wordt toegepast aan de uitgaven- en inkomstenkant van de begroting. Ook geldt deze omslagrente normaliter als basis voor het bepalen van de rentekosten aan de hand van de geraamde financieringsbehoefte. Nu de rente op de kapitaalmarkt na lange tijd door de ontwikkelingen in de wereld toch weer aan het stijgen is, is het rentepercentage voor het bepalen van de rentekosten voor de periode 2023-2026 verhoogd met een risico-opslag van 0,5%. Daarmee komt het percentage op 1,5%.

7. Wet schatkistbankieren

Eind 2013 is de Regeling Schatkistbankieren in werking getreden. Op grond van deze regeling dienen decentrale overheden eventuele overtollige geldmiddelen in 's Rijks Schatkist aan te houden, dit met uitzondering van een zeker drempelbedrag. Voor Houten ligt de drempelwaarde in 2023 op € 2,7 miljoen. Omdat de gemeente voornamelijk aan de opnemende kant zit, wordt een situatie van overtollige middelen niet verwacht.

8. Wet houdbare overheidsfinanciën (wet Hof)

In onderstaand overzicht is te zien de verwachte EMU-saldi over 2022, 2023 en 2024 respectievelijk € 9,7 miljoen, € 4,3 miljoen (overschot) en € 6,6 miljoen (tekort) bedragen. De conclusie die daaruit kan worden getrokken, is dat Houten in 2022 en 2023 in positieve zin bijdraagt aan het EMU-saldo en in 2024 in negatieve zin.

Bedragen x € 1.000

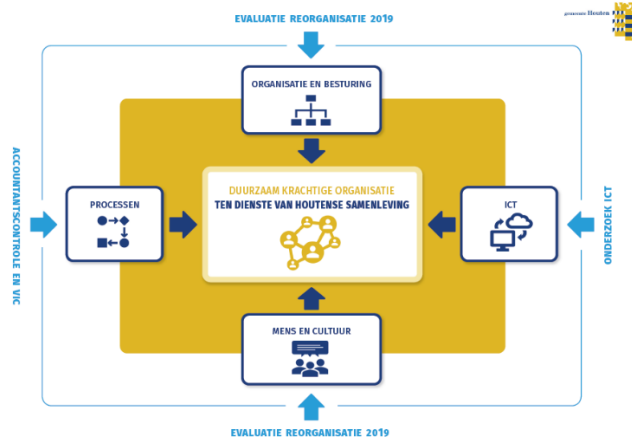
	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-3.749	4.169	2.385
Mutatie (im)materiële vast activa	-4.535	6.690	5.227
Mutatie voorzieningen	342	360	-1.181
Mutatie voorraden (inclusief bouwgronden in exploitatie)	-8.563	-6.494	-363
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0
Berekend EMU-saldo	9.691	4.333	-3.660
EMU-SALDO referentiewaarde septembercirculaire 2021	-4.614	-4.614	-4.614

Paragraaf Bedrijfsvoering

1. Organisatieontwikkeling en HR beleid

Er wordt door de gemeentelijke organisatie en het bestuur gewerkt aan de verschillende inhoudelijke uitdagingen waar Houten in de komende jaren voor staat: voldoende woningen, energietransitie, leefbaarheid in de verschillende kernen van de gemeente, voldoende participatie. Samen met inwoners, instellingen en partners in de stad werken we aan een toekomstbestendig Houten. De ambtelijke organisatie moet voldoende toegerust zijn om invulling te kunnen blijven geven aan al deze uitdagingen. Zij toont zich daarbij steeds weer wendbaar, ook al piept en kraakt het soms wel. Het vereist flinke inspanning en het voortdurend werken aan een stevig fundament, om telkens weer mee te kunnen bewegen met de dynamiek in de samenleving. En dat binnen een context waarbij de lokale overheid wordt geconfronteerd met verschillende crises (corona, vluchtelingen) en er sprake is van een arbeidsmarkt, waarin het behouden en verbinden van de juiste medewerkers aan de organisatie een behoorlijke opgave is.

Ook in het komende jaar blijven we daarom werken aan een stevig fundament en de randvoorwaarden voor een duurzaam goed functionerende organisatie. We blijven kritisch kijken naar onze manier van handelen en werken, nieuwe ontwikkelingen en het onderhouden van contacten in de samenleving. Het proces van herijken en doorontwikkelen van de organisatie (HDO traject), gekoppeld aan datgene wat nodig is om de Houtense samenleving optimaal te bedienen, is daarmee een voortdurend proces. Er wordt in samenhang gewerkt aan verschillende aspecten, weergegeven in onderstaande klaverbladfiguur.

Daarbij blijven we gebruik maken van de verschillende inzichten en uitkomsten van onderzoeken die in de afgelopen periode zijn gedaan en vervolgadvisen die daar uit voortvloeien.

Ook in 2023 blijven we aandacht besteden aan de verbetering van de sturing door te werken met jaarplannen en door aandacht te besteden aan de ontwikkeling van het opdrachtgestuurd werken. We investeren in de vaardigheidsontwikkeling van medewerkers op het gebied van communicatieve participatie en het geven en ontvangen van feedback / communicatietechnieken ('het goede gesprek'). Alles gericht op het maken van het goede contact/verbinding en het op de juiste manier behalen van gewenste resultaten voor de Houtense samenleving.

Een aantal specifieke ontwikkelingen, die het komende jaar (en daaropvolgende jaren) bijzondere aandacht vragen, lichten we hieronder nader toe.

Garantiebanen / banenafpraak

Als gemeente willen we het goede voorbeeld geven, door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in ons gemeentehuis, of de bij ons betrokken contractpartners, een volwaardige arbeidsplek te geven. Als ambassadeur vervullen wij een voorbeeldfunctie naar andere organisaties, bedrijven en instellingen. Deze bestuursperiode maakt het college daarom verder werk van het invullen van garantiebanen binnen onze organisatie. Daarbij hoort ook het bieden van de noodzakelijke begeleiding en faciliteiten. Om in Houten woonachtige kandidaten te plaatsen werken we samen met zowel inwoners als met het team Samenleving (Werk & Inkomen), het wergeversservicepunt (WGSP-WIL) en de Houtense Werktafel.

Vitaliteit en duurzame inzetbaarheid

De ambtelijke organisatie moet goed toegerust zijn om mee te kunnen bewegen met ontwikkelingen in de samenleving. Het verbinden van de juiste medewerkers aan onze organisatie én het behouden van deze medewerkers, vormt daarbij een cruciale factor. In de komende jaren bereikt een substantieel deel van onze medewerkers de pensioengerechtigde leeftijd. Vanaf heden tot eind 2030 gaat het om een aantal van 95 medewerkers. Dit is ongeveer een derde van het personeelsbestand. Tegelijkertijd is de arbeidsmarkt dusdanig in beweging dat daar bovenop ook sprake is van meer verloop in het algemeen. De krapte op de arbeidsmarkt maakt dat het geen eenvoudige opgave is om de juiste mensen aan de organisatie te verbinden en te behouden. Nog los van de impact op het verlies van tijdelijke arbeidsproductiviteit door deze ontwikkelingen.

Het is daarom van cruciaal belang dat er geïnvesteerd wordt in de vitaliteit en duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers én de organisatie. Dat doen we door gericht te werken aan;

- 1) het aantrekken van nieuwe, jongere generaties (moderne arbeidsmarktcommunicatie / aantrekkelijk werkgeverschap)
- 2) de medewerkers gezond aan het werk houden (fit for the job, fysiek en mentaal in balans, goede werk-privébalans)
- 3) een warme overdracht van kennis en ervaring (vooruitlopend op pensionering)

Het opnemen van een vitaliteitsbudget in de meerjarenbegroting helpt ons om de komende jaren deze benodigde inspanningen te kunnen leveren.

Rechtmatigheid

Het College van B&W is binnen de gemeente verantwoordelijk voor de naleving van de wet- en regelgeving. Tot 2023 geeft de accountant in de controleverklaring een oordeel over de rechtmatigheid van het handelen van de gemeente. Naar aanleiding van de voorstellen van de commissie Depla in het rapport 'Vernieuwing van de begroting en verantwoording van gemeenten is in de nota van wijziging bij het wetsvoorstel 'Versterking decentrale rekenkamers' de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording opgenomen. Het wetsvoorstel is medio 2022 door de Tweede Kamer aangenomen en ligt inmiddels voor besluitvorming voor bij de Eerste Kamer.

- **Rechtmatigheidsverantwoording**

Het College van burgemeester en wethouders legt in de jaarrekening 2023 voor het eerst rechtstreeks verantwoording af over de (financiële) rechtmatigheid van het gevoerde bestuur en de rechtmatige besteding van de beschikbare middelen. Het huidige afzonderlijke rechtmatigheidsoordeel in de controleverklaring van de accountant komt daarmee te vervallen.

De accountant geeft met ingang van 2023 een getrouwheidsoordeel af over de jaarrekening. De rechtmatigheidsverantwoording van het College maakt onderdeel uit van de jaarrekening. De accountant controleert vervolgens de rechtmatigheidsverantwoording op getrouwheid. De aandacht voor en de controle op rechtmatigheid blijft hierdoor op het huidige kwaliteitsniveau gehandhaafd.

In de tabel hieronder zijn de belangrijkste wijzigingen opgenomen.

Wijzigingen voor gemeenteraad		Wijzigingen voor college	
Tot en met 2022	Met ingang van 2023	Tot en met 2022	Met ingang van 2023
Bepaalt goedkeurings-tolerantie rechtmatigheid	Bepaalt verantwoordings-grens rechtmatigheid	Stelt normenkader vast	Stelt normenkader vast
Bespreekt rechtmatigheid met accountant	Bespreekt rechtmatigheid met college	Bespreekt rechtmatigheid met accountant	Vraagt de organisatie alle rechtmatigheids-criteria te controleren
Eindproduct: controleverklaring accountant	Eindproduct: rechtmatigheids-verantwoording college + getrouwheidsoordeel accountant	Eindproduct: controleverklaring accountant	Rapporteert resultaten in de rechtmatigheids-verantwoording aan de raad

- **Actualisatie controleprotocol en controleverordening**

In verband met bovenstaande wijzigingen is aanpassing van de controleverordening en het controleprotocol noodzakelijk. De financiële verordening wordt zo nodig ook geactualiseerd. De geactualiseerde versies worden voorgelegd aan de Audit- en Rekeningcommissie en vervolgens ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

- Continu verbeterproces

De gemeente Houten hanteert, mede op basis van de aanbevelingen van de accountant, de Audit- en Rekeningcommissie en de eigen Verbijzonderde Interne Controle (VIC) een continuproces van verbeteringen in de administratieve organisatie en de interne beheersing. Over de voortgang van deze aanbevelingen wordt periodiek aan de Audit- en Rekeningcommissie gerapporteerd. In deze voortgangsrapportage wordt ook gerapporteerd over de voortgang van de aanbevelingen uit de jaarlijks uitgevoerde fraude-risicoanalyse. Deze verbeterlagen zijn belangrijke randvoorwaarden om op een efficiënte en effectieve manier tot een onderbouwde uitspraak te komen over het rechtmatig handelen van de gemeente. Het gaat daarbij niet alleen om het investeren in de verbetering van processen, maar zeker ook over adequate informatievoorziening en het meer helder maken van verantwoordelijkheidsverdeling op basis van het 3 lijnen model (conform advies commissie BADO) en sturen op bijbehorende houding en gedrag. Op dit moment werken we nog niet volgens het 3 lijnen model. In 2022 wordt extern onderzoek gedaan hoe we dit 3 lijnen model binnen gemeente Houten kunnen vorm geven.

2. Programma Informatiemanagement

Uitbesteding ICT-dienstverlening

Eind 2021 bleek dat de ICT-diensten die geleverd werden door onze partners in 2022 de grens van de Europese aanbestedingsregels zouden gaan overschrijden. In een collegevoorstel is vervolgens gevraagd om deze onrechtmatigheid voor het jaar 2022 te accepteren. Hierbij is aangegeven dat in 2022 een Europese aanbesteding wordt gestart om de ICT-diensten uit te besteden. Op deze wijze zullen deze diensten per 2023 weer rechtmatig worden ingekocht.

De aanbesteding om de ICT-dienstverlening uit te besteden wordt medio december 2022 afgerond. Hierna kan het beslissingstraject richting directie, college en raad worden gestart. Uitbesteden vraagt om een goede regie. Omdat we al een deel van de dienstverlening hebben ondergebracht bij de eerdergenoemde partners, is los van de aanbesteding, een goede regie-organisatie van cruciaal belang om onze ICT te borgen.

Om dit te realiseren is aanvulling van de formatie met 9 Fte nodig. In het rapport van M&I "Uitwerking businesscase scenario's duurzame ICT Houten" van januari 2022 wordt aangegeven om welke functies dit gaat. In 2022 zijn deze functies met inhuur en ingekochte diensten en met incidentele middelen vervuld. Voor 2023 is het zaak om deze functies te bezetten met vaste medewerkers. Hiervoor zal het personeelsbudget moeten worden aangepast.

Het uitbesteden van de ICT-diensten heeft tot doel om de totale ICT-dienstverlening voor de burgers, ondernemers en medewerkers van de gemeente Houten wendbaar, robuust en toekomst vast te maken.

Inzetten op het borgen van de informatievoorziening

De wetgeving rond het openbaar maken en pro-actief publiceren van allerlei documenten vereist een strakke regie op de gegevens die de gemeente bewaart en de archivering daarvan. Om dit te borgen is een project opgestart om de gegevens op de juiste manier in onze systemen op te slaan. We maken daarvoor gebruik van ons zaakstelsel en Microsoft Teams. In 2023 zullen we hier veel aandacht, tijd en geld aan moeten besteden omdat reeds eerder in 2019 uit onderzoek is gebleken dat een achterstand is opgelopen in de voorgaande jaren.

Omgevingswet/Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)

In 2023 dient het zogenaamde Digitaal Stelsel Omgevingswet operationeel te zijn. Dit als onderdeel van het grotere traject van de invoering van de nieuwe Omgevingswet. Het uitstel van de invoering geeft meer tijd en ruimte om ook dit project digitaal te ondersteunen. Ook in 2023 zal hier de nodige inspanning voor nodig blijven.

Informatiebeveiliging

De bedreigingen op het terrein van informatieveiligheid nemen hand over hand toe. Bijna dagelijks zijn er berichten in de pers over organisaties die worden getroffen door allerlei aanvallen, waarmee toegang tot eigen data onmogelijk wordt en de dienstverlening aan inwoners, organisaties en ondernemers in gevaar komt. Deze vorm van cybercrime (internetcriminaliteit) treft ook overheidsinstanties, is zeer ontwrichtend en leidt tot grote schade.

De cybercriminelen worden steeds slimmer. De investeringen die nodig zijn om de gevaren het hoofd te bieden nemen in sneltreinvaart toe. Het gaat daarbij zowel om mensen als middelen.

Meerdere reeds gestarte beveiligings- en verbeterprojecten, worden daarom in 2023 voortgezet en uitgebreid. Daaronder bijvoorbeeld de 24/7 monitoring van het gemeentelijk netwerk, de aanschaf van licenties met meer veiligheidsmaatregelen, het ontwikkelen van een draaiboek wat te doen ingeval van een succesvolle cyberaanval en de vergroting van het veiligheidsbewustzijn van de medewerkers. Ook het uitvoeren van allerlei testen om de veiligheid van de ICT te toetsen, zoals hack-/penetratietests en het testen van DigiD-aansluitingen, moet een routine worden en geen uitzondering. Taken op dit gebied worden steeds technischer en complexer en daarvoor is de inzet van een Technical Security Officer (TSO) noodzakelijk. In 2023 zal worden onderzocht op welke wijze hierin kan worden voorzien, via een dienstverleningscontract of door het in dienst nemen van een specifieke medewerker voor deze taak. De verwachting is dat de kosten voor informatiebeveiliging in de komende jaren aanzienlijk gaan toenemen.

Informatiemanagement

In de komende jaren zal de druk op informatiemanagement vergroten omdat diensten van de gemeente aan burgers en ondernemers in toenemende mate worden gedigitaliseerd. Tevens zal er een digitaliseringsslag moeten plaatsvinden in de werkprocessen van de medewerkers om het hoofd te kunnen bieden aan de krapte op de arbeidsmarkt. Applicaties en digitale oplossingen zullen processen in toenemende mate ondersteunen. Robotic Proces Automation (het automatiseren van steeds terugkerende, repeterende handelingen in een proces), Business Intelligence (BI), Smart City, het zijn oplossingen die al bestaan maar in Houten nog niet worden gebruikt. Het is zaak om hier op in te gaan zetten om in de nabije toekomst niet in de problemen te komen met het bezetten van arbeidsplaatsen die vrijkomen door de vergrijzing.

WOO:

Vanaf 1 mei 2022 wordt de Wet open overheid (WOO) gefaseerd ingevoerd. Alle documenten die betrekking hebben op overheidshandelen zijn in principe openbaar. De wet kent een actieve en een passieve openbaarmaking (lees: de voormalige Wet Openbaarheid Bestuur). We werken volgens een groeimodel: nú regelen wat minimaal vereist is en daarna ervaring opdoen en de processen rondom de WOO steeds beter inrichten.

Het Rijk stelt voor de periode 2022 t/m 2026 eenmalige en structurele middelen ter beschikking. Zodra de eerste ervaringen zijn opgedaan, wordt een collegevoorstel opgesteld voor het verdere invoeringstraject en de besteding van de middelen.

3. Indicatoren

In onderstaande tabel zijn de van toepassing zijnde BBV-indicatoren binnen het taakveld 'Bestuur en ondersteuning' per 1 januari van het betreffende jaar weergegeven.

Omschrijving	Bron	Realisatie			Raming	
		2019	2020	2021	2022	2023
Formatie (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,73	5,80	5,79	5,75	5,74
Bezetting (BBV)	Fte per 1.000 inwoners	5,39	5,56	5,67	5,74	5,40
Apparaatkosten (BBV)	Kosten per inwoner	€ 547	€ 548	€ 587	€ 563	€ 589
Externe inhuur (BBV)	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	9,20%	11,50%	13,40%	0,80%	2,90%*
Overhead (BBV)	% van totale lasten	10,10%	9,00%	9,40%	8,80%	9,80%

* In de primitieve begroting is nog nauwelijks sprake van geraamde inhuur. In de loop van het begrotingsjaar wordt inhuur aan de hand van besluitvorming geraamd en wordt bijbehorende dekking aangegeven.

4. Betrokkenheid verbonden partijen

Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Deze gemeenschappelijke regeling heeft tot doel uit overwegingen van kwaliteit, continuïteit en efficiency samen te werken bij de beleidsvoorbereiding, heffing en invordering van waterschapsbelasting en gemeentelijke belastingen, evenals bij de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en het beheer en de uitvoering van vastgoedinformatie.

Paragraaf Global Goals

Houten4GlobalGoals

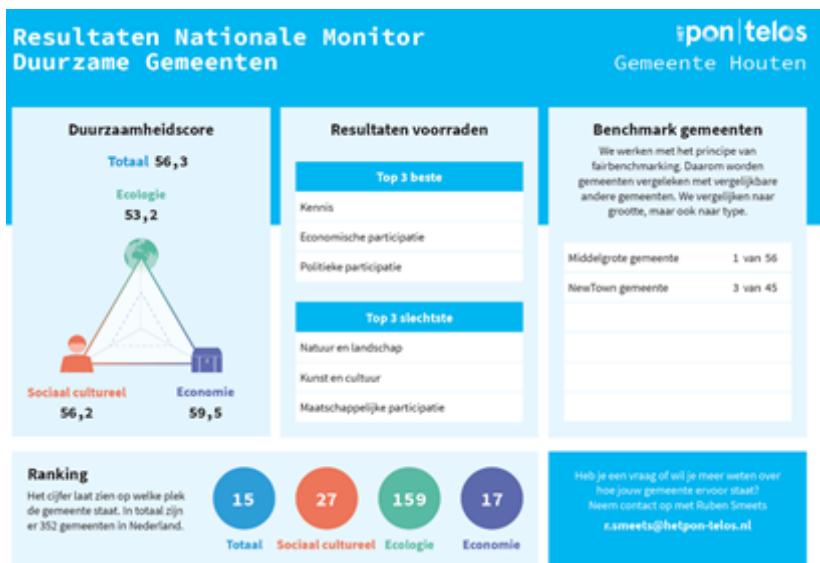

Samen op weg naar
EEN DUURZAME WERELD

De Verenigde Naties (VN) heeft in 2015 17 doelen voor duurzame ontwikkeling vastgesteld. Deze Sustainable Development Goals noemen we ook wel [Global Goals](#).

Alle lidstaten hebben deze doelen unaniem omarmd en ze vormen een belangrijke gezamenlijke agenda voor overleden. Lokale overheden en dus ook gemeenten vervullen een essentiële rol bij de implementatie. Voorbeelden van thema's zijn: kwaliteitsonderwijs, betaalbare en duurzame energie, duurzame steden en gemeenschappen en partnerschappen om de doelstellingen te bereiken.

Wij dragen met het Houtense beleid bij aan een rechtvaardige, veilige en toekomstbestendige wereld, dus aan de doelen van [Global Goals](#). We scoren als gemeente hoog op de Nationale Monitor Duurzame Gemeenten en dragen met trots het predicaat Global Goals. Met het realiseren van de Global Goals werken we aan grote maatschappelijke opgaven, samen met maatschappelijke initiatieven en sociale ondernemingen. Allemaal vanuit dezelfde intentie en behoefte, om samen te werken aan een nog meer duurzame wereld. Bij de deelprogramma's van deze begroting is aangegeven aan welke Global Goal wordt bijgedragen, met een link naar deze paragraaf. In onderstaande tabel zijn alle Global Goals opgenomen met een link naar het desbetreffende deelprogramma.

Onze gemeente draagt het predicaat Global Goals met trots. Ook in 2022 scoort Houten goed met een 15e plaats van alle gemeenten die zijn onderzocht in de Nationale Monitor Duurzame Gemeenten.

In deze begroting is een verwijzing opgenomen naar wat we doen op het gebied van Global Goals. De specifieke Global Goals zijn via een symbool en een code opgenomen. Hieronder staan ze schematisch vermeld.

GLOBAL GOALS IN PROGRAMMA'S								
	GG1 - Einde aan Armoede	GG2 - Einde aan Honger, zorgen over voedselzekerheid en duurzame landbouw	GG3 - Gezondheidszorg voor iedereen	GG4 - Inclusief, gelijkwaardig en goed onderwijs voor iedereen	GG5 - Gelijke rechten m/v en empower-ment van vrouwen en meisjes	GG6 - Schoon water en sanitaire voorzieningen voor iedereen	GG7 - Toegang tot betaalbare en duurzame energie voor iedereen	GG8 - Inclusieve economische groei, werkgelegenheid en fatsoenlijk werk voor iedereen
Programma's GG	1	2	3	4	5	6	7	8
SAMEN LEVEN								
Toegang & Transformatie	x		x	x	x			x
Jeugd en Onderwijs		x	x	x	x			x
WMO	x	x	x					x
Werk	x			x	x			x
Inkomen	x	x		x	x			x
Sport & Gezondheid		x	x		x			
Kunst en cultuur								
DUURZAME LEEFOMGEVING								
Wonen								
Commerciële voorzieningen en horeca								x
Leefomgeving								x
Gebiedsontwikkeling						x	x	
Duurzaamheid & energietransitie						x	x	
Landschap en recreatie								x
Cultuurhistorie en Archeologie								
GOEDE BEREIKBAARHEID								
Verkeersbeleid								
Autoverkeer						x	x	x
Fietsverkeer								x
Openbaar Vervoer								x
VEILIGE LEEFOMGEVING								
Sociale veiligheid en Openbare orde				x	x			
Fysieke veiligheid			x					
Crisisbeheersing								
BETROKKEN BIJ DE SAMENLEVING								
Politiek en Bestuur								
Dienstverlening								

GLOBAL GOALS IN PROGRAMMA's									
	GG9 - Infrastructuur voor duurzame Industrie	GG10 - Verminderen van ongelijkheid binnen en tussen landen	GG11 - Maak steden en dorpen inclusief, veilig, veerkrachtig en duurzaam	GG12 - Duurzaam consumptie en productie	GG13 - Aanpak van klimaatverandering	GG14 - Beschermen en duurzaam gebruik van oceanen en zeeën	GG15 - Beschermen en duurzaam gebruik van ecosystemen, bossen en biodiversiteit	GG16 - Bevorderen van veiligheid, publieke diensten en recht voor iedereen	GG17 - Versterken van mondiaal partnerschap en coherent beleid voor duurzame ontwikkeling
Programma's GG	9	10	11	12	13	14	15	16	17
SAMEN LEVEN									
Toegang & Transformatie			x					x	x
Jeugd en Onderwijs	x	x						x	x
WMO	x	x	x					x	x
Werk		x						x	x
Inkomen		x							x
Sport & Gezondheid	x	x	x						x
Kunst en cultuur		x							x
DUURZAME LEEFOMGEVING									
Wonen	x		x						
Commerciële voorzieningen en horeca	x								x
Leefomgeving	x		x	x	x	x	x	x	x
Gebiedsontwikkeling	x	x	x	x	x		x	x	x
Duurzaamheid & energietransitie			x	x	x	x	x	x	
Landschap en recreatie			x				x	x	x
Cultuurhistorie en Archeologie			x						x
GOEDE BEREIKBAARHEID									
Verkeersbeleid									
Autoverkeer	x		x	x					
Fietsverkeer	x		x	x					x
Openbaar Vervoer	x	x	x		x				x
VEILIGE LEEFOMGEVING									
Sociale veiligheid en Openbare orde		x	x	x				x	x
Fysieke veiligheid								x	x
Crisisbeheersing								x	
BETROKKEN BIJ DE SAMENLEVING									
Politiek en Bestuur		x	x					x	x
Dienstverlening		x						x	

Paragraaf Verbonden partijen en U10

Inleiding

Er is een aantal mogelijkheden om gemeentelijke taken uit te voeren. De gemeente kan taken zelf uitvoeren, kan dit uitbesteden aan een organisatie die losstaat van de gemeente door middel van subsidieverlening of met andere gemeenten samenwerken. Dit kan vorm krijgen door de taken onder te brengen in een gemeenschappelijke regeling of in een privaatrechtelijke vorm.

De gemeente Houten voert de meeste van haar publieke taken in eigen hand uit. Sommige taken verricht zij samen met andere gemeenten of organisaties. Dat kan in de vorm van een zogenaamde verbonden partij. Dat is een organisatie waar de gemeente een financieel én een bestuurlijk belang in heeft. Wat daaronder moet worden verstaan, staat in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

Van een financieel belang is sprake als de gemeente een bedrag aan een verbonden partij ter beschikking heeft gesteld dat zij bij faillissement niet kan opeisen of als de gemeente aansprakelijk is wanneer de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Onder een bestuurlijk belang wordt verstaan zeggenschap, via vertegenwoordiging in het bestuur of via stemrecht.

Een verbonden partij is veelal publiekrechtelijk georganiseerd. Dan is zij gebaseerd op een gemeenschappelijke regeling, die verschillende vormen kan hebben. Ook kan een verbonden partij een privaatrechtelijke constructie hebben. Zij heeft dan de vorm van een stichting, vereniging of vennootschap.

Onze gemeente neemt deel in acht gemeenschappelijke regelingen. Per 1 juli 2022 is de Wet op de gemeenschappelijke regelingen (Wgr) gewijzigd. Met deze wijziging wordt de betrokkenheid van volksvertegenwoordigers (lees: raadsleden) bij het bestuur van een samenwerkingsverband verbeterd. Zo krijgt de raad meer invloed op besluiten van een gemeenschappelijke regeling, bijvoorbeeld via zienswijzen of door het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie voor raadsleden bij 'zware' regelingen. Ook krijgt de raad meer mogelijkheden om invloed te hebben op het functioneren van een regeling, bijvoorbeeld via verplichte afspraken over evaluatie van de regeling en de verplichting om scherpere afspraken te maken over (financiële) gevolgen van uittreding voor de uittredende deelnemers. Op deze manier bestaat vooraf al duidelijkheid bij alle deelnemers over de (financiële) gevolgen die een eventuele uittreding met zich mee brengt. Daarnaast komen er extra controlebevoegdheden, zoals de mogelijkheid om een gezamenlijke enquête in te stellen over het functioneren van de gemeenschappelijke regeling. De uitwerking van de gewijzigde Wgr voor de acht gemeenschappelijke regeling waaraan we als gemeente ons hebben verbonden pakken we dit jaar op.

In deze paragraaf geven we per verbonden partij een overzicht van onder meer de relevante maatschappelijke ontwikkelingen en beleidsvoornemens van onze verbonden partijen (gemeenschappelijke regelingen respectievelijk vennootschappen) en U10 in 2022. U10 betrekken we erbij, omdat het een netwerk van samenwerkende gemeenten is en vanwege de grote lokale en regionale relevantie.

Speciale aandacht gaat uit naar het belang dat de verbonden partij voor Houten heeft. Aan de hand hiervan kan de raad beoordelen in hoeverre onze lokale doelstellingen via de verbonden partijen gerealiseerd worden.

Gemeenschappelijke regelingen GGD Regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Zeist
Deelnemende partijen	Colleges van de 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, IJsselstein, Utrechtse Heuvelrug, Utrecht en Zeist

Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings- organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	De GGD is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).																
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder (of burgemeester) heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per college (totaal 26). Houten heeft in het AB 1 stem van totaal 70. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 7 leden bestaat. Houten is ook vertegenwoordigd in de Bestuurscommissie Midden-Nederland (BC) die wordt gevormd door 25 portefeuillehouders uit de vijf regio's (exclusief gemeente Utrecht).																
Begrotingsprogramma	Samen leven, deelprogramma Sport en gezondheid																
Maatschappelijk belang	De GGDrU voert de wettelijke taken uit op het terrein van de openbare gezondheidszorg voor 26 gemeenten in de provincie Utrecht. De zorg is gebaseerd op de Wet publieke gezondheid (Wpg). De belangrijkste taak is het voorkomen van ziekten en het bevorderen van gezond gedrag en een gezonde leefomgeving.																
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Onderdeel uitmaken van de GGDrU levert voordelen op het gebied van (financiële) risicospreiding, bestuurlijke kracht, expertise en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én GGDrU zelf.																
Lokaal belang	We willen dat inwoners van Houten in balans zijn, gezond gedrag vertonen en in een gezonde leefomgeving wonen en participeren. Daarnaast willen wij voldoen aan onze wettelijk verplichte taken. Dit doen wij o.a. door taken uit te laten voeren door de GGDrU. Het gaat hier om wettelijke taken zoals Jeugdgezondheidszorg (JGZ, 0-18 jaar), infectieziektebestrijding, TBC-bestrijding, medische milieukundige zorg, technische hygiëne-zorg, seksuele gezondheid en inspecties kinderopvang. Daarnaast vraagt Houten inzet aan de GGDrU voor de uitvoering van onder meer forensische zorg, reizigersvaccinaties en het Rijksvaccinatieprogramma (RVP). Mede op basis van epidemiologisch onderzoek van de GGDrU, bestaande uit de Jeugdmonitor en de Volwassenenmonitor, richt Houten zich op de thema's: psychosociale gezondheid, gezond gewicht en bewegen, gezond opgroeien en preventie ten aanzien van het gebruik van genotmiddelen. Ook worden extra metingen gedaan naar de effecten van Corona voor jongvolwassenen alsmede volwassenen wat invloed kan hebben op ons beleid en de uitvoering daarvan.																
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Vanaf 2020 tot heden is de GGDrU vooral druk geweest met de bestrijding van het coronavirus. Het is de verwachting dat het Coronabedrijf geïntegreerd wordt met het onderdeel IZB (infectieziektebestrijding). Hoe het virus zich verder zal ontwikkelen is onduidelijk. De impact van de maatregelen (destijds) en Corona zelf worden goed gemonitord. Zo is 'mentale gezondheid' een pijler die meer aandacht heeft gekregen. Maatschappelijke ontwikkelingen zoals personeelstekorten maakt de uitvoering van taken binnen de GGDrU kwetsbaar. Denk aan uitvoering van de JGZ, het gebrek aan (forensische) artsen. Door de komst van Oekraïense ontheemden is er meer druk komen te liggen op taken van de GGDrU. Denk aan de JGZ, Prenatale huisbezoeken, het geven van extra voorlichting, het afleggen van huisbezoeken en het bieden van Rijksvaccinaties.																
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	In het najaar wordt door het nieuwe bestuur gewerkt aan het opstellen van een nieuwe bestuursagenda voor de jaren 2023- 2027. De inhoud bepaalt het beleid en daarmee de uitvoering. Dit heeft weer impact op de begroting (welke keuzes worden gemaakt, welke prioritering wordt gesteld en wat zijn de financiële effecten hiervan). Daarnaast werken we met een samenwerkingsovereenkomst tussen de gemeente Houten en de GGDrU. Daarin maken wij maatwerkafspraken die altijd tussentijds worden geëvalueerd en aan het eind van ieder jaar. In 2022 evalueren we de gemaakte afspraken en taken zoals opgenomen in de samenwerkingsovereenkomst.																
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaal tabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en begrote bijdrage 2022 t/m 2026 opgenomen.																
Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1.000) <table><tr><td></td><td>1-1-2021</td><td>31-12-2021</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>5.143</td><td>4.113</td><td>-1.030</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>35.524</td><td>49.258</td><td>13.734</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>40.667</td><td>53.371</td><td>12.704</td></tr></table>		1-1-2021	31-12-2021	Verschil	Eigen vermogen	5.143	4.113	-1.030	Vreemd vermogen	35.524	49.258	13.734	Totaal vermogen	40.667	53.371	12.704
	1-1-2021	31-12-2021	Verschil														
Eigen vermogen	5.143	4.113	-1.030														
Vreemd vermogen	35.524	49.258	13.734														
Totaal vermogen	40.667	53.371	12.704														

Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1.000)		
		Begroot	Gerealiseerd
	Exploitatieresultaat	-2.027	-1.030
	Mutaties reserves	2.027	1.595
	Resultaat	0	565
Website	www.ggdru.nl		

Afvalverwijdering Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest												
Deelnemende partijen	Colleges van de gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist												
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings- organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	AVU is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).												
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per college (totaal 25). Houten heeft in het AB 4 stemmen, op basis van het aantal inwoners. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 7 leden bestaat.												
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving												
Maatschappelijk belang	De AVU werkt samen met en in opdracht van de Utrechtse gemeenten aan de verbetering van het milieu met betrekking tot afval. Daarbij wordt gestreefd naar het bereiken van een zo gunstig mogelijk effect, tegen zo laag mogelijke kosten, wat een gunstig effect heeft op de tarieven. Namens de gemeenten zorgt de AVU voor de regie van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval (dus geen afval van bedrijven). De AVU doet dit door de organisatie en de regeling van transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen. Dat zijn restafval (huisvuil), ongescheiden grofvuil, GFT, papier en glas.												
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Alle gemeenten hebben er belang bij dat het transport, overslag, bewerking en verwerking van de grootste huishoudelijke afvalstromen goed geregeld is. Alle gemeenten profiteren mee van de lagere aanbestedingskosten door het gezamenlijk aan te besteden en profiteren mee van de veelal lagere prijzen die worden geboden als er grote hoeveelheden afval voor langere termijn ter verwerking worden aangeboden. De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is.												
Lokaal belang	De gemeente Houten levert zelf kennis aan de aangesloten gemeenten, maar profiteert ook van de kennis die de andere gemeenten inbrengen. Door het gezamenlijk aanbesteden van de grote stromen gescheiden ingezameld huishoudelijk afval, profiteren alle gemeenten van de besparing op de aanbestedingskosten en op de veelal gunstigere tarieven die worden geboden als het om grote hoeveelheden afval gaat.												
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Als gevolg van corona waren meer mensen thuis gaan werken. Daardoor ontstond er meer huishoudelijk afval. Dat is nu langzaam weer aan het verminderen. Het recyclen en afzetten van gerecycled materiaal tegen aanvaardbare kosten blijft een uitdaging, evenals het verminderen van de hoeveelheid afval (afvalpreventie).												
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	In 2023 moet het contract voor de inzameling van oud papier worden aanbesteed. AVU is voor enkele kleinere stromen (textiel en luiers) ook de inzameling en verwerking aan het regelen voor gemeenten die daar belangstelling voor hebben. AVU gaat in 2023 communicatiecampagnes voor de gemeenten opzetten.												
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin zijn de werkelijke bijdrage 2021 en de begrote bijdragen 2022 t/m 2026 opgenomen. De bijdrage in 2023 is met 4% gedaald t.o.v. 2022. Dat komt omdat het oud papier naar verwachting meer opbrengt dan in 2022. Daarnaast wordt verwacht dat de hoeveelheid huishoudelijk afval iets daalt omdat er minder thuis gewerkt wordt.												
Balanspositie eind 2021	<table><tr><td colspan="4">(bedragen x € 1.000)</td></tr><tr><td></td><td>1-1-2021</td><td>31-12-2021</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>696</td><td>820</td><td>124</td></tr></table>	(bedragen x € 1.000)					1-1-2021	31-12-2021	Verschil	Eigen vermogen	696	820	124
(bedragen x € 1.000)													
	1-1-2021	31-12-2021	Verschil										
Eigen vermogen	696	820	124										

	Vreemd vermogen	23.790	21.640	-2.150
	Totaal vermogen	24.486	22.460	-2.026
	* bron: jaarstukken AVU, vastgesteld op 6 juli 2022			
Financieel resultaat 2021		Begroot	Gerealiseerd	Vershil
	Exploitatieresultaat	0	124	124
	Mutaties reserves	0	1	1
	Resultaat	0	125	125
	* bron: jaarstukken AVU, vastgesteld op 6 juli 2022			
Website	www.avu.nl			

Recreatieschap Stichtse Groenlanden

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Raden, colleges en burgemeesters van de gemeenten Houten, Utrecht, Lopik, De Bilt, Nieuwegein, Woerden, IJsselstein, Stichtse Vecht en De Ronde Venen en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht.
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings- organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	Het Recreatieschap de Stichtse Groenlanden (RSG) is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder en een raadslid hebben zitting in het AB, dat is samengesteld uit 2 leden per deelnemer (totaal 20). Houten heeft in het AB 2 stemmen van totaal 22. Houten heeft één wethouder als lid in het DB, dat uit 10 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het ontwikkelen en beheren van recreatievoorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente Houten en de Utrechtse stadsregio. Het recreatieschap de Stichtse Groenlanden is belast met de ontwikkeling, het beheer en het onderhoud van de diverse dagrecreatieterreinen. Daarnaast houdt het recreatieschap zich bezig met aanleg en beheer van recreatieve routes en routenetwerken voor wandelen, fietsen, paardrijden en kanovaren. Dit zijn taken van het Routebureau, dat met ingang van 2023 als zelfstandige organisatie verder gaat.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Het belang is voor alle gemeenten en provincie gelijk, namelijk goede recreatievoorzieningen voor de inwoners binnen handbereik. Gebruik van recreatievoorzieningen door inwoners zijn regelmatig niet gebonden aan de gemeente waar je woont. De ene gemeente heeft door de ligging (bijvoorbeeld langs de Lek) en/of het grotere groene buitengebied meer ruimte voor opvang van recreanten dan een meer stedelijke gemeente zoals bijvoorbeeld Utrecht of Nieuwegein.
Lokaal belang	Voor onze inwoners is het van belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden in Houten en de regio zijn.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Steeds weer doen zich nieuwe ontwikkelingen in het gebied voor, waar het recreatieschap op inspeelt. Zo vragen landinrichtingsprojecten de nodige aandacht, omdat bij de herinrichting van een gebied vaak nieuwe recreatieve voorzieningen als wandel- en fietspaden worden aangelegd.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	Het Recreatieschap Stichtse Groenlanden, Plassenschap Loosdrecht en omstreken en de provincie Utrecht hebben samen hun uitvoeringstaken belegd bij Recreatie Midden-Nederland (RMN). RMN zal met ingang van 2023 worden opgeheven. De taken die RMN verricht worden met ingang van 2023 ondergebracht bij Staatsbosbeheer (SBB). Het recreatieschap heeft een opdrachtgever-opdrachtnemer relatie met SBB. Komende jaren zal deze samenwerking verder vorm gaan krijgen, waarbij ook duidelijk wordt welke kosten SBB daarvoor in rekening mag brengen en welk onderhoudsniveau de leden nastreven.
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaaltabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en begrote bijdrage 2022 t/m 2026 opgenomen.

Balanspositie eind 2021 basis concept jaarrekening	(bedragen x € 1.000)		
		1-1-2021	31-12-2021
			Vershil
	Eigen vermogen	4.610	5.256
	Vreemd vermogen	3.299	3.058
	Totaal vermogen	7.909	8.314
Financieel resultaat 2021 basis concept jaarrekening	(bedragen x € 1.000)		
		Begroot	Gerealiseerd
			Vershil
	Exploitatieresultaat	-9	1.066
	Mutaties reserves	-144	-1.587
	Resultaat	-153	-521
Website	Recreatieschap Stichtse Groenlanden - Recreatie Midden-Nederland (recreatiemiddennederland.nl)		

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Colleges en burgemeesters van de 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings- organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	De VRU is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De burgemeester heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit de burgemeesters van de gemeenten (totaal 26). Houten heeft in het AB 3 stemmen, op basis van het aantal inwoners. Houten heeft geen lid in het DB, dat uit 5 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Veilige leefomgeving
Maatschappelijk belang	De VRU voert de taken uit die zij heeft op grond van de Wet Veiligheidsregio's. De VRU draagt zorg voor een (fysiek) veiligheidszorgniveau en verhoogt dit daar waar het kan. Het werk van de VRU is gericht op externe veiligheid, brandveiligheid en brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Het regionale belang is gelegen in: - eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer; - eenduidige aanpak van rampen en crises; - eenduidige aanpak brandweerzorg.
Lokaal belang	De VRU inventariseert voor de gemeente Houten de risico's (inhoudelijk en financieel) op branden, rampen en crises en adviseert hierover het bevoegd gezag. De VRU organiseert voor de gemeente Houten de brandweerzorg met als taak: het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. De VRU bereidt zich voor op de bestrijding van branden en organiseert de rampenbestrijding en de crisisbeheersing. De VRU heeft de verantwoordelijkheid voor het instellen en in stand houden van een brandweer, GHOR, meldkamerfunctie, aanschaffen en beheren van gemeenschappelijk materieel en de informatievoorziening voor het gebruik tijdens calamiteiten.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Ontwikkelingen in het zorgveld Inwoners blijven langer thuis wonen en worden minder snel (of minder lang) in instellingen opgevangen en verzorgd. We verwachten meer zelfredzaamheid, samenredzaamheid, burgerkracht en maatschappelijke vitaliteit. Dit betekent dat de (brand)veiligheidsrisico's toenemen. Inwoners die nu langer thuis en zelfstandig wonen zijn relatief vaak verminderd zelfredzaam. Vanuit veiligheidsperspectief is hier sprake van een paradox. De invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) en het beleid van de overheid om burgers zo lang mogelijk thuis te laten wonen, hebben vergaande consequenties voor de zorg en daarmee ook voor de GHOR-organisatie. Klimaatadaptatie

	De verandering van het klimaat zorgt ervoor dat integraal gekeken moet worden naar de inrichting van de fysieke leefomgeving. Hitte- en droogteperioden, wateroverlast en de kans op een overstroming nemen als gevolg van de klimaatverandering toe. Gevolgbeperking op deze terreinen is landelijk een belangrijk aandachtspunt maar zeker ook bij de VRU. <u>Circulaire economie</u> De steeds sneller veranderende maatschappij zorgt voor andere (nieuwe) risico's. De energietransitie waarin de omschakeling van fossiele brandstoffen (olie, aardgas, steenkolen) naar duurzame energie (zon, wind en aardwarmte) centraal staat, zorgt voor een ander gebruik van vervoersmiddelen en veranderingen in de mobiliteit. Dit leidt tot andere vraagstukken bij externe veiligheid, verkeersveiligheid en brandveiligheid.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	De begroting VRU 2023 heeft betrekking op het (derde en) laatste jaar van de beleidsperiode 2020-2023 zoals beschreven in het beleidsplan 2020-2023 VRU. Voor deze beleidsperiode heeft de VRU zich ten doel gesteld geen aanvullende bijdrage te vragen voor nieuw beleid. Eventuele structurele kosten die voortvloeien uit nieuw beleid worden gedekt uit besparingen door efficiënter te werken en bestaand beleid te heroverwegen (nieuw voor oud). Hieronder een opsomming van de ontwikkelingen. <u>Concessievergoeding openbaar meldsysteem</u> Het OMS voor de veiligheidsregio's Utrecht, Flevoland en Gooi en Vechtstreek is in 2014 gezamenlijk aanbesteed. De overeenkomsten van de drie regio's met zes leveranciers hebben een looptijd tot 30 april 2024. Omdat uit onderzoek in opdracht van het Veiligheidsberaad duidelijk is geworden dat de rol van de veiligheidsregio in het exploiteren van een openbaar meldsysteem (OMS) geen wettelijke grondslag heeft, is - vooruitlopend op de overgang naar de landelijke voorziening - de concessievergoeding per 2022 op nihil gesteld, zodat abonnees geen financieel nadeel ondervinden van de gefaseerde ingebruikname van de landelijke voorziening. Met het instellen van een OMS-fonds door het algemeen bestuur van 29 maart 2021, is rekening gehouden met het wegvallen van de OMS-opbrengsten. Derhalve leidt deze ontwikkeling niet tot een bijstelling van de gemeentelijke bijdrage in de begroting 2023. Het structureel opvangen van het wegvallen van de OMS-inkomsten vraagt om fundamentele keuzes in de taakuitvoering, die meegenomen worden in de bestuurlijke afwegingen voor de nieuwe beleidsperiode 2024-2027. <u>Tijdelijke voorziening calamiteitencoördinator meldkamer (Caco)</u> De functie van calamiteitencoördinator (Caco) wordt momenteel uitgevoerd als neventaak van centralisten van brandweer en politie. De politie heeft aangegeven per 1 september 2022 te willen stoppen met het leveren van personeel voor invulling van de calamiteitencoördinator. Dit betekent dat de huidige werkwijze niet voortgezet kan worden en dat een alternatief moet worden gevonden om te voldoen aan de wettelijke beschikbaarheidseisen van de veiligheidsregio. Samen met de veiligheidsregio's Gooi- en Vechtstreek en Flevoland worden afspraken gemaakt om in de meldkamer Midden-Nederland te voorzien in een 24/7 'dedicated' calamiteitencoördinator per 2025 als de nieuwe meldkamer in gebruik wordt genomen. Voor de tussenliggende periode wordt een tijdelijke voorziening getroffen die extra capaciteit vergt. De kosten voor deze extra capaciteit in de periode van 1 september 2022 tot en met 2024 bedragen € 1,3 miljoen. Hiervan kan bijna € 1 miljoen incidenteel binnen de begroting worden gedekt door herprioritering van taken die in het verlengde van de calamiteitencoördinatorfunctie en incidentele budgetten die voor dit doel gereserveerd waren. Voor het resterende deel zijn incidentele middelen via de ontwikkel- en egalisatiereserve voor 2023 (165K) en 2024 (165K) beschikbaar gesteld. <u>AED</u> Op 8 november 2021 heeft het algemeen bestuur besloten om de collectieve uitvoering van de AED-taak (niet wettelijk) in de huidige beleidsperiode tot en met 2023 voort te zetten en de afweging voor de volgende beleidsperiode (2024-2027) te betrekken bij de integrale besluitvorming over de taakuitvoering in het kader van het nieuwe beleidsplan. Daarmee is ook besloten de financiële effecten hiervan te verwerken in de geactualiseerde begroting 2022 en de ontwerpbegroting 2023. Dit betekent dat op basis van de evaluatie uitvoering AED-taak de gemeentelijke bijdrage vanaf 2022 structureel met € 115.000 is verlaagd en terugvloeit naar gemeenten.
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaal tabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en begrote bijdrage 2022 t/m 2026 opgenomen.

Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1.000)		
		1-1-2021	31-12-2021
	Eigen vermogen	17.332	27.237
	Vreemd vermogen	47.178	62.708
	Totaal vermogen	64.190	85.945
Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1.000)		
		Begroot	Gerealiseerd
	Exploitatieresultaat	1.784	5.505
	Mutaties reserves	-1.784	-2.403
	Resultaat	0	3.103
Website	www.vru.nl		

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)

Vestigingsplaats	Nieuwegein
Deelnemende partijen	Raden en colleges van de Lekstroomgemeenten Houten, IJsselstein, Nieuwegein en Lopik
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings- organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	WIL is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder en een raadslid hebben zitting in het AB, dat is samengesteld uit 2 leden per deelnemer (totaal 8). Houten heeft in het AB 2 stemmen van totaal 8. De wethouder die lid is van het AB is tevens lid van het DB, dat uit 4 leden bestaat.
Begrotingsprogramma	Samen en leven, deelprogramma Leren en Werken
Maatschappelijk belang	WIL verleent de dienstverlening op het terrein van de Participatiewet aan de inwoners van de vier samenwerkende gemeenten. De dienstverlening omvat bijstandsverlening, re-integratie, werkgeversdienstverlening, inkomensondersteuning en schuldhulpverlening.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	De samenwerking biedt financieel voordeel, omdat we gezamenlijk efficiënter uitkeringen kunnen verstrekken. Door uitvoering en beleid met elkaar te organiseren, kunnen meer initiatieven worden ontplooid en uitgevoerd en kunnen vacatures regiobreed worden uitgezet. Dit heeft effectievere uitvoering, meer kwaliteit in de uitvoering en minder overhead tot gevolg.
Lokaal belang	Het belang van Houten is dat door in gezamenlijkheid schulddienstverlening en bijstandsverstrekking te organiseren een hogere betrouwbaarheid en kwaliteit kan worden gegarandeerd. Er wordt op gestuurd dat vanuit de regionale organisatie WIL zoveel mogelijk aansluiting wordt gezocht bij het lokale netwerk in Houten.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	Een stijgende inflatie zorgt er voor dat mensen met een laag inkomen nog minder te besteden hebben. De kans op leven in armoede of het maken van schulden wordt daardoor groter. In 2023 wordt dit nauwlettend gevolgd en op ingespeeld. Daarnaast is er halverwege een groot tekort op de arbeidsmarkt, maar is de arbeidsmarkt door tal van factoren (Rentepercentage, olieprijs, oorlog in Oekraïne) instabiel. De ontwikkeling van de arbeidsmarkt is een belangrijk aandachtspunt in 2023.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	WIL heeft in haar begroting 2023 duidelijk aangegeven dat zij ook op de gebieden inkomensverstrekking en schulddienstverlening meer lokaal gericht wil gaan werken. De invoering van de wet Maatschappelijke opvang en beschermd wonen en de doorontwikkeling van de Utrechtse werktafel (op arbeidsmarktniveau, gericht op dienstverlening aan werkgevers) zijn zaken die impact hebben op de bedrijfsvoering in 2023.
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaal tabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en begrote bijdrage 2022 t/m 2026 opgenomen.

Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1.000)		
	1-1-2021	31-12-2021	Vershil
Eigen vermogen	0	0	
Vreemd vermogen	8.096	5.846	-2.250
Totaal vermogen	8.096	5.846	-2.250
Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1.000)		
	Begroot	Gerealiseerd	Vershil
Exploitatieresultaat	0	0	0
Mutaties reserves	0	0	0
Resultaat	0	0	0
	Het resultaat van WIL is zowel begroot als werkelijk altijd 0. Dit komt doordat de Wil op werkelijkheid afrekent met de deelnemende gemeenten.		
Website	www.wil-lekstroom.nl		

Regionaal Archief Zuid Utrecht (RAZU)

Vestigingsplaats	Wijk bij Duurstede
Deelnemende partijen	Gemeenten Bunnik, Houten, Rhenen, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Vijfheerenlanden
Openbaar lichaam/bedrijfsvoeringsorganisatie/gemeenschappelijk orgaan	Het RAZU is een bedrijfsvoeringsorganisatie (met éénlaags bestuur).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De RAZU heeft een één laagsbestuur. Iedere deelnemende gemeente levert een bestuurslid. Onze burgemeester is dit vanuit de gemeente Houten. In de besluitvorming geldt de meerderheid van stemmen. Ieder lid van het bestuur heeft een aantal stemmen afhankelijk van het aantal inwoners van de gemeente (artikel 8 van de gemeenschappelijke regeling). Dit levert de volgende stemverdeling op: Bunnik 2 stemmen, Houten 6 stemmen, Rhenen 3 stemmen, Utrechtse Heuvelrug 5 stemmen, Wijk bij Duurstede 3 stemmen en Vijfheerenlanden 6 stemmen.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het RAZU geeft uitvoering aan de Archiefwet 1995. Deze wet verplicht overheidsinstellingen de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren, en archieven onder dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor iedere belangstellende. Tot de taken van het RAZU behoren: - beheer van oudere archieven - toezicht en advisering - beheer jongere archieven - dienstverlening met inbegrip van publieksactiviteiten op cultuurhistorisch gebied. Verder vervult het RAZU de (niet wettelijk verplichte) functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	De toegevoegde waarde van het samenwerkingsverband is het gezamenlijk kunnen oppakken van vraagstukken op het gebied van nieuwe wetgeving zoals de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Wet open overheid (Woo), de nieuwe Archiefwet, etc.. Iedere gemeente behoeft dan niet afzonderlijk het wiel uit te vinden. Daarnaast speelt de digitalisering van de informatie een steeds grotere rol, waarbij kennis van de deelnemende gemeenten over deze complexe materie gedeeld kan worden. Ook het gezamenlijk realiseren van projecten zoals de verkenning voor het realiseren van een e-depot (2020-2021) is een goed voorbeeld van samenwerken en kennis delen.
Lokaal belang	Het RAZU voert voor de gemeente Houten de taken uit de Archiefwet uit waardoor de gemeente Houten aan haar wettelijke verplichtingen voldoet. De Archiefwet schrijft voor dat een onafhankelijke archiefinspecteur toezicht houdt op de archieven/informatiehuishouding van een gemeente. De archiefinspecteur van het RAZU vervult deze taak voor de deelnemende gemeenten. Daarnaast ontsluit de digitale beeldbank van het RAZU 15.000 foto's van Houten en omgeving inclusief beschrijving voor onze inwoners. Door het ontsluiten via de website wordt de collectie toegankelijker voor inwoners, waardoor het historisch besef toeneemt.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en	De door het Rijk aangekondigde nieuwe Archiefwet 2021 wordt uitgesteld naar mogelijk begin 2024. Aanpassing van de huidige Archiefwet 1995 is nodig om ervoor te zorgen dat overheidsorganisaties ook digitale informatie goed opslaan en toegankelijk

uitdagingen	houden. Bovendien worden van overheidsorganisaties verlangd dat blijvend te bewaren informatie na tien jaar in plaats van twintig jaar wordt overgebracht naar een archiefdienst waar iedereen de informatie kan raadplegen. De Woo (Wet Open Overheid) als opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) is 1 mei 2022 gedeeltelijk in werking getreden. De Woo heeft als doel een transparante overheid te bevorderen en de informatiehuishouding op orde te brengen. Hieronder valt ook de toegang tot overheidsinformatie uit de archieven. Implementatie van de Woo bij gemeenten vindt gefaseerd plaats.																
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	<u>inrichting e-depot</u> Als uitvloeisel van de pilot e-depot start de RAZU voor het beheer van digitale archieven met de inrichting van een e-depot en inpassing hiervan binnen de informatiekundige visie Common Groud. Dit gebeurt op projectbasis. <u>Nieuwe wetgeving</u> Het RAZU onderzoekt de benodigde maatregelen om te voldoen aan de nieuwe Archiefwet en de Woo. Dit onderzoek moet leiden tot de implementatie van verbeterplannen. <u>Beleidsplan 2023-2026</u> Eind 2022 verschijnt het nieuwe beleidsplan 2023-2026 van de RAZU met hierin het ambitieniveau voor de taakuitvoering in deze periode. Ter voorbereiding van het nieuwe beleidsplan zijn vijf toekomstperspectieven geschetst die richting geven aan de activiteiten in de jaren 2023-2026. De vijf perspectieven zijn: • <u>Fygitaal</u> • <u>Verbindend</u> • <u>Zichtbaar</u> • <u>Inclusief</u> • <u>Dynamisch</u> <u>Vernieuwing begroting</u> Begin 2022 is het RAZU samen met de deelnemende gemeenten een traject gestart om te komen tot een meer inzichtelijk programmaplan en eenduidige uitgangspunten voor de financiële begroting. Hierdoor bevat de begroting 2023-2026 van de RAZU duidelijker scheiding van activiteiten ('wat gaan we doen') en resultaten ('wat is het resultaat'). Vervolgstappen krijgen hun verwerking in de Kadernota 2024.																
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaal tabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en de begroting 2022 t/m 2026 opgenomen.																
Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1.000) <table><tr><td></td><td>1-1-2021</td><td>31-12-2021</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>230</td><td>275</td><td>45</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>644</td><td>1.007</td><td>363</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>874</td><td>1.282</td><td>408</td></tr></table>		1-1-2021	31-12-2021	Verschil	Eigen vermogen	230	275	45	Vreemd vermogen	644	1.007	363	Totaal vermogen	874	1.282	408
	1-1-2021	31-12-2021	Verschil														
Eigen vermogen	230	275	45														
Vreemd vermogen	644	1.007	363														
Totaal vermogen	874	1.282	408														
Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1.000) <table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>-77</td><td>45</td><td>122</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>77</td><td>44</td><td>-33</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>0</td><td>89</td><td>89</td></tr></table>		Begroot	Gerealiseerd	Verschil	Exploitatieresultaat	-77	45	122	Mutaties reserves	77	44	-33	Resultaat	0	89	89
	Begroot	Gerealiseerd	Verschil														
Exploitatieresultaat	-77	45	122														
Mutaties reserves	77	44	-33														
Resultaat	0	89	89														
Website	www.razu.nl																

Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Colleges van gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Woudenberg en Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht
Openbaar lichaam/bedrijfsvoerings-organisatie/gemeenschappelijk orgaan	De RUD is een openbaar lichaam (met algemeen bestuur, dagelijks bestuur en voorzitter).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder heeft zitting in het AB, dat is samengesteld uit 1 lid per deelnemer (totaal 12). Houten heeft in het AB 1 stem van totaal 13 (de provincie heeft 2 stemmen). Houten heeft geen zitting in het DB.

Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Het maatschappelijk belang van de RUD is gelegen in een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu). De RUD voert vergunningverlenende, toezichthoudende en handhavende taken uit op het gebied van milieu.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Regionale samenwerking biedt kansen om de kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving op het gebied van milieu te verbeteren en om tot kennisverbetering te komen.
Lokaal belang	Het belang voor Houten is gelegen in kwalitatief goede VTH-taakuitvoering op milieudossiers.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen en uitdagingen	1 januari 2023 is voor zover nu bekend het moment van de invoering van de Omgevingswet. De RUD bereidt zich hierop voor. Daarnaast verdwijnt de Wet bodembescherming en vindt er wat betreft bodemtaken een verschuiving plaats van provincie naar gemeenten.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	<u>Kortere behandeltermijnen</u> Om de kortere termijnen van acht weken in plaats van 26 weken te kunnen halen wordt het nog belangrijker dat de RUD vroegtijdig wordt uitgenodigd voor intake- en/of omgevingstafels. <u>Het gebruik van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) gekoppeld aan het zaaksysteem</u> Het VTH-zaaksysteem van de RUD is in 2022 gekoppeld aan de centrale landelijke structuur, zodat vergunningaanvragen worden ontvangen en samengewerkt kan worden met ketenpartners bij een vergunningaanvraag. De RUD zal voor 1 januari 2023 in de basis klaar zijn om het DSO te gebruiken. <u>Afstemming en samenwerking bij vergunningverlening en handhaving</u> Onder de Omgevingswet worden vaker vergunningen verleend waarbij andere bevoegde gezagen en adviseurs betrokken zijn. Hiervoor is meer afstemming nodig met ketenpartners. De RUD gaat hier samen met de deelnemers in 2022 invulling aan geven. <u>Verschuiving in basistaken</u> Er vinden een aantal verschuivingen plaats in het basistakenpakket. De taken met betrekking tot veehouderijen, garagebedrijven en alle gesloten bodemsystemen worden in principe toegevoegd aan het uitvoeringspakket van de RUD. <u>Verschuivingen bodem</u> Door de verschuiving van het bevoegd gezag onder de Omgevingswet voor de bodemtaken, zal een groot deel van de taken die de RUD tot nu toe voor de provincie in uitvoering heeft, worden overgedragen aan de gemeenten. Het algemeen bestuur heeft besloten dat de RUD-gemeenten in principe hun nieuwe bodemtaken bij de RUD zullen gaan beleggen. Daarnaast heeft de RUD de intentie om op het gebied van bodemtaken meer te gaan samenwerken met de ODRU (de andere uitvoeringsdienst in de provincie). <u>Samen op weg</u> Naast de komst van de Omgevingswet loopt het programma Samen op weg. Dit programma is ingegeven vanuit de wens om de kwaliteit en de effectiviteit van de RUD als uitvoeringsorganisatie voor de toekomst te borgen, waarbij de RUD Utrecht steeds verder toegroeit naar een technisch adviserende uitvoeringsdienst. Dit is een groeitraject waar zowel de RUD als haar deelnemers in 2023 een bijdrage aan moeten leveren. Voor de RUD Utrecht ligt de nadruk enerzijds op het verder ontwikkelen en in de organisatie inbedden van zogenaamde 'rode' competenties zoals procesvaardigheid, bestuurlijke sensitiviteit, een ondernemende en oplossingsgerichte houding of juist een innovatieve of creatieve aanpak. Dit naast de zogenaamde 'blauwe' competenties die al goed ontwikkeld zijn. Anderzijds komt de nadruk te liggen op technische advisering over milieuthema's zoals geluid, trillingen, lucht, etc. In beide trajecten ligt de nadruk net als in 2022 op een RUD die zich meer in de breedte ontwikkelt.
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaal tabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en begrote bijdrage 2022 t/m 2026 opgenomen. Momenteel wordt gewerkt aan een voorstel tot 1e begrotingswijziging 2023 waarbij de jaarlijkse bijdrage als gevolg van recente CAO ontwikkelingen met 12.000 euro stijgt. De trajecten Samen op weg, overdracht van bodemtaken en eventuele ophoging van de bijdrage als gevolg van wettelijke aanpassing van het basistakenpakket zijn in deze

	begroting (en bijdrage) nog niet doorvertaald. Hiervoor volgen begrotingswijzigingen zodra een concreet beeld van de effecten aanwezig is.																		
Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1.000) <table> <tr> <th></th><th>1-1-2021</th><th>31-12-2021</th><th>Verschil</th></tr> <tr> <td>Eigen vermogen</td><td>1.659</td><td>2.227</td><td>568</td></tr> <tr> <td>Vreemd vermogen</td><td>2.612</td><td>5.325</td><td>2.713</td></tr> <tr> <td>Totaal vermogen</td><td>4.271</td><td>7.552</td><td>3.281</td></tr> </table>				1-1-2021	31-12-2021	Verschil	Eigen vermogen	1.659	2.227	568	Vreemd vermogen	2.612	5.325	2.713	Totaal vermogen	4.271	7.552	3.281
	1-1-2021	31-12-2021	Verschil																
Eigen vermogen	1.659	2.227	568																
Vreemd vermogen	2.612	5.325	2.713																
Totaal vermogen	4.271	7.552	3.281																
Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1.000) <table> <tr> <th></th><th>Begroot</th><th>Gerealiseerd</th><th>Verschil</th></tr> <tr> <td>Exploitatieresultaat</td><td>-435</td><td>567</td><td>1.002</td></tr> <tr> <td>Mutaties reserves</td><td>370</td><td>270</td><td>-100</td></tr> <tr> <td>Resultaat</td><td>-65</td><td>837</td><td>902</td></tr> </table>				Begroot	Gerealiseerd	Verschil	Exploitatieresultaat	-435	567	1.002	Mutaties reserves	370	270	-100	Resultaat	-65	837	902
	Begroot	Gerealiseerd	Verschil																
Exploitatieresultaat	-435	567	1.002																
Mutaties reserves	370	270	-100																
Resultaat	-65	837	902																
Website	www.rudutrecht.nl																		

Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	College van dijkgraaf en hoogheemraden van Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden en colleges van gemeenten De Bilt, Utrecht, Houten, Nieuwegein, Bunnik, Lopik, Zeist, Utrechtse Heuvelrug en Stichtse Vecht.
Openbaar lichaam/ bedrijfsvoerings-organisatie/ gemeenschappelijk orgaan	De BghU is een bedrijfsvoeringsorganisatie (met éénlaags bestuur).
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Een wethouder heeft zitting in het bestuur, dat is samengesteld uit 1 lid per college van burgemeester en wethouders en 2 leden van het college van dijkgraaf en hoogheemraden (totaal 11). Houten heeft in het bestuur 8 stemmen van totaal 200.
Begrotingsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen
Maatschappelijk belang	De BghU kan blijvend investeren in de kwaliteit van dienstverlening.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Als samenwerkingsverband verzorgt de BghU namens de deelnemers de heffing en invordering van lokale belastingen binnen het werkgebied en stelt jaarlijks de WOZ-waarden vast van alle onroerende zaken voor onze deelnemers. Verzorgt voor alle gemeentelijke deelnemers de uitvoering van de basisregistratie Waardebepaling Onroerende Zaken (Wet WOZ) en meten voor alle gemeenten de gebruiksoppervlakte in voor de basisadministratie adressen en gebouwen (BAG). De BghU borgt de continuïteit van zijn taakuitvoering en streeft naar continue verbetering van kwaliteit en klantgerichtheid van het waarderings- en belastingproces. BghU wordt geleid op basis van maatschappelijk algemeen aanvaardbare principes. Afgelopen jaar is onze strategie aangescherpt en intern uitgedragen met • het streven naar goede en betrouwbare dienstverlening en • efficiënt objectenbeheer.
Lokaal belang	De BghU behartigt namens de gemeente Houten haar belangen op het gebied van de heffing en invordering van belastingen, de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken en basisadministraties en basisregistraties.
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	Het is de verwachting dat in 2022 pas echt duidelijk wordt of de coronacrisis in 2020 en 2021 op langere termijn leidt tot meer kwijtscheldingen, slechter betaalgedrag en meer invorderingsactiviteiten. De geschatte dwanginvorderingsopbrengsten zijn structureel verhoogd vanaf 2022, op basis van een toegenomen volume en ervaringscijfers van 2020. Daarbij is wel een onzekerheid opgenomen, vanwege de relatieve onzekerheid rondom faillissementen en de na-ijlende effecten van de coronacrisis, met name na het wegvallen van alle steunpakketten. In de begroting 2023 is daarom hier in het weerstandsvermogen een bedrag gereserveerd.
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	De kernwaarden blijven onverminderd van kracht: klantgericht, efficiënt, resultaatgericht en samenwerken. Deze kernwaarden zijn bepalend voor het kunnen realiseren van de missie en visie van de organisatie en het creëren van de gewenste bedrijfscultuur in de organisatie. Beleidsvoornemens zijn: • beter beheer Objecten (BAG, BRK), Eigenaren (BRK), Gebruikers (NHR, BRP) en Gebruik / Verbruik ook in verband met eventuele invoering

	samengestelde objectenregistratie (SOR); • de bezwarenanalyse moet verder ontwikkeld worden en ingebed gaan worden in het primaire proces om zo bezwaren te voorkomen. • verdere ontwikkeling van de medewerkers dienstverlening door gerichte training (benaderen klanten, opstellen schriftelijke communicatie, etc.); • op basis van de uitkomsten van het in 2022 gehouden Klanttevredenheids-onderzoek (KTO) stelt de BghU een communicatieplan op. Aan de hand van het KTO kunnen verbeteringen doorgevoerd worden aan de website, brieven (eenduidige stijl, duidelijkheid voor belanghebbenden), instellen van een klantpanel en daarmee in gesprek om de dienstverlening naar een hoger niveau te trekken; • Goed omgaan met de inzet van de aanwezige capaciteit door bijvoorbeeld aan het begin van de cyclus een grotere capaciteit in te zetten op het afhandelen van kwijtscheldingsverzoeken en die capaciteit later in de cyclus in te zetten bij het inningsproces. Voor 2023 zal de nieuwe wet- en regelgeving in werking treden wat betreft de rechtsgang bij het afhandelen van de kwijtscheldingsverzoeken.																
Onze financiële bijdrage	Zie hiervoor de financiële totaal tabel aan het eind van deze paragraaf. Hierin is de werkelijke bijdrage 2021 en begrote bijdrage 2022 t/m 2026 opgenomen.																
Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1.000) <table><tr><td></td><td>1-1-2021</td><td>31-12-21</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>€ 1.428</td><td>€1.540</td><td>€ 112</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>€ 4.078</td><td>€5.297</td><td>€1.219</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>€ 5.506</td><td>€6.837</td><td>€1.331</td></tr></table>		1-1-2021	31-12-21	Verschil	Eigen vermogen	€ 1.428	€1.540	€ 112	Vreemd vermogen	€ 4.078	€5.297	€1.219	Totaal vermogen	€ 5.506	€6.837	€1.331
	1-1-2021	31-12-21	Verschil														
Eigen vermogen	€ 1.428	€1.540	€ 112														
Vreemd vermogen	€ 4.078	€5.297	€1.219														
Totaal vermogen	€ 5.506	€6.837	€1.331														
Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1.000) <table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>€ 0</td><td>€ 112</td><td>€ 112</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>€ 0</td><td>€326</td><td>€326</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td>€ 0</td><td>€438</td><td>€438</td></tr></table>		Begroot	Gerealiseerd	Verschil	Exploitatieresultaat	€ 0	€ 112	€ 112	Mutaties reserves	€ 0	€326	€326	Resultaat	€ 0	€438	€438
	Begroot	Gerealiseerd	Verschil														
Exploitatieresultaat	€ 0	€ 112	€ 112														
Mutaties reserves	€ 0	€326	€326														
Resultaat	€ 0	€438	€438														
Website	www.bghu.nl																

Vennootschap (BV, NV)

NV Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag
Deelnemende partijen	Alle gemeenten en provincies
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De BNG is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente heeft zeggenschap in de BNG via het stemrecht op de aandelen (1 stem per aandeel van € 2,50). Houten bezit 6.240 van de 55,69 miljoen aandelen. De portefeuillehouder financiën wordt jaarlijks uitgenodigd voor de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.
Begrotingsprogramma	Algemene dekkingsmiddelen
Maatschappelijk belang	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden. Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandeelen in het maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid. Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. Met een balans van circa € 150 miljard is BNG Bank de vierde bank van Nederland.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Het aanbieden van financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren voor overheden en instellingen met een maatschappelijk belang, tegen zo laag mogelijke kosten.

Lokaal belang	Het kunnen bankieren en het kunnen aantrekken van kredietfaciliteiten tegen gunstige condities.																
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	Met ‘Ons Kompas Naar Impact’ heeft BNG Bank ervoor gekozen om terug te gaan naar de essentie: het publieke domein en het publieke belang. De purpose van BNG Bank is: Gedreven door maatschappelijke impact. Deze purpose is leidend voor alles wat BNG Bank doet. De bank voert hierover het gesprek met haar klanten en helpt klanten bij het behalen van hun maatschappelijke doelen. De ambitie is dat klanten BNG Bank beschouwen als natuurlijke partner voor het oplossen van maatschappelijke vraagstukken, dat de bank daarin succesvol is en dat de bank dat kan aantonen.																
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	BNG Bank publiceert geen begrotingen waardoor we beperkt zicht hebben op haar beleidsvoornemens. Onderstaande voornemens zijn afkomstig uit het jaarverslag 2021. Ons doel is een stijging van de impact van onze klanten in 2023 met 10% ten opzichte van de nulmeting over het jaar 2021. We realiseren ons dat deze doelstelling ambitieus is. Maar we vinden dat we een duidelijke stip op de horizon moeten zetten en we willen er alles aan doen om ons doel te halen. We blijven investeren in het verbeteren van onze processen en in de ontwikkeling van onze medewerkers. Het aantal medewerkers groeit, met name om ons klant- en kredietproces te optimaliseren en onze poortwachtersrol in te vullen. We hechten belang aan een eenduidige kwalificatie van activiteiten (EU-Taxonomie) en zullen investeren om hieraan te voldoen en om ook de kansen te benutten die hieruit voortvloeien.																
Onze financiële bijdrage 2023	Een jaarlijkse financiële bijdrage is niet aan de orde. De BNG keert ieder jaar dividend uit op basis van het behaalde resultaat van het jaar ervoor. In de financiële tabel aan het eind van deze paragraaf is het ontvangen dividend 2021 en begrote dividend 2022 t/m 2026 opgenomen.																
Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1 mln) <table><tr><td></td><td>1-1-2021</td><td>31-12-2021</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>5.097</td><td>5.062</td><td>-35</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>155.262</td><td>143.995</td><td>-11.267</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>160.359</td><td>149.057</td><td>-11.302</td></tr></table>		1-1-2021	31-12-2021	Verschil	Eigen vermogen	5.097	5.062	-35	Vreemd vermogen	155.262	143.995	-11.267	Totaal vermogen	160.359	149.057	-11.302
	1-1-2021	31-12-2021	Verschil														
Eigen vermogen	5.097	5.062	-35														
Vreemd vermogen	155.262	143.995	-11.267														
Totaal vermogen	160.359	149.057	-11.302														
Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1 mln) <table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Exploitatieresultaat</td><td>Geen begroting</td><td>236</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Mutaties reserves</td><td>Geen begroting</td><td>n.v.t.</td><td>n.v.t.</td></tr><tr><td>Resultaat</td><td></td><td></td><td></td></tr></table>		Begroot	Gerealiseerd	Verschil	Exploitatieresultaat	Geen begroting	236	n.v.t.	Mutaties reserves	Geen begroting	n.v.t.	n.v.t.	Resultaat			
	Begroot	Gerealiseerd	Verschil														
Exploitatieresultaat	Geen begroting	236	n.v.t.														
Mutaties reserves	Geen begroting	n.v.t.	n.v.t.														
Resultaat																	
Website	www.bngbank.nl																

Vitens NV

Vestigingsplaats	Utrecht
Deelnemende partijen	Onder andere vijf provincies, waaronder provincie Utrecht, en gemeenten binnen zeven provincies. Binnen de provincie Utrecht zijn de volgende gemeenten aandeelhouder: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeist
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	Vitens is een naamloze vennootschap met publieke aandeelhouders. De gemeente heeft zeggenschap in Vitens via het stemrecht op de aandelen. Houten bezit 0,666% van de totale aandelen. Twee keer per jaar is er een aandeelhoudersvergadering.
Begrotingsprogramma	Duurzame leefomgeving
Maatschappelijk belang	Vitens is een (drink)waterbedrijf dat medeverantwoordelijkheid is voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu.
Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Regionaal is het belang van samenwerking gelegen in een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van alle deelnemende gemeenten en provincies.
Lokaal belang	Het lokale belang is gelegen in een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Houten. Daarnaast heeft Houten als aandeelhouder

	financieel belang in de vorm van dividend.																
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	Vier thema's krijgen expliciet de aandacht in de komende jaren: schonere waterwingebieden, een betrokken personeelsbeleid, een optimale bediening van hun 5,7 miljoen klanten en het waarborgen van continuïteit in het proces van winnen, zuiveren en leveren van betaalbaar drinkwater: de kerntaak van Vitens. Daarbij is Duurzaamheid als nieuw thema benoemd.																
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	Vitens heeft een nieuwe strategie bepaald voor de komende 10 jaar: "Elke druppel duurzaam". De belangrijkste keuzes om hun doelen voor 2030 te behalen zijn: 1. een duurzaam watersysteem; 2. duurzame bronnen; 3. duurzaam gebruik van drinkwater.																
Onze financiële bijdrage 2023	Gemeente Houten is aandeelhouder. Een jaarlijkse financiële bijdrage aan Vitens is niet aan de orde. In de financiële tabel aan het eind van deze paragraaf is het ontvangen dividend 2021 en begrote dividend 2022 t/m 2026 opgenomen.																
Balanspositie eind 2021	(bedragen x € 1 mln) <table><tr><td></td><td>1-1-2021</td><td>31-12-2021</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Eigen vermogen</td><td>533.000</td><td>557.100</td><td>23.800</td></tr><tr><td>Vreemd vermogen</td><td>1.293.000</td><td>1.340.100</td><td>47.100</td></tr><tr><td>Totaal vermogen</td><td>1.826.300</td><td>1.897.200</td><td>70.900</td></tr></table>		1-1-2021	31-12-2021	Verschil	Eigen vermogen	533.000	557.100	23.800	Vreemd vermogen	1.293.000	1.340.100	47.100	Totaal vermogen	1.826.300	1.897.200	70.900
	1-1-2021	31-12-2021	Verschil														
Eigen vermogen	533.000	557.100	23.800														
Vreemd vermogen	1.293.000	1.340.100	47.100														
Totaal vermogen	1.826.300	1.897.200	70.900														
Financieel resultaat 2021	(bedragen x € 1 mln) <table><tr><td></td><td>Begroot</td><td>Gerealiseerd</td><td>Verschil</td></tr><tr><td>Resultaat voor belastingen</td><td>Geen begroting</td><td>23,9</td><td></td></tr><tr><td>Belastingen</td><td>Geen begroting</td><td>-</td><td></td></tr><tr><td>Resultaat na belastingen</td><td></td><td>23,9</td><td></td></tr></table>		Begroot	Gerealiseerd	Verschil	Resultaat voor belastingen	Geen begroting	23,9		Belastingen	Geen begroting	-		Resultaat na belastingen		23,9	
	Begroot	Gerealiseerd	Verschil														
Resultaat voor belastingen	Geen begroting	23,9															
Belastingen	Geen begroting	-															
Resultaat na belastingen		23,9															
Website	www.vitens.nl																

Overige samenwerkingsverbanden

U10

Vestigingsplaats	Utrecht (gastheergemeente)
Deelnemende partijen	De gemeenten Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist vormen de U10-gemeenten. U10 is de netwerkorganisatie waarin 16 gemeenten in de regio Utrecht samenwerken als antwoord op grote maatschappelijke thema's en uitdagingen. De deelnemende gemeenten betalen financiële bijdrages, structureel en eventueel op projectbasis incidenteel. Samen met samenwerkingspartners als overheden, het bedrijfsleven en kennisinstituten presenteert de U10 zich als Metropoolregio Utrecht naar de Rijksoverheid en andere subsidiepartners.
Bestuurlijke vertegenwoordiging van Houten	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuurstafels. Houten is vertegenwoordigd in alle bestuurstafels.
Begrotingsprogramma	Programma Samen leven Programma Duurzame leefomgeving Programma Goede bereikbaarheid
Maatschappelijk belang	In regionaal verband wordt samengewerkt aan een gezonde, slimme en groene regio. De U10-gemeenten willen de goede perspectieven van de regio Utrecht als ontmoetingsplek voor Gezond stedelijk leven koesteren, versterken en benutten. Zij werken daarom op vrijwillige basis samen in U10-verband door gemeenschappelijke onderwerpen en belangen te verkennen en op basis hiervan gemeenschappelijke ambities te formuleren en activiteiten te ondernemen.

Regionaal belang (de toegevoegde waarde van samenwerking)	Gemeenten werken in U10-verband samen omdat de opgaven waar individuele gemeenten voor staan vaak grensoverschrijdend zijn of efficiënter en effectiever samen opgepakt kunnen worden. Daarnaast trekken U10 gemeenten gezamenlijk op richting provincie en Rijk.																																																								
Lokaal belang	Houten is onlosmakelijk onderdeel van de stedelijke regio Utrecht, als het gaat om wonen, werken en leven. Daarom is het in het belang van Houten om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10: • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Groen en Landschap																																																								
Relevante maatschappelijke ontwikkelingen	De U10-gemeenten willen de groei van de regio op een gezonde, duurzame en slimme wijze faciliteren. De druk op de regio op het gebied van wonen, werken, energie en landschap neemt toe. Dat is bijvoorbeeld te zien aan de stijgende vraag naar betaalbare woningen.																																																								
Bedrijfs- en beleidsvoornemens 2023	Bestuurstafels werken met jaarplannen. Twee belangrijke overkoepelende trajecten zijn: • uitvoering Integraal Ruimtelijk Perspectief • uitvoering Regionale Energie Strategie																																																								
Onze financiële bijdrage 2023	Gemeenten in U10 hebben besloten de inwonersbijdrage per 1-1-2020 jaarlijks te indexeren. De indexatie is een mixpercentage. Het mixpercentage van 70% loonindex en 30% prijsindex is de index die de gastheerorganisatie gemeente Utrecht toepast bij haar verbonden partijen. De indexatie voor 2023 is nog niet bekend. Gebaseerd op voorgaande jaren wordt rekening gehouden met +3%. Dit maakt dat de Houtense inwonersbijdrage voor 2022 uitkomt op € 1,25 voor het bestuursconvenant Samenwerking U10 en € 0,32 voor het bestuursconvenant Verkeer en vervoer. Daarnaast levert Houten een structurele bijdrage van € 1,00 per inwoner voor het bestuursconvenant Economic Board Utrecht (EBU). In totaal dus een inwonersbijdrage van € 1,57 voor de U10-samenwerking en € 1,00 voor EBU. Het inwoneraantal van de gemeente Houten was op 1 januari 2022 50.340. Dit maakt de bijdrage aan U10 en EBU voor 2023: €129.374 .																																																								
Balanspositie eind 2021	Niet aanwezig																																																								
Financieel resultaat 2021	Convenant Samenwerking U10 <table><tr><th>Inkomsten 2021</th><th>€</th><th>Uitgaven 2021</th><th>€</th></tr><tr><td>Resultaat 2020</td><td>120.000</td><td>Personele kosten</td><td>840.204</td></tr><tr><td>Inwonersbijdragen</td><td>1.063.857</td><td>Kosten bedrijfsvoering</td><td>44.411</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Extern onderzoek en begeleiding</td><td>199.214</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Vergaderfaciliteiten</td><td>3.213</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Overig</td><td>8.822</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Resultaat 2020</td><td>87.993</td></tr><tr><td>Totaal</td><td>1.183.857</td><td></td><td>1.183.857</td></tr></table> Convenant verkeer en vervoer <table><tr><th>Inkomsten 2021</th><th>€</th><th>Uitgaven 2021</th><th>€</th></tr><tr><td>Voordelig resultaat 2020</td><td>17.000</td><td>Personele kosten</td><td>210.624</td></tr><tr><td>Inwonersbijdragen</td><td>259.649</td><td>Kosten bedrijfsvoering</td><td>0</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Overig</td><td>59.425</td></tr><tr><td></td><td></td><td>Voordelig resultaat 2021</td><td>6.600</td></tr><tr><td></td><td>276.649</td><td></td><td>276.649</td></tr></table>	Inkomsten 2021	€	Uitgaven 2021	€	Resultaat 2020	120.000	Personele kosten	840.204	Inwonersbijdragen	1.063.857	Kosten bedrijfsvoering	44.411			Extern onderzoek en begeleiding	199.214			Vergaderfaciliteiten	3.213			Overig	8.822			Resultaat 2020	87.993	Totaal	1.183.857		1.183.857	Inkomsten 2021	€	Uitgaven 2021	€	Voordelig resultaat 2020	17.000	Personele kosten	210.624	Inwonersbijdragen	259.649	Kosten bedrijfsvoering	0			Overig	59.425			Voordelig resultaat 2021	6.600		276.649		276.649
Inkomsten 2021	€	Uitgaven 2021	€																																																						
Resultaat 2020	120.000	Personele kosten	840.204																																																						
Inwonersbijdragen	1.063.857	Kosten bedrijfsvoering	44.411																																																						
		Extern onderzoek en begeleiding	199.214																																																						
		Vergaderfaciliteiten	3.213																																																						
		Overig	8.822																																																						
		Resultaat 2020	87.993																																																						
Totaal	1.183.857		1.183.857																																																						
Inkomsten 2021	€	Uitgaven 2021	€																																																						
Voordelig resultaat 2020	17.000	Personele kosten	210.624																																																						
Inwonersbijdragen	259.649	Kosten bedrijfsvoering	0																																																						
		Overig	59.425																																																						
		Voordelig resultaat 2021	6.600																																																						
	276.649		276.649																																																						
Website	www.utrecht10.nl																																																								

Verbonden partijen in rekening en begroting

In onderstaand overzicht zijn de bedragen opgenomen die voor de diverse verbonden partijen in de jaarrekening en de begroting van de gemeente Houten zijn verantwoord.

Verbonden partijen in rekening en begroting (lasten)

Verbonden Partij	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
GGD Regio Utrecht (GGDrU)	-1.967.526	-2.032.080	-2.076.170	-2.076.170	-2.076.170	-2.076.170
Afvalverwijdering Utrecht (AVU)	-1.759.719	-1.880.089	-1.806.849	-1.806.849	-1.806.849	-1.806.849
Recreatieschap De Stichtse Groenlanden	-229.414	-211.868	-214.033	-214.033	-214.033	-214.033
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	-2.358.355	-2.394.000	-2.477.000	-2.509.000	-2.508.000	-2.507.000
Werk en Inkomen Lekstroom (WIL)	-3.662.097	-3.751.912	-3.789.348	-3.789.348	-3.786.048	-3.786.048
Regionaal Archief Zuid-oost Utrecht (RAZU)	-209.316	-227.329	-254.320	-283.183	-296.324	-298.702
Regionale Uitvoeringsdienst regio Utrecht (RUD)	-249.327	-308.000	-385.000	-385.000	-385.000	-385.000
Belastingsamenwerking gemeenten en hoogheemraadschap Utrecht (BghU)	-632.000	-712.000	-652.000	-645.000	-681.000	-695.000
Totalen	-11.067.754	-11.517.278	-11.654.720	-11.708.583	-11.753.424	-11.768.802

Dividend uitkering deelnemingen (baten)

Verbonden Partij	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
NV Bank Nederlandse Gemeenten	16.411	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000
Totalen	16.411	10.000	10.000	10.000	10.000	10.000

Overige samenwerkingsverbanden

Verbonden Partij	Rekening 2021	Begroting 2022	Begroting 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
U10	-145.559	-217.987	-174.718	-174.718	-174.718	-174.718
Totalen	-145.559	-217.987	-174.718	-174.718	-174.718	-174.718

Financiële begroting

Financieel perspectief

In dit financieel perspectief wordt de uitkomst van de begroting 2023 en de meerjarenraming 2024 – 2026 behandeld. Allereerst geven wij het totaaloverzicht van het meerjarenperspectief 2023 – 2026. In het verlengde daarvan zullen wij een inhoudelijke toelichting geven. Tevens wordt aandacht besteed aan de standen en het verloop van de reserves en de voorzieningen. De berekeningen zijn gebaseerd op de geactualiseerde kerngegevens, waarvan u aan het einde van dit hoofdstuk een overzicht aantreft.

Meerjarige financiële ontwikkeling 2023 - 2026

Financiële ontwikkelingen

Op 20 juni 2022 is het coalitieakkoord 2022-2023 'Samen met inwoners bouwen aan een toekomstbestendig Houten' gepresenteerd. In de gemeenteraad is het akkoord op 28 juni besproken, vervolgens wordt het coalitieakkoord uitgewerkt in het collegeprogramma 2022-2026. Dit collegeprogramma wordt in het najaar 2022 door het college vastgesteld waarna tijdens een raadsvergadering over het collegeprogramma 2022-2026 wordt gedebatteerd en besloten. Vooruitlopend hierop begint het college met het opstellen van de begroting 2023. Hiervoor is het van belang dat de raad de financiële kaders 2023-2026 vaststelt. Normaal gesproken is dit financiële kader onderdeel van het collegeprogramma (of van de Perspectiefnota in de jaren dat er geen verkiezingen zijn). Omdat het collegeprogramma na het zomerreces door de raad wordt vastgesteld, wordt dit jaar de financiële kaderstelling separaat aan de raad aangeboden. Dit financiële kader bestaat uit het financiële meerjarenperspectief 2023-2026 (ter kennisname) en de begrotingsrichtlijnen 2023 (ter besluitvorming).

De door de raad vastgestelde kaders en uitgangspunten zijn de basis voor de opstelling van de begroting. Deze kaders zijn opgenomen in het raadsvoorstel Financieel kader 2023-2026 en meicirculaire 2022 waarover de raad op 5 juli 2022 het volgende heeft besloten:

- Het financiële effect van de meicirculaire over de jaren 2023-2026 (2023: + € 4.628.000, 2024: + € 4.523.000, 2025: + € 5.648.000 en 2026: -/- € 851.000 te betrekken bij het opstellen van de begroting 2023.
- Kennis te nemen van het Financieel kader 2023-2026
- In te stemmen met de voorgestelde begrotingsrichtlijnen 2023 (bijlage 1 van het Financieel kader 2023-2026).

De uitkomst van de Meerjarenbegroting 2023-2026 is als volgt:

Omschrijving	bedragen x € 1.000			
	2023	2024	2025	2026
Totaal saldo van baten en lasten	3.668	3.385	4.663	-2.427
Mutaties reserves	260	121	-108	-228
Geraamd resultaat	3.928	3.506	4.555	-2.655

In onderstaande tabel worden de begrotingssaldi na resultaatbestemming voor de begroting 2023 en de ramingen voor de jaren 2024 tot en met 2026 gepresenteerd. De financiële ontwikkelingen na uitwerking voorgestelde begrotingsrichtlijnen 2023 zijn hier op een meer technische wijze geanalyseerd.

Meerjarenbegroting 2023 - 2026

Omschrijving	bedragen x € 1.000			
	2023	2024	2025	2026
Prognose financieel meerjarenperspectief voor uitwerking begrotingsrichtlijnen 2023	56	-83	-155	-1.022
Financiële ontwikkelingen na uitwerking voorgestelde begrotingsrichtlijnen 2023 :				
- Algemene uitkering	4.628	4.523	5.648	-851
- Financieel kader 2023-2026: hogere energiekosten	-750	-750	-750	-750
- Doorrekening kerngegevens (prijs x hoeveelheid)	14	38	32	67
- Opbouw begroting/ overige(inclusief afrondingen)	-20	-222	-220	-99
Uitkomst Financiële ontwikkelingen na uitwerking begrotingsrichtlijnen	3.872	3.589	4.710	-1.603
Begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat)	3.928	3.506	4.555	-2.655

Algemene uitkering

Dit betreft de verwerking van de uitkomsten van de meicirculaire 2022 Gemeentefonds.

Nr	Omschrijving	2023	2024	2025	2026
1	Ontwikkeling accres (incl. uitname volkshuisvestingsfonds en woningbouwimpuls)	4.876	6.176	7.566	2.325
2	Opschalingskorting, schrappen oploop	847	1.135	1.423	0
3	Middelen jeugd (herverdeeeffect)	-416	-837	-757	-463
4	Ruimte onder plafond BTW compensatiefonds	-68	-67	-67	-67
5	Herverdeeeffect (2023: -7,50 / 2024: -22,50 / 2025: -37,50 / 2026: -542,50 per inwoner)	-380	-1.145	-1.916	-2.696
6	Overige ontwikkelingen	-231	-739	-601	50
Totaal effect meicirculaire 2022 op begrotingssaldo		4.628	4.523	5.648	-851

Financieel kader 2023-2026: hogere energiekosten

In verband met een nieuwe aanbesteding voor energie is door het gemeentelijke collectieve inkoopbureau een indicatie gegeven van de toename van de energiekosten vanaf 2023. Vanwege de grote impact op het saldo is deze ontwikkeling in deze begroting opgenomen.

Doorrekening kerngegevens (prijs x hoeveelheid)

Dit betreft:

- De aanpassing van de leges burgerzaken (paspoorten, rijbewijzen) op basis van geactualiseerde hoeveelheden x prijs.
- Actualisatie van de stelpost beheerskosten BOR (in-/uitbreiding) als gevolg van een verwachte woningbouwprognose op basis van onze kerngegevens.

Opbouw begroting/ overige (inclusief afrondingen)

Hier betreft het o.a. budgetaanpassingen, welke ontstaan door actualisatie van de staat van investeringen met de daaruit voortvloeiende gewijzigde rente- en afschrijvingslasten, actualisatie van de kosten financiering op basis van aangetrokken leningen en gewijzigde rente- en afschrijvingslasten.

Structureel begrotingssaldo 2023-2026

bedragen x € 1.000

	2023			2024			2025			2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Programma Samen Leven	58.219	12.280	-45.939	58.268	11.770	-46.498	58.316	12.362	-45.954	57.452	11.774	-45.678
Programma Duurzame leefomgeving	43.139	32.890	10.249	29.726	19.654	-10.072	23.499	13.430	-10.069	23.536	13.416	-10.120
Programma Goede bereikbaarheid	4.508	450	-4.058	4.655	450	-4.205	4.495	450	-4.045	4.495	450	-4.045
Programma Veilige leefomgeving	4.415	474	-3.941	4.430	411	-4.019	4.427	411	-4.016	4.422	411	-4.011
Programma Betrokken bij de samenleving	4.982	572	-4.410	5.244	1.101	-4.143	5.233	1.085	-4.148	5.327	1.159	-4.168
Totaal van de programma's	115.263	46.665	-68.598	102.324	33.386	-68.938	95.970	27.738	-68.232	95.232	27.210	-68.022
Overzicht algemene dekkingsmiddelen	4.221	89.591	85.370	4.238	89.657	85.419	4.090	90.242	86.152	4.085	82.935	78.850
Overzicht overhead	13.372	362	-13.010	13.341	339	-13.002	13.502	339	-13.163	13.499	339	-13.160
Bedrag heffing vennootschapsbelasting	26		-26	26		-26	26		-26	26		-26
Bedrag voor onvoorzien	67		-67	68		-68	67		-67	68		-68
Subtotaal programma's inclusief algemene dekkingsmiddelen, Vennootschapsbelasting en onvoorzien	132.949	136.618	3.669	119.997	123.382	3.385	113.655	118.319	4.664	112.910	110.484	-2.427
- waarvan incidenteel	19.506	19.524	18	6.198	6.249	51	-150	30	180	-170	30	200
- waarvan structureel	113.443	117.094	3.651	113.799	117.133	3.334	133.805	118.289	4.484	113.080	110.454	-2.627
Structurele toevoeging en onttrekking reserves per programma:												
Programma Samen Leven		29	29		29	29		29	29		29	29
Programma Duurzame leefomgeving	133	618	485	133	530	397	133	530	397	133	512	379
Programma Goede bereikbaarheid	2.221	1.846	-375	2.294	1.989	-305	2.370	1.836	-534	2.473	1.836	-637
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteun.		120	120									
Subtotaal reserves	2.354	2.613	260	2.427	2.548	121	2.503	2.395	-108	2.606	2.377	-228
- waarvan incidenteel	254	236	-18	222	171	-51	198	18	-180	200		-200
- waarvan structureel	2.100	2.377	277	2.205	2.377	172	2.305	2.377	72	2.406	2.377	-29
Geraamd resultaat			3.928			3.506			4.555			-2.655
Incidentele baten en lasten	19.760	19.760	0	6.420	6.420	0	48	48	0	30	30	0
Structureel begrotingssaldo			3.928			3.506			4.555			-2.655

Reserves en voorzieningen 2023 - 2026

Prognose omvang vrije algemene reserve

bedragen x € 1.000

Omschrijving	Bedrag
Stand per 1 januari 2022	3.373
Mutaties:	
Jaarrekeningresultaat 2021	2.804
Stand per 1 januari 2023	6.177
Mutaties:	
Begrotingssaldo 2022 stand t/m 1ste Bestuursrapportage 2022	1.447
Stand per 1 januari 2024	7.624
Mutaties:	
Begrotingssaldo 2023	3.928
Stand per 1 januari 2025	11.552
Mutaties:	
Begrotingssaldo 2024*	3.506
Stand per 1 januari 2026	15.058
Mutaties:	

Begrotingssaldo 2025*	4.555
Stand per 1 januari 2027	19.613
Mutaties:	
Begrotingssaldo 2026*	-2.655
Stand per 1 januari 2028	16.958

* De begrotingssaldi 2023 t/m 2026 zijn de saldi zonder dat de consequenties verwerkt zijn van de effecten uit het collegeprogramma 2022-2026. Deze worden na vaststelling verwerkt in de 1ste begrotingswijziging, waardoor de stand van de algemene reserve heel anders zal zijn.

Na aanleiding van opmerkingen uit de raad is er voor gekozen om in onderstaand overzicht de stortingen en onttrekkingen specifiek per reserve te benoemen.

De in de begroting 2023 opgenomen mutaties in de reserves zijn als volgt samengesteld:

bedragen x € 1.000								
Omschrijving	2023		2024		2025		2026	
	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.	Stort.	Onttr.
Bestemmingsreserve straatverlichting:								
• Begrote resultaten op de aanbesteding straatverlichting	158		192		168		170	
Bestemmingsreserve Overlopende posten								
• Verlenging inhuur in 2023 2 Boa's		28						
Bestemmingsreserve Organisatie-ontwikkeling								
• Dekking arbeidscontract tijdelijke invulling extra bestuursadviseur		56						
Bestemmingsreserve riolering 4 Efficiencyoverschot	6		6		6		6	
Bestemmingsreserve extra afschrijving Cultuurcentrum								
• Extra lasten ontstaan door faillissement aannemer		29		29		29		29
Bestemmingsreserve BOR								
• Jaarlijkse storting ten behoeve van groot onderhoud openbare ruimte	2.099		2.199		2.299		2.399	
• Kosten Jaarplan groot onderhoud openbare ruimte		2.340		2.340		2.340		2.340
• Jaarlijkse storting opbrengst vergunningen AVOI: vergoedingen MOOR-meldingen	90		30		30		30	
Toekomstfonds								
• Startnotitie TransitieVisie Warmte		18		68		18		
Bestemmingsreserve mobiliteit en bereikbaarheid								
• Nieuw parkeerbeleid: aanleg laadpalen		10						
Bestemmingsreserve mobiliteitsfonds Eiland van Schalkwijk								
• Voorbereidingsbudget meekoppelkansen Inlaatsluis en bereikbare Lekdijk				103				
Bestemmingsreserve ICT Regionale Uitvoeringsdienst		36						
Bestemmingsreserve WWB inkomensdeel								
• Rente overdracht grond tijdelijke woningen Hoge Schaft grondexploitaties naar algemene dienst		8		8		8		8
Bestemmingsreserve implementatie Omgevingswet								
• Projectleider omgevingsvisie		88						
Totaal begroting	2.353	2.613	2.427	2.548	2.503	2.387	2.605	2.377

(Geprognosticeerde) standen reserves* en voorzieningen per 1 januari (peildatum begroting)**x € 1.000**

Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Vrije algemene reserve	6.177	6.177	6.177	6.177
Beklemd algemene vrije reserve	17.720	17.720	17.720	17.720
Concernweerstandsvormogen grondexploitatie	8.093	8.093	8.093	8.093
Bestemmingsreserves algemene dienst	11.726	10.967	10.846	10.954
Voorzieningen algemene dienst	12.246	12.606	11.425	10.856
Voorzieningen grondexploitatie				
Totaal begroting exclusief saldo 2021 en volgende jaren	55.962	55.563	54.264	53.800
Saldo begroting 2022 t.m. 1ste Berap 2022		1.447	1.447	1.447
Saldo begroting 2023 jaarsnede 2023			3.928	3.928
Saldo begroting 2023 jaarsnede 2024				3.506
Totaal begroting	55.962	57.010	59.636	62.681

Overzicht van beoogde structurele dotaties en onttrekkingen aan reserves 2023 / 2026**bedragen x € 1.000**

(Deel) programma / Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Lasten (Dotaties)				
2. Programma Duurzame leefomgeving				
– Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve BOR	96	96	96	96
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	96	96	96	96
3. Goede bereikbaarheid				
– Jaarlijkse storting in bestemmingsreserve BOR	2.002	2.102	2.202	2.302
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	2.002	2.102	2.202	2.302
Totaal lasten (dotaties)	2.098	2.198	2.298	2.398
Baten (Onttrekkingen)				
1. Programma Samen Leven				
– Jaarlijkse bijdrage in lasten afschrijvingskosten Theater uit bestemmingsreserve extra krediet Cultuurcentrum	29	29	29	29
Totaal Programma Samen Leven	29	29	29	29
2 Programma Duurzame leefomgeving				
– Uitvoering groot onderhoud Openbaar gebied op basis van Jaarplan BOR	504	504	504	504
– Bijdrage rente overdracht grond naar algemene dienst ten behoeve van tijdelijke woningen aan de Hoge Schaft	8	8	8	8
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	512	512	512	512
3. Programma Goede bereikbaarheid				
– Uitvoering groot onderhoud Openbaar gebied op basis van Jaarplan BOR	1.836	1.836	1.836	1.836
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	1.836	1.836	1.836	1.836
Totaal baten (onttrekkingen)	2.377	2.377	2.377	2.377
Totaal baten (onttrekkingen) en lasten (dotaties)	279	179	79	-21

Voorgenomen investeringen 2023 - 2026

Conform de regelgeving van het BBV dient er in een begroting aandacht te worden besteed aan de Investerings. In de financiële verordening is daarover opgenomen dat van de nieuwe investeringen het benodigde krediet wordt opgenomen en van de vervangingsinvesteringen een totaalbedrag. Voor

2023 zijn de volgende investeringen voorzien:

Bedragen x € 1

Vervangingsinvesteringen bedrijfsmiddelen € 1.461.500		Termijn afschrijving	Methode
2 zoutstrooiers	56.861	8	Lineair
Trekker met laadschop	140.911	11	Lineair
Archiefstellingen kluis (full space stelling) + uitbreiding	29.123	21	Lineair
Papierbakken/whiteboards/ophangrail	17.312	15	Lineair
Inrichting kamer Burgemeester/wethouders/directie	57.705	15	Lineair
Inrichting bestuursvleugel	57.705	15	Lineair
Meubilair Raadszaal	112.006	15	Lineair
Meubilair-werkkamers-kasten en vergadermeubilair	364.215	15	Lineair
Meubilair en inrichting gemeente-ingang	83.672	15	Lineair
MeubilairLeeskamer en vergadercentrum	42.413	15	Lineair
Kabinets vergaderkamers t.b.v.presentaties	12.695	15	Lineair
Meubilair foyer	31.161	15	Lineair
ICT uitrusting persoonlijk:laptop/surface/gsm's	95.830	5	Lineair
Backup voorziening(Houten/WIL/RUD)	122.448	5	Lineair
Geluidsapparatuur raadszaal	15.972	5	Lineair
Kemp (loadbalancer)	14.907	5	Lineair
Koeling MER/SER(Main en SatteliteRoom)	85,181	11	Lineair
UPS MER/SER(noodstroomvoorziening)	31.943	10	Lineair
NSA(Noodstroomaggregaat)	63.886	10	Lineair
Telefoonverdelers(audiocodes)	25.554	10	Lineair

Vervangingsinvesteringen velden	Termijn afschrijving	Methode
Op dit moment wordt er gewerkt aan een nieuw meerjaren-vervangersplan velden. Daarom wordt er voor gekozen om in deze beleidsarme begroting 2023 geen vervangingsinvesteringen velden op basis van het oude (niet meer actuele) plan op te nemen, maar deze separaat ter goedkeuring aan de raad voor te leggen.		

Investeringen uit het meerjareninvesteringsplan (MIP) worden niet via deze financiële begroting geautoriseerd, maar separaat ter goedkeuring aan de raad voorgelegd.

Incidentele baten en lasten 2023 - 2026

bedragen x € 1.000

(Deel) programma / Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Lasten				
2. Programma Duurzame leefomgeving				
• Verlenging inhuur boa's (overlopende post uit 2022)	28			
• Efficiency overschot riolering	-6			
• Dotaties aan BR Riolering 4 efficiency overschot	6			
• Startnotitie Transitievisie warmte	18	68	18	
• Implementatie omgevingswet	88			
• Lasten grondexploitaties	19.434	6.219		
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	19.568	6.287	18	0
3. Programma Goede bereikbaarheid				
• Resultaat aanbesteding straatverlichting	-158	-192	-168	-170
• Dotatie aan BR Straatverlichting (resultaat aanbesteding)	158	192	168	170
• Aanleg laadpalen	10			
• Voorbereidingsbudget meekoppelkansen inlaatsluis en bereikbare Lekdijk		103		
• Dotatie aan BR BOR (opbrengst vergunning AVOI: vergoeding MOOR-meldingen)	90	30	30	30
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	100	133	30	30

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
• Tijdelijk extra personele inzet bestuursondersteuning	56			
• ICT regionale uitvoeringsdienst	36			
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	92	0	0	0
Totaal incidentele lasten	19.760	6.420	48	30
(Deel) programma / Omschrijving	2023	2024	2025	2026
Baten				
2. Programma Duurzame leefomgeving				
• Onttrekking BR Toekomstfonds (startnotitie Transitievisie warmte)	18	68	18	
• Onttrekking BR Implementatie omgevingswet	88			
• Baten grondexploitatie	19.434	6.219		
Totaal Programma Duurzame leefomgeving	19.540	6.287	18	0
3. Programma Goede bereikbaarheid				
• Onttrekking BR Mobiliteit en bereikbaarheid (aanleg laadpalen)	10			
• Onttrekking BR Mobiliteitsfonds Eiland van Schalkwijk (voorbereidingsbudget meekoppelkansen inlaatsluis en bereikbare Lekdijk)		103		
• Opbrengst vergunning AVOI: vergoeding MOOR-meldingen	90	30	30	30
Totaal Programma Goede bereikbaarheid	100	133	30	30
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
• Onttrekking BR Overlopende posten (verlenging inhuur boa's progr. Duurzame leefomgeving)	28			
• Onttrekking BR Organisatieontwikkeling (tijdelijk extra personele inzet bestuursondersteuning)	56			
• Onttrekking BR Duurzame ICT (ICT regionale uitvoeringsdienst)	36			
Totaal Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	120	0	0	0
Totaal incidentele baten	19.760	6.420	48	30
Totaal incidentele baten en lasten	0	0	0	0

Kerngegevens 2023 - 2026

Voor het opstellen van de begroting 2023 en de meerjarenbegroting 2024-2026 is een aantal gegevens van belang. Het gaat hierbij om de kerngegevens die van invloed zijn op de berekening van de groei-gerelateerde budgetten, dus die hoeveelheid-afhankelijk (Q) zijn, en een aantal andere specifieke posten zoals de algemene uitkering. In onderstaande tabel is een aantal van toepassing zijnde kerngegevens per 1 januari van het betreffende jaar opgenomen.

Gegeven	Begrotingsrichtlijnen 2023				
	2023	2024	2025	2026	2027
Totaal aantal woningen	21.011	21.215	21.455	21.763	22.110
Prognose woningbouwproductie	204	240	308	347	406
Gemiddelde woningbezetting	2,41	2,40	2,36	2,36	2,34
Aantal inwoners, totaal	50.571	50.878	51.099	51.539	51.684
Aantal inwoners 0 t/m 17 jaar	11.245	11.088	10.951	10.842	10.761
Aantal inwoners, 18 t/m 59 jaar	26.503	26.481	26.487	26.502	26.611
Aantal inwoners 60 jaar en ouder	12.899	13.309	13.661	14.015	14.312
Aantal éénpersoonshuishoudens	5.729	6.026	6.133	6.249	6.381
Aantal meerpersoonshuishoudens	15.178	15.094	15.209	15.327	15.458

Toelichting op bovenstaande tabel:

1. Uitgangspunt voor het aantal woningen en inwoners is de stand per 1 januari 2022 volgens de Basisregistratie Personen (BRP) van de gemeente Houten.
2. De woonvisie 2021-2030 (vastgesteld december 2021) geeft richting aan het gewenste woningbouwprogramma van 4.750 woningen in de periode tot 2040. Voor ongeveer 1.000 woningen zijn al meer of minder concrete plannen.
3. Bron voor de gemiddelde woningbezetting is de bevolkingsprognose gemeente Houten van Pronexus (mei 2022).
4. Het verschil tussen het aantal woningen en de som van de één- en meerpersoonshuishoudens betreft vooral de incidentele leegstand van woningen.

Verschillenanalyses

Verschillen van meer dan 10% tussen de begroting 2023 en de begroting 2022 (primitief) worden op programmaniveau toegelicht. Daarbij geldt een minimum van € 75.000. Verschillen van meer dan € 250.000 worden altijd toegelicht. De lasten en baten worden voor de vergelijking niet gesaldeerd.

Algemeen

In het algemeen kan gesteld worden dat verschillen tussen de primitieve begroting 2022 en de primitieve begroting 2023 in de lasten en baten van de programma's zijn veroorzaakt door uitwerking van de begrotingsrichtlijnen 2023. Hierin is onder andere opgenomen de loon- en prijscompensatie van respectievelijk 3,3 en 4,8%, de algemene uitkering (meicirculaire 2022) en de kerngegevens. Verder ontstaan er verschillen vanwege raadsbesluiten en planning- en controlproducten die tussen het vaststellen van de primitieve begroting 2022 en het opstellen van de begroting 2023 zijn vastgesteld.

Samen Leven

Deelprogramma	2022 Lasten	2023 Lasten	Mutatie Lasten	2022 Baten	2023 Baten	Mutatie Baten
01.01 Gezondheid	13.069	13.071	2	1.901	1.992	-91
01.02 Saamhorigheid	12.636	13.888	1.252	1.035	964	71
01.03 Leren en werken	33.167	30.956	-2.211	10.171	9.323	847
01.99 Programmabrede kosten		304	304			
Totaal	58.872	58.219	-653	13.107	12.280	828

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2023	777	Prijsindex 2023	-176
Kostenverdeling over programma's	-229		
Kapitaallasten actualisatie	-170		
WIL, turap'22	121		
Kleine bijstellingen begroting'23	-10		
1e bestuursrapportage 2022	1.109	1e bestuursrapportage 2022	-4
WIL, begroting '23	-63	WIL, begroting '23	89
Investerings Van Harteschool	-154		
Nationaal onderwijs programma (NPO)	242	Nationaal onderwijs programma (NPO)	-242
Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	-2.252	Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	1.170
Overige verschillen < 75k	-24	Overige verschillen < 75k	-9
Totaal mutatie lasten	-653	Totaal mutatie baten	-828

Duurzame leefomgeving

Deelprogramma	2022 Lasten	2023 Lasten	Mutatie Lasten	2022 Baten	2023 Baten	Mutatie Baten
02.01 Woningen	296	309	13	13	14	-1
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	744	769	25	127	133	-6
02.03 Leefomgeving	9.131	9.567	436	4.615	4.826	-211
02.04 Gebiedsinrichting	31.938	22.161	-9.777	30.211	20.418	9.793
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.319	8.566	247	6.652	6.838	-185
02.06 Landschap en recreatie	509	521	12	18	18	-1
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.151	1.209	58	601	643	-42
02.99 Programmabrede kosten	77	37	-40			
Totaal	52.164	43.139	-9.026	42.237	32.890	9.347

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2023	454	Prijsindex 2023	-592
Actualisatie afvalverwerking	-90	Actualisatie afvalverwerking	90
Actualisatie grondexploitatie	7.265	Actualisatie grondexploitatie	-7.206
Programma-overstijgende budgetten	-89	Kostendekkenheid afval, riolering, begr.	89
Kleine bijstellingen begroting '23	36		
1e bestuursrapportage 2022	443	1e bestuursrapportage 2022	19
RUD kadernota en begroting '23	126	RUD kadernota en begroting '23	-56
Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	-17.330	Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	17.006
Overige verschillen < 75k	159	Overige verschillen < 75k	-3
Totaal mutatie lasten	-9.026	Totaal mutatie baten	9.347

Goede bereikbaarheid

Deelprogramma	2022 Lasten	2023 Lasten	Mutatie Lasten	2022 Baten	2023 Baten	Mutatie Baten
03.01 Verkeersbeleid	89	93	5	2	2	
03.02 Autoverkeer	3.249	3.386	137	55	50	5
03.03 Fietsverkeer	997	1.016	19	447	398	49
03.04 Openbaar vervoer	11	12	1			
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal	4.346	4.508	161	504	450	54

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2023	148	Prijsindex 2023	-20
Programma-overstijgende budgetten	-59		
Kleine bijstellingen begroting'23	5		
1e bestuursrapportage 2022	122	1e bestuursrapportage 2022	44
Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	-42	Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	0
Overige verschillen < 75k	-13	Overige verschillen < 75k	-30
Totaal mutatie lasten	161	Totaal mutatie baten	54

Veilige leefomgeving

Deelprogramma	2022 Lasten	2023 Lasten	Mutatie Lasten	2022 Baten	2023 Baten	Mutatie Baten
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.377	1.425	49	390	474	-83
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.867	2.990	123			
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal	4.244	4.415	172	390	474	-83

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2023	28	Prijsindex 2023	-22
Programma-overstijgende budgetten	52		
Kleine bijstellingen begroting'23	-5		
1e bestuursrapportage 2022	19	1e bestuursrapportage 2022	-62
Kadernota VRU 2023	84		
Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	-6	Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	0
Overige verschillen < 75k	0	Overige verschillen < 75k	1
Totaal mutatie lasten	172	Totaal mutatie baten	-83

Betrokken bij de samenleving

Deelprogramma	2022 Lasten	2023 Lasten	Mutatie Lasten	2022 Baten	2023 Baten	Mutatie Baten
05.01 Politiek en bestuur	3.001	3.031	30	2	2	
05.02 Dienstverlening	1.912	1.951	38	638	570	68
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal	4.914	4.982	68	639	572	68

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2023	116	Prijsindex 2023	-52
Programma-overstijgende budgetten	64		
1e bestuursrapportage 2022	66		
Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	-131	Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	120
Overige verschillen < 75k	-1	Overige verschillen < 75k	0
Totaal mutatie lasten	68	Totaal mutatie baten	68

Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie

Deelprogramma		2022 Lasten	2023 Lasten	Mutatie Lasten	2022 Baten	2023 Baten	Mutatie Baten
A1	Lokale heffingen	730	658	-72	13.577	14.368	-791
A2	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	605	743	138	67.651	74.011	-6.360
A3	Overhead	12.755	13.372	618	293	362	-69
A4	Saldo financieringsfunctie	128	233	104	10	12	-2
A5	Vennootschapsbelasting (VpB)	25	26	1			
A6	Overige baten en lasten	2.127	2.587	460	1.171	1.200	-29
A7	Onvoorzien	63	67	4			
Totaal		16.434	17.686	1.252	82.702	89.953	-7.251

Toelichting

Mutatie lasten		Mutatie baten	
Prijsindex 2023	65	Prijsindex 2023	-730
Kapitaallasten	-98		
Meicirculaire'22 gemeentefonds	1.537	Meicirculaire'22 gemeentefonds	-6.195
Verwachte toename energiekosten	750	Kleine bijstellingen begroting'23	-28
Programma-overstijgende budgetten	305		
Financiering	45		
1e bestuursrapportage 2022	-921	1e bestuursrapportage 2022	-1.913
Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	-455	Mutaties voorgaande begroting met effect in 2023	1.617
Overige verschillen < 75k	24	Overige verschillen < 75k	-2
Totaal mutatie lasten	1.252	Totaal mutatie baten	-7.251

Mutaties reserves

Programma	2022 Lasten	2023 Lasten	Mutatie Lasten	2022 Baten	2023 Baten	Mutatie Baten
01. Samen Leven						
02. Duurzame leefomgeving			-560			-122
03. Goede bereikbaarheid			517			-165
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie			-150			1.800
Totaal			-194			1.514

De mutaties reserves zijn hoofdzakelijk incidentele dotaties en onttrekkingen en zijn daarom niet vergelijkbaar met 2022. Een overzicht van de dotaties en onttrekkingen in 2023 -2026 is opgenomen in het Financieel perspectief.

Overzicht van baten en lasten

Programma	Rekening 2021			Begroting 2022 primitief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.404.633	2.221.490	-11.183.143	13.068.963	1.901.248	-11.167.715
01.02 Saamhorigheid	13.343.683	994.187	-12.349.496	12.636.200	1.035.117	-11.601.083
01.03 Leren en werken	35.602.138	12.510.034	-23.092.104	33.167.108	10.170.942	-22.996.166
01.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	62.350.453	15.725.711	-46.624.742	58.872.271	13.107.307	-45.764.964
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	322.815	19.202	-303.613	295.880	13.001	-282.879
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	761.312	85.398	-675.915	743.534	127.111	-616.423
02.03 Leefomgeving	8.756.035	4.429.698	-4.326.337	9.130.825	4.614.959	-4.515.866
02.04 Gebiedsinrichting	18.787.282	18.415.945	-371.337	31.937.527	30.210.907	-1.726.620
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.100.558	6.627.483	-1.473.074	8.318.819	6.652.454	-1.666.365
02.06 Landschap en recreatie	654.723	30.167	-624.555	509.132	17.541	-491.591
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.263.623	645.313	-618.310	1.151.322	600.890	-550.432
02.99 Programmabrede kosten				77.255		-77.255
Totaal programma	38.646.348	30.253.207	-8.393.141	52.164.294	42.236.863	-9.927.431
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	127.704	5.249	-122.454	88.632	1.939	-86.693
03.02 Autoverkeer	3.359.324	361.090	-2.998.234	3.249.205	55.216	-3.193.989
03.03 Fietsverkeer	867.231	252.412	-614.819	996.988	446.526	-550.462
03.04 Openbaar vervoer	312.319	296.786	-15.533	11.440		-11.440
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.666.578	915.537	-3.751.041	4.346.265	503.681	-3.842.584
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.309.226	333.863	-975.364	1.376.729	390.067	-986.662
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.706.827	50.910	-2.655.917	2.866.982	219	-2.866.763
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.016.054	384.772	-3.631.281	4.243.711	390.286	-3.853.425
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	2.696.589	1.000	-2.695.589	3.001.393	1.520	-2.999.873
05.02 Dienstverlening	2.147.773	626.131	-1.521.642	1.912.466	637.723	-1.274.743
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.844.361	627.131	-4.217.231	4.913.859	639.243	-4.274.616
Totaal programma's	114.523.794	47.906.359	-66.617.435	124.540.400	56.877.380	-67.663.020
Algemene dekkingsmiddelen						
A1 Lokale heffingen	659.064	13.397.375	12.738.311	729.926	13.577.198	12.847.272
A2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds		68.019.236	68.019.236	604.869	67.650.705	67.045.836
A3 Overhead	12.555.842	317.974	-12.237.868	12.754.558	293.231	-12.461.327
A4 Saldo financieringsfunctie	29.729	72.203	42.475	128.484	10.000	-118.484
A5 Vennootschapsbelasting (VpB)	36.575		-36.575	25.034		-25.034
A6 Overige baten en lasten	2.502.903	2.025.400	-477.504	2.127.461	1.170.834	-956.627
A7 Onvoorzien				63.214		-63.214
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	15.784.112	83.832.187	68.048.075	16.433.546	82.701.968	66.268.422
Totaal saldo van baten en lasten	130.307.907	131.738.546	1.430.640	140.973.946	139.579.348	-1.394.598
Mutatie reserves						
01. Samen Leven	225.835	749.827	523.992		29.375	29.375
02. Duurzame leefomgeving	1.476.017	3.316.529	1.840.512	693.125	496.172	-196.953
03. Goede bereikbaarheid	1.733.699	1.616.246	-117.453	1.704.053	1.681.500	-22.553
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	7.464.250	6.874.937	-589.313	150.000	1.920.146	1.770.146
Totaal mutaties reserves	10.899.801	12.557.539	1.657.738	2.547.178	4.127.193	1.580.015
Resultaat	141.207.708	144.296.086	3.088.378	143.521.124	143.706.541	185.417

Overzicht van baten en lasten

Programma	Begroting 2022 na wijziging			Begroting 2023 primitief		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Deelprogramma						
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.181.166	1.983.543	-11.197.623	13.070.781	1.992.036	-11.078.745
01.02 Saamhorigheid	14.265.393	1.339.993	-12.925.400	13.887.949	964.042	-12.923.907
01.03 Leren en werken	33.444.546	10.301.332	-23.143.214	30.956.475	9.323.475	-21.633.000
01.99 Programmabrede kosten	628.850		-628.850	303.951		-303.951
Totaal programma	61.519.955	13.624.868	-47.895.087	58.219.156	12.279.553	-45.939.603
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	300.280	13.001	-287.279	308.618	13.625	-294.993
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	743.534	122.111	-621.423	768.814	133.005	-635.809
02.03 Leefomgeving	9.398.288	4.660.459	-4.737.829	9.566.812	4.825.895	-4.740.917
02.04 Gebiedsinrichting	32.497.905	30.283.907	-2.213.998	22.161.026	20.417.930	-1.743.096
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.384.589	6.692.454	-1.692.135	8.565.996	6.837.837	-1.728.159
02.06 Landschap en recreatie	509.132	17.541	-491.591	520.914	18.383	-502.531
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.180.237	622.548	-557.689	1.209.316	643.246	-566.070
02.99 Programmabrede kosten	597.764		-597.764	37.028		-37.028
Totaal programma	53.611.729	42.412.021	-11.199.708	43.138.524	32.889.921	-10.248.603
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	90.559	103.628	13.069	93.186	2.032	-91.154
03.02 Autoverkeer	6.540.910	2.336.284	-4.204.626	3.386.382	50.170	-3.336.212
03.03 Fietsverkeer	768.791	379.534	-389.257	1.016.151	397.752	-618.399
03.04 Openbaar vervoer	17.440	6.000	-11.440	11.989		-11.989
03.99 Programmabrede kosten	231.122		-231.122			
Totaal programma	7.648.822	2.825.446	-4.823.376	4.507.708	449.954	-4.057.754
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.370.393	397.006	-973.387	1.425.268	473.535	-951.733
04.02 Fysieke veiligheid en crisismangement	3.071.982	219	-3.071.763	2.990.083	230	-2.989.853
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.442.375	397.225	-4.045.150	4.415.351	473.765	-3.941.586
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	3.096.514	1.520	-3.094.994	3.031.431	1.593	-3.029.838
05.02 Dienstverlening	1.967.466	637.723	-1.329.743	1.950.571	569.914	-1.380.657
05.99 Programmabrede kosten	235.952		-235.952			
Totaal programma	5.299.932	639.243	-4.660.689	4.982.002	571.507	-4.410.495
Totaal programma's	132.522.813	59.898.803	-72.624.010	115.262.741	46.664.700	-68.598.041
Algemene dekkingsmiddelen						
A1 Lokale heffingen	729.926	13.577.198	12.847.272	658.127	14.368.403	13.710.276
A2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	275.177	70.093.049	69.817.872	742.766	74.010.758	73.267.992
A3 Overhead	13.072.942	359.831	-12.713.111	13.372.115	361.837	-13.010.278
A4 Saldo financieringsfunctie	129.884	11.400	-118.484	232.571	12.468	-220.103
A5 Vennootschapsbelasting (VpB)	25.034		-25.034	26.236		-26.236
A6 Overige baten en lasten	3.240.196	1.237.334	-2.002.862	2.587.387	1.199.520	-1.387.867
A7 Onvoorzien	63.214		-63.214	66.763		-66.763
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	17.536.373	85.278.812	67.742.439	17.685.965	89.952.986	72.267.021
Totaal saldo van baten en lasten	150.059.186	145.177.615	-4.881.571	132.948.706	136.617.686	3.668.980
Mutatie reserves						
01. Samen Leven		509.197	509.197		29.375	29.375
02. Duurzame leefomgeving	693.125	1.208.781	515.656	132.886	617.808	484.922
03. Goede bereikbaarheid	2.045.359	2.397.825	352.466	2.220.575	1.846.019	-374.556
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie	3.522.778	8.474.398	4.951.620		120.191	120.191
Totaal mutaties reserves	6.261.262	12.590.201	6.328.939	2.353.461	2.613.393	259.932
Resultaat	156.320.448	157.767.816	1.447.368	135.302.167	139.231.079	3.928.912

Meerjarenraming (x € 1.000)

Programma	Begroting 2023			Begroting 2024		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Deelprogramma						
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.071	1.992	-11.079	13.441	1.817	-11.624
01.02 Saamhorigheid	13.888	964	-12.924	13.188	886	-12.302
01.03 Leren en werken	30.956	9.323	-21.633	31.343	9.067	-22.276
01.99 Programmabrede kosten	304		-304	296		-296
Totaal programma	58.219	12.280	-45.940	58.268	11.770	-46.498
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	309	14	-295	307	14	-294
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	769	133	-636	765	133	-632
02.03 Leefomgeving	9.567	4.826	-4.741	9.516	4.876	-4.641
02.04 Gebiedsinrichting	22.161	20.418	-1.743	8.836	7.203	-1.633
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.566	6.838	-1.728	8.484	6.771	-1.713
02.06 Landschap en recreatie	521	18	-503	521	15	-506
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.209	643	-566	1.238	643	-594
02.99 Programmabrede kosten	37		-37	59		-59
Totaal programma	43.139	32.890	-10.249	29.726	19.654	-10.072
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	93	2	-91	93	2	-91
03.02 Autoverkeer	3.386	50	-3.336	3.534	50	-3.484
03.03 Fietsverkeer	1.016	398	-618	1.016	398	-618
03.04 Openbaar vervoer	12		-12	12		-12
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.508	450	-4.058	4.655	450	-4.205
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.425	474	-952	1.415	411	-1.004
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.990		-2.990	3.015		-3.015
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.415	474	-3.942	4.430	411	-4.019
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	3.031	2	-3.030	3.040	2	-3.039
05.02 Dienstverlening	1.951	570	-1.381	2.204	1.099	-1.104
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.982	572	-4.410	5.244	1.101	-4.143
Totaal programma's	115.263	46.665	-68.598	102.323	33.386	-68.937
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Lokale heffingen	658	14.368	13.710	651	14.346	13.695
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	743	74.011	73.268	800	74.162	73.362
Overhead	13.372	362	-13.010	13.341	339	-13.002
Saldo financieringsfunctie	233	12	-220	268	12	-256
Vennootschapsbelasting (VpB)	26		-26	26		-26
Overige baten en lasten	2.587	1.200	-1.388	2.519	1.135	-1.384
Onvoorzien	67		-67	68		-68
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	17.686	89.953	72.267	17.673	89.995	72.322
Totaal saldo van baten en lasten	132.949	136.618	3.669	119.996	123.381	3.385
Mutatie reserves						
01. Samen Leven		29	29		29	29
02. Duurzame leefomgeving	133	618	485	133	530	397
03. Goede bereikbaarheid	2.221	1.846	-375	2.294	1.989	-305
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie		120	120			
Totaal mutaties reserves	2.353	2.613	260	2.427	2.548	121
Resultaat	135.302	139.231	3.929	122.423	125.929	3.506

Meerjarenraming

Programma	Begroting 2025			Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Deelprogramma						
01. Samen Leven						
01.01 Gezondheid	13.495	1.815	-11.680	13.495	1.814	-11.682
01.02 Saamhorigheid	12.716	886	-11.830	12.707	886	-11.821
01.03 Leren en werken	31.809	9.660	-22.149	30.938	9.074	-21.864
01.99 Programmabrede kosten	296		-296	311		-311
Totaal programma	58.316	12.362	-45.954	57.452	11.774	-45.678
02. Duurzame leefomgeving						
02.01 Woningen	307	14	-294	307	14	-294
02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	765	133	-632	765	133	-632
02.03 Leefomgeving	9.476	4.875	-4.601	9.489	4.874	-4.615
02.04 Gebiedsinrichting	2.616	984	-1.633	2.614	984	-1.631
02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.471	6.767	-1.704	8.458	6.754	-1.704
02.06 Landschap en recreatie	521	15	-506	521	15	-506
02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.251	643	-608	1.253	643	-610
02.99 Programmabrede kosten	91		-91	127		-127
Totaal programma	23.499	13.430	-10.069	23.536	13.416	-10.119
03. Goede bereikbaarheid						
03.01 Verkeersbeleid	93	2	-91	93	2	-91
03.02 Autoverkeer	3.374	50	-3.324	3.376	50	-3.325
03.03 Fietsverkeer	1.015	398	-617	1.015	398	-617
03.04 Openbaar vervoer	12		-12	12		-12
03.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.495	450	-4.045	4.495	450	-4.046
04. Veilige leefomgeving						
04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.415	411	-1.004	1.414	411	-1.004
04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	3.012		-3.012	3.007		-3.007
04.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	4.427	411	-4.016	4.422	411	-4.011
05. Betrokken bij de samenleving						
05.01 Politiek en bestuur	3.032	2	-3.031	3.082	2	-3.080
05.02 Dienstverlening	2.201	1.083	-1.118	2.245	1.157	-1.088
05.99 Programmabrede kosten						
Totaal programma	5.233	1.085	-4.149	5.327	1.159	-4.169
Totaal programma's	95.970	27.738	-68.232	95.232	27.210	-68.022
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	847	74.660	73.814	856	67.347	66.490
Lokale heffingen	687	14.445	13.758	701	14.452	13.751
Onvoorzien	67		-67	68		-68
Overhead	13.502	339	-13.162	13.499	339	-13.160
Overige baten en lasten	2.508	1.124	-1.384	2.508	1.124	-1.384
Saldo financieringsfunctie	48	12	-36	20	12	-8
Vennootschapsbelasting (VpB)	26		-26	26		-26
Totaal Algemene dekkingsmiddelen	17.685	90.581	72.896	17.678	83.274	65.595
Totaal saldo van baten en lasten	113.655	118.319	4.664	112.911	110.484	-2.427
Mutatie reserves						
01. Samen Leven		29	29		29	29
02. Duurzame leefomgeving	133	530	397	133	512	379
03. Goede bereikbaarheid	2.370	1.836	-534	2.473	1.836	-637
04. Veilige leefomgeving						
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie						
Totaal mutaties reserves	2.503	2.395	-108	2.606	2.378	-228
Resultaat	116.158	120.714	4.556	115.516	112.862	-2.655

BIJLAGEN

Baten en lasten per programma, deelprogramma en product

Programma	Begroting 2023		
	Lasten	Baten	Saldo
Programma 01. Samen Leven			
Deelprogramma 01.01 Gezondheid			
01.01.02 Tweedelijns ondersteuning	6.195.261	9.186	-6.186.075
01.01.03 Bescherming en veiligheid	80.247		-80.247
01.01.04 Eigen bijdragen	9.121	265.412	256.291
01.01.05 Gezondheidsbeleid	2.366.879		-2.366.879
01.01.06 Sport	4.419.273	1.717.438	-2.701.835
Totaal deelprogramma 01.01 Gezondheid	13.070.781	1.992.036	-11.078.745
Deelprogramma 01.02 Saamhorigheid			
01.02.01 Sociale basisvoorzieningen	5.500.309	720.585	-4.779.724
01.02.02 Eerstelijns ondersteuning	5.705.565		-5.705.565
01.02.03 Kunst en cultuur	2.682.075	243.457	-2.438.618
Totaal deelprogramma 01.02 Saamhorigheid	13.887.949	964.042	-12.923.907
Deelprogramma 01.03 Leren en werken			
01.03.01 Eerstelijns ondersteuning	57.881		-57.881
01.03.02 Tweedelijns ondersteuning	11.187.479		-11.187.479
01.03.03 Bescherming en veiligheid	1.249.161		-1.249.161
01.03.05 Leerlingenvervoer	648.460		-648.460
01.03.06 Instandhouding onderwijs en scholen	2.926.720	231.271	-2.695.449
01.03.07 Leerplicht	207.848	64.088	-143.760
01.03.08 Lokaal onderwijsbeleid	1.017.763	431.027	-586.736
01.03.09 Werk en participatie	31.908		-31.908
01.03.10 Marketing en acquisitie	163.137	380.461	217.324
01.03.11 Sociale basisvoorziening jeugd	523.448		-523.448
01.03.12 Informele ondersteuning	216.946		-216.946
01.03.13 Participatiewet algemeen	1.861.545		-1.861.545
01.03.14 Participatiewet inkomensdeel	9.198.474	8.136.778	-1.061.696
01.03.15 Armoedebeleid	1.665.705	79.850	-1.585.855
Totaal deelprogramma 01.03 Leren en werken	30.956.475	9.323.475	-21.633.000
Deelprogramma 01.99 Programmabrede kosten			
01.99.01 Programma Samen Leven programmabrede kosten	303.951		-303.951
Totaal deelprogramma 01.99 Programmabrede kosten	303.951		-303.951
Totaal programma 01. Samen Leven	58.219.156	12.279.553	-45.939.603
Programma 02. Duurzame leefomgeving			
Deelprogramma 02.01 Woningen			
02.01.01 Woningbouw	167.398	11.287	-156.111

02.01.02 Woonruimteverdeling	141.220	2.338	-138.882
Totaal deelprogramma 02.01 Woningen	308.618	13.625	-294.993
Deelprogramma 02.02 Commerciële voorzieningen en horeca			
02.02.01 Commerciële voorzieningen en horeca	768.814	133.005	-635.809
Totaal deelprogramma 02.02 Commerciële voorzieningen en horeca	768.814	133.005	-635.809
Deelprogramma 02.03 Leefomgeving			
02.03.01 Speelvoorzieningen	482.537	67.973	-414.564
02.03.02 Groenvoorzieningen	3.146.652	14.000	-3.132.652
02.03.03 Verlichting	777.130	191.939	-585.191
02.03.04 Wijkgericht samenwerken	212.399		-212.399
02.03.05 Straatreiniging	1.212.259	481.285	-730.974
02.03.06 Riolering	3.485.688	3.880.540	394.852
02.03.07 Begraafplaatsen	149.347	190.158	40.811
02.03.08 Straatmeubilair	100.800		-100.800
02.03.09 Kabels en leidingen			
Totaal deelprogramma 02.03 Leefomgeving	9.566.812	4.825.895	-4.740.917
Deelprogramma 02.04 Gebiedsinrichting			
02.04.01 Ontwikkelingsvisie macroniveau	19.745.536	19.505.053	-240.483
02.04.02 Planontwikkeling mesoniveau	419.393	13.165	-406.228
02.04.03 Toetsing en toezicht microniveau	1.996.097	899.712	-1.096.385
Totaal deelprogramma 02.04 Gebiedsinrichting	22.161.026	20.417.930	-1.743.096
Deelprogramma 02.05 Duurzaamheid & energietransitie			
02.05.01 Afvalinzameling	6.239.736	6.774.040	534.304
02.05.02 Bodem en bouwstoffen	53.459		-53.459
02.05.03 Geluid	96.013	1.871	-94.142
02.05.04 Lucht	9.841		-9.841
02.05.05 Mobiliteit en energie	677.100		-677.100
02.05.06 Duurzaam bouwen en wonen	101.685		-101.685
02.05.07 Wet milieubeheer	1.131.691	59.937	-1.071.754
02.05.08 Educatie en communicatie	133.312		-133.312
02.05.09 Milieuprojecten	123.159	1.989	-121.170
Totaal deelprogramma 02.05 Duurzaamheid & energietransitie	8.565.996	6.837.837	-1.728.159
Deelprogramma 02.06 Landschap en recreatie			
02.06.01 Landschap	173.334		-173.334
02.06.02 Recreatie	347.580	18.383	-329.197
Totaal deelprogramma 02.06 Landschap en recreatie	520.914	18.383	-502.531
Deelprogramma 02.07 Cultuurhistorie en archeologie			
02.07.01 Monumenten	210.111		-210.111

02.07.02 Cultuurhistorie	886.385	643.246	-243.139
02.07.03 Archeologie	112.820		-112.820
Totaal deelprogramma 02.07 Cultuurhistorie en archeologie	1.209.316	643.246	-566.070
Deelprogramma 02.99 Programmabrede kosten			
02.99.01 Programma Duurzaam programmabrede kosten	37.028		-37.028
Totaal deelprogramma 02.99 Programmabrede kosten	37.028		-37.028
Totaal programma 02. Duurzame leefomgeving	43.138.524	32.889.921	-10.248.603
Programma 03. Goede bereikbaarheid			
Deelprogramma 03.01 Verkeersbeleid			
03.01.01 Beleid en advies (verkeer)	93.186	2.032	-91.154
Totaal deelprogramma 03.01 Verkeersbeleid	93.186	2.032	-91.154
Deelprogramma 03.02 Autoverkeer			
03.02.01 Wegeninfrastructuur	35.373		-35.373
03.02.02 Wegen	2.824.129	32.465	-2.791.664
03.02.03 VRI's	151.031		-151.031
03.02.04 Bewegwijzering (wegen)	95.331		-95.331
03.02.05 Parkeren	23.042	17.052	-5.990
03.02.06 Civieltechnische kunstwerken	257.476	653	-256.823
Totaal deelprogramma 03.02 Autoverkeer	3.386.382	50.170	-3.336.212
Deelprogramma 03.03 Fietsverkeer			
03.03.01 Fietsinfrastructuur	383.339		-383.339
03.03.03 Fietsenstallingen	632.812	397.752	-235.060
Totaal deelprogramma 03.03 Fietsverkeer	1.016.151	397.752	-618.399
Deelprogramma 03.04 Openbaar vervoer			
03.04.01 Vervoersbedrijven	11.989		-11.989
Totaal deelprogramma 03.04 Openbaar vervoer	11.989		-11.989
Deelprogramma 03.99 Programmabrede kosten			
03.99.01 Programma Bereikbaar programmabrede kosten			
Totaal deelprogramma 03.99 Programmabrede kosten			
Totaal programma 03. Goede bereikbaarheid	4.507.708	449.954	-4.057.754
Programma 04. Veilige leefomgeving			
Deelprogramma 04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde			
04.01.01 Criminaliteitsbestrijdingen en overlastbestrijding	969.458	152.129	-817.329
04.01.02 Openbare orde	455.810	321.406	-134.404
Totaal deelprogramma 04.01 Sociale veiligheid en Openbare orde	1.425.268	473.535	-951.733
Deelprogramma 04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement			
04.02.01 Verkeersveiligheid	32.599	230	-32.369
04.02.02 Brandweezorg	326.549		-326.549
04.02.03 Externe veiligheid	26.331		-26.331

04.02.04 Beleid en preventie	2.604.604		-2.604.604
Totaal deelprogramma 04.02 Fysieke veiligheid en crisismanagement	2.990.083	230	-2.989.853
Deelprogramma 04.99 Programmabrede kosten			
04.99.01 Programma Veilig programmabrede kosten			
Totaal deelprogramma 04.99 Programmabrede kosten			
Totaal programma 04. Veilige leefomgeving	4.415.351	473.765	-3.941.586
Programma 05. Betrokken bij de samenleving			
Deelprogramma 05.01 Politiek en bestuur			
05.01.01 Raad	1.196.689		-1.196.689
05.01.02 College	1.834.742	1.593	-1.833.149
Totaal deelprogramma 05.01 Politiek en bestuur	3.031.431	1.593	-3.029.838
Deelprogramma 05.02 Dienstverlening			
05.02.01 Publiekszaken	1.950.571	569.914	-1.380.657
Totaal deelprogramma 05.02 Dienstverlening	1.950.571	569.914	-1.380.657
Deelprogramma 05.99 Programmabrede kosten			
05.99.01 Programma Betrokken programmabrede kosten			
Totaal deelprogramma 05.99 Programmabrede kosten			
Totaal programma 05. Betrokken bij de samenleving	4.982.002	571.507	-4.410.495
Totaal programma's	115.262.741	46.664.700	-68.598.041
Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie			
A1 Lokale heffingen	658.127	14.368.403	13.710.276
A2 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	742.766	74.010.758	73.267.992
A3 Overhead	13.372.115	361.837	-13.010.278
A4 Saldo financieringsfunctie	232.571	12.468	-220.103
A5 Vennootschapsbelasting (VpB)	26.236		-26.236
A6 Overige baten en lasten	2.587.387	1.199.520	-1.387.867
A7 Onvoorzien	66.763		-66.763
Totaal programma Algemene dekkingsmiddelen	17.685.965	89.952.986	72.267.021
Totaal saldo baten en lasten	132.948.706	136.617.686	3.668.980
Mutaties reserves			
01. Samen Leven		29.375	29.375
02. Duurzame leefomgeving	132.886	617.808	484.922
03. Goede bereikbaarheid	2.220.575	1.846.019	-374.556
04. Veilige leefomgeving			
A Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie		120.191	120.191
Totaal mutaties reserves	2.353.461	2.613.393	259.932
Resultaat	135.302.167	139.231.079	3.928.912

Taakvelden BBV per programma

		01.		02.		03.		04.		05.		A		Eindtotaal		
		Samen Leven		Duurzame leefomgeving		Goede bereikbaarheid		Veilige leefomgeving		Betrokken bij de samenleving		Algemene dekkingsmiddelen en ondersteuning organisatie				
Code	Taakvelden	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Baten	Lasten	Saldo
0.1	Bestuur									1.593	2.917.745			1.593	2.917.745	2.916.152
0.10	Mutaties reserves	29.375		617.808	132.886	1.846.019	2.220.575					120.191		2.613.393	2.353.461	-259.932
0.2	Burgerzaken									569.809	1.338.188			569.809	1.338.188	768.379
0.4	Ondersteuning organisatie											361.837	13.372.115	361.837	13.372.115	13.010.278
0.5	Treasury			33.126	29.117							12.468	232.571	45.594	261.688	216.094
0.61	OZB woningen											8.674.258	335.980	8.674.258	335.980	-8.338.278
0.62	OZB niet-woningen											5.286.822	294.713	5.286.822	294.713	-4.992.109
0.64	Belastingen Overig											177.089		177.089		-177.089
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen Gemeentefonds											74.010.758	742.766	74.010.758	742.766	-
0.8	Overige baten en lasten		303.951		37.028						597.249	1.199.520	2.654.150	1.199.520	3.592.378	2.392.858
0.9	Vennootschapsbelasting												26.236		26.236	26.236
1.1	Crisisbeheersing en Brandweer								2.931.153						2.931.153	2.931.153
1.2	Openbare orde en Veiligheid		58.667	7.299	328.242			473.535	1.425.268	105	23.534			480.939	1.835.711	1.354.772
2.1	Verkeer, wegen en water			481.285	2.039.490	432.902	4.495.719	230	32.599					914.417	6.567.808	5.653.391
2.2	Parkeren					17.052								17.052		-17.052
2.5	Openbaar vervoer						11.989								11.989	11.989
3.1	Economische ontwikkeling	380.461	163.137		460.297									380.461	623.434	242.973
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur			191.939										191.939		-191.939
3.3	Bedrijfsloket en -regelingen			67.774	107.035									67.774	107.035	39.261
3.4	Economische promotie											230.234		230.234		-230.234
4.1	Openbaar basisonderwijs	54.449	137.141											54.449	137.141	82.692
4.2	Onderwijshuisvesting	176.822	2.794.145											176.822	2.794.145	2.617.323
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	495.115	2.424.861											495.115	2.424.861	1.929.746
5.1	Sportbeleid en activering	6.852	1.088.193											6.852	1.088.193	1.081.341
5.2	Sportaccommodaties	1.710.586	3.331.080											1.710.586	3.331.080	1.620.494

5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	243.457	1.864.129							51.090				243.457	1.915.219	1.671.762
5.4	Musea				143.406										143.406	143.406
5.5	Cultureel erfgoed			643.246	1.065.910									643.246	1.065.910	422.664
5.6	Media		787.024												787.024	787.024
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie		30.922	125.162	4.213.132									125.162	4.244.054	4.118.892
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	720.585	4.769.220							54.196				720.585	4.823.416	4.102.831
6.2	Wijkteams		5.031.342												5.031.342	5.031.342
6.3	Inkomensregelingen	8.216.628	12.725.724		229.470							27.434	8.216.628	12.982.628	4.766.000	
6.4	Begeleide participatie		717.553												717.553	717.553
6.5	Arbeidsparticipatie		1.033.058												1.033.058	1.033.058
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	9.186	3.468.083										9.186	3.468.083	3.458.897	
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+	265.412	3.147.433										265.412	3.147.433	2.882.021	
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-		10.350.644											10.350.644	10.350.644	
6.81	Geëscaleerde zorg 18+		80.247											80.247	80.247	
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		1.249.161											1.249.161	1.249.161	
7.1	Volksgezondheid		2.663.441											2.663.441	2.663.441	
7.2	Riolering			3.880.540	3.400.400								3.880.540	3.400.400	-480.140	
7.3	Afval			6.774.040	6.095.554								6.774.040	6.095.554	-678.486	
7.4	Milieubeheer			63.797	2.370.452				26.331				63.797	2.396.783	2.332.986	
7.5	Begraafplaatsen			190.158	149.347								190.158	149.347	-40.811	
8.1	Ruimte en leefomgeving			83.934	822.720								83.934	822.720	738.786	
8.2	Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)			19.434.284	19.434.284								19.434.284	19.434.284		
8.3	Wonen en bouwen			913.337	2.212.640								913.337	2.212.640	1.299.303	
Eindtotaal		12.308.928	58.219.156	33.507.729	43.271.410	2.295.973	6.728.283	473.765	4.415.351	571.507	4.982.002	90.073.177	17.685.965	139.231.079	135.302.167	-3.928.912

Overzicht collegeleden

Gilbert Isabella

- Openbare orde en veiligheid en integrale handhaving
- Bestuurlijke coördinatie
- Bedrijfsvoering, personeel en organisatie en dienstverlening en informatie / ICT
- Burgerzaken en dienstverlening
- Regionale samenwerking
- Publieke gezondheid

Rosa Molenaar

- Ruimtelijke ontwikkeling Houten
- Bouwen binnen de Rondweg
- Volkshuisvesting
- Economische zaken en ondernemen
- Inwonersparticipatie en communicatie
- Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), ouderenzorg, welzijn

Ria Frowijn

- Onderwijs
- Kunst en cultuur
- Sport
- Preventie, gezondheid en bewegen
- Dierenwelzijn

Paul van Ruitenbeek

- Jeugdzorg
- Ruimtelijke projecten/gebiedsontwikkeling Houten-Oost, Houten-Noordwest
- Energietransitie, duurzaamheid, circulariteit en milieu
- Implementatie Omgevingswet
- Projectwethouder bestuurlijk-ambtelijk samenspel

Sander Bos

- Financiën
- Grondbeleid/grondzaken
- Maatschappelijk vastgoed
- Werk en inkomen, armoedebeleid
- Coördinerend wethouder sociaal domein
- Asiel en integratie
- Projectwethouder opvang Essenkade
- Jeugdbeleid

Wouter van den Berg

- Ruimtelijke ontwikkeling buitengebied en kleine kernen
- Mobiliteit en bereikbaarheid
- Openbare ruimte, groen, afval en water, klimaatadaptatie
- Natuur, groen en biodiversiteit
- Recreatie/toerisme en erfgoed
- Vergunningverlening

Verplichte BBV indicatoren

Omschrijving	Bron	Realisatie		
		2019	2020	2021
Veiligheid				
Verwijzingen Halt: aantal per 1.000 jongeren 12 - 18 jaar	Bureau Halt / WSJG	7	9	5
Geweldd misdrijven per 1.000 inwoners	CBS	2,8	2,7	2,3
Vernielingen en beschadigingen per 1.000 inwoners	CBS	3,3	4,3	3,4
Diefstal uit woning per 1.000 inwoners	CBS	1,2	1,6	2,1
Winkeldiefstal per 1.000 inwoners	CBS	1,1	1,9	1,2
Sport, cultuur en recreatie				
Niet wekelijkse sporters (%) (BBV)	GGD gezondheidsmonitor	X	X	X
Volksgesondheid en milieu				
Omvang huishoudelijk restafval (per kilo per inwoner)	CBS	128	137	135
Hernieuwbare elektriciteit (%)	Klimaatmonitor RWS	18,2 %	22,6%	nnb
Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing				
Gemiddelde WOZ-waarde van woningen x 1.000 euro	CBS-WOZ	323	351	378
Nieuw gebouwde woningen per 1.000 woningen	BAG/ABF	4,8	5,8	6,2
Demografische druk (het aantal personen van 0 tot 20 jaar en 65 jaar en ouder per 100 personen van 20 tot 65 jaar) (%) (	WSJG	69,1%	70,4%	71,5%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in euro's)		588	623	662
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in euro's)		730	789	853
Economie				
Functiemenging (%) (BBV)***	Waarstaatjegemeente	54,7 %	55,1%	56,2%
Vestigingen van bedrijven per 1000 inwoners in de leeftijd 15-64 jaar (BBV)	Waarstaatjegemeente	154,6	160,2	164,5
Onderwijs				
Absoluut verzuim per 1.000 leerlingen 5-18 jaar *	Duo	1,6	2,0	1,4
Relatief verzuim per 1.000 leerlingen 5-18 jaar **	Duo	15	10	9
Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (%)	Duo	1,3%	1,0%	1,2%
Sociaal domein				
Banen per 1.000 inwoners van 15-64 jaar	Warstaatjegemeente	741,5	758,7	805,1

Jongeren (12 t/m 21 jarigen) met een delict voor de rechter (%)	CBS	1%	1%	nmb
Kinderen in een uitkeringsgezin		3%	3%	nmb
Werkloze jongeren (%) 16 t/m 22 jaar (BBV)	Verwey Jonker Instituut KIT	1%	2%	nmb
Netto-arbeidsparticipatie van de werkzame beroepsbevolking t.o.v. de beroepsbevolking (%) (BBV)	CPB	75,2%	75,1%	74,4%
Personen met een bijstandsuitkering, aantal per 10.000 inwoners, 18 jaar en ouder (BBV)	CBS-Participatiewet WIL	187,1	234,6	205,8
Lopende re-integratievoorzieningen (aantal per 10.000 inwoners 15-64 jaar) (BBV)	CBS-participatiewet	97,0	260,4	nmb
Jongeren tot 18 jaar met jeugdhulp (%) (BBV)	CBS	10,1%	10,1%	11,1%
Jongeren (tot 18 jaar) met jeugdbescherming (%) (BBV)	CBS	0,8%	0,8%	0,9%
Jongeren (van 12 jaar tot 23 jaar) jeugdreclassering (%) (BBV)	CBS	0,3%	0,1%	0,1%

* Met absoluut verzuim wordt bedoeld dat een scholier niet ingeschreven is bij een onderwijsinstelling.

** Met relatief verzuim wordt bedoeld dat een scholier ongeoorloofd wegblijft van de school waar die is ingeschreven (spijbelgedrag etc.)

*** De functiemengingindex (FMI) weerspiegelt de verhouding tussen woningen en banen en varieert tussen 0 (alleen wonen) en 100 (alleen werken). Bij een waarde van 50 zijn er evenveel woningen als banen.

Afkortingen

AVU = Afvalverwijdering Utrecht
BghU = Belastingssamenwerking gemeenten & hoogheemraadschap Utrecht
CBS = Centraal bureau voor de Statistiek
CEO Jeugd/ Wmo = Cliëntervaringsonderzoek Jeugd/ Wmo
DUO = Dienst Uitvoering Onderwijs
GGD = Gemeentelijke gezondheidsdienst Dienst
GGDrU = Geneeskundige en gezondheidsdienst regio Utrecht
GGZ = Geestelijke gezondheidszorg
GWS = Geïntegreerd Welzijns Systeem (Centric)
JGZ = Jeugd gezondheidszorg
LISA = Landelijk Informatiesysteem van Arbeidsplaatsen
RAZU = Regionaal Archief Zuid Utrecht
RIEC = Regionaal Informatie- en Expertise Centrum
RUD = Regionale Uitvoeringsdienst (regio Utrecht)
UB = Uitvoering Beheer
VOB = Voorbereiding en Ontwikkeling Beheer
VRU = Veiligheidsregio Utrecht
WIL = Werk en Inkomen Iekstroom
Wmo = Wet maatschappelijke ondersteuning
WSGJ= waarstaatjegemeente.nl